

Årsmelding 2023

Årsmelding 2023

—	
Om dokumentet	4
Kommunedirektørens kommentar	5
Mål og satsningsområder	9
By- og tettstedsutvikling	9
Klima og miljø	10
Hele livet	10
Innovasjon	11
Program	11
Befolkningsutvikling	16
Organisasjon og medarbeidere	18
Politisk og administrativ organisering	18
Ansatte - antall stillinger og årsverk	20
Lærlinger	20
Likestilling	21
Heltidskultur	25
Sykefravær	26
Intern kontroll	29
Etikk	36
Klima og miljø	37
Klima	37
Miljø	40
Eierstyring	40
Økonomi	41
Budsjettpremisser	41
Finansielle måltall	42
Driftsregnskapet	43
Investeringsregnskapet	57
Balanseregnskapet	65
Gjeld og finansrapport	67
Eiendomsskatt	68
Selvkostområder	72

Bærekraftig økonomi over tid	75
Kommunens tjenesteområder	76
ADMINISTRASJON OG LEDELSE	76
OPPVEKST	93
HELSE OG MESTRING.....	108
KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN.....	126
Investeringer	143
Status investeringsprosjekter.....	144

Om dokumentet

Årsmeldingen gir et totalt bilde av kommunens aktivitet og økonomiske situasjon for 2023, hvor den pliktige informasjonen knyttet til årsberetningen jf. Kommunelovens § 14-7 og 31-3 b) er ivaretatt i kapitlene "mål og satsingsområder", "organisasjon og medarbeidere" og "økonomi".

Årsberetningen skal redegjøre for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Videre skal vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet forklares, samt vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Videre skal virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne presenteres. Det skal redegjøres for kommunens arbeid med likestilling, diskriminering, etikk og betryggende kontroll.

Kommunedirektørens kommentar

Til tross for krevende økonomiske tider, med høy prisstigning, økte lønninger og et betydelig høyere rentenivå, viser regnskapet at kommunen leverer økonomiske resultater innenfor de budsjetterte målene. Økonomiplanen for 2024 – 2027 viser imidlertid at årene som ligger foran oss vil bli utfordrende økonomisk.

Robust økonomi

Lillestrøm har levert gode økonomiske resultater i sine tre første år, fram til og med 2022. Skatteinntektene ble i disse årene høyere enn administrasjonen hadde regnet med. Dette betyr at kommunen har “penger på bok”; til uforutsette utgifter, og som en buffer mot dårligere tider. Penger på bok betyr dessuten at kommunen trenger å låne mindre, når for eksempel skoler skal bygges.

I budsjett og økonomiplanen ble det for 2023 besluttet å fravike måltallet om et netto driftsresultat på 1,75 % av de totale driftsinntektene. Årsaken var store behov i tjenesteområdene samtidig som disposisjonsfondet var blitt betydelig styrket de foregående årene. Regnskapet viser et netto driftsresultat på 49,7 mill. kroner i 2023.

Hovedpunkter i regnskapet

Kommunens totale inntekter økte noe fra 2022 til 2023. På den annen side økte utgiftene mer, og netto driftsresultat sank betydelig. Resultatet er bedre enn budsjettert, men under kommunens måltall. Kommunestyret bestemte at måttallene, som er vedtatt i økonomireglementet, skulle fravikes i 2023. Resultatet viser at kommunen totalt sett gjennomførte driftsoppgavene innenfor vedtatte ressursrammer i året som gikk.

- Kommunens totale inntekter var 8,2 milliarder kroner. Dette er en økning fra 7,9 milliarder kroner i 2022.
- Netto driftsresultat ble 49,7 mill. kroner i 2023, ned fra 390 mill. kroner i 2022.
- Netto driftsresultat i prosent av inntektene ble 0,6 prosent. Dette er en nedgang fra 4,9 prosent i 2022 mot 5,3 prosent i 2021 og 4,6 prosent i 2020.

Skatt

Skatteinntekten ble 3,37 milliarder kroner i 2023. Dette er en reduksjon på 2,9 % fra året før, og kommunens skatteinntekter sett opp imot gjennomsnittlig skatteinntekt pr. innbygger er nå på 96 % av landsgjennomsnittet. Færre skatteinntekter til kommunen betyr færre midler å produsere tjenester til innbyggerne for.

Skatteinngangen for kommunesektoren totalt (inkl. fylkene) i 2023 var totalt på 252,2 mrd. kroner. Dette er om lag 13 mrd. kroner, eller 5 prosent, lavere enn i 2022. Men det er samtidig 3 mrd. kroner mer enn anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2024. Sammenlignet med fjoråret har kommunenes (eks. fylkene) skatteinntekter sunket med nærmere 10,4 mrd. kroner eller 4,7 prosent. Nedgangen fra året før må ses på bakgrunn av at skatteinntektene i 2022 var ekstraordinært høye, og hele 27 mrd. kroner større enn anslaget i nasjonalbudsjettet for 2022.

Investeringer

Det ble investert for brutto 875 mill. kroner i 2023, mot 853 mill. kroner i 2022.

Gjeld

Lillestrøm kommune har en gjeld på 7,9 milliarder kroner pr. 31.12.2023. Gjelden har økt med 340 mill. kroner i løpet av 2023. Når gjelden øker er det fordi befolkningsveksten fører til økte behov for alle typer tjenester. Økningen henger også sammen med startlån-ordningen; en ordning hvor kommunen låner penger fra Husbanken og videre til innbyggere som ønsker å etablere seg for første gang, og er i en vanskelig livssituasjon. I året som gikk satset kommunen på denne typen hjelp, som på sikt skal gjøre folk uavhengige av sosiale stønader.

Selvkost

Flere kommunale tjenester drives etter selvkostprinsippet. Det betyr at brukerne betaler det tjenesten koster, men ikke mer.

- Vann og avløp hadde store utgifter og sviktende inntekter i året som gikk. Dette henger sammen med overgang til vannmålere (og dermed lavere vannforbruk hos den enkelte abonnent og lavere inntekter til kommunen) og store investeringer knyttet til nye miljøkrav og økte rentekostnader.
- Renovasjon hadde et overskudd i 2023. Overskudd på selvkost settes på fond, og fondene brukes dersom i år der selvkostområder går med underskudd.
- Byggesaksavdelingen hadde færre oppdrag i 2023, og hentet dermed inn færre inntekter enn budsjettert.

I budsjettvedtaket i desember 2023 bestemte kommunestyret at innbyggerne skal betale mindre enn selvkost for en del tjenester. I 2023 var det ikke midler i fond til å dekke deler av underskuddet på selvkostområde avløp, dette beløp seg til 37,4 mill. kroner. Uten kommunestyrets beslutning i desember, ville underskuddet som oppsto i 2023, på grunn av manglende fondsmidler, blitt dekket inn over de kommunale avgiftene de neste fem årene.

Fond

Ved utgangen av året hadde Lillestrøm kommune disposisjonsfond på 1,1 milliarder kroner når man trekker ut fond for premieavvik pensjon. Dette er kommunens sparepenger. I 2023 brukte kommunen 100 mill. kroner av disposisjonsfondet til investeringer. I tillegg har kommunen fond som inneholder penger som innbyggerne har betalt til selvkosttjenester.

Et krevende år...

I løpet av 2022 og 2023 har de fleste land opplevd høy prisvekst. Selv om prisveksten er redusert de siste månedene, er den fortsatt høyere enn inflasjonsmålene. For å bringe prisveksten ned har de fleste sentralbankene, også Norges Bank, økt styringsrentene. I Norge har arbeidsledigheten økt noe, men er fortsatt på et relativt lavt nivå.

Krigen i Ukraina påvirker norske kommuner på flere måter. For det første har Norge besluttet å gi midlertidig kollektiv beskyttelse til mennesker på flukt fra krigshandlinger i Ukraina. Kommunene har store utgifter ved å ta imot flyktninger. For det andre bidro Russlands begrensninger på eksport av gass til høye energipriser i Europa i 2022, men prisene avtok betydelig i 2023.

Kommuner mottar ikke strømstøtte, og er derfor mer eksponerte for variasjoner i markedsprisen på strøm enn husholdningene. Det er stor forskjell mellom kommuner. En del har hatt høye kraftinntekter, mens andre kun har opplevd høye kostnader.

Både 2022 og 2023 var kjennetegnet av sterk prisvekst og stigende renter. Samtidig ble skatteinntektene høyere enn anslått, og da særlig i 2022. Resultatnivået i 2022 og 2023 må ses i lys av dette, og resultatutviklingen fra 2022 til 2023 kan henføres til et svakere driftsresultat.

.. og et begivenhetsrikt år

I 2023 har kommunen hatt fokus på to store prosjekter:

- Teknologiløftet skal bidra til at kommunens innbyggere kan bo hjemme så lenge som mulig. Dette skal muliggjøres ved at teknologi tas i bruk der mennesker ikke trengs, og dermed frigjør "mennesketid" til oppgaver som krever varme og nærhet. To sykehjem har prøvd ut ulike typer medisinsk teknologi. Et eget senter for samhandling og respons ble klargjort, og tråde i funksjon fra 01.01.2024.
- Lillestrøm som universitets- og studentby fikk en tydeligere form i 2023. En prosjektleder ble ansatt, og samarbeidet med OsloMet og UiO var nært og fruktbart. Arbeidet har skapt stort engasjement både på politisk og administrativt plan i kommunen.

Sophie Radich skole ble offisielt åpnet den 26. januar. Skolen ble straks en av tre nominerte til prisen for Årets trebyggeri 2022. Selv om skolen ikke vant prisen, så var det en anerkjennelse å bli nominert.

Arbeidet med bærekraft ga resultater: I Norges største bærekraftundersøkelse kom Lillestrøm på 2. plass blant kommunene på Østlandet, kun slått av Oslo. Resultatene ble offentliggjort i mai. Da ble også pollinatorparken, som ligger langs flomvollen i Lillestrøm sentrum, åpnet. Parken skal hjelpe villbier i området.

Byfesten ble arrangert for 25. gang, i juni. Den 20. juni ble Lillestrøm kåret til Årets kulturkommune 2023-2025. Juryens begrunnelse var blant annet at kommunen satser strategisk, spenstig og ambisiøst på kultur.

Den 7. august brakte ekstremværet Hans løs, med flom og store oversvømmelser. Mer enn 1 000 personer ble værende flomfaste på Asak, og innbyggere på Leirsund og Øya ble evakuert. Iherdige ansatte sørget for at de to institusjonene på Asak var døgnkontinuerlig bemannet tross manglende vei.

I september ble kommune og fylkestingsvalget gjennomført, uten forstyrrelser eller avvik. En kommunal kampanje ga mange forhåndsstemmer, men valgdeltakelsen totalt, sank.

I oktober var det siste kunstverket på plass i Elvebredden Kunspark. Da ble Nuova Vita, som betyr «Nytt Liv», avduket på Bondetangen i Lillestrøm.

Sist, men ikke minst, fikk Lillestrøm kommune Forbedringsprisen 2023 sammen med Akershus universitetssykehus HF og kommunene Kongsvinger, Nes, Nordre Follo og Ullensaker. Vi fikk prisen for vårt arbeid med "Integrerte helsetjenester til skrøpelige eldre med sammensatte behov og høyt forbruk av helsetjenester (IHT)".

Kommunedirektøren vil takke kommunens ansatte for innsatsen i året som har gått. De ansatte er kommunens viktigste ressurs, og er avgjørende for hvordan Lillestrøm skal klare seg i årene som kommer. Jeg har full tillit til at våre ansatte vil bidra til en fortsatt god drift av Lillestrøm kommune.

Lillestrøm 31. mars 2024

Trine Myrvold Wikstrøm
Kommunedirektør

Mål og satsningsområder

Utgangspunktet for økonomiplan 2022-2025 er kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt 17. juni 2020. Samfunnsdelen er kommunens overordnede plan som viser kommunens langsiktige utfordringer, verdier, satsningsområder og mål. Teksten nedenfor er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel, og viser målhierarkiet for Lillestrøm kommune med satsingsområder, prioriterte bærekraftsmål, overordnede mål og delmål.

By- og tettstedsutvikling

Regionbyen, tettstedene og lokalsamfunnene i kommunen utfyller hverandre og bidrar til et verdifullt mangfold. De må videreutvikles slik at de enkelte stedenes særpreg og identitet ivaretas. Utviklingen må være framtidsrettet. Det må være plass for mennesker i ulike livsfaser og med ulike interesser og behov, og legges til rette for tjenester av høy kvalitet i hele kommunen.

I utviklingen av steder er det viktig å ta hensyn til dem som skal bo der eller bruke stedene. Ved å gi innbyggerne innflytelse i utviklingen får vi bedre løsninger, og innbyggerne får en større tilhørighet til stedene.

Steder som er attraktive og livskraftige danner gode rammer for innbyggernes liv. Det kan handle om tilgang til grønnstruktur, kvaliteten på teknisk infrastruktur og bygg, fritidsaktiviteter og kulturtilbud, arbeidsmarked og handels- og servicetilbud.

Kultur er særlig viktig i stedsutviklingen. Kunstutstillinger, kino, konserter og teater bidrar til å gjøre steder attraktive for både beboere og besøkende. Biblioteket og kulturhuset er viktige rammer for sosiale møter og samfunnsengasjement.

Frivillig sektor er en viktig samarbeidspartner for kommunen med tanke på både integrering, folkehelse og kulturtilbud. Et godt samarbeid mellom frivillighet og kommune bidrar til å skape levende lokalsamfunn.

Lillestrøm er vertskapskommune for en rekke regionale kulturinstitusjoner, som Fetsund lense, Blaker Skanse, Akershus kunstsenter /Nitja senter for samtidskunst og Museene i Akershus (MiA). Disse kan bidra til utviklingen i sine nærområder samtidig som de har en rolle for hele kommunen og regionen. Kulturminner er også en viktig ressurs i utviklingen av et sted. De gir oss kunnskap om stedets historie og bidrar til å styrke stedets identitet og egenart.

For å få gode kvaliteter i by- og stedsutviklingen må vi involvere innbyggere og brukere. Bred medvirkning sikrer bedre og mer treffsikre planer. Vi er også avhengige av et godt samarbeid med næringsliv og utbyggere. Det er viktig at de som bygger og utvikler områder bidrar til de fellesskapsløsningene som trengs, og at det utvikles et privat tjenestetilbud som bidrar til attraktive byer og tettsteder.

Overordnet mål i kommunen:

Lillestrøm kommune skal ha en attraktiv regionby og livskraftige lokalsamfunn.

Delmål:

- Attraktive lokalsamfunn og tettsteder gir gode liv

- En regionby med arbeidsplassvekst, gode bomiljøer og variert handels- og kulturtilbud
- Kvalitet i bygg, grøntområder og infrastruktur

Klima og miljø

De største bærekraftsutfordringene vi har i dag, er knyttet til klima og miljø. Arealforvaltning og reduksjon av utslipp er våre viktigste virkemidler.

Lillestrøm kommune skal både legge til rette for og være med på å bygge infrastruktur for nye miljøvennlige løsninger innenfor avfall, mobilitet og energi. Kommunen har en særlig viktig rolle som planmyndighet. Gjennom en samordnet areal- og transportplanlegging skal vi legge til rette for effektiv og miljøvennlig mobilitet gjennom god arealutnyttelse og en bevisst lokaliseringspolitikk.

Det er svært kostbart, og noen ganger umulig, å restaurere ødelagt natur. Derfor er vern en viktig del av arealplanleggingen. Kulturlandskap, raviner, vassdrag, våtmark, elvesletter og dyre- og planteliv er viktige ressurser som vi må ta vare på.

Kommunen er en viktig aktør i omstillingen til lavutslippssamfunnet og må ha mye oppmerksomhet på å redusere utslipp av klimagasser. Kommunen må gå foran med et godt eksempel og gjøre klimavennlige valg. Vi må være et forbilde for innbyggere, næringsliv og andre virksomheter i Lillestrøm. Klima- og miljøhensyn må gjennomsyre alle valg som tas i organisasjonen og innenfor alle satsingsområder.

Kommunen har flere virkemidler for å styre samfunnet mot det grønne skiftet. Samfunnsplanlegging, arealforvaltning og -planlegging, innkjøp, opplæring, informasjon og tilskuddsordninger er noen. Gevinstene er mange. I lavutslippssamfunnet er byer og tettsteder tilrettelagt for myke trafikanter, nærmiljøene er grønnere, luften er renere, ressurser utnyttes mer effektivt, avfallsmengden reduseres, og smart teknologi gjør hverdagen enklere.

Overordnede mål for kommunen:

Lillestrøm kommune skal redusere klimagassutslippene og ha en god ressursforvaltning, samtidig som kommunen skal håndtere forventet befolkningsvekst.

Delmål:

- Kunnskapsbasert og varsom arealforvaltning
- Redusere utslipp i egen virksomhet og i samfunnet
- Redusert transportbehov og mer grønn mobilitet

Hele livet

Det å mestre livet handler om å tåle de utfordringene livet gir. God fysisk og psykisk helse er et godt utgangspunkt, men livskvalitet og livsmestring handler om mer og er i stor grad knyttet til den enkeltes opplevelse av mening og tilhørighet. Sosiale nettverk, tillit mellom mennesker og deltakelse i nærmiljøet er viktig.

Livskvalitet og helse skapes på mange arenaer, og mye av det kommunen gjør har til hensikt å styrke innbyggernes livskvalitet og livsmestring.

Helse er ulikt fordelt i samfunnet, og det er store sosiale helseforskjeller. Disse forskjellene er et resultat av komplekse sammenhenger og må vies oppmerksomhet innenfor alle tjenestoområder.

I møte med innbyggere kan vi motivere til kloke livsvalg og bygge opp under det som er viktig i den enkeltes liv. Det skjer gjennom tjenester og tiltak som legger til rette for medvirkning i samfunnslivet, kvalifiserer for arbeidslivet eller sikrer materiell trygghet og en sikker og trygg bolig.

Den forventede befolkningsutviklingen vil gi oss en befolkningssammensetning hvor en lavere andel av innbyggerne er i yrkesaktiv alder. Det innebærer at en lavere andel bidrar økonomisk og med arbeidskraft til fellesskapet. For å kunne opprettholde et ønsket velferdstilbud må vi arbeide for at den eldre andelen av befolkningen holder seg frisk lenge, og at de som er i yrkesaktiv alder, i størst mulig grad bidrar som samfunnsborgere, arbeidskraft og skattebetalere.

Overordnede mål for kommunen:

Lillestrøm kommune skal støtte opp under innbyggernes mestring av egne liv i alle livets faser.

Delmål:

- Rett tjeneste, til rett tid, på rett nivå
- Inkludering og trygghet for alle
- Samarbeid på tvers av tjenester og med andre samfunnsaktører

Innovasjon

Vi trenger innovasjon for å skape et bærekraftig samfunn. Åpenhet og læring er nødvendig for å se hvilke utfordringer vi står overfor, og for å finne de gode løsningene. Ved å være innovative kan vi utnytte ressursene mer effektivt, og dermed blir løsningene bedre. Dette forutsetter at vi tør å ta sjanser for å finne nye løsninger, og at vi leter etter løsninger innenfor nye områder. Mye innovasjon skjer i dag gjennom bruk og utvikling av ny teknologi. Teknisk utvikling kan bidra til å bygge ned skiller mellom aktører og gi oss nye samarbeidspartnere, nye måter å samarbeide på og bedre løsninger.

Kommunen vil også være innovativ i hvordan vi kommuniserer med innbyggere og næringsliv, og bruke digitale og nettbaserte tjenester. Innbyggerne er kommunens viktigste ressurs, og gjennom god dialog og samhandling med dem kan vi finne nye og bedre løsninger på de problemene vi har.

Overordnede mål for kommunen:

Lillestrøm kommune skal fremme åpenhet, læring og innovasjon.

- Miljøvennlig, framtidsrettet og omstillingsdyktig samfunn
- Grønn og utslippsfri teknologi
- Rettferdig, tilgjengelig og effektiv kommune

Program

Programporteføljen «Strategisk utviklings- og bærekraftsportefølje» består av de programmene som kommundirektøren vurderer som de strategisk viktigste programmene på det nåværende tidspunkt, og det skal gjøres jevnlig evaluering av porteføljen. Disse programmene skal bidra til å nå kommuneplanens mål.

For å gjennomføre programmene bruker vi anerkjent program og prosjektmetodikk slik at de gjennomføres på en tilnærmet lik måte. Programmene løper over flere år og krever tverrfaglig innsats fra alle tjenestoområder. Programorganisering er en midlertidig organisering, og har en samling av prosjekter og tiltak med felles overordnede mål som sammen skal bidra til utvikling og gevinster.

Disse tre programmene er identifisert og en del av porteføljen:

- Universitetsbyen Lillestrøm - Formålet med Universitetsbyprogrammet er å gi helhetlig styring og koordinering av kommunens aktiviteter og arbeidsprosesser knyttet til utviklingen av Lillestrøm til en attraktiv universitets- og studentby.
- Oppvekstreformen – Programmet organiserer implementering av barnevernsreformen (ofte kalt oppvekstreformen), samt andre prosjekter/tiltak kommunen ser i sammenheng med denne reformen. Programmet støtter opp om Lillestrøm kommunes visjon for oppvekstområdet «I Lillestrøm kommune vil vi sammen skape en oppvekst preget av trivsel, trygghet og livsmestring gjennom tidlig innsats, samhandling og inkluderende fellesskap».
- Teknologiløftet – Formålet med Teknologiløftet er å styrke kommunenes evne til å levere forutsigbare og nødvendige helse- og mestringstjenester til flere innbyggere, tilrettelegge for økt livskvalitet for brukerne, forbedre hverdagen for medarbeidere, og effektivisere driften av tjenestene i kommunen.

De ulike programmene er i litt ulike faser. Teknologiløftet og Oppvekstreformen er godt i gang med flere prosjekter og tiltak tilknyttet til programmet, Universitetsbyen Lillestrøm etableres i disse dager.

Under vil vi redegjøre for de viktigste aktivitetene og utvikling i 2023 for de ulike programmene.

Program Teknologiløftet

Ferdigstilte leveranser i 2023

I 2023 startet Lillestrøm kommune gjennomføringen av det helt nødvendige taktskifte innenfor bruk av helseteknologi og digitale løsninger som integrert del av helse- og mestringstjenestene. Teknologiløftet-programmet, som skal bidra til at Lillestrøm fortsetter å levere forutsigbare, trygge og nødvendige helsetjenester til innbyggere, i en tid der kommunen vil oppleve betydelig vekst i antall eldre og økende mangel på helsepersonell, ble etablert. Prosjektet *Teknologiløftet 1.0 – Etablering* ble besluttet 13.02.23 av Porteføljestyret i Lillestrøm kommune.

Teknologiløftet har i etableringsåret 2023 arbeidet med nødvendige teknologiske infrastruktur og organisatoriske strukturer for at innbyggerne skal få økt tilgang til individuelt tilpasset helseteknologi og være trygge på at varsler håndteres i tjenesten. Leveranser i 2023 inkluderer:

- Etablering av Samhandling og respons, kompetansesenter og en felles tjeneste for håndtering av tekniske varsler for hele Helse og mestring
- Implementering av teknisk infrastruktur i form av en helseteknologisk plattform
- Oppgradering og implementering av sykesignalanlegg på Skedsmotun, og forberedelse av oppgradering av sykesignalanlegg på Sørumsand (oppstart januar 2024)
- Anskaffelse og innføring av teknologi
- Kartlegging og prioritering av teknologibehov i tjenestene, kartlegging av ulike sider ved systematisk gevinst- og effektarbeid, kommunikasjonstiltak internt og eksternt samt planlegging for aktiviteter i 2024.
- Planlegging for å gjenbruke datafangst fra teknologi til å bygge ut proaktive tjenester hvor vi øker muligheten for å forebygge forverring hos innbyggere.

Status økonomi

Teknologiløftet er bevilget en ramme på omtrent 125 MNOK over fire år, hvorav 17,3 MNOK var tilgjengelig for programmet i 2023. Prosjektets midler ble i 2023 brukt til å dekke lønns- og driftskostnader knyttet til organisatoriske strukturer og teknisk infrastruktur, så vel som midler til å anskaffe og innføre teknologi. I 2. tertialrapport ble det avsatt 2,5 mill. kroner som prognostisert mindreforbruk i 2023 til dekning av planlagte anskaffelser første halvår 2024.

Status fremdrift:

Programmet og prosjektet vurderer fremdriften som tilfredsstillende. Enkelte leveranser i 2023 er tidsforskjøvet inn i 2024, uten at det medfører forsinkelse for programmet som sådan.

Status usikkerhet

Teknologiløftet jobber kontinuerlig med risikoidentifisering og håndtering, både på program-, prosjekt og delprosjektnivå. Programmets usikkerheter er primært knyttet til ressursituasjon, og ressurstilgang i delprosjekter, innføringskapasitet i tjenesten, samt involvering og forankring.

Status gevinster

Gjennom Teknologiløftet legger Lillestrøm kommune grunnlaget for mer fleksibilitet og individuelt tilpasset tjeneste for innbyggerne, og mer effektiv bruk av personellressursene i tjenesten. Parallelt med å videreutvikle programmets gevinstrealiseringsplan, gjennomføres det løpende gevinstarbeid i implementeringsprosjekter, det vil også ivaretas i delprosjekter der det er hensiktsmessig.

Program Oppvekstreform

Ferdigstilte leveranser i 2023

Programstyret har ferdigstilt behandlingen av 20 løsningsforslag fra prosjekter pågående i 2022. Disse har resultert i endring i pågående prosjekter, innlemmelse av prosjekter i programmet, opprettelse av nye prosjekter eller påstartet arbeid i linjen. Enkelte forslag har programstyret valgt å ikke prioritere videre.

Følgende prosjekter ble avsluttet med sluttrapport i 2023:

- Familieråd og nettverksarbeid (prosjekt i kommunalområde barnevern)
- Tiltak fosterhjem (tiltak for å implementere endringer på fosterhjemsområdet – de konkrete oppgaveendringene i reformen)
- Bedre tverrfaglig innsats (tverrfaglig samhandlingsmodell og en handlingsveileder ved bekymring – overført til implementering i ordinær drift i linja)
- Utarbeidelse av forebyggende plan (behandles politisk i 2024)
- Opprettelse av ny bolig på barnevernsområde (prosjekt ferdigstilt og overført linjen i september 2023, boligen åpnes 1.3.24)
- implementering av nasjonalt forløp for barnevern (kartlegging og utredning av psykisk, somatisk og seksuell helse, tannhelse og rus for barn i barnevernet)
- Tiltak fosterhjem (tiltak for å sikre implementering av oppgaveendring på fosterhjemsområdet)

Følgende prosjekter er nye i programmet: Liten i Lillestrøm (prosjekt i porteføljen, innlemmet i programmet), Brobyggerne (innlemmet i programmet, samt utvidet mandat til å være et fraværsteam), Tiltak tjenestekatalog (tiltak i kommunalområde barnevern, følge opp sluttrapport fra prosjekt hjelpetiltak) og Tiltak utarbeidelse av beslutningsgrunnlag Tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR).

Status økonomi

I årene 2021-2022 har prosjekter i programmet jobbet med endring i finansieringsordningen for statlige tiltak, samt avvikling av refusjonsordningen for fosterhjem. Dette medfører økte utgifter ved bruk av statlige tiltak, som institusjonsplassering. Barnevernstjenesten har jobbet med endringer som har medført en halvering av antall barn/ungdom på institusjon. I 2021/2022 hadde tre av prosjektene konsulentbistand til gjennomføring av en tjenstedesignprosess med innhenting av innsikt fra brukere og ansatte, samt bistand til program/prosjekt, finansiert av tjenestene i Oppvekst. Programmet har hatt som mål å dreie ressurser fra barnevern til forebyggende tjenester og lykkes med å dreie 3 mill. kroner fra barnevern til forebyggende tjenester. Enkelte av prosjektene er helt eller delvis drevet av tilskudds- eller prosjektmidler. Prosjektene og tiltakene har foruten dette vært drevet av interne ressurser.

Status kvalitet

Prosjektene og tiltakene har levert i henhold til mandat. Det er krevende for organisasjonen med mye pågående endrings- og implementeringsarbeid samtidig, og programstyret forsøker å hensynta dette. For å sikre god implementering er det nødvendig med tilstrekkelig kapasitet i tjenestene, samt god forankring. Det prioriteres derfor å gjøre implementering kvalitativt heller enn raskt. Det gjenstår fremdeles mye implementeringsarbeid i både avsluttede og pågående prosjekter som over tid vil være med på å heve kvaliteten i tjenesteleveransene.

Status fremdrift

På programnivå er fremdriften som forventet. Enkelte prosjekter har måtte justere fremdriftsplanen i 2023 som følge av endringer i forutsetninger eller manglende interne ressurser. Dette har vært drøftet i programstyret. Flere av de avsluttede prosjektene vil fortsette implementeringen i linja, og organisasjonens arbeid med disse er derfor fremdeles pågående. Dette vil følges opp gjennom rapportering på gevinster.

Status usikkerhet

Vi styrer mot målsetningene og gevinster i programmet. Det er knyttet usikkerhet rundt mengden pågående endringsarbeid samtidig og organisasjonens kapasitet til implementering.

Enkelte prosjekter opplever usikkerhet rundt videre drift etter endt prosjektperiode. Dette må belyses i prosjektrapporten og beslattes i sammenheng med behandling av denne og i budsjettprosess.

Status gevinster

Det er fremdeles noe usikkerhet knyttet til hvordan kommunene vil bli målt på måloppnåelse med reformen. I følge forskningen på reformen, som gjøres av MENON og NTNU, nevnes flere indikatorer som alle går på barnevern og de tyngste tiltakene i barnevernet. Selve hovedmålet med reformen er at kommunene skal forebygge mer, og det er ikke klart for oss hvordan statlige myndigheter vil vurdere vår måloppnåelse på dette feltet. Rapporter fra MENON og NTNU hevder at de kommunene som vil lykkes med reformen er de kommunene som både klarer å satse på de forebyggende tjenestene og på barnevernsområdene i årene som kommer. Dette er årsaken til at programmet har utarbeidet en egen gevinstrealiseringsplan på de gevinstene vi mener kan måle nettopp dette.

Vi ønsker spesielt å trekke frem disse indikatorene som viktige nå:

Beskrivelse av forventet gevinst / mål / nytteeffekt	Angi parameter for måling av gevinst	Resultat	Kommentar
Flere barn får tidlig og tilpasset hjelp i egen kommune	10,5 plass på institusjon i gjennomsnitt.	11,75 (gjennomsnitt gjennom året)	Måltallet er ikke nådd i 2023. Barnevernstjenesten har jobbet aktivt med å redusere antall barn og unge i institusjon, og få disse over i andre bedre egnede tiltak. Antall er redusert fra 25 i 2021 til gjennomsnitt 11,75 i 2023.
Økonomien i Lillestrøm kommune er dreiet mot mer forebygging og mindre reparering.	3 MNOK dreining av budsjettmidler til forebyggende tiltak og tjenester	3 MNOK	Det er dreid 3 mill. kroner fra barnevern til helse.
Lillestrøm kommune gir barn, unge og foreldre med psykiske helseplager utredning, kartlegging og behandling de har rett til	Ventetid på time etter henvendelse til Psykisk helse og familiestøtte / start på nasjonalt forløp psykisk helse.	61,4 dagers ventetid i snitt (Indikator: Ventetid på time: 1 mnd for gule/ grønne saker Ventetid på time for røde saker: 14 dager.)	Ventetiden for helsehjelp i Psykisk helse og familiestøtte har i gjennomgående vært for lang i 2023 og ikke i tråd med gevinstrealiseringsplan. Det har vært meldt avvik, kategorisert som alvorlige. Tiltak har vært igangsatt på ulike områder og nivå, men tjenesten har samtidig opplevd å få langt flere alvorlige saker i 2023 enn i 2022.

Program Universitetsby

Fem høyere utdanningsinstitusjoner har et studiested eller en campus i Lillestrøm kommune: OsloMet campus Kjeller, Universitetet i Oslo ved Institutt for teknologisystemer, Kriminalomsorgens utdanningssenter, Fagskolen Viken studiested Strømmen og Folkeuniversitetets fagskole. Det største studiestedet, OsloMet campus Kjeller, skal i løpet av få år flytte til Lillestrøm sentrum. Utvidelser i antall studenter og ny campus vil påvirke byutviklingen i Lillestrøm sentrum, ha betydning for regional samfunns- og næringsutvikling, og vil påvirke kommuneorganisasjonen. Mange kommunalområder har vært og bør være involvert i arbeidet, men kommunedirektørens ledergruppe ønsket bedre samhandling, informasjonsflyt, oversikt og forankring internt.

I 2023 ble det besluttet å organisere pågående og framtidige aktiviteter i et program. Formålet med Universitetsbyprogrammet er å gi helhetlig styring og koordinering av kommunens aktiviteter og arbeidsprosesser knyttet til utviklingen av Lillestrøm til en attraktiv universitets- og studentby. Programmet skal sikre at kommunen arbeider systematisk mot felles mål og ambisjoner for universitets- og studentbyen, samt opptre som en tydelig og profesjonell samarbeidspart overfor utdanningsinstitusjonene, studentsamskipnaden, studentene og studentenes organisasjoner.

Status økonomi

Det er ikke bevilget en ramme til programmet utover lønnsmidler til programleder.

Status fremdrift

Arbeidet i programmet startet august 2023. Ved opprettelsen av universitetsbyprogrammet var det ikke utarbeidet mål og ambisjoner for arbeidet. Programstyret besluttet at disse skal formuleres i løpet av første halvår i 2024. Programleder er kommunens primære kontaktperson overfor utdanningsinstitusjonene, studentsamskipnaden og studentenes organisasjoner. I 2023 er det arbeidet med relasjonsbygging, arrangement og ulike samarbeid eksternt og internt i kommunen. Det ble vedtatt at kommunens skal utarbeide en Studentstrategi for Lillestrøm, og arbeidet med denne strategien er igangsatt.

Status usikkerhet

Risikoidentifisering og -håndtering skal formuleres sammen med mål og ambisjoner i 2024.

Status gevinster

Gevinster skal formuleres sammen med mål og ambisjoner i 2024.

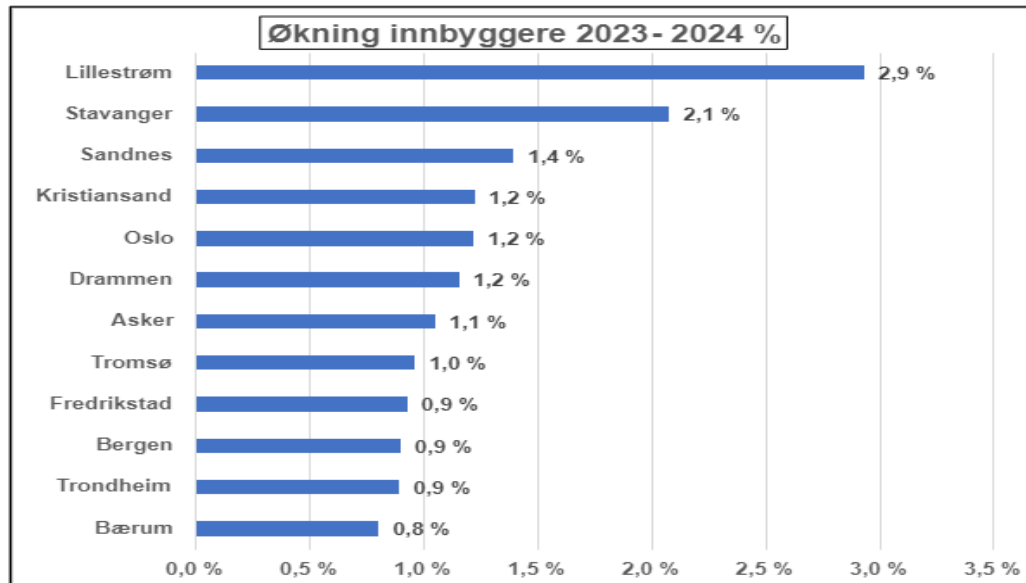
Befolkningsutvikling

	2020	2021	2022	2023
Folketall ved inngangen av året	85 983	86 953	89 095	91 515
Fødte	829	880	851	883
Døde	562	576	653	580
Fødselsoverskudd	267	304	198	303
Innvandring	585	933	1 278	1 209
Utvandring	444	489	581	629
Innflytting, innenlands	6 059	6 984	6 811	7 068
Utflytting, innenlands	5 498	5 607	5 284	5 282
Netto innvandring og flytting	702	1 821	2 224	2 366
Folkevekst	970	2 142	2 420	2 686
Folketallet ved utgangen av året	86 953	89 095	91 515	94 201

I 2023 har vi hatt en vekst på 2.686 innbyggere, som er en vekst på 2,94 %. Vår vekst er den tredje største nominelle veksten i landet, bare slått av Oslo og Stavanger kommune. Vi hadde «bare» den 28. største prosentveksten i landet. Vår nominelle vekst på 2.686 utgjør 4,4 % av den nasjonale veksten i 2023 på 61.219 innbyggere. I Norge er det nå 5.550.203 innbyggere. Vår andel av innbyggere i landet er 1,71%.

Den administrative befolkningsprognosegruppen laget en ny oppdatert prognose i august hvor forslaget til vekst i 2023 var på 2.131 for 2023, men vi oversteg prognosen med 555 innbyggere.

Befolkningsvekst for de største kommunene i Norge

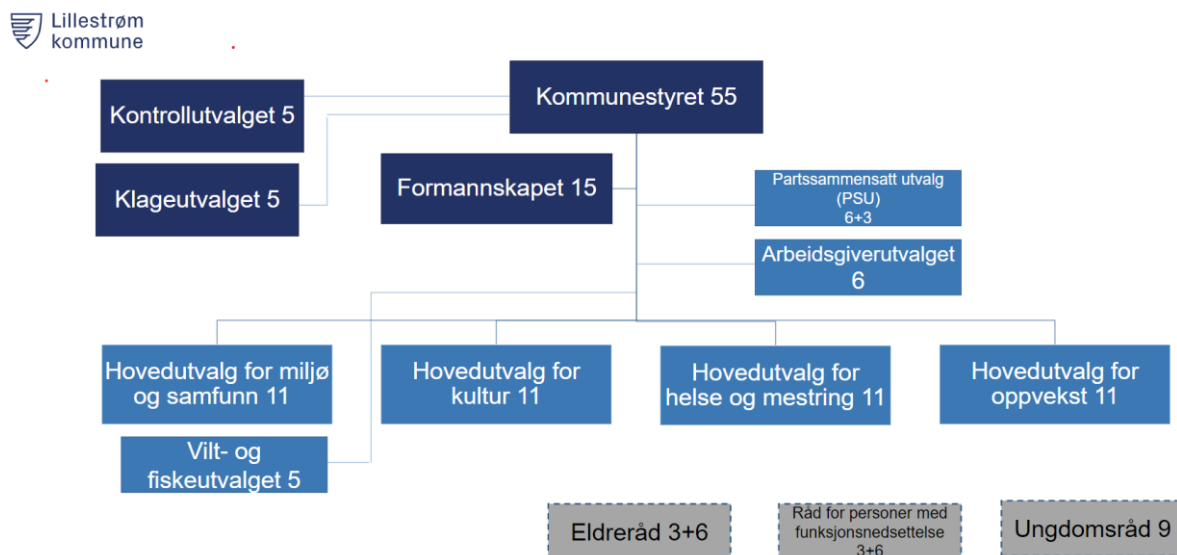
Grafen over viser befolkningsvekst i % i 2023 for de største kommunene i Norge.

Organisasjon og medarbeidere

Politisk og administrativ organisering

Politiske råd og utvalg

Lillestrøm kommune styres etter formannskapsmodellen, med kommunestyret som øverste politiske myndighet. Partiene sin oppslutning hos innbyggerne ved valg skal gjenspeile seg i antall representanter partiene skal ha i de ulike lederverv, styrer, råd og utvalg. Den politiske organiseringen fremgår nedenfor:

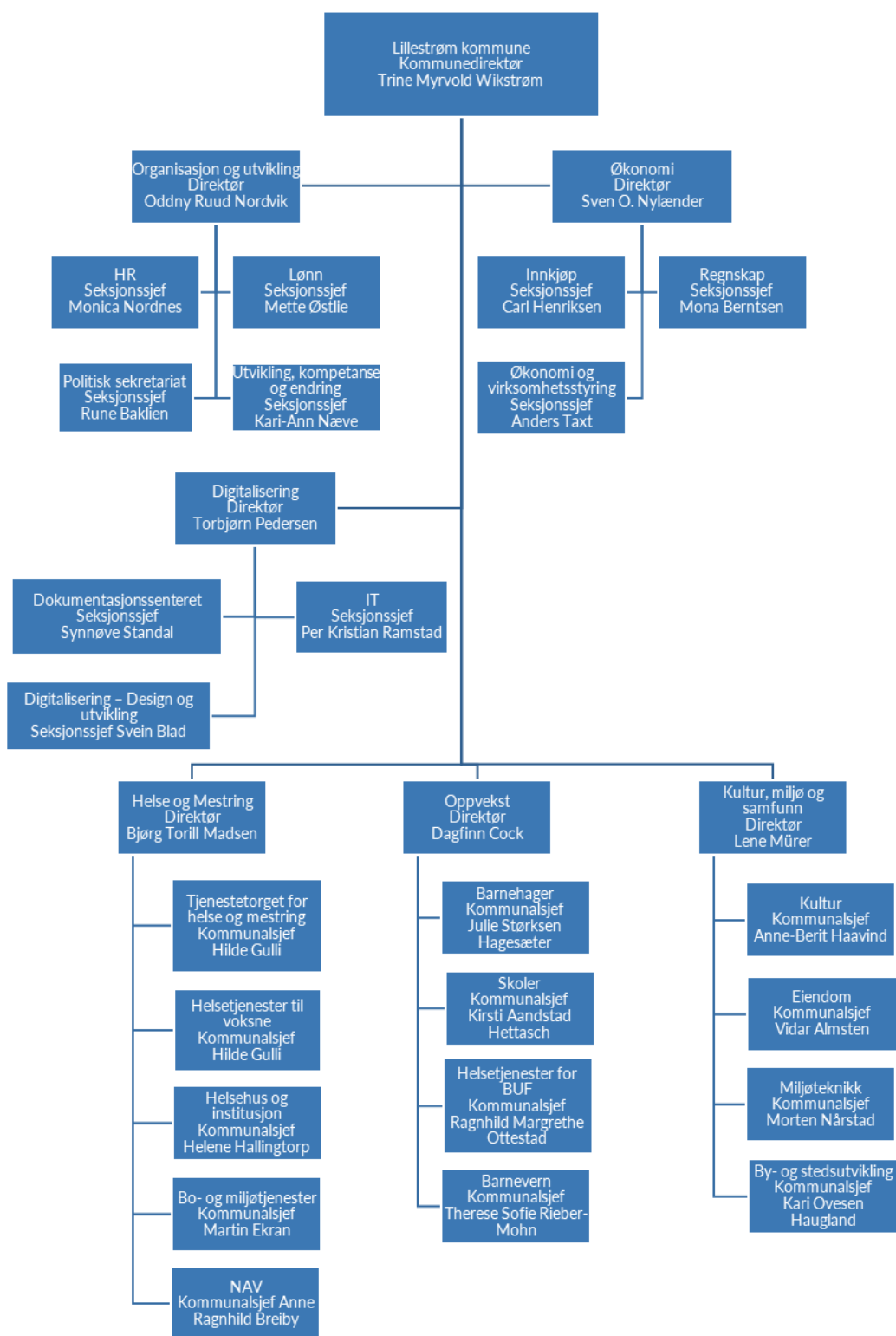

Politisk sammensetning i kommunestyret:

Parti	Antall 2023-2027	Antall 2019-2023
Høyre	16	11
Arbeiderpartiet	14	16
Fremskrittspartiet	8	6
Folkets Røst	3	3
Senterpartiet	3	7
SV - Sosialistisk Venstreparti	3	3
Venstre	2	2
Miljøpartiet De Grønne	2	4
Rødt	1	1
Industri- og Næringspartiet	1	0
Kristelig Folkeparti	1	1
Pensjonistpartiet	1	1
SUM	55	55

Organisasjonskart - administrasjon

Organisasjonskart Lillestrøm kommune pr 31.12.23

Ansatte - antall stillinger og årsverk

I tabellen nedenfor følger en oversikt over antall ansatte i Lillestrøm kommune i årene 2021-2023 (tall pr. 31.12):

Antall ansatte og antall årsverk	2021	2022	2023
Antall ansatte, inkludert timelønnede	8 252	8 258	8 649
Antall ansatte, uten timelønnede	5 966	5 963	6 160
Antall stillinger, inkludert timelønnede	10 215	10 296	10 477
Antall stillinger, uten timelønnede	6 274	6 249	6 482
Antall årsverk	5 128	5 127	5 365

Lærlinger

Strategien for lærebedrift ble vedtatt i 2021 og der var målet å øke antall læreplasser til en lærling per tusen innbyggere. Det har vist seg vanskelig å rekruttere lærlinger. Opptrappingsplanen for å nå dette målet ble derfor forskjøvet. I budsjettet for 2023 ble målet satt til å opprettholde antallet lærlinger fra 2022.

Første halvår 2023 var det totalt 78 lærlinger og andre halvår var det totalt 63 lærlinger. Ved inntak av nye lærlinger høsten 2023 var det færre søkere enn i 2022. Syv lærlinger har hevet lærekontrakten inneværende år. Ved utgangen av året var det totalt 56 lærlinger i Lillestrøm kommune.

For å rekruttere nye lærlinger har lærlingkoordinator besøkt alle videregående skolene på Nedre Romerike og noen ungdomsskoler.

Det er en økning i antall lærlinger som ønsker deler av læretiden i utlandet. To lærlinger har vært på jobbskygging i Slovenia og Italia. En veileder har vært på jobbskygging i Italia.

Lillestrøm kommune har inngått et samarbeid med Akershus fylkeskommune. Målet er å redusere antall lærlinger som hever kontrakten underveis i læringsløpet.

Lærlingene som begynte høsten 2023 mottar jevnlig karriereveiledning i læretiden. Det er også satt opp to moduler per år for veiledere. Pedagogisk psykologisk tjeneste fra fylket gir verktøy for å håndtere veilederrollen.

Brutto utgifter for lærlingene ble 23,8 mill. kroner i 2023. Vi har mottatt 6,0 mill. kroner i lærlingetilskudd fra fylkeskommunen. Av kommunens nettoutgifter ble 3,5 mill. kroner dekket av fondsmidler, og 14,3 mill. kroner ble dekket av årets løpende inntekter. Alle utgifter til lærlinger er blitt dekket av eiendomsskattemidler. I 1. tertialrapport ble det bevilget 2,0 mill. kroner ekstra til lærlinger på grunn av økte pensjonsutgifter for disse. Bevilgningen ble dekket av kommunens eiendomsskattefond.

Lærefag	1.års lærlinger	2.års lærlinger	Avbrudd lærekontrakt	Merknad
Barne- og ungdomsarbeider	11	15	3	2 lærlinger har gjennomført deler av læretiden i utlandet
Helsefag	10	9	4	
Hestefag	0	0	0	
Ernæringskokk	1	3		
Kontorfag	0	1		
Gartner	0	0		
Renholdsoperatørfaget	0	1		3 åring løp
IT-drift	1	2		
IT-utvikler	0	1		Få søkere, ingen aktuelle
Byggdrifterfaget	0	0		
Innholdsproduksjon	1	0		
Totalt	24	32	7	56 lærlinger

Likestilling

I Lillestrøm kommune er mangfold hverdagen. Kommunens oppgave er å gjøre mangfold til en ressurs heller enn en hindring, og vi skal jobbe aktivt for å gjøre likestilling og inkludering til en realitet. Målet er at brukerne av kommunens tjenester skal oppleve likeverd hver gang de er i kontakt med oss. Dette er viktig for at alle skal få tjenestene de trenger, kjenne seg igjen i kommunen og ha tillit til våre tjenester.

Med kompetanse innen mangfold settes kommunen i stand til å nå ut til og være relevant for hele befolkningen vår, så vi kan tilby tjenester av høy kvalitet til alle. Videre skal mangfoldet i befolkningen gjenspeiles i kommunen som arbeidsplass, på alle nivåer og i alle tjenesteområder. Dette skaper representativitet, som igjen betyr rettferdighet og viser en rekrutteringspraksis som anerkjenner mangfold som en kvalitet i organisasjonen. Representativitet er et mål i seg selv, men også et middel for å kunne tilby innbyggerne likeverdige tjenester. Mangfold virker også tillitsskapende og gir legitimitet.

Lillestrøm kommune har fastsatt følgende mål:

- Kjønnsbalansen skal ligge i spennet 40-60 %, men det settes ulike mål for de ulike tjenesteområdene og stabene hvor man bestreber seg på å få opp andelen av det underrepresenterte kjønn
- Alle skal ha like muligheter for karriere og utvikling
- Det skal være god fremkommelighet og gode arbeidsvilkår for ansatte med nedsatt funksjonsevne
- Vi skal arbeide for å øke andelen minoriteter
- Ingen skal oppleve mobbing eller ulike former for trakassering
- Lønnskartlegging skal vise at det er lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi

Vårt systematiske arbeid med likestilling, inkludering og mangfold

En systematisk tilnærming til arbeidet vil kunne hindre at det oppstår utilsiktede skjevheter og barrierer i kommunen. På denne måten kan det legges til rette for gode prosesser når det gjelder rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, karriere- og utviklingsmuligheter, ulike former for tilrettelegging og muligheter

for å kombinere arbeid og familieliv. Dette arbeidet er forankret i kommunens strategier og styringsdokumenter.

Den faktiske tilstanden i kommunen

Likestilling mellom kvinner og menn

Lillestrøm kommune er en arbeidsgiver hvor de aller fleste tjenestene har en overvekt av kvinner. Det er et ønske om en jevnere kjønnsbalanse, spesielt innen helse- og omsorgstjenestene og barnehage og skole. Vi ser en økt positiv utvikling i andelen av mannlige ansatte i Lillestrøm kommune. Tallene i denne rapporten bygger på stillingsforholdet til faste ansatte i Lillestrøm kommune. De faste ansatte inkluderer faste ansatte som har permisjon eller som er i fødselspermisjon. Tabellen viser antall ansatte og prosentvis fordeling.

Kjønnsfordeling i Lillestrøm kommune	Kvinner		Menn	
2023	74,5 %	4 528	25,5 %	1 359
2022	78,7 %	4 409	21,3 %	1 196
2021	79,3 %	4 580	20,7 %	1 199

I Lillestrøm kommune legger vi også til rette for at ansatte kan gjennomføre den foreldrepermisjonen og fordelingen de ønsker, innenfor grensene i lov- og avtaleverk. Andelen ansatte i foreldrepermisjon utgjorde i 2023 i underkant av 4,5 % av de ansatte i Lillestrøm kommune. Det fordelt på 4,8 % av de kvinnelige ansatte, og 2,1 % av de mannlige ansatte.

Heltid - fordeling mellom kjønn

Det arbeides aktivt på flere nivå for å redusere ufrivillig deltid og fremme en heltidskultur. Dette for å sikre at alle ansatte skal ha like muligheter for karriere og utvikling. Det ble også gjort en endring i arbeidsmiljøloven fra 01.01.2023 som medførte økt fokus på heltidsnorm. Denne lovendringen skulle sørge for å gjøre heltid til den nye normen i arbeidslivet, men begrenser ikke arbeidsgivers rett til å ansette på deltid.

Av den totale andelen av faste ansatte i Lillestrøm kommune, så utgjorde deltidsansatte i 2023 38,89 %, sammenlignet med antall deltidsansatte i 2022 som var 35,75 %. I tabellen under vises utviklingen av gjennomsnittlig stillingsprosent fordelt på kvinner og menn de tre siste årene.

Gjennomsnittlig stillingsprosent	Kvinner		Menn	
2023	83,2 %		83,4 %	
2022	78,8 %		82,1 %	
2021	79,0 %		81,5 %	

Andelen av midlertidige ansatte utgjorde i 2023 3,5 % av våre ansatte. Dette fordelt på 3,2 % av de kvinnelige ansatte, og 4,4 % av de mannlige ansatte.

Lønn

Tabellene nedenfor sammenligner gjennomsnittslønn mellom menn og kvinner fordelt på de tre ulike kapitlene i hovedtariffavtalen (HTA).

Kapittel 4

Lønnsramme – basert på utdanningskrav til stillingskoden	Gjennomsnitt av årslønn
Ufaglært	433 421
Kvinne	434 164
Mann	431 516
Stilling med krav om fagbrev	489 051
Kvinne	489 249
Mann	488 196
Stilling med krav om fagbrev, og 1-årig fagskoleutdanning	508 439
Kvinne	508 835
Mann	503 958
Lærer og stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	574807
Kvinne	576 743
Mann	563 416
Adjunkt og stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	606 066
Kvinne	608 704
Mann	594 802
Adjunkt med tilleggsutdanning og stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	652 565
Kvinne	656 178
Mann	639 856
Lektor og stillinger med krav om mastergrad	636 978
Kvinne	637 718
Mann	633 736
Lektor med tilleggsutdanning	677 773
Kvinne	684 187
Mann	664 424
Ledere i kapittel 4	677 087
Kvinne	680 585
Mann	667 370

Ovenfor er lønnsrammene iht HTA representert, og hver av disse lønnsrammene har flere stillingskoder tilknyttet seg. Vi har ca 150 ulike stillingskoder, hvorav 110 av disse kodene tilhører kapittel 4. Av den grunn så er HTA lønnsrammer benyttet i denne fremstillingen, og dette er også data som legges frem for arbeidstakerorganisasjonene i årlige lønnspolitiske drøftingsmøte. Tabellen ovenfor viser at det fortsatt

er noe ulikheter i lønn, noe av skjevheten skyldes ulik ansiennitet og garantilønn i henhold til hovedtariffavtalen. Derimot så ser vi at det er kvinnene som er lønnsledende i kapittel 4.

Kapittel 5

Stillingskode	Gjennomsnitt av årslønn
Ingeniør/arkitekt	733 906
Kvinne	721 721
Mann	742 356
Lege	863 468
Kvinne	858 484
Mann	872 882
Rådgiver	732 922
Kvinne	726 894
Mann	746 530

I kapittel 5 så er det valgt ut de samme tre sentrale gruppene av ansatte hvor det tidligere er rapportert skjevheter i lønn, og det oppleves noe rekrutteringsutfordringer til. Vi ser blant de ansatte i kapittel 5 at det er menn som er lønnsledende.

Kapittel 3 - ledere i Lillestrøm kommune

Stillingskode - Ledere i kapittel 3	Gjennomsnitt av Årslønn
Direktør	1 433 150
Kvinne	1 432 100
Mann	1 434 200
Kommunalsjef	1 143 453
Kvinne	1 133 625
Mann	1 169 662
Avdelingsleder	947 900
Kvinne	923 694
Mann	981 520
Rektor	925 596
Kvinne	928 624
Mann	920 091
Barnehagestyrer	773 714
Kvinne	774 960
Mann	763 333
Seksjonsleder	783 147
Kvinne	787 850
Mann	766 931
Enhetsleder	694 959
Kvinne	706 062
Mann	675 222

Tabellen ovenfor er bygd opp slik at det er leder på øverste nivå som fremkommer øverst, og så kommer

de ulike nivåene under (avdelingsleder, rektor og barnehagestyrer tilhører samme nivå i organisasjonen). Det har i lokale forhandlinger i 2023 også vært fokus på lik lønn og likestilling mellom kjønnene.

Det er også viktig å legge til at siden vi er en stor kommune så rekrutterer vi ledere (og ansatte) fra ulike markeder. Dette kan forklare forskjeller i lønn innad i de ulike ledernivåene.

Vårt arbeid for å oppfylle aktivitetsplikten

Arbeidet med å oppfylle kommunens aktivitetsplikt er lagt inn i arbeidsmiljøutvalgets (AMU) årshjul. I AMU er lederne for alle kommunens tjenesteområder og stabene representert. På denne måten sikrer vi at arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold vil være tilpasset den faktiske tilstanden på det enkelte tjenesteområde i kommunen.

Heltidskultur

Heltidskultur

Måleindikator for heltidskultur er andelen heltidsansatte. Heltidsansatte inkluderer faste ansatte med en heltidsstilling og de med flere stillinger som samlet utgjør 100 % stilling (eks: ansatte som arbeider en stillingsbrøk i SFO og en stillingsbrøk i skole).

Andel heltidsansatte	Desember 2021	Desember 2022	Desember 2023
Hele organisasjonen	66,6 %	67,5 %	69,3%
Helse og mestring	47,3 %	49,3 %	51,7%
Oppvekst	77 %	76,9 %	78,5%
KMS	84 %	83,9 %	84,4%

(Data hentet fra Power BI 05.02.2024)

Det har vært en gradvis økning i andelen heltidsansatte fra 2021 til 2023, og særlig fra 2022 til 2023. Tjenesteområdet Helse og mestring har hatt størst økning. Det er også i dette tjenesteområdet Lillestrøm kommune har gjennomført flest målrettede tiltak.

Tiltak i 2023 som har bidratt til styrking av heltidskultur

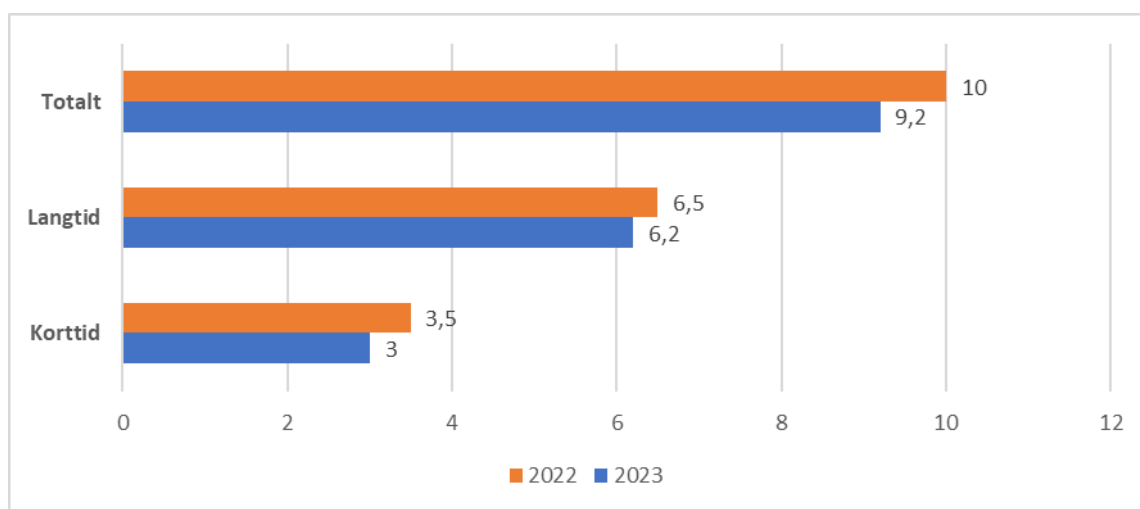
- Iverksetting av kalenderplan for døgnbaserte pleie- og omsorgstjenester. Lillestrøm kommune har kurset og veiledet 14 seksjonsledere i pleie- og omsorgstjenesten i kalenderplan, og de fleste av deltakerne iverksatte kalenderplan i 2023. Kalenderplan er et rammeverk der man legger turnus inn for et helt år. I motsetning til rullerende turnus gir kalenderplan oversikt over alt planlagt fravær i løpet av turnusåret. Det planlagte fraværet dekkes opp av ufrivillige deltidsansatte, som med dette får utvidet stillingsstørrelse og forutsigbar arbeidshverdag.
- Deltakelse i Lillestrøm kommunes heltidsprogram. I 2023 deltok 6 seksjoner i kommunens bo- og miljøtjenester. Programmet innebærer en kursrekke for ledere og plasstillitsvalgte i gitte seksjoner. Programmet er utviklet i samarbeid med hovedtillitsvalgte. Gjennom involverende prosesser arbeider man i fellesskap fram turnuser som øker andelen heltidsstillinger, og med dette øker kvalitet og kontinuitet i tjenesten.
- KS-prosjektet Tørn. Lillestrøm kommune har i løpet av prosjektperioden på 1,5 år, det vil si gjennom 2022/2023, hatt tre deltakende seksjoner i kommunalområde helsehus og institusjon og to seksjoner i kommunalområde helsetjenester for voksne. I perioden 2024/2025 vil fem

seksjoner fra bo- og miljø delta i Tørn. Utgangspunktet i Tørn er å utvikle den kompetansen som er tilgjengelig i tjenestene best mulig. Heltidskultur, hensiktsmessig fordeling av oppgavene, og kompetanseheving er sentrale fokusområder i prosjektet.

De ovenfornevnte tiltakene er compatible og bidrar i sum til å styrke kommunenes heltidskultur, herunder andelen heltidsansatte.

Sykefravær

I 2023 var det totale sykefraværet i Lillestrøm kommune 9,2 %, som er en reduksjon på 0,8 prosentpoeng, sammenlignet med 2022. Korttidsfraværet (fravær under 16 dager) var henholdsvis 3,0 % i 2023 og 3,5 % i 2022. Langtidsfraværet var 6,2 prosent i 2023 og 6,5 % i 2022. Det er en reduksjon i korttidsfraværet med 0,5 prosentpoeng og langtidsfraværet med 0,3 prosentpoeng sammenlignet med foregående år.

Figur 1. Korttidsfravær, langtidsfravær og totalt sykefravær i %

Sykefravær tjenesteområdene

Det er en reduksjon i sykefraværet innenfor alle tjenesteområdene og administrasjonen i 2023, sammenlignet med 2022. Det er høyest sykefravær innenfor tjenesteområdet Helse og mestring.

Tabell 1 - Samlet sykefravær per tjenesteområde

Tjenesteområde	År	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt
Oppvekst	2023	3,0 %	6,2 %	9,0 %
	2022	3,6 %	6,3 %	9,9 %
Helse og mestring	2023	3,2 %	7,3 %	10,5 %
	2022	3,7 %	7,6 %	11,3 %
Kultur, miljø og samfunn	2023	2,5 %	4,9 %	7,4 %
	2022	2,8 %	4,9 %	7,7 %
Administrasjon og ledelse	2023	1,9 %	3,7 %	5,6 %
	2022	2,0 %	4,4 %	6,4 %

Sykefravær kommunalområder og stabsområdene

Det er en reduksjon i sykefraværet i de fleste kommunalområdene, men en liten økning i sykefraværet i kommunalområdene bo - og miljøtjenesten og kultur.

Tabell 2 - Samlet sykefravær per kommunalområde og stabsfunksjoner

Tjenesteområde	Kommunalområde	2022	2023
Oppvekst	Administrasjon og ledelse Oppvekst	6,2 %	5,0 %
	Barnehager	14,6 %	13,3 %
	Skoler inkludert SFO	8,2 %	7,8 %
	Helsetjenester for barn, unge og familier	7,8 %	5,5 %
	Barneverntjenester	11,0 %	10,1 %
Helse og mestring	Administrasjon og ledelse Helse og mestring	14,0 %	7,8 %
	Tjenestetorg for helse og mestring	9,1 %	6,7 %
	Helsetjenester til voksne	12,2 %	11,1 %
	Helsehus og institusjon	11,1 %	10,1 %
	Bo- og miljøtjenesten	11,7 %	12,1 %
	NAV	7,9 %	6,8 %
Kultur, miljø og samfunn	Administrasjon og ledelse Kultur miljø og samfunn	1,0 %	4,7 %
	Kultur	4,9 %	7,4 %
	Eiendom	10,0 %	7,7 %
	Miljøteknikk	7,2 %	6,8 %
	By- og stedsutvikling	4,7 %	7,6 %
Stabsområder	Kommunaldirektør og stab	3,8 %	4,6 %
	Økonomi	9,5 %	7,5 %
	Organisasjon og utvikling	5,0 %	5,6 %
	Digitalisering	6,0 %	4,4 %

Tiltak for å redusere sykefravær

Sykefraværssarbeidet i kommunen har tre hovedmål; forebygge sykefravær, følge opp sykmeldte for å hjelpe dem tilbake til eget arbeid eller annet arbeid som den sykmeldte er kvalifisert for, og avklare arbeidsforhold ved behov.

Lederen er sentral i forebygging og oppfølging av sykefraværet. Den ansatte skal medvirke til å finne gode løsninger. Lederens dokumentasjon av arbeidet sikrer systematisk oppfølging, overholdelse av juridiske krav, samt god kommunikasjon med den ansatte underveis.

Partssamarbeidet med tillitsvalgt, verneombud og arbeidsgiver er viktig for å lykkes i det forebyggende sykefraværssarbeidet, og for å sikre medvirkning og medbestemmelse. Samhandlingsboka ble utarbeidet i 2023, og viser en struktur for når enhetene skal ha medbestemmelsesmøter i løpet av året.

Forebyggende arbeid

HR har ansvar for å bistå i sykefraværsarbeidet på et overordnet nivå. Gi lederstøtte i vanskelige sykefraværssaker, administrere avklaringsutvalget for sykmeldte, opplæring av ledere og utarbeide overordnede planer og rutiner. I 2023 har det blitt utarbeidet ny sykefraværsrutine, overordnet HMS plan/tiltaksplan, og plan for bistand fra bedriftshelsetjenesten i Lillestrøm kommune.

Lederopplæring

Det er gjennomført sykefraværskurs, grunnkurs HMS for ledere og verneombud, kurs i 10 -FAKTOR medarbeiderundersøkelsen og AKAN -kurs for å håndtere rus- og spillproblematikk.

HR har i samarbeid med NAV Lillestrøm og Arbeidslivssenteret utviklet et sykefraværskurs for å trygge ledere i sykefraværsoppfølgingen, og gi dem økt kunnskap om virkemidler og støttende tiltak. I 2024 skal alle ledere med personalansvar i Lillestrøm kommune delta på kurset.

Det er etablert tilbud til gravide om trekantsamtale med jordmor og leder for å forebygge sykefravær under svangerskapet.

10 FAKTOR– medarbeiderundersøkelse

I forkant av 10-FAKTOR deltok ledere på kurs, og det ble informert om undersøkelsen via nyheter til alle ansatte i kommunen. 73 % av faste og midlertidige ansatte besvarte undersøkelsen. I 2021 var svarprosenten 62 %.

HMS dugnad

Lillestrøm kommune har en overordnet HMS-plan med tiltaksplan. Leder skal utarbeide HMS-tiltaksplan på sin enhet i henhold til årshjulet for HMS. I tiltaksplanen skal resultatene fra 10- faktor følges opp, det skal gjennomføres vernerunder og medarbeidersamtaler.

Bedriftshelsetjenesten

Det er utarbeidet en overordnet plan for samarbeid med bedriftshelsetjenesten i 2023/2024. Bedriftshelsetjenesten skal bistå arbeidsgiver i det forebyggende arbeid.

Bransjeprogram

Partene i IA-avtalen har utviklet bransjeprogram for ulike bransjer. Bransjeprogrammene bygger på STAMIs forskning på sammenheng mellom risikofaktorer og sykefravær, og bygger opp kompetanse innen ledelse, forebyggende arbeidsmiljø, og psykisk og fysisk helse.

Barnehagesektoren har generelt høyt sykefravær. I samarbeid med Arbeidslivssenteret har Lillestrøm kommune i 2022 og 2023 hatt fire barnehager i programmet hvert år.

Innen IA-bransjeprogrammet for sykehjem tilbys det et ledelsesutviklingsprogram, Stødig lederskap. I Lillestrøm kommune er Stødig lederskap tatt i bruk ved to institusjoner.

Avklaring utvalget for sykmeldte

Arbeidsmiljøutvalget er restrukturert i 2023. Avklaringsutvalgets formål er å avklare den sykmeldtes mulighet for videre arbeid i kommunen. Samtidig er avklaringsutvalget en samarbeidsarena for partene og NAV som ved behov kan bidra med egnede tiltak. Tabellen viser det er behandlet 13 saker siste halvdel av inneværende år. Helse og mestring har bruk utvalget mest, tett fulgt av Oppvekst.

Tabell 3. Saker behandlet i avklaringsutvalget

Tjenesteområde	Behandlet i avklaringsutvalget	Totalsum
Helse og mestring	7	7
Kultur, Miljø og samfunn	1	1
Oppvekst	4	4
Økonomi	1	1
Totalsum	13	13

Intern kontroll

I henhold til kommunelovens § 25-2 skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året. Dette gjøres nå i årsmeldingen.

Rutiner for internkontroll i Lillestrøm kommune

Lillestrøm kommune har i 2023 arbeidet mye med å utvikle internkontrollaktivitetene fra å omfatte mye etterkontroll og kontrollaktiviteter knyttet til gjennomføringen av konkrete oppgaver, aktiviteter og prosesser, til å handle like mye om forebygging av uønskede hendelser og tilrettelegging for god styring og måloppnåelse på alle nivåer i virksomheten. I dette ligger at Lillestrøm kommune er i ferd med å etablere en risikobasert internkontroll som innbefatter en kontinuerlig prosess som må tilpasses og justeres i tråd med at forutsetninger, rammer og risiko endrer seg. Etablering, gjennomføring og oppfølging av internkontroll må derfor inngå som en integrert del av virksomhetsstyringen, det vil si i de plan-, gjennomførings-, og oppfølgingsprosessene vi allerede har. På denne måten blir internkontroll en integrert del av virksomhetsstyringen som også omfatter virksomhetsovergrepssystemer og strukturer, eksempelvis:

- Fullmakter og fordeling av roller og ansvar
- Policyer, strategier, reglement og prosedyrer
- Kompetanse
- Kultur og holdninger

Parallelt med utviklingsarbeidet som nevnt over, så har det vært arbeidet med en retningslinje for internkontroll som ble vedtatt i januar 2024. I denne retningslinjen tydeliggjøres at *internkontroll er en prosess, gjennomført av ledelsen og ansatte som er utformet for å gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse innen følgende områder:*

- *Målrettet og effektiv drift*
- *Overholdelse av lover og regler*
- *Pålitelig rapportering (Ot.prp. nr. 70 (2002–2003) side 50 punkt 4.3)*

I nevnte retningslinje så er leders ansvar for internkontroll særlig uthevet. Selv om leder delegerer oppgaver til andre eller får støtte av stabsfunksjoner i internkontrollarbeidet, så erstatter ikke det internkontrollansvaret som følger av å være leder. Ansaret ligger med andre ord i linja, på alle nivå. Det forventes at ledere har en formening om hendelser eller utviklingstrekk som påvirker behov for kompetanse, opplæring, praktiske og fysiske endringer, nye arbeidsformer og/eller rutiner mv. Viktig informasjon må formidles til overordnet nivå og rapportering på internkontroll inngår som del av ordinær rapportering og i styringsdialog gjennom året for å sikre at ledere har kontroll på egen internkontroll. Kommunen vedtok i 2023 et nytt Delegeringsreglement som sikrer fordeling av ansvar og

myndighet internt i organisasjonen. Reglementet er et viktig grunnlag for god virksomhetsstyring og internkontroll.

Systemer og løpende internkontrollarbeid

For å operasjonalisere den nye tilnærmingen til internkontroll basert på retningslinjen og som følge implementering av nytt kvalitets - og internkontrollsystem, Samsvar, så har det løpende internkontrollarbeidet endret struktur i 2023. Fra å registrere, behandle og rapportere avvik og tiltak for å sikre en målrettet samt effektiv drift, så har det løpende internkontrollarbeidet i større grad dreid mot en internkontroll som er mer systematisk og risikobasert. Innføring av rapportering i form av sjekklister tar utgangspunkt i leders rapportering på grad av kontroll på egen internkontroll. Denne nye tilnærmingen til internkontroll er bygget opp rundt forståelsen av at internkontroll er kommunenes samlede egenkontroll og at internkontroll er et ledelsesansvar. Denne måten å rapportere på vil i større grad kontrollere at prosedyrer og rutiner er på plass og/eller om disse må forbedres. Sjekklister følger av en vurdering av overordnet risiko av de tre internkontrollmålsetningene. Risikovurderingen danner videre grunnlag for å vurdere behovet for forbedringer i form av tiltak som må prioriteres. I tillegg til å risikovurdere i risikomodulen i det nye kvalitetssystemet, så gjennomføres også mange risikovurderinger i nevnte sjekklistemodul, herunder risikovurdering av vold og trusler, HMS, vernerunde, legemiddelhåndtering mv. Denne endringen i arbeidsmetodikk og rapportering vil gi en bedre forståelse for internkontroll som arbeidsprosess. Dette har krevd, og vil fremdeles kreve, et stort fokus på kompetansehevende tiltak og veiledning.

Tall fra internkontrollarbeidet i 2023

Rapporteringen baserer seg på data hentet fra Lillestrøm kommunes internkontrollsystem.

- Totalt for 2023 er det meldt 10 284 avvik (8758 i 2022). Dette er en økning og oppfattes som at Lillestrøm kommune lykkes godt med å etablere god avvikkultur, herunder trygghet og aksept for å melde avvik.
- Det ligger 1683 styringsdokumenter i Samsvar.

Stab/tjenesteområder	Antall styringsdokumenter
Økonomi	42
Digitalisering	14
Organisasjon og utvikling	164
Kultur, miljø og samfunn	323
Oppvekst	462
Helse og mestring	597
Beredskap og krisehåndtering	14
Kommunedirektørens internkontroll	16
Personvern og informasjonssikkerhet	15
Planer, policy og strategier	4
Politisk styring	32
Totalt antall styringsdokumenter i Samsvar	1683

Når det gjelder status på risikovurderinger så er det i Samsvar registret 88 påbegynte, 49 gjennomførte og 9 arkiverte vurderinger. Noen av disse risikovurderingene er testanalyser for å lære seg systemet og metodikken. I RiskManager (tidligere internkontrollsystem) ligger det 722 risikovurderinger. Årsaken til det er såpass få risikovurderinger i Samsvar sammenliknet med RiskManager, er at det tar tid å overføre risikovurderinger til nytt kvalitets-/internkontrollsystem i tillegg at det kreves opplæring i bruken av det nye systemet og dets funksjonalitet.

Aktuelle kontroller

I det følgende har Lillestrøm kommune redegjort for gjennomførte tilsyn i 2023 fra Statsforvalteren i Oslo og Viken, Datatilsynet og Arbeidstilsynet.

Tilsyn fra statsforvalteren i Oslo og Viken

Skolemiljø

Statsforvalteren har ført tilsyn med Bingsfoss ungdomsskole hvor temaet var skolemiljø. Under dette temaet er det kontrollert om kommunen som skoleeier og skolen oppfyller varslingsplikten, undersøkelsesplikten og tiltaksplikten i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket. Tilsynet viser at Lillestrøm kommune som skoleeier har utarbeidet rutiner på skolemiljøområdet for å sikre at regelverket etterleves av Bingsfoss ungdomsskole. Statsforvalteren skriver i sin tilsynsrapport at skolen er i ferd med å implementere flere av de nye rutinene til kommunen som følge av tidligere tilsyn og de ser en positiv utvikling i skolens arbeid. Men statsforvalteren konstaterer at likevel at kommunen ikke oppfyller regelverket på alle områder. Statsforvalteren påla kommunen å rette opp pålegg innenfor følgende områder, med underpunkt, innen 15.12.2023:

1) Kommunen skal sikre at alle som arbeider på Bingsfoss ungdomsskole, oppfyller plikten til å varsle ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen.

2) Kommunen skal sikre at skolen og skoleeier oppfyller plikten til å undersøke saken ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen.

3) Kommunen skal sikre at skolen og skoleeier oppfyller plikten til å sette inn tiltak for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø.

Kommunen har sendt inn redegjørelse og erklæring om at påleggene er rettet og Statsforvalteren mener at dokumentasjonen sannsynliggjør at samtlige korrigeringspunkter er rettet. Statsforvalteren har derfor avsluttet tilsynet.

Nav-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad

Statsforvalteren har gjennomført tilsyn med Lillestrøm kommune hvor det ble undersøkt om kommunen sørger for at behandling av søknader om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester. Tilsynet ble gjennomført som del av et landsomfattende tilsyn initiert av Statens helsetilsyn.

Statsforvalteren konkluderer med at Lillestrøm kommune ved Nav-kontoret ikke foretar en tilstrekkelig kartlegging av barns behov ved søknad om økonomisk stønad og at Nav-kontoret ikke foretar en konkret og individuell vurdering og beslutning ved søknad om økonomisk stønad til barnefamilier. Statsforvalteren konkluderer videre med at kommunens styringstiltak og internkontroll ikke har sikret at barnas behov blir tilstrekkelig kartlagt og at utmåling av økonomisk stønad er konkret og individuelt begrunnet. Kommunens mangelfulle kartlegging, vurdering og beslutning av barns behov fører til at vanskeligstilte familier ikke får den økonomiske stønaden de har rett til. Dette er lovbrudd på

Sosialtjenestelovens §§ 4, 18, 19, 42 og 43, forvaltningslovens § 17, 24, 25 og 41 og kommunelovens § 25-1.

Lillestrøm kommune ble i tilsynsrapporten bedt om å utarbeide en plan med nødvendige tiltak for å rette lovbruddet som beskrevet med frist 05.05.23. For å undersøke om tiltakene har resultert i forsvarlig praksis, er kommunen bli bedt om å utføre en egenkontroll.

Statsforvalteren har i dialog med Nav-kontoret avklart at resultatet av egenkontrollen foreløpig ikke er god nok til at lovbruddene kan lukkes og Lillestrøm kommune er gitt frist til 27.3.24 for innsending av ny egenkontroll. Statsforvalteren avslutter tilsynet når resultatet av etterkontrollen er vurdert å være tilfredsstillende.

Tilsyn fra Datatilsynet

Datatilsynet har gjennomført to tilsyn i Lillestrøm kommune i 2023. Disse tilsynene omfattet henholdsvis:

- Brevkontroll - Etterlevelse av regelverkets krav til personopplysningssikkerhet
- Etterlevelse av regelverkets krav til personopplysningssikkerhet

Tilsynet utgjør en del av et større tilsynsprosjekt Datatilsynet gjennomførte i 2023. Det overordnede formålet med tilsynsprosjektet var å undersøke hvordan norske kommuner ivaretar personvernregelverkets krav til personopplysningssikkerhet samt den faktiske etterlevelsen av personvernregelverket, herunder tekniske og organisatoriske tiltak for personopplysningssikkerhet. Tilsynet omfattet totalt 10 punkter. For 4 av punktene påpekte Datatilsynet at kommunen ikke i tilstrekkelig grad oppfyller krav iht personvernforordningen og for ett punkt kom Datatilsynet med en anbefaling.

Lillestrøm kommune har allerede sendt ny dokumentasjon til Datatilsynet for enkelte av punktene. De resterende punktene jobbes det med å ferdigstille slik at kommunen totalt sett kan oppfylle personvernforordningen i henhold til Datatilsynets anmerkninger i rapporten.

Tilsyn fra Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet har totalt gjennomført 4 stedlige tilsyn og ett dokumenttilsyn i Lillestrøm kommune i 2023. Muskel - og skjelettplager har vært tema for alle tilsynene.

Tilsyn Bråtejordet skole:

7 av 2 pålegg er oppfylt. Arbeidstilsynet har for to pålegg vedtatt tvangsmulkt dersom kommunen ikke dokumenterer at pålegget er oppfylt innen 15.12.23. Lillestrøm kommune sendte tilbakemelding til Arbeidstilsynet innen fristen, men har ikke mottatt tilbakemelding. Tilsynet er ikke avsluttet.

Tilsyn Konten bokollektiv:

Alle pålegg oppfylt. Tilsynet er avsluttet.

Tilsyn Frydenlund skole og ressurscenter:

1 av 6 pålegg oppfylt. Arbeidstilsynet har gitt ny frist til 1.3.24 for gjennomføring av resterende pålegg. Tilsynet er ikke avsluttet.

Tilsyn Utsikten spesialinstitusjon:

Arbeidstilsynet har gitt ny frist for gjennomføring av pålegg til 31.1.24. Tilsynet er ikke avsluttet.

Dokumenttilsyn Fjellboveien barnehage:
Alle pålegg oppfylt. Tilsynet er avsluttet.

Forvaltningsrevisjoner 2023

I det følgende har Lillestrøm kommune redegjort for gjennomførte revisjoner fra Romerike revisjon IKS i 2023. Det var fire gjennomførte forvaltningsrevisjoner i Lillestrøm kommune i 2023:

«Undersøkelse sammenlikning av byggesaksgebyrer i fire kommuner»

Kontrollutvalget i Nittedal kommune ønsket å gjennomføre en sammenlikning av gebyrnivå på byggesaksområdet mellom kommuner. Utvalget vedtok i møte 07.04.2022 (sak 22/22) en prosjektplan for undersøkelsen. Kontrollutvalget i Lillestrøm gjorde likelydende vedtak i møte 22.03.2022.

Dette er Romerike revisjon IKS sitt sammendrag:

Sammenlikningen viser at det er store variasjoner i gebyrnivået mellom kommunene for gebyrnivået samlet, fordelt på ulike sakstyper og mellom innbyggere og utbyggere. Kartleggingen viser at det ikke er mulig å sammenligne timeprisen og overheadskostnader. De fire kommunene har forskjellig praksis når det gjelder å fastsette timepris i sin gebyrforskrift. Kartleggingen omfatter ingen nærmere kartlegging eller analyse av årsaker til forskjeller i gebyrnivået.

Kommunestyret skrev i sitt vedtak 14.6.23 at *rapporten anses som nyttig ved utarbeidelse av fremtidige byggesaksgebyrer*. Undersøkelsen er også omtalt i kontrollutvalgets årsrapport for 2023 hvor de skriver at *rapporten kan gi nyttige innspill til kommunens arbeid med gebyrforskrift og gebyrsatser*.

«Saksflytanalyse byggesak» - dette er Romerike revisjon IKS sitt sammendrag:

Romerike revisjon har gjennomført undersøkelser av byggesaksbehandlingen i Lillestrøm kommune. Formålet med undersøkelsene har vært å vurdere saksflyt for søknadsbehandling i et utvalg byggesaker. Undersøkelsene viser at kommunene ikke overholder fristen på fire uker før det gis et første svar på byggesøknaden. I tillegg brytes lovpålagte saksbehandlingsfrister. Undersøkelsen i Lillestrøm kommune viser at:

- *Kommunen i gjennomsnitt bruker 11 uker fra søknad til første svar*
- *Et stort antall byggesaker bryter lovpålagt saksbehandlingsfrist*
- *Det sendes ut anmodninger om tilleggsinformasjon som allerede er levert inn og nye anmodninger om dokumentasjon som ikke er nevnt i første anmodning.*

Kommunestyret beskrev i sitt vedtak 10.5.23 at Lillestrøm kommune må sørge for at byggesøknader besvares innenfor lovens frist, at alle fullstendige søknader behandles innenfor lovens krav til saksbehandlingstid samt at anmodninger om tilleggsinformasjon i størst mulig grad er fullstendige ved første henvendelse til søker.

Lillestrøm kommune har iverksatt tiltak for å møte kommunestyrets vedtak. Med dette menes administrative, strukturelle og digitale tiltak. I tillegg er det igangsatt både et kontinuerlig forbedringsarbeid samt et arbeid med å gjennomføre risikovurderinger som grunnlag for tiltak for å nå internkontrollmålsetningene, herunder sikre at lover og forskrifter overholdes.

Kontrollutvalget bestilte i april 2023 en oppfølgingsundersøkelse hvor nevnte forvaltningsrevisjon er en av to revisjoner som skal følges opp. Formålet med undersøkelsen er å vurdere hvordan administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak etter behandlingen av kontrollutvalgets

innstillinger. Romerike revisjon IKS har startet oppfølgingsundersøkelsen og en rapport vil bli oversendt kommunedirektøren til uttalelse i løpet av mars 2024.

«Tjenestetilbudet til hjemmeboende personer med demens» - dette er Romerike revisjon IKS sitt sammendrag:

Revisjonen har undersøkt om Lillestrøm kommune ivaretar et forsvarlig og tilrettelagt tjenestetilbud til hjemmeboende personer med demens og deres pårørende. Undersøkelsen viser at det er samarbeid og utveksling av informasjon og meldinger mellom demensteam og fastlegene i forbindelse med kartlegging og basal demensutredning. Samarbeidet med fastlegene er imidlertid i liten grad formalisert gjennom skriftlige rutiner og prosedyrer. Videre viser undersøkelsen at ikke alle ansatte som yter tjenester til personer med demens i kommunen, har nødvendig kompetanse. Kommunen tilrettelegger noe for at ansatte kan delta på opplæring i Demensomsorgens ABC, men deltagelsen er basert på interesse og frivillighet. Videre kommer det frem at kommunen ikke fatter vedtak om pårørendestøtte i form av opplæring og veiledning, men kun gir dette som et lavterskeltilbud. Revisjonen har også undersøkt hvordan avvikshåndtering praktiseres innen tjenestene. Undersøkelsen viser at hver tredje ansatt er usikre på hvordan og når de skal melde avvik.

Innspillene har blitt integrert i den daglige tjenesteutøvelse innen demens og i arbeidet med prosedyrer, i gode pasientforløp, i Handlingsplan pårørendearbeid 2024 – 2027 og i pågående prosess med Handlingsplan demens 2024 – 2027, som skal til politisk behandling i mars 2024.

«Evaluerings av kommunens håndtering av koronapandemien»

Den 10. november 2021 fattet kommunestyret vedtak om at kontrollutvalget skulle igangsette evaluering av Lillestrøm kommunes håndtering av koronapandemien. I henhold til forskrift om kommunal beredskapsplikt har kommunen plikt til å evaluere krisehåndteringen etter hendelser, og der evalueringen gir grunnlag for det skal det foretas nødvendige endringer i risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplaner. Kontrollutvalget bestilte derfor en prosjektplan fra Romerike revisjon IKS for en evaluering av Lillestrøm kommunes håndtering av koronapandemien. Romerike revisjon leverte i 2023 fire delrapporter. Kontrollutvalget skriver i sin årsrapport for 2023 at *kontrollutvalget vil følge opp administrasjonens etterarbeid med evalueringsrapportene våren 2024.*

«Beredskap før Covid-19 i Lillestrøm kommune - delrapport 1» - Dette er Romerike revisjon IKS sitt sammendrag:

Formålet med undersøkelsen har vært å evaluere Lillestrøm kommunes håndtering av koronapandemien. For å belyse formålet, har revisjonen i denne delrapporten undersøkt i hvilken grad kommunen var forberedt på en

pandemi. Undersøkelsen bygger i stor grad på om kommunen hadde på plass planverk i tråd med kommunens beredskapsplikt, før Norge stengte ned 12.3.2020. På dette tidspunktet var Lillestrøm en ny kommune, etter kommunesammenslåingen 1.1.2020. Det var derfor mange nye systemer som skulle læres og tas i bruk, og nye strukturer for samarbeid som skulle etableres blant de ansatte.

Undersøkelsen viser at kommunen hadde en helhetlig ROS og et planverk for overordnet beredskap, men planverket for overordnet beredskap oppfylte ikke minimumskravene i sivilbeskyttelsesloven fullt ut. Videre manglet kommunen, og mangler fortsatt, en plan for helsemessig og sosial beredskap. Planverket innen beredskap er ikke samordnet, og kommunen mangler en strategi for beredskapsarbeidet. Undersøkelsen viser også at ikke alle dokumentene innen beredskap var lagret og arkivert slik at de var lett tilgjengelige for de ansatte.

Kommunestyret fattet 14.6.23 vedtak om at Lillestrøm kommune må sikre at det utarbeides en ressursoversikt som inngår i planverket for overordnet beredskap, at det utarbeides en plan for

helsemessig og sosial beredskap, at planverket innen beredskap er samordnet, herunder sørge for at det er en samordning av krisekommunikasjonen og at alle dokumenter innen beredskap er lagret og arkivert slik at alle som trenger dokumentene har tilgang.

Revisjonsrapporten og kommunestyrets vedtak har vært førende for kommunens beredskapsarbeid i andre halvår av 2023 og vil også være det i 2024. I første omgang er funn og føringer innarbeidet i siste versjon av kommunens helhetlige ROS-analyse som ble behandlet av kommunestyret 06.09.2023 og i kommunedirektøren sine prioriteringer for beredskapsarbeidet i 2024.

I 2023 ble det utarbeidet en beredskapsplan for tjenesteområdet Helse og mestring. Denne planen dekker i vesentlig grad lovkravet om en plan for helsemessig og sosial beredskap. Det er også iverksatt et arbeid for å imøtekomme de andre føringene, herunder samordning og tilgjengeliggjøring av beredskapsplanverket, samordning av krisekommunikasjon og ressursoversikter.

Statsforvalteren har varslet tilsyn med Lillestrøm kommune sitt beredskapsarbeid i oktober 2024. Det er ventet at statsforvalteren vil vurdere de samme forholdene som Romerike revisjon, og kommunen mener at manglene som ble påvist av revisjonen skal være utbedret innen statsforvalteren sitt tilsyn.

«Lillestrøm kommunes håndtering av koronapandemien – smitteverntiltak og vaksinerings - delrapport 2» - Dette er Romerike revisjon IKS sitt sammendrag:

Formålet med undersøkelsen har vært å evaluere Lillestrøm kommunes håndtering av koronapandemien. For å belyse formålet, har revisjonen i denne delrapporten undersøkt hvordan kommunen ivaretok smitteverntiltak og vaksinerings. Undersøkelsen viser at kommunen i det alt vesentlige håndterte TISK og vaksinerings på en god måte. Når det gjelder kapasiteten til å teste innbyggerne, utarbeidet kommunen planer og gjennomførte testing på en god måte under pandemien. For eksempel tilpasset kommunen testkapasiteten etter behovet for testing. Når det gjelder vaksiner, hadde kommunen gode rutiner og praksis for å håndtere vaksinene i tråd med produsentenes krav og vaksinere innbyggerne.

Kommunestyret beskrev i sitt vedtak 14.6.23 at de registrerer at kommunen har håndtert testing, isolasjon, smittesporing og karantene (TISK) og vaksinerings på en god måte.

« Pandemiens konsekvenser for tjenesteproduksjonen i Lillestrøm kommune - delrapport 3» - Dette er Romerike revisjon IKS sitt sammendrag:

Formålet med undersøkelsen har vært å evaluere hvordan Lillestrøm kommune håndterte tjenesteproduksjon under pandemien, med et spesielt fokus på «sårbare grupper». Undersøkelsen viser at tjenesteområdene utarbeidet planer for hvordan kommunen kunne opprettholde produksjonen av tjenester ved alvorlige hendelser, såkalte kontinuitetsplaner, i løpet av mars 2020. Virksomheter evnet videre å gjøre individuelle vurderinger av brukernes behov i en periode med mange og raske endringer i nasjonale føringer. Det var en utfordring å sikre at mindreårige asylsøkere i bemannede boliger i tilstrekkelig grad fikk oppfølging i forbindelse med hjemmeopplæring. Bortfall av lavterskeltilbud synes å ha ført til økt uhelse og behov for «tyngre» tjenester blant eldre.

Kommunestyret beskrev i sitt vedtak 10.5.23 at Lillestrøm kommune må oppdatere foreliggende kontinuitetsplaner (opprettholdelse av kritiske funksjoner ved høyt personellfravær). I tillegg må kommunen sørge for god erfaringsdeling og samarbeid om planene på tvers av tjenesteområdene, utarbeide og videreutvikle maler for risikokartlegging blant brukergrupper og enkeltbruker, sørge for at det utarbeides og videreutvikles maler for risikokartlegging blant brukergrupper og enkeltbrukere samt sørge for systemer som sikrer god informasjonsspredning til mottakere med ulike forutsetninger for å motta og tilegne seg informasjon.

Revisjonsrapporten og kommunestyrets vedtak om kontinuitetsplaner er innarbeidet i siste versjon av kommunens helhetlige ROS-analyse som ble behandlet av kommunestyret 06.09.2023 og i kommunedirektøren sine prioriteringer for beredskapsarbeidet i 2024. Arbeidet med å oppdatere og videreutvikle kommunens kontinuitetsplaner er et omfattende arbeid som er igangsatt, og vil fortsette i hele 2024. ROS-analysen følger også opp deler av kommunestyrets vedtak som handler om å sikre «*god informasjonsspredning til mottakere med ulike forutsetninger for å motta og tilegne seg informasjon.*» Problemstillingen er anbefalt fulgt opp gjennom en beredskapsanalyse (helhetlig vurdering av hvordan kommunens beredskapsplaner bør utformes og samordnes), og at det i denne analysen bør gjøres *en særskilt vurdering av om kommunens beredskapsplaner tar tilstrekkelig hensyn til samfunnets mangfold, herunder ulike grupper sine forutsetninger for å kunne tilegne seg og forstå kritisk informasjon og forutsetninger for å gjøre det som trengs for å ivareta egen sikkerhet i krisesituasjoner.* Arbeidet med beredskapsanalysen er foreløpig ikke påbegynt.

« Pandemiens konsekvenser for de ansattes arbeidssituasjon i Lillestrøm kommune - delrapport 4» -

Dette er Romerike revisjon IKS sitt sammendrag:

Formålet med undersøkelsen har vært å evaluere Lillestrøm kommunes håndtering av koronapandemien. For å belyse formålet har revisjonen i denne delrapporten undersøkt hvilke konsekvenser pandemien og smitteverntiltakene hadde for ansattes arbeidssituasjon. Undersøkelsen bygger blant annet på en spørreundersøkelse som nærmere 2000 ansatte i kommunen har svart på. Undersøkelsen viser at mange ansatte og ledere hadde økt arbeidstid under pandemien, og undersøkelsen viser at det var noe usikkerhet rundt praktisering av overtidsbestemmelsene, spesielt i starten av pandemien. Videre viser undersøkelsen at høy arbeidsbelastning førte til sykefravær blant ansatte, og enkelte oppgir å slite psykisk i etterkant av pandemien. Nærmere en tredjedel av de ansatte var svært tilfreds med oppfølging fra nærmeste leder under pandemien, samtidig som ansatte innen helse og mestrings var mindre tilfreds med tilgangen på informasjon og oppfølging fra sine ledere enn ansatte på andre tjenesteområder.

Kommunestyret beskrev i sitt vedtak 10.5.23 at Lillestrøm kommune i framtidige lignende situasjoner i større grad må sørge for å etablere tydelige informasjonssløyfer som ivaretar ansatte på tvers av tjenesteområder, og med ulik tilgang på digitale verktøy, at kommunen må gjennomgå, samt vurdere, arbeidsmiljørettede tiltak i forbindelse med utstrakt bruk av hjemmekontor, kommunen må fange opp ansatte som opplever stor arbeidsbelastning og/eller som sykemeldes grunnet psykososiale forhold ved arbeidssituasjonen samt at det må foreligge klare rutiner for overtidsarbeid.

Lillestrøm kommune har tatt vedtaket til etterretning og vil legge vedtakene til grunn for håndteringen av fremtidige lignende situasjoner.

Etikk

Kommunen forvalter samfunnets felles midler og utøver myndighet på et bredt felt. Det stilles derfor høye krav til medarbeidernes etiske kompass som ansatt i kommunen. Det ble ved opprettelsen av Lillestrøm kommune utarbeidet etiske retningslinjer, og en revidert og forbedret etisk standard ble vedtatt i partssammensatt utvalg (PSU) 26.04.2023.

Etisk standard for ansatte i Lillestrøm kommune formulerer hvilke forventninger som stilles til alle kommunens ansatte, og ansvarlig gjør den enkelte. Standarden tar for seg temaer som reguleres av norsk lov, men har også et videre virkeområde som bidrar til å realisere kommunens verdier tillit, inkludering og nyskaping i vårt daglige virke. Habilitet, økonomiforvaltning, ytringsfrihet og varsling, taushetsplikt og snoking, profesjonalitet, åpenhet og lojalitet er blant temaene vi finner i standarden.

Høsten 2023 ble det avholdt et stort frokostseminar for alle ledere hvor standarden ble formelt presentert. Den kjente filosofen Einar Øverenget holdt foredrag, og fikk deltakerne med på interessante refleksjoner gjennom arbeid med fiktive etiske dilemmaer.

Etisk standard for ansatte i Lillestrøm kommune ivaretar KS' anbefalinger for arbeid med etikk, og er tilgjengelig på ansattportalen. Alle ledere skal årlig gjennomgå etisk standard med sine medarbeidere. I tillegg skal lederne gå gjennom dokumentet med alle nyansatte i løpet av første uke som ansatt i Lillestrøm kommune. HR-seksjonen har utarbeidet ressursdokumenter i form av en PowerPoint-presentasjon og 3 etiske dilemma som kan benyttes i dette arbeidet. I tillegg blir en komprimert versjon av standarden sendt ut sammen med alle arbeidsavtaler som inngås i Lillestrøm kommune.

Klima og miljø

Klima og miljø er ett av fire satsingsområder for Lillestrøm kommune, og kommuneplanens samfunnsdel gir delmål for arbeidet. Det forventes at alle tjenesteområder i kommunen arbeider målrettet med klima og miljø og det er mange avdelinger og enheter som har bidrag til dette.

Et strategisk og overordnet ansvar for arbeidet med klima og miljø ligger i avdeling for strategi og analyse i KMS. Avdelingen forvalter blant annet klimafondet og ravinefondet, og fordeler praktisk ansvar for gjennomføring og rapportering av klimatiltak. Strategi og analyse bidrar også med rådgivning om klima og miljøkrav inn i reguleringsplaner og byggesaker.

Kommunen deltar i regionale nettverk som Kommunenettverk for klimaomstilling, Nedre Romerike miljønettverk og nasjonale nettverk og prosjekter som Include, Cleancon, Reachout, BYLO og S4U.

Klima

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 14. mars 2023, og inneholder bestemmelser for varmeløsninger, materialvalg og ladepunkter, blant annet. I arealdelen inngår et arealregnskap med tall for klimagasseffekten ved arealbruksendringer.

I mars ble også vedtatt plan for klimanøytral drift, med satsingsområdene energieffektivisering, omstilling av maskin- og kjøretøypark og grønne anskaffelser. En statusgjennomgang viser at arbeidet er godt i gang, men når det gjelder maskiner og kjøretøy er det stor utfordring at infrastrukturen for utslippsfrie alternativer mangler. Kommunedirektøren jobber med å utarbeide forslag til mandat for porteføljeprogram klimanøytral drift for å gi tyngde i gjennomføringen av planen.

I løpet av høsten er det utviklet en kommunikasjonsplan for klimastrategien og det er en økende forståelse for at kommunikasjon er viktig for å styrke engasjement, forståelse og gjennomføringsevne i organisasjonen og for å påvirke næringsliv og befolkning. Arbeidet med konkrete tiltak for klimakommunikasjon vil bli styrket i 2024.

Rammeavtale på solceller ble inngått sen høst 2023. Solceller monteres på eksisterende bygg i henhold til utarbeidet plan og vedtatte budsjetteramme. Kommunen har hatt et særskilt fokus på etisk og bærekraftig produksjon i forbindelse med rammeavtalen. Det har parallelt med rammeavtalen vært jobbet med å prosjektere solcelleanlegg på flere institusjoner som Skedsmotun, Blaker og Sørvald.

Av andre ENØK-tiltak har kommunen gjennom 2023 gjennomført etterisolering av tak på tre svømmehaller, blåst inn isolasjon på taket i to barnehager, etterisolert og skiftet vinduer på ett

skolebygg og etterisolert og skiftet vinduer på Solbakken. Til sammen har dette gitt en årlig besparelse på ca. 132 000 kWh.

I alle nye byggeprosjekter blir det nå utarbeidet klimaregnskap, og en rekke klimatiltak vurderes og implementeres i tråd med kommunens miljøoppfølgingsplan (MOP) for byggeprosjekter. Spesielt er kommunen opptatt av å i størst mulig grad ta vare på gamle bygg da dette samlet sett gir en stor klimagevinst sammenlignet med å bygge nytt. Rehabilitering av Volla skole pågår, og den gamle skolen på Sten-Tærud planlegges rehabilitert i de nærmeste årene.

Andel nullutslippskjøretøy i kommunens bilpark er nå 83 %. I 2023 har alle person – og varebiler fått montert GPS-brikker. Dette medfører at alle biler har elektroniske kjørebøker, som gir grunnlag for en enda mer rasjonell forvaltning av bilparken. I tillegg til nullutslippskjøretøy har kommunen en betydelig elsykkel- og elsparkesykkelpark. Hjemmetjenesten bruker sykler og sparkesykler aktivt i sin tjeneste, og vi har en liten pool på rådhuset som er godt brukt.

I 2023 er det innført miljøstasjoner på Lillestrøm rådhus. Alle søppelbøtter på kontorene er fjernet, og stasjoner er satt ut rundt omkring på bygget. I prosessen har det vært viktig å dimensjonere antall miljøstasjoner riktig, slik at de ansatte opplever at de har god tilgang på avfallsdunker. Dette arbeidet fortsetter ut i 2024. Det er foreløpig en årlig reduksjon på 22 360 hvite plastposer.

I 2023 startet arbeidet med å legge solceller på taket av vurnede Frogner kirke. Anlegget har maks produksjon på over 20 kW, i tillegg har utførelsen et godt estetisk uttrykk som har fått oppmerksomhet langt utenfor kommunens grenser. Tiltaket er godkjent av Riksantikvaren og biskopen i Borg.

Gravplassforvaltning har de siste årene kjøpt mange elektriske maskiner som f.eks. sitteklipper og hjullaster. Fravær av diesellukt og stillegående maskiner gir fornøyde medarbeidere.

Det er også verdt å nevne at nesten alle gravplassene har egne bikuber.

Miljøteknikk jobber godt med å redusere utslipp fra sine anlegg. I 2023 ble det gjennomført 100 % utslippsfri anleggs plass ved utskifting av vann- og avløpsrør i Jølsengata – kommunens første utslippsfrie anleggs plass ved bruk av elektriske maskiner.

Bibliotekets rolle som en uavhengig debattarena og møteplass er sentral i dialogen med innbyggere, næringsliv og frivillig sektor. Lillestrøm bibliotek har opprettet «Grønne greier» - hvor næringsliv, kommuner, fylke og andre aktører har en fri arena for å ha arrangement/foredrag eller annet under temaet klima og klimautfordringer – hva gjør vi?

Kommunen har i 2023 fått midler til et spennende prosjekt om samskaping gjennom simulering, scenarier, samtaler og spill for og med ungdom i samarbeid med Drammen kommune, Cicero senter for klimaforskning, samt andre aktører innen forskning, næringsliv og organisasjoner. Prosjektets hovedmål er å utvikle og prøve ut demokratisk samstyring og muliggjørende teknologier slik at unge blir deltagende i og får økt innflytelse på kommunalt klimaarbeid. Tærruddalen skole i Lillestrøm, Marienlyst skole i Drammen og bibliotekene vil være prosjektets hovedarenaer.

Kommunen gjennomførte i 2023 en støtteordning for grønn omstilling av næringslivet i samarbeid med Romerike sparebank. Kommunens klimastrategi og næringsstrategi var førende for prioritering av søknadene og i tildelingen var det et særlig fokus på utslippskutt og innovasjonsprosjekter knyttet til klimatiltak. Hele fondets beløp på 3,4 mill. kroner ble fordelt på ti av prosjektene. At støtte skulle være utløsende for prosjektet ble tillagt tung vekt. Liknende støtteprogram vil bli gjennomført i 2024 – basert på erfaringene fra 2023.

Fra det kommunale bionovafondet ble det innvilget kr 2 378 485 til 14 tiltak som skal redusere utslipp til vann og jord, øke opptak av klimagasser, produksjon av fornybar energi og fellestiltak med klima- og/eller miljøeffekt. Bionovamidler skal benyttes til tiltak som bidrar til at landbruket når sine mål i landbrukets klimaavtale 2021 – 2030 og til tiltak som bidrar til mindre forurensing til vassdrag.

Kommunens strategi for grønne innkjøp brukes i kommunens strategiske og praktiske arbeid med anskaffelser. Vi er første kommune med en egen strategi for dette arbeidet, og er til inspirasjon for andre kommuner og aktører. Kommunen har startet planlegging av strategi for bærekraftige innkjøp – som skal bygge på erfaringene fra strategi for grønne innkjøp.

Kommunenettverk for klimaomstilling er et stort kommunalt nettverk med basis i Akershus-kommunene. Nettverket er det siste året blitt vesentlig styrket gjennom ansettelse av egen prosjektleder som er stasjonert i Ringerike kommune. Flere prosjekter er i gang – med særlig fokus på å påvirke innbyggere og næringsliv, samt å bidra med faglige innspill i nasjonale prosesser. Kommunen er med i styringsgruppa til nettverket.

Omlegging til utslippsfri næringstransport er i løpet av 2023 etablert som et viktig fokusområde. Kommunen inngår i flere lokale og regionale samarbeid. Både i egen drift og i samfunnet ellers er det nå viktig å bidra til infrastruktur for utslippsfrie løsninger for tyngre kjøretøy og maskiner.

Klimabudsjettet og klimafondet

I 2023 er det gjort en del endringer i klimabudsjettet og forvaltning av klimafondet. Klimabudsjettet er ikke lenger bare en framstilling av planlagt bruk av klimafondet, men skal i størst mulig grad speile hele klimaarbeidet i kommunen. Alle tiltak i klimabudsjettet er hentet fra enhetenes egne budsjetter og er en sammenfatning av alle budsjettposter som kan anses som klimatiltak. Klimafondet er dermed kun ett av flere tiltak. Fordeling av midlene på klimafondet vil skje gjennom en enkel søknadsprosess som delvis vil være løpende gjennom året, for å sikre fleksibilitet i klimaarbeidet.

Klimatilpasning

Lillestrøm kommune må forberede seg på og tilpasse seg, klimaendringene. Endringene kommer nå raskere enn før, og det er avgjørende at kommunen er rustet til å tåle påvirkningene, når de faktisk skjer. Lillestrøm kommune følger opp framskrivninger og regionale klimaprofiler som viser at vi, som følge av klimaendringer, vil oppleve økt nedbør i form av hyppigere byger med økt intensitet.

I løpet av 2023 har kommunen igangsatt et overvannsprosjekt som skal kartlegge hvordan tettstedene vil rammes av ekstremnedbør. Hver kartlegging representerer en skybruddsplan. Planen skal, i tillegg til å vise hvordan et område rammes, vise muligheter for håndtering av ekstremnedbør.

Kommunen deltar i EU-prosjektet REACHOUT. Prosjektet hadde oppstart i 2021 med en planlagt varighet til april 2025. Målet med REACHOUT er å støtte Europeiske byer i å bli mer motstandsdyktige mot klimaendringer. Prosjektet har to viktige funksjoner; ta i bruk klimatjenester (digitale verktøy) og utveksling av erfaringer for å videreutvikle disse klimatjenestene. I 2023 har det blitt arrangert en intern workshop der Lillestrøm kommunes første klimahistorie ble lansert.

Miljø

Hovedansvaret for flere av temaene innenfor miljø er plassert i kommunalområde strategi og analyse, men flere enheter i kommunen forvalter lovverk, og har fagområder som berører miljøspørsmål. Miljørådgivning og forvaltning omfatter vern og hensyn til naturområder i kommunen, i tillegg til sikring av vannkvalitet, naturmangfold, samt forebygging og begrensning av forurensning og fremmede arter.

Forvaltning av naturmangfold

I 2023 har det blitt utarbeidet en temaplan for naturmangfold som gir en oversikt over naturmangfoldet i kommunen. Den belyser sentrale utfordringer og hvordan disse utfordringene skal løses ved hjelp av strategier og en tiltaksplan. Temaplanen blir fremmet for politisk behandling i 2024.

For å kunne utføre kunnskapsbasert og varsom arealforvaltning, er det nødvendig med kunnskap om naturverdiene i kommunene. I 2023 ble det utført en kartlegging over leveområder for vilt i kommunen. En bedre oversikt over viltet i kommunen vil gjøre det lettere å ta hensyn til dyrelivet i kommunens arealplanlegging.

Forvaltning av raviner

Naturtypen raviner er klassifisert som en sårbar naturtype på den nasjonale rødlista over naturtyper. De gjenværende ravinedalene og ravinesystemene som finnes i dag har betydning knyttet til geologiske og biologiske verdier, samt innen klimatilpasning. Lillestrøm kommune har en plan for vern av raviner i delområde Skedsmo som ble vedtatt i 2020. I forbindelse med vedtak av planen ble et ravinefond opprettet. Formålet med fondet er å stimulere til målrettede tiltak, som gir bedre forvaltning av ravinene. I 2023 ble det søkt om tilskudd til presentasjon, formidling av kunnskap, inkludert medvirkning (gjennom dialogplattform), med raviner som landskapstype. Resultatet var blant annet en utstilling på NITJA og på rådhuset i Lillestrøm. Utstillingen var en del av et avgangsprosjekt i arkitektur, med utgangspunkt i flom- og skredrisiko i ravinelandskap, med avgrensing i Lillestrøm og på Romerike. Totalt omsøkt sum i 2023 var kr. 26.300. I tråd med planstrategien skal Lillestrøm kommune også utarbeide en ravineplan som vil omfatte hele kommunen.

Eierstyring

Lillestrøm kommune er deltaker i en rekke interkommunale selskap (IKS) og aksjeselskap (AS). I 2023 inngikk det 11 interkommunale selskap og 8 aksjeselskap i den aktive eierstyringsporteføljen til Lillestrøm kommune. På enkelte områder utføres en betydelig del av kommunens tjenesteproduksjon i de interkommunale selskapene.

Lillestrøm kommune vedtok i 2020 sin første eierskapsmelding, og denne oppdateres årlig. Eierskapsmeldingen gir en oversikt over de selskap og samarbeid som kommunen deltar i, og hvilke prinsipper Lillestrøm kommune vektlegger i sin eierstyring. I tillegg gir eierskapsmeldingen informasjon om ulike former for samarbeid, tilhørende regelverk, styringsmuligheter og ansvarsforhold.

Kommunen har fokus på aktiv eierstyring. Som ledd i dette inngår kommunen i et interkommunalt eierstyringssekretariat på Nedre Romerike (ESS). ESS er et administrativt organ som bistår

kommunedirektørene i selskapenes eierkommuner med å sikre koordinert saksbehandling av saker som skal behandles i selskapenes representantskap eller generalforsamling. Koordinatorrollen av ESS ble lagt til Lillestrøm kommune høsten 2022.

Noen viktige eierstyringssaker som det har vært arbeidet med i 2023 er blant annet:

- Å revidere selskapsavtalene til kommunens interkommunale selskaper i forbindelse med endringer i IKS-loven. Dette innebærer blant annet at selskapenes representantskapsmøter kan avholdes senere enn i tidligere år, og at kommunene heretter skal oppnevne minst to varaer for hver representant i selskapets eierorgan.
- Det jobbes stadig med å gjøre samspillet mellom selskapene og kommunen bedre. Høsten 2023 har ESS-koordinator, i samarbeid med koordinator i Samarbeidsrådet for Nedre Romerike, utarbeidet et opplegg for folkevalgtopplæring i interkommunale samarbeid, herunder interkommunal eierstyring. Dette blir presentert for kommunestyre og formannskap på Nedre Romerike, våren 2024.

Økonomi

Regnskapet for Lillestrøm kommune viser et netto driftsresultat i 2023 på 0,6 % som var bedre enn budsjettet. I revidert budsjett var netto driftsresultat 0,0 %. Kommunestyret bestemte ved behandlingen av budsjettet for 2023 å avvike fra måltallet på 1,75 % som er vedtatt i økonomireglementet. Regnskapet viser at fellesinntektene ble høyere enn budsjettet i 2023. På den annen side ble også utgiftene i kommunalområdene betydelig høyere enn budsjettet. Dette blir nærmere omtalt nedenfor.

Arbeidet med koronapandemien er på hell. Vi har i 2023 mottatt 3,9 mill. kroner fra staten som kompensasjon for utgifter til vaksinerings. Regnskapet viser at vi har hatt ca. 4,1 mill. kroner i netto utgifter til dette arbeidet.

Krigen i Ukraina har ført til at Lillestrøm kommune har tatt imot flere flyktninger, og regnskapet viser at vi har hatt høyere inntekter enn utgifter.

I 2023 ble det endringer både i rentenivå og strømpriser. Rentene gikk opp, mens forventet markedspris på strøm gikk ned. Renteøkningen har hatt minimal nettoeffekt for kommunen i 2023 sett opp mot budsjett, siden vi har en del lån til fastrente, og en stor likviditetsbeholdning. Av den avsatte strømrreserven, kunne vi omdisponere 77,6 mill. kroner til andre formål.

I regnskapet for 2023 er 37,4 mill. kroner av merutgifter på selvkost avløp dekket i kommuneregnskapet på grunn av manglende fondsmidler.

Budsjettpremisser

I kommuneloven framkommer det i § 14-7 at man i årsberetningen skal redegjøre for vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. I 2023 ble det ikke vedtatt særskilte budsjettpremisser, og det gis derfor ingen redegjørelse for dette.

Finansielle måltall

For å sikre en bærekraftig økonomi på sikt har kommunestyret vedtatt finansielle måltall. Det er vedtatt måltall for netto driftsresultat, størrelsen på gjeld og disposisjonsfond. Det er viktig at kommunen ikke har for stor gjeld i forhold til driftsinntektene, og at det kan settes av midler til egenfinansiering av nødvendige investeringer.

Netto driftsresultat: Det er lagt til grunn i økonomiplanperioden at netto driftsresultat i % av driftsinntektene skal være minimum 1,75 %. I 2023 utgjorde netto driftsresultat 0,6 % av driftsinntektene.

Disposisjonsfond: Disposisjonsfondet bør være 10 % av brutto driftsinntekter, og i skal i enkeltår ikke være under 7 % av brutto driftsinntekter. I 2023 var tallet 17,3 %.

Gjeld: Det er lagt til grunn i økonomiplanperioden at total gjeld i % av brutto driftsinntekter, eks startlån, ikke skal overstige 100 %. I 2023 utgjorde total gjeld 82,8 % av brutto driftsinntekter.

Noen hovedtall hentet fra KOSTRA (kommunetall) for å sammenligne oss med noen kommuner i kostragruppe 12.

**Når det gjelder tall for netto lånegjeld i KOSTRA, så er ubrukte lånemidler og ubundne investeringsfond trukket fra, derfor avviker tallene fra våre måltall som vist til over.*

	Lillestrøm 2022	Lillestrøm 2023	Drammen	Asker	Lørenskog	Ullensaker
Prioritet						
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	18,2 %	17,3 %	6,6 %	13,9 %	10,4 %	12,8 %
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	4,9 %	0,6 %	0,9 %	3,1 %	-0,4 %	-0,4 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter *	77,9 %	79,2 %	48,6 %	92,6 %	148,3 %	125,4 %

Driftsregnskapet

Bevilgningsoversikt – drift, §5-4, første ledd

Hele tusen kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud 2023	Oppr. bud 2023	Avvik Rev-Regn 2023
Rammetilskudd	-2 254 147	-2 556 163	-2 430 316	-2 447 040	125 847
Inntekts- og formueskatt	-3 469 649	-3 367 544	-3 358 000	-3 337 994	9 544
Eiendomsskatt	-164 894	-185 978	-190 000	-167 000	-4 022
Naturressursskatt	-3 027	-2 991	-3 000	-3 000	-9
Integreringstilskudd	-123 464	-205 701	-197 806	-120 983	7 895
Kompensasjonstilskudd fra Husbanken	-11 675	-14 888	-17 200	-17 200	-2 312
Sum generelle driftsinntekter	-6 026 855	-6 333 265	-6 196 322	-6 093 217	136 943
Sum bevilgninger drift, netto korr ovf fra 1B	5 298 669	5 912 753	5 824 256	5 705 105	-88 498
Avskrivninger	370 391	389 225	400 000	400 000	10 775
Sum netto driftsutgifter	5 669 060	6 301 978	6 224 256	6 105 105	-77 723
Brutto driftsresultat	-357 795	-31 287	27 934	11 888	59 220
Utbytter	-4	-3	0	0	3
Renteinntekter	-83 505	-161 229	-161 000	-111 000	229
Startlån – renteinntekter	-13 369	-25 834	-35 000	-35 000	-9 166
Renteutg.,prov.og andre fin.utg	126 229	244 184	250 000	200 000	5 816
Startlån – renteutgifter	13 680	33 716	35 000	35 000	1 284
Avdrag på lån	295 033	280 001	280 000	280 000	-1
Netto finansutgifter	338 063	370 833	369 000	369 000	-1 833
Motpost avskrivninger	-370 391	-389 225	-400 000	-400 000	-10 775
Netto driftsresultat	-390 123	-49 678	-3 067	-19 112	46 612
I % av driftsinntekter	4,9 %	0,6 %	0,0 %	0,2 %	
Avsetning til bundne driftsfond	52 353	31 897	3 803	2 949	-28 094
Bruk av bundne driftsfond	-63 639	-132 290	-135 265	-80 093	-2 975
Netto avsetning/bruk bundne driftsfond	-11 286	-100 393	-131 461	-77 144	-31 069
Avsetning til disposisjonsfond	376 101	404 025	349 148	274 079	-54 876
Bruk av disposisjonsfond	-15 588	-417 356	-395 974	-327 600	21 383
Netto avsetning/bruk av disposisjonsfond	360 514	-13 332	-46 825	-53 521	-33 494
Overføring til investering	40 895	163 403	181 354	149 777	17 951
Sum disp.eller dekn av netto driftsresultat	390 123	49 678	3 067	19 112	-46 612
Korrigert for netto premieavvik	-10 576	-122 944	-103 838	-79 208	19 106
Korrigert for bruk/avsetning bundne fond	11 286	100 393	131 461	77 144	31 069
Korrigert netto driftsresultat	-390 833	-27 127	-30 690	-17 048	-3 563
I % av driftsinntekter	5,0 %	0,3 %	0,4 %	0,2 %	

Inntekter og overskudd vises med minustegn (-)

Bevilgningsoversikt del 1 viser felles frie inntekter, sum netto bevilgning til kommunalområdene, netto finansutgifter og hvordan netto driftsresultat er blitt disponert.

Fellesinntekter og overføring til enhetene

Regnskapet viser at fellesinntektene er økt med 5,1 % fra 2022 til 2023. Overføringene til driftsenhetene er økt med 11,6 %. Netto finansutgifter er økt med 9,7 %. At inntektene øker mer enn utgiftene er selvfølgelig ikke bærekraftig over tid.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et sentralt begrep i kommuneregnskapet, og brukes også som et sammenligningsgrunnlag mellom kommunene. Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen av midler etter at alle ordinære driftsutgifter og finansutgifter er dekket. Beløpet viser kommunens evne til å egenfinansiere investeringer eller gjøre nye avsetninger. Regnskap 2023 i Lillestrøm kommune ble avsluttet med et netto driftsresultat på 49,6 mill. kroner, og det var 0,6 % av brutto driftsinntekter. Dette er langt unna måltallet på 1,75 %, men innenfor budsjettet for 2023. Opprinnelig netto driftsresultat var budsjettet med 0,3 %, mens revidert budsjett var 0,0 %.

Regnskapet viser at netto driftsresultat ble 46,6 mill. kroner bedre enn revidert budsjett. Dette skyldes at det endelige rammetilskuddet ble betydelig høyere enn budsjettet. På en annen side ble også utgiftene i kommunalområdene betydelig høyere enn budsjettet. Avvik på kommunalområdene og på hver enkelt art kommenteres senere.

Korrigert netto driftsresultat framkommer når man korrigerer for bundne fond og premieavvik pensjon. Korrigert netto driftsresultat er et bedre mål på hva kommunen kan disponere helt fritt. Korrigert netto driftsresultat i 2023 var 27,1 mill. kroner, eller 0,3 %.

Årsaken til at det korrigeres for disse to forholdene er:

- Netto premieavvik pensjon er differansen mellom fjorårets og årets premieavvik, dette er tekniske størrelser som påvirker netto driftsresultat. I 2023 påvirket premieavviket netto driftsresultat positivt med 122,9 mill. kroner.
- Bruk og avsetning av bundne fond påvirker også netto driftsresultat, men dette er eksterne midler som kun kan benyttes til det formålet de er bevilget til. I 2023 ble netto driftsresultat påvirket negativt med 100,4 mill. kroner på grunn av netto bruk av bundne fond.

Disponering av netto driftsresultat

Et positivt netto driftsresultat kan enten avsettes til fond, eller overføres som finansiering til investeringsregnskapet. I avslutningen av regnskapet, så har strykingsreglene i forskrift og kommunens økonomireglement blitt fulgt.

Etter budsjett- og regnskapsforskrift for kommuner skal det ved et eventuelt merforbruk gjøres strykninger i regnskapsavslutningen slik at regnskapet går i null. På grunn av merforbruk i kommunalområdene ble det valgt å stryke 17,7 mill. kroner i overføring fra drift til investering (detaljer finnes i note 5 i regnskapet).

Finansutgifter

Netto finansutgifter viser en merutgift på 1,8 mill. kroner mot revidert budsjett, som er tilnærmet balanse. Netto finansutgifter består av både kommunens egne lån og startlån. Avviket på startlån er

negativt, se forklaring nedenfor. Markedsrentene har økt gjennom året, men dette har hatt virkning både på inntekts- og utgiftssiden. Både budsjettet for renteutgifter og renteinntekter er økt med 50 mill. kroner i tertialrapportene. Totalt er utgiftene til renter og avdrag på 524,2 mill. kroner i 2023.

Startlån

Pr. 31.12.2023 har vi totalt 1 128,0 mill. kroner i startlån i Husbanken (innlån). Vi har tatt opp et nytt lån på 150 mill. kroner i 2023, og betalt ordinært avdrag på 24,5 mill. kroner. Ordinære avdrag har vi betalt etter betalingsplanen. Det er lånt ut 128,3 mill. kroner i startlån i 2023, og totale utlån ved årsskiftet var 925,28 mill. kroner. Vi mottok 16,9 mill. kroner i ordinære avdrag og 16,1 mill. kroner i ekstraordinære avdrag fra låntagerne i 2023. Siden vi har lånt ut mindre startlån i 2023, og også har en stor beholdning ubrukte lånemidler, så ble det i budsjettbehandlingen for 2024 vedtatt å ikke ta opp nye startlån i 2024. Avviket mellom mottatt avdrag/renter kontra betalte avdrag/renter skyldes at låntagerne kan ha en annen betalingsplan og andre renteaftaler for sine lån enn det kommunen har på sine startlån. Vi har i tillegg en stor beholdning ubrukte lånemidler på startlån. Pr. 31.12.2023 utgjorde det 287 mill. kroner, som vi har renteinntekter på. Disse renteinntektene er ikke ført spesifikt som inntekt på startlånsmidler og er en årsak til forskjellen som vises mellom betalte renter og mottatte renter på startlån.

Avdrag

Avdrag er betalt som budsjettert. Beregnet minimumsavdrag er 240,6 mill. kroner. Det vil si at vi betalte 39,3 mill. kroner mer i avdrag enn minimumsavdraget. Minimumsavdraget beregnes slik: Avskrivninger 2023 * langsiktig gjeld 1.1.2023 (eks. startlån)/avskrivbare anleggsmidler 1.1.2023.

Netto avsetninger

Bundne driftsfond

Bruk av bundne fond: En del av kommunens drift finansieres med eksterne midler. Dette er øremerkede midler mottatt fra andre (stat, fylke, andre kommuner, private) og mottatte midler for tjenester som drives til selvkost. Bruk av bundne driftsfond er oppjustert med 55,1 mill. kroner gjennom året. Det største beløpet gjelder selvkost i tjenesteområde Kultur, miljø og samfunn (KMS), der bruken av fond ble økt med ca. 25 mill. kroner. Øvrig oppjustering er ubrukte midler som er satt av til fond i tidligere år, og som ble budsjettert inn i 2023. De største beløpene finner vi på forskjellige kommunalområder i tjenesteområde Oppvekst med ca. 14 mill. kroner, og i kommunalområde kultur med ca. 9 mill. kroner. Regnskapet viser at det ble brukt 2,9 mill. kroner mindre enn budsjettert. Når det gjelder bundne midler, så blir midlene avsatt eller brukt etter hva som er regnskapsført. Det er totalt brukt 132,2 mill. kroner av bundne driftsfond, og det består av en rekke prosjekter. De største postene er selvkost som utgjør ca. 78 mill. kroner, kompetansemidler i Oppvekst utgjør 16,6 mill. kroner, og statlige tilskudd til bredbåndsutbygging utgjør 10,5 mill. kroner.

Avsetning til bundne driftsfond: Ubrukte eksterne midler og selvkostmidler er avsatt etter forbruk. Det er avsatt 28,0 mill. kroner mer enn budsjettert. Selvkostmidler utgjør ca. 12 mill. kroner. Resterende beløp er på en rekke prosjekter der øremerkede midler ikke er blitt brukt i 2023, og er avsatt til bruk for senere år. Avsetning/bruk bundne fond er ikke gjenstand for strykninger. Totalt er det satt av 31,8 mill. kroner til bundne driftsfond i 2023. Detaljert oversikt over alle fondsføringer finnes i note 13 i regnskapet.

Disposisjonsfond

Endringer i budsjettet for bruk av disposisjonsfond:

Budsjettet er økt med 68,3 mill. kroner gjennom året, og alle endringene er vedtatt i kommunestyret. Endringene er følgende:

Årsmelding 2023

- KS sak 121/23: Utlån av 25,0 mill. kroner til Fet Arena AS og ettergivelse av festeavgift 0,4 mill. kroner.
- KS sak 109/23: Bevilget 0,7 mill. kroner til prisreduksjon for sesongkort utendørsbad i 1. tertialrapport.
- KS sak 109/23: Bevilget bidrag på 1,0 mill. kroner til Business Lillestrøm, Business Sørumsand og annen aktivitet i regi av Kunnskapsbyen Lillestrøm i 1. tertialrapport
- KS sak 109/23: Bevilget 0,4 mill. kroner til utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold i 1. tertialrapport
- KS sak 109/23 og 21/23: Bevilget til sammen 0,7 mill. kroner for dekning av forsikringsskader fra selvforsikringsfondet i 1. og 2. tertialrapport
- KS sak 109/23: Bevilget 2,0 mill. kroner til økte utgifter for lærlinger finansiert av eiendomsskattefondet i 1. tertialrapport
- KS sak 67/23: Dekning av deler av underskudd 2023 for Byfesten Lillestrøm.
- KS sak 42/23: Bevilget tilskudd på 16,4 mill. kroner til private idrettsanlegg.
- KS sak 24/23: Bevilget tilskudd på 0,5 mill. kroner til AIL Skjetten.
- KS sak 51/23 og KS 202/22: Resterende er i hovedsak overføring av midler mellom år der budsjettet er vedtatt tidligere, og der budsjetttrimmen for prosjektene ikke endres. Vedtak i 2 egne overføringsaker som vist til, og i tertialrapportene.

Regnskapsført bruk av disposisjonsfond:

Bruk av disposisjonsfond blir ført som budsjettert, uavhengig av om utgiftene avviker fra budsjettet. Unntak er disposisjonsfond knyttet til eiendomsskatt, Lillestrøm kommunale boliger (LKB), og premieavvik pensjon, der kommunedirektøren har fullmakt til å føre inn fond etter forbruk. Totalt er det brukt 417,3 mill. kroner, og den største bruken er:

- 176,5 mill. kroner bruk av premieavvik pensjon (beløpet er avsatt i regnskap 2022)
- 100 mill. kroner til finansiering av ordinære investeringer, dette var lagt inn i opprinnelig budsjett
- Budsjetterte vedtak som er vist til over, unntatt tilskudd til private idrettsanlegg. Her ble det brukt 4 mill. kroner siden størstedelen av midlene ble vedtatt avsatt igjen pga forsinkelser i prosjektene
- 5,5 mill. kroner er brukt av klimafondet
- 4,5 mill. kroner er brukt til etablering av paviljong – Frogner skole
- 28,1 mill. kroner er brukt til diverse eiendomsskatteprosjekter, der omdisponering til klimafond og bionovafond er størst med 9,9 mill. kroner. Dette beløpet finnes derfor både som bruk av fond og avsetning til fond
- 19,4 mil. kroner er brukt i Lillestrøm kommunale boliger (LKB)
- Resterende består av en rekke prosjekter som er spesifisert i note 13 i regnskapet.

Avsetning til disposisjonsfond:

Budsjettet er økt med 75,0 mill. kroner gjennom året, og alle budsjettendringene er vedtatt av kommunestyret. De største endringene i budsjettet er:

- Budsjettet ble økt med 25,6 mill. kroner for økt avsetning premieavvik pensjon
- Budsjettet ble økt med 16,1 mill. kroner på grunn av økte eiendomsskatteinntekter som ikke ble disponert i 2023
- Resterende er avsetninger på en rekke prosjekter der midlene ikke ble brukt i 2023, og dermed ble vedtatt avsatt for bruk i 2024. Avsetningene er vedtatt i tertialrapportene og i egen KS-sak 51/23 der ubrukte midler ble overført fra 2023 til 2024.

Avsetning til disposisjonsfond blir ført som budsjettert. I tillegg har kommunedirektøren fullmakter som vist til over. Totalt er det avsatt 404,0 mill. kroner til disposisjonsfond. De største avsetningene er:

- 299,4 mill. kroner premieavvik er avsatt. Fondet er budsjettert brukt i 2024.
- 36,5 mill. kroner ubrukte eiendomsskattemidler er avsatt, dette var 10,5 mill. kroner høyere enn revidert budsjett.
- 30,3 mill. kroner av mindreforbruk på Lillestrøm kommunale boliger er avsatt, men her er også brukt 19,4 mill. kroner.
- 12,4 mill. kroner tilskudd private idrettsanlegg er avsatt.
- Resterende består av en rekke mindre prosjekter.

All bruk og avsetning på fond er spesifisert i note 13 i regnskapet.

Overføring til investering

Det er overført 163,4 mill. kroner til investeringsregnskapet, og dette var 17,9 mill. kroner mindre enn budsjettert. 17,7 mill. kroner ble strøket i regnskapsavslutningen på grunn av merforbruk i kommunalområdene. Av de overførte midlene, er ca 15 mill. kroner hentet fra årets drift, resterende er hentet fra disposisjonsfond.

Det er en netto økning på 31,5 mill. kroner fra opprinnelig til revidert budsjett. En del mindre beløp er budsjettjusteringer mellom år der investeringsbudsjettet er vedtatt fra tidligere, og det ikke er noen endringer i den totale budsjettrammen. De bevilgningene som er en følge av nye vedtak er følgende:

- Kjøp av Kirkegata 8, F-sak 75.1/23, det ble bevilget 20,8 mill. kroner av årets løpende eiendomsskatteinntekter
- Dekning av merforbruk på Newton rom på Sophie Radich skole, det ble bevilget 2,9 mill. kroner i 2. tertialrapport 2023, som er dekket av bundet driftsfond i Oppvekst
- Dekning av merutgift egenkapitaltilskudd KLP, det ble bevilget 0,9 mill. kroner i 2. tertialrapport, som er dekket av årets løpende inntekter
- Dekning av utlån til Fet Arena AS K-sak 121/23, det ble bevilget 25,0 mill. kroner som er dekket av bufferfondet.

Bevilgningsoversikt – drift, §5-4, andre ledd

Hele tusen kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud 2023	Oppr. bud 2023	Avvik rev - Regn 2023
Kommunedirektør og stab	19 364	21 709	22 679	20 850	970
Økonomi	50 583	52 394	58 451	52 913	6 058
Organisasjon og utvikling	114 316	127 854	130 546	126 517	2 693
Digitalisering	152 800	167 086	161 307	154 228	-5 779
Administrasjon og ledelse Oppvekst	480 241	520 166	516 937	496 449	-3 229
Barnehager	405 638	461 054	451 334	398 931	-9 720
Skoler	1 155 000	1 324 666	1 272 602	1 159 779	-52 064
Helsetjenester for barn, unge og familier	111 735	138 791	142 233	119 926	3 442
Barneverntjenester	254 058	274 635	283 361	274 259	8 726
Adm og ledelse Helse og mestring	97 817	108 738	109 443	104 211	704
Tjenestetorg for Helse og mestring	158 240	112 005	92 598	102 264	-19 408
Helsetjenester til voksne	563 393	654 048	655 647	575 999	1 598
Helsehus og institusjon	623 714	650 566	629 190	553 784	-21 376
Bo- og miljøtjenesten	528 707	592 197	554 311	503 980	-37 885
NAV	250 630	367 281	337 342	280 660	-29 940
Helse- og mestring - sentrale inntekter	-167 830	-183 266	-155 082	-155 082	28 185
Adm og ledelse KMS	42 980	47 216	49 123	49 007	1 906
Kultur	161 967	181 463	181 010	164 927	-454
Eiendom	340 690	384 225	383 211	331 841	-1 015
Miljøteknikk	72 051	119 337	62 814	58 015	-56 523
By- og stedsutvikling	56 421	63 360	65 591	59 407	2 231
Reserverte bevilgninger	67 134	12 912	53 027	270 888	40 115
Premieavvik og premiefond pensjon	30 893	-254 129	-270 200	2 210	-16 071
Sum bevilgninger drift, netto	5 570 544	5 944 308	5 787 474	5 705 963	-156 834
Herav					
Overføring til investering	153	0	0	0	0
Avsetning til bundne driftsfond	52 275	31 738	3 738	2 884	-28 000
Bruk av bundne driftsfond	-63 639	-129 335	-132 310	-80 093	-2 975
Sum netto avsetning/bruk av bundne driftsfond	-11 364	-97 597	-128 572	-77 209	-30 975
Avsetning til disposisjonsfond	286 627	394 082	339 248	264 179	-54 833
Bruk av disposisjonsfond	-3 542	-264 930	-247 458	-186 112	17 472
Sum netto avsetning/bruk av disposisjonsfond	283 085	129 152	91 791	78 067	-37 361
Korr. sum bevilgninger drift, netto	5 298 669	5 912 753	5 824 256	5 705 105	-88 498

I bevilgningsoversikt del 2 vises det som er bevilget netto til kommunalområdene. Kommunalområdene har i sum fått økt sine budsjetter gjennom året med netto 81,5 mill. kroner til 5.787 mill. kroner. Midler til lønnsoppgjør og strømreserve ble budsjettet på kommunalområde "Reserverte bevilgninger" i opprinnelig budsjett, og senere fordelt ut til de andre kommunalområdene. Nettoeffekten for kommunalområdene samlet sett blir null. Bevilget beløp til økte pensjonsutgifter, som ble finansiert av premiefond i KLP, gir også en nettoeffekt på null samlet sett på kommunalområdene.

Endrede bevilgninger til kommunalområdene skjer fortrinnsvis i tertialrapportene, kun unntaksvis gjennom fremming av enkeltsaker.

Endringer i 1. tertialrapport:

- 0,3 mill. kroner ble bevilget til eiendom for økte driftsutgifter ved kjøpet av bolig i Kirkegata 8, midlene ble finansiert av økte eiendomsskatteinntekter
 - 0,7 mill. kroner ble bevilget til kultur til økte driftsutgifter på Husebylåven, midlene ble finansiert av økte eiendomsskatteinntekter
 - 2,9 mill. kroner ble bevilget til Oppvekst som kompensasjon for opprettholdelse av makspris i barnehage, midlene er mottatt via økt rammetilskudd
 - 0,9 mill. kroner ble bevilget til helsetjenester for voksne til koronavaksinering, midlene er mottatt via økt rammetilskudd
 - 0,6 mill. kroner ble redusert i rammen for næringsavdelingen i KMS (ligger i kommunalområde Adm og ledelse KMS). Kommunens rammetilskudd fikk et trekk som følge av økt konsesjonskraftinntekt. Denne inntekten blir hos oss ført på næringsavdelingen, og budsjettet for inntekten på kommunalområdet ble økt med 0,6 mill. kroner.
- Alle disse endringene ble vedtatt i 1. tertialrapport, sum netto endring i rammer var 4,2 mill. kroner.

Endringer i 2. tertialrapport:

- 50,0 mill. kroner ble bevilget til å dekke merutgifter til årets lønnsoppgjør, utover 84 mill. kroner som var lagt inn i opprinnelig budsjett. Bevilgningen ble budsjettet på fellesområde reserverte bevilgninger og senere fordelt ut til de øvrige kommunalområdene
- 16,1 mill. kroner ble bevilget til merutgifter pensjon. Denne økningen ble dekket av kommunens driftsinntekter, ikke av premiefond i KLP. Bevilgningen ble budsjettet på fellesområde for pensjon, og midlene ble senere fordelt ut til de øvrige kommunalområdene.
- 14,3 mill. kroner ble bevilget til eiendom for økte utgifter til arbeider på vesleskolen Sten-Tærud
- 4,0 mill. kroner ble bevilget til eiendom som kompensasjon for mindre husleieinntekter på Lystad brannstasjon
- 5,0 mill. kroner ble bevilget til NAV for økt statlig tilskudd til sosialhjelp, midlene ble mottatt via økt rammetilskudd
- 0,59 mill. kroner ble bevilget til Org- og utvikling for økte utgifter til evakueringscenter pga uværet Hans
- 0,7 mill. kroner ble bevilget til Org- og utvikling til dekning av økte utgifter til felles gruppelivsforsegling for alle ansatte i kommunen
- den avsatte reserven for dekning av strømutgifter ble redusert med 77,6 mill. kroner som følge av at markedsprisen for strøm gikk ned i forhold til det som var forutsatt i budsjett 2023. Midlene ble dermed omdisponert til å dekke andre formål.
- rammene for alle kommunalområdene til sammen ble økt med 61,3 mill. kroner for å dekke utgifter til mottak av flyktninger fra Ukraina, utgiftene ble dekket av økt integreringstilskudd.

Alle disse endringene ble vedtatt i 2. tertialrapport, sum netto endring i rammer var 74,4 mill. kroner.

Ellers ble det gitt bevilgninger til kommunalområdene som ble vedtatt dekket av fondsmidler. Økte utgifter som finansieres av fond endrer ikke rammen for kommunalområdet.

Avvik mellom revidert budsjett og regnskap i kommunalområdene

Regnskapet viser et merforbruk på totalt 156,8 mill. kroner i forhold til revidert budsjett. Nedenfor følger en kort oversikt over de største avvikene og forklaringen til disse, detaljert forklaring finnes under økonomistatus for hvert kommunalområde.

Avvik i tjenesteområde Adm og ledelse:

Tjenesteområdet hadde i sum et positivt avvik på 3,9 mill. kroner. Digitaliseringsavdelingen har et stort merforbruk på 5,7 mill. kroner, men dette skyldes at budsjettet for legging av bredbånd er tatt ned for mye i 2023 i forbindelse med egen sak om flytting av driftsmidler fra 2023 til 2024. I saken ble det ikke tatt høyde for store fakturaer som kom i desember 2023. Avviket vil rettes opp i 2024.

Bredbåndsutbygging finansieres av tidligere avsatte fondsmidler som er balanseført. Det positive avviket på de øvrige avdelingene i tjenesteområdet skyldes stort sett vakante stillinger og høyere refusjon sykepenges. I tillegg er det noe mindre forbruk av fellesmidler i Org- og utvikling, bl. a felles kursmidler og felles midler til bedriftshelsetjenesten.

Avvik i tjenesteområde Oppvekst:

Tjenesteområdet hadde et negativt avvik på 52,8 mill. kroner. Det var store avvik i kommunalområdene adm og ledelse Oppvekst, barnehager og skoler. De to kommunalområdene helsetjenester for barn, unge og familie, og barnevern hadde et mindreforbruk.

Avvikene i Adm og ledelse og i barnehager skyldes stort sett økte utgifter for styrket tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene (gis som tilskudd også til private barnehager), høyt sykefravær og dermed økte utgifter til vikarer og overtid i barnehagene. Avviket i skolene forklares med en økning i barn med store hjelpebehov, økte utgifter til fravær og overtid, og økte utgifter til skoleskyss.

Mindreforbruket i de to sistnevnte kommunalområdene skyldes stort sett vakanser, merinntekter på sykepenges og mindre utgifter enn bevilget på diverse poster.

Avvik i tjenesteområde Helse- og mestring:

Tjenesteområdet hadde et negativt avvik på 78,1 mill. kroner. De største negative avvikene finnes på kommunalområdene helsehus og institusjoner, bo- og miljøtjenesten, tjenestetorg og NAV. På den annen side er det merinntekter på ressurskrevende tjenester og for vederlag i sykehjem. Begge disse inntekstpostene føres på kommunalområde helse- og mestring, sentrale inntekter.

Merforbruket i de 2 førstnevnte kommunalområdene skyldes i hovedsak generell høy bruk av vikarbyrå som følge av mangel på spesielt sykepleiekompetanse, og også at det har vært driftet utover budsjett på grunn av høyt press i tjenestene med nye brukere, og flere ressurskrevende brukere. Det er også påløpt store merutgifter til kjøp av plasser eksternt. Merforbruket i tjenestetorg skyldes stort sett økt antall brukere, og økning i antall timer for eksisterende brukere, i BPA-ordningen og for omsorgsstønad. Det er videre påløpt merutgifter til utskrivningsklare pasienter fra Ahus. Merforbruket i NAV skyldes økte utbetalinger av sosialhjelp, som ble på 45 mill. kroner utover budsjett. På helse- og mestring, sentrale inntekter er det merinntekter for ressurskrevende tjenester på 16,4 mill. kroner som skyldes at både den reelle inntekten for 2022 ble høyere enn anslått i regnskapet for 2022, og også at bokført inntekt for 2023 ble høyere enn budsjettet. Den endelige inntekten for 2023 får vi først vite i 2024. I tillegg var det 12 mill. kroner høyere vederlagsinntekter i sykehjem.

Avvik i tjenesteområde Kultur, miljø og samfunn:

Tjenesteområdet hadde et negativt avvik på 53,8 mill. kroner, der 56,5 mill. kroner er i miljøteknikk. Merforbruket i miljøteknikk er fordelt med 46 mill. kroner på selvkost, og 10,5 mill. kroner på ikke-selvskost. Merforbruket på ikke-selvskost skyldes dyrere vedlikehold på vei, og 4,5 mill. kroner på løpte merutgifter pga uværet Hans. Det føres ikke et fullstendig selvkostregnskap på kommunalområdene, så avviket på selvkost der må ses opp mot sentrale poster. Det fullstendige selvkostregnskapet viste at det ikke var midler på fond til å dekke underskudd på selvkostområde avløp, og 37,4 mill. kroner er dekket i kommunens driftsregnskap i 2023. Utover avviket på miljøteknikk, så var det i sum et positivt avvik på de øvrige kommunalområdene som stort sett skyldes vakante stillinger og refusjon sykepengen.

Avvik i Reserverte bevilgninger:

I sum var det et positivt avvik på reserverte bevilgninger på 40,1 mill. kroner. Det største beløpet kan forklares med at 34,3 mill. kroner av mottatte integreringstilskudd for Ukraina flyktninger ikke er delt ut til tjenesteområdene. Ellers var det et positivt avvik på ca. 5,5 mill. kroner på lønn totalt sett. Dette som følge av at 10,5 mill. kroner av lønnsavsetningspotten ikke ble delt ut, på den annen side var det merutgifter på 5,0 mill. kroner som følge av at periodisert lønn for desember 2023 utgjorde 5,0 mill. kroner mer enn for desember 2022.

Pensjon

Kommunens pensjonsutgifter ble budsjettert i tråd med anslag fra Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). En stor andel av det som betales til KLP er knyttet til reguleringspremie, dvs. premie for oppregulering av premiereserven med effekten av lønns- og trygdeoppgjør. KLP estimerer reguleringspremien basert på prognoser om lønns- og prisvekst fra Statistisk sentralbyrå og Norges Bank.

Lønns- og trygdeoppgjøret ble høyere enn opprinnelig budsjettert og som følge av dette ble reguleringspremien i KLP høyere. I 1. tertial ble det innarbeidet økte pensjonsutgifter til KLP med 114,4 mill. kroner. Økningen ble vedtatt finansiert med bruk av premiefond i KLP. I 2. tertial ble det innarbeidet ytterligere 16,1 mill. kroner finansiert over driften. Endelig premie til KLP og SPK ble dyrere enn varslet fra pensjonsleverandør september 2023. Samlet merforbruk knyttet til sentrale forhold på pensjon ble 16,1 mill. kroner, se tabellen nedenfor.

Tall i hele 1 000 kroner	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Oppr. bud. 2023	Avvik Rev-Regn
Inntekt premieavvik 2023, inkl. arbeidsgiveravgift	-299 487	-280 381	-254 695	-19 106
Avsatt til fond, til bruk i 2024	299 487	280 381	254 695	19 106
Delsum	0	0	0	0
Kostnad premieavvik fra 2022, inkl. arbeidsgiveravgift	176 543	176 543	175 487	0
Bruk av fond avsatt i 2022	-176 543	-176 543	-175 487	0
Delsum	0	0	0	0
Diverse fellesutgifter pensjon	2 129	2 210	2 210	-81
Bruk av premiefond – KLP, inkl. arbeidsgiveravgift	-256 258	-256 258	-141 889	0
Merutgifter pensjon - budsjettmidler fordelt	0	-16 152	141 889	16 152
Delsum	-254 129	-254 048	-139 679	16 071
Samlet resultat pensjon sentralt	-254 129	-254 048	-139 679	16 071

Det følger av budsjett- og regnskapsforskriften at det er en teknisk beregnet pensjonskostnad som skal komme til uttrykk det enkelte regnskapsår, og ikke det en betaler samme år. Pensjonskostnad beregnes av pensjonsselskapene etter beregningsforutsetninger fastsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet. Årets pensjonskostnad pluss kostnadsføring av premieavviket fra året før utgjør samlet kostnad i året. Det vises til note 12 i regnskap 2023.

Premieavvik 2023. Årets pensjonskostnad ble av pensjonsselskapene beregnet til 354,2 mill. kroner, mens det netto etter bruk av premiefond ble innbetalt 616,7 mill. kroner. Differansen mellom beregnet pensjonskostnad og innbetalt premie utgjør et premieavvik på 262,5 mill. kroner. Premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift, 299,5 mill. kroner, er inntektsført i regnskapet. Premieavviket viser en merinntekt på 19,1 mill. kroner mot revidert budsjett. Pensjonsutgiftene ble høyere enn forutsatt og dette gjenspeiler seg i premieavviket. Årets premieavvik er avsatt til disposisjonsfond. Lillestrøm kommune har vedtatt 1 års amortisering så beløpet blir kostnadsført i sin helhet i 2024.

Kostnadsføring av premieavvik fra 2022 ble budsjettet i tråd med anslag høsten 2022. Endelig premieavvik ble justert i 1. tertial. Premieavviket ble dekket med bruk av disposisjonsfond avsatt i 2022.

Sum premieavvik 2022 og 2023, gir en positiv effekt på netto driftsresultat med 122,9 mill. kroner.

Diverse fellesutgifter pensjon viser en besparelse på kr 81 000. Premiefondet hos KLP er samlet tilført midler på 46,2 mill. kroner i 2023. Hovedforklaringen er overskudd og garantert rente. Det er brukt 224,6 mill. kroner av premiefondet til betaling av premie i 2023. Inkludert arbeidsgiveravgift utgjør dette 256,3 mill. kroner. Pr. 31.12.23 står det 419,5 mill. kroner på premiefondet.

Merutgifter pensjon. I forhold til prognosen fra pensjonsleverandør i september 2023 ble pensjonspremien dyrere. Utgiftene er regnskapsført på tjenestene. For ikke å skape avvik på tjenestene ble de tilført budsjettmidler. Merforbruket, 16,1 mill. kroner framkommer derfor på sentralt ansvar.

Økonomisk oversikt drift etter art §5-6

Hele tusen kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud 2023	Oppr. bud 2023	Avvik Rev - Regn 2023
Rammetilskudd	-2 254 147	-2 556 163	-2 430 316	-2 447 040	125 847
Innteks- og formueskatt	-3 469 649	-3 367 544	-3 358 000	-3 337 994	9 544
Eiendomsskatt	-164 894	-185 978	-190 000	-167 000	-4 022
Naturressursskatt	-3 027	-2 991	-3 000	-3 000	-9
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-141 314	-215 391	-206 937	-121 324	8 454
Kompensasjonstilskudd	-11 675	-14 888	-17 200	-17 200	-2 312
Overføringer og tilskudd fra andre	-802 508	-805 338	-612 078	-466 818	193 260
Brukerbetalinger	-262 903	-267 929	-258 598	-258 598	9 331
Salgs- og leieinntekter	-782 027	-828 340	-833 530	-851 962	-5 190
Sum driftsinntekter	-7 892 143	-8 244 562	-7 909 659	-7 670 935	334 903
Lønnsutgifter	3 550 375	3 839 311	3 735 761	3 606 609	-103 550
Sosiale utgifter	940 269	1 011 768	1 016 310	978 362	4 542
Kjøp av varer og tjenester	2 187 071	2 431 411	2 335 939	2 333 424	-95 472
Overføringer og tilskudd til andre	486 179	538 932	449 580	364 428	-89 351
Avskrivninger	370 391	389 225	400 000	400 000	10 775
Sum driftsutgifter	7 534 285	8 210 647	7 937 590	7 682 822	-273 057
Brutto driftsresultat	-357 858	-33 915	27 931	11 887	61 846
Renteinntekter	-96 873	-187 064	-196 000	-146 000	-8 936
Utbytter	-29	-27	0	0	27
Renteutg., prov. og andre fin. utg.	139 996	280 551	285 002	235 001	4 451
Avdrag på lån	295 033	280 001	280 000	280 000	-1
Netto finansutgifter	338 126	373 461	369 002	369 001	-4 459
Motpost avskrivninger	-370 391	-389 225	-400 000	-400 000	-10 775
Netto driftsresultat	-390 123	-49 678	-3 067	-19 112	46 612
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0				
Avsetning til bundne driftsfond	52 353	31 897	3 803	2 949	-28 094
Bruk av bundne driftsfond	-63 639	-132 290	-135 265	-80 093	-2 975
Sum netto avsetning/bruk av bundne driftsfond	-11 286	-100 393	-131 461	-77 144	-31 069
Avsetning til disposisjonsfond	376 101	404 025	349 148	274 079	-54 876
Bruk av disposisjonsfond	-15 588	-417 356	-395 974	-327 600	21 383
Sum netto avsetning/bruk av disposisjonsfond	360 514	-13 332	-46 825	-53 521	-33 494
Overføring til investering	40 895	163 403	181 354	149 777	17 951
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0

Sum disponeringer eller dekn. netto driftsresultat	390 123	49 678	3 067	19 112	2 425
--	---------	--------	-------	--------	-------

Driftsinntekter

Driftsinntektene er økt med 4,5 % fra 2022 til 2023.

Skatteinntekter

Totale skatteinntekter i 2023 ble 3 370,5 mill. kroner og herav utgjorde naturressursskatten 2,9 mill. kroner i 2023. Skatteinntektene i 2023 ble 2,9 % lavere enn i 2022. Dette er likevel bedre enn landsgjennomsnittet som hadde en reduksjon på 4,7 %. Skatteinntekten ble 29,5 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett og 9,5 mill. høyere enn justert budsjett.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet for 2023 ble på 2 556,1 mill. kroner. Det var 13,4 % høyere enn i 2022. Rammetilskuddet ble 109,1 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett, og 125,8 mill. kroner høyere enn justert budsjett. Avviket ved årets slutt skyldes at budsjettet ikke er budsjettjustert for økt inntektsutjevning og for den kompensasjonen for pris- og lønnstigning som ble gitt i RNB (Revidert Nasjonalbudsjett).

Det viktigste endringene i rammetilskuddet i løpet av året er følgende:

- Som følge av *høyere lønns- og prisstigning* vedtok Stortinget i revidert nasjonalbudsjett å øke kommunens rammetilskudd med 33,5 mill. kroner. Beløpet ble ikke budsjettjustert.
- Staten har over rammetilskuddet tildelt kommunen 1 mill. kroner til vaksineringsarbeid for de over 75 år (budsjettjustert 1. tertialrapport), og 3,1 mill. kroner for vaksineringsarbeid for de over 65. Det siste tilskuddet ble informert om og utbetalt rett før jul og for sent til at dette kunne budsjettjusteres til driftsenhetene.
- Stortinget vedtok å trekke kommunene for økte *konsesjonskraftsinntekter*. Da statsbudsjettforslaget kom i oktober 2022 så vi at regjeringen hadde trukket oss for inntekter fra kraftverket i Rånåsfoss. Rånåsfoss har fra 2020 tilhørt Nes kommune og vi klaget på trekket. I løpet av året er vi korrigert i rammetilskuddet for feilen med 6,4 mill. kroner. Det ble budsjettjustert inn en nedjustering på 615.000 kroner i korrigert rammetilskudd og inntektspost på næringsavdelingen iht. første tildeling, men rett før jul ble det utbetalt 615.000 kroner i ekstra rammetilskudd som kom for sent til at dette også kunne justeres for.
- Det ble utbetalt økt kompensasjon til kommunen i RNB på 2,903 mill. kroner fordi makspris i barnehagene ble opprettholdt. Dette ble budsjettjustert i 1. tertialrapport.
- Støtte til økt sosialhjelp pga. økte sosialhjelpssatser ble tildelt i RNB med 5,096 mill. kroner. Dette ble budsjettjustert i 2. tertialrapport.
- I rammetilskuddet trekkes inntektsutjevning beregnet ut ifra vår kommunes skatteinntekt sett opp imot nasjonal skatteinntekt pr. innbygger. Lillestrøms skatteinntekter hadde et klart lavere skattenivå enn landsgjennomsnittet, i 2023 var den på 96,0 %. I opprinnelig budsjett ble det forventet et trekk pga. inntektsutjevning på 46,6 mill. kroner, men regnskapet viste at vi ble tilført 36,2 mill. kroner i inntektsutjevning, dvs. en merinntekt på 77,8 mill. kroner.

Eiendomsskatt

Budsjettet for eiendomsskatt ble økt til 190 mill. kroner i 2. tertialrapport på grunnlag av oppdaterte grunnlagstall fra skatteetaten og resultatet av takseringsarbeidet. Regnskapet viser at inntektene ble 4,0 mill. kroner lavere enn revidert budsjett, noe som skyldes innvilgede klager og diverse korreksjoner av grunnlag i løpet av året.

Andre overføringer og tilskudd fra staten

Integreringstilskuddet utgjør størstedelen av denne posten. Effekter av stort mottak av flyktninger fra Ukraina var ikke påtenkt i opprinnelig budsjett, og førte til at integreringstilskuddet økte i 2023. Budsjettet ble økt fra 120,9 mill. kroner til 197,8 mill. kroner i 2. tertialrapport 2023. Regnskapet viste at inntektene ble 7,9 mill. kroner høyere enn hva som ble forutsatt i budsjettjusteringen i 2. tertial. Berørte avdelinger fikk tildelt ekstra midler på 61,4 mill. kroner for økte utgifter i 2. tertial. I løpet av året tok vi imot i alt 333 flyktninger, inkl. flyktninger fra Ukraina.

Kompensasjonstilskudd fra Husbanken

Det kommunen mottar i kompensasjonstilskudd fra Husbanken beregnes etter markedsrenten. Mottatt kompensasjonstilskudd ble 2,3 mill. kroner lavere enn det som ble forutsatt i opprinnelig budsjett.

Overføringer og tilskudd fra andre

Budsjettet for denne posten er oppjustert gjennom året med 145,2 mill. kroner. Den største budsjetterte økningen er budsjettet for sykepenger/foreldrepenger som er oppjustert med 76,0 mill. kroner. Inntekt momskompensasjon er oppjustert med 41,5 mill. kroner. Øvrig oppjustering av budsjettet 27,7 mill. kroner er tilskuddsmidler til diverse prosjekter. Selv om budsjettet ble betydelig oppjustert, så er det likevel et stort avvik mellom regnskap og revidert budsjett.

I forhold til revidert budsjett viser regnskapet en merinntekt på 193,2 mill. kroner. Dette består i hovedsak av følgende:

- Refusjon sykepenger/ foreldrepenger har en merinntekt på 58,1 mill. kroner i forhold til revidert budsjett, inntektene må ses opp mot tilsvarende merutgifter på vikarer. Regnskapet viser totale refusjonsinntekter på sykepenger/foreldrepenger på 222,6 mill. kroner.
- Inntekt på momskompensasjon er 44,8 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Tilsvarende avvik finner vi på utgiftssiden. Total inntekt momskompensasjon er 188,6 mill. kroner.
- Sum statstilskudd til diverse prosjekter utgjør en merinntekt på 38,9 mill. kroner.
- Tilskudd til ressurskrevende tjenester har en merinntekt på 16,3 mill. kroner mot revidert budsjett.
- Restbeløpet på 35,1 mill. kroner er summen av en rekke poster fordelt på alle tjenesteområdene, som ikke er blitt budsjettjustert tilstrekkelig. Gjelder poster som refusjon fra andre kommuner, fra fylket, fra private, lønnstilskudd fra NAV, forsikringsoppgjør etc.

Når det gjelder avviket på brukerbetalinger og salgs- og leieinntekter, så er dette summen av en rekke avvik på mange poster. Det er merinntekter på vederlag på sykehjem på 12 mill. kroner, ellers er det ikke noe spesielt som peker seg ut.

Driftsutgifter

Totale driftsutgifter (sum lønn og øvrige driftsutgifter) i regnskapet har steget med 9,0 % fra 2022 til 2023. Lønnsutgiftene er økt med 8,0 % og driftsutgiftene med 10,4 %. Sum driftsutgifter er blitt budsjettjustert opp med 254,7 mill. kroner.

Lønnsbudsjettet

Endringer fra opprinnelig til revidert budsjett lønn:

Lønnsbudsjettet er blitt oppjustert med til sammen 167,1 mill. kroner. Refusjon sykepenger/foreldrepenger er oppjustert med 76,0 mill. kroner med tilsvarende budsjettøkning på lønn. Det ble lagt inn ekstra midler til lønnsoppgjøret med 50 mill. kroner i 2. tertialrapport. Pensjonsutgiftene ble oppjustert med 16,1 mill. kroner i 2. tertialrapport.. Av de midlene som ble overført til

kommunalområdene for dekning av utgifter for flyktninger fra Ukraina, ble 26 mill. kroner brukt til å øke lønnsbudsjettet.

Avvik regnskap og revidert budsjett lønn:

Når man ser lønnsutgifter, refusjon sykepenger og kjøp av vikar under ett, så viser regnskapet et merforbruk på 73 mill. kroner. Kommentarene fra driftsenhetene viser til økt press i tjenestene med flere og tyngre brukere, og høyt sykefravær som årsak til økte utgifter til vikarer, ekstrasjelp og overtid. I tillegg melder flere enheter om behov for å leie inn fagpersonell som følge av rekrutteringsproblemer.

Øvrige driftsutgifter

Endringer fra opprinnelig til revidert budsjett for øvrige driftsutgifter:

Driftsbudsjettet er blitt oppjustert med 87,6 mill. kroner. Nedenfor vises de største endringene fra opprinnelig til revidert budsjett.

- Momskompensasjonen er oppjustert med 41,5 mill. kroner, tilsvarende beløp finner vi også på inntektssiden. Opprinnelig budsjett var 105 mill. kroner.
- Vikarkjøp er oppjustert med 52,2 mill. kroner. Opprinnelig budsjett var 18 mill. kroner.
- Sosialhjelp er oppjustert med 31,3 mill. kroner. Opprinnelig budsjett var 129 mill. kroner.
- Posten for konsulenter er oppjustert med 19,2 mill. kroner. Opprinnelig budsjett var 35 mill. kroner.
- Posten for strøm og fjernvarme er i sum redusert med 77,6 mill. kroner. Opprinnelig budsjett var 198,6 mill. kroner.
- Ellers er det lagt inn midler i budsjettet som er finansiert med bruk av fond og ekstra prosjekttilskudd fra andre.

Avvik regnskap og revidert budsjett for øvrige driftsutgifter:

Regnskapet viser at driftsutgiftene (eks. lønn) ble 184,8 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Nedenfor vises de postene med størst avvik mellom revidert budsjett og regnskap.

- Mva kompensasjon ble 44,8 mill. høyere enn revidert budsjett. Tilsvarende beløp finner vi på inntektssiden
- Vikarutgiftene ble 26,1 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Vi har kjøpt vikartjenester fra vikarbyrå for 96,6 mill. kroner eks. mva.
- Husleieutgifter ble 17,7 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Merutgiftene er i kommunalområde eiendom og skyldes at KPI justeringen av våre husleieutgifter i 2023 var høy. Det har i tillegg påløpt husleie for Paviljongene barnehage i Lillestrøm. Oppstart av denne barnehagen ble vedtatt etter at budsjettet for 2023 ble lagt, og førte til en ekstrasjelp på husleie på 6,0 mill. kroner.
- Kjøp av institusjonsplasser i private omsorgsinstitusjoner er ca. 25 mill. kroner høyere enn budsjettet på 103 mill. kroner.
- Utbetaling av sosialhjelp ble 45 mill. kroner høyere enn revidert budsjett.
- Konsulentutgifter ble 9,6 mill. kroner lavere enn revidert budsjett. Totalt har vi kjøpt konsulenttjenester for 45,0 mill. kroner.
- Utgiftene til strøm/fjernvarme ble 8,0 mill. lavere utgifter enn revidert budsjett. Alle midlene som ble overført til tjenesteområdene ble dermed ikke brukt. Totale energiutgifter i 2023 ble 113,2 mill. kroner som var 12 mill. kroner lavere enn i 2022.

Investeringsregnskapet

Bevilgningsoversikt investering §5-5, 1. ledd

Hele tusen kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud 2023	Oppr. bud 2023	Avvik Rev-Regn 2023
Investeringer i varige driftsmidler	853 050	875 377	1 071 899	1 373 069	196 522
Tilskudd til andres investeringer	14 998	22 154	23 749	14 964	1 595
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	11 791	13 277	13 111	12 167	-166
Utlån av egne midler	0	25 000	25 000	0	0
Sum investeringsutgifter	879 839	935 807	1 133 759	1 400 201	197 952
Kompensasjon for merverdiavgift	-97 657	-107 081	-134 149	-191 591	-27 068
Tilskudd fra andre	-134 739	-40 225	-38 300	-30 240	1 925
Salg av varige driftsmidler	-118 189	-29 727	-23 427	-20 000	6 300
Salg av finansielle anleggsmidler	0	-9	0	0	9
Bruk av investeringslån	-441 081	-593 389	-754 379	-995 583	-160 990
Sum investeringsinntekter	-791 666	-770 429	-950 254	-1 237 414	-179 825
Videreutlån	114 327	128 384	180 000	150 000	51 616
Bruk av lån til videreutlån	-114 327	-128 384	-180 000	-150 000	-51 616
Avdrag på lån til videreutlån	79 192	24 509	33 000	33 000	8 491
Mottatte avdrag på videreutlån	-63 867	-34 695	-33 250	-33 250	1 445
Netto utgifter videreutlån	15 325	-10 186	-250	-250	9 936
Overføring fra drift	-40 895	-163 403	-181 354	-149 777	-17 951
Avsetninger til bundne investeringsfond	2 194	9 336	0	0	-9 336
Bruk av bundne investeringsfond	-18 514	0	-550	-2 000	-550
Sum netto avsetning/bruk av bundne investeringsfond	-16 320	9 336	-550	-2 000	-9 886
Avsetning ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-46 283	-1 125	-1 351	-10 760	-226
Sum netto avsetninger/bruk av ubundne investeringsfond	-46 283	-1 125	-1 351	-10 760	-226
Sum ovf fra drift og netto avsetninger	-103 498	-155 191	-183 255	-162 537	-28 063
Framført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0

Opprinnelig investeringsbudsjett for 2023 var 1.400,2 mill. kroner inkl. mva. Det er gjort endringer gjennom året, og revidert investeringsbudsjett endte på 1.133,7 mill. kroner, inkludert tilskudd til andres investeringer, investeringer i aksjer og andeler, og utlån av egne midler. Regnskapet viser et totalt forbruk på 935,8 mill. kroner, dvs et mindreforbruk på 197,9 mill. kroner.

Tilskudd til andres investeringer består av overføring til Kirkelig fellesråd og overtagelse justeringsrett mva. Overføring til Lillestrøm kirkelige fellesråd er totalt 16,4 mill. kroner. Det er overført 6,4 mill. kroner som generelt tilskudd, og resterende er for spesifikke prosjekter. Overtagelse av justeringsrett

mva fra private utbyggere utgjør 5,6 mill. kroner, ca 1,5 mill. kroner mindre enn budsjettet. Justeringsrett mva gjelder infrastruktur som kommunen har overtatt fra private utbyggere. Kommunen krever momskompensasjon for anleggene, og overfører disse midlene til utbyggerne.

Bruk av lån (593 mill. kroner) er den fremtredende finansieringskilden for kommunens investeringer. Øvrig finansiering er tilskudd fra andre, kompensasjon for merverdiavgift, inntekter fra salg av varige driftsmidler, overføring fra drift og bruk av investeringsfond.

Det er overført 163,4 mill. kroner fra drift som finansiering av investeringer. Av dette er 127,2 mill. kroner hentet fra bufferfond som budsjettet. Det er overført 23,4 mill. kroner av eiendomsskattemidler til finansiering av eiendomsskatteinvesteringer. Ved regnskapavslutningen ble 17,7 mill. kroner av budsjettet overføring fra drift strøket for å få regnskapet i balanse i driften.

Tilskudd fra andre består av en rekke tilskudd, men de største er mottatte spillemidler (12,0 mill. kroner), justeringsrett mva (9 mill. kroner), tilskudd fra fylkeskommunen for trafikksikkerhetstiltak (6,2 mill. kroner) og tilskudd fra Husbanken for kjøp av kommunale boliger (5 mill. kroner).

Det er solgt kommunale eiendommer og driftsmidler for 29,7 mill. kroner.

Når det gjelder startlån er det lånt ut betydelig mindre enn budsjettet. Lillestrøm kommune har jevnt over høye boligpriser, noe som gjør at mange som er i målgruppen for startlån, ikke har betjeningsevne for et lån som er stort nok for å kjøpe bolig i Lillestrøm kommune. Budsjettet ble økt med 30 mill. kroner i 2. tertialrapport fordi det ble gjort et anslag på at det var nødvendig å bruke en del av ubrukte lånemidler. Det viste seg imidlertid at midlene ikke ble lånt ut. Beholdningen av ubrukte lånemidler er derimot økt i løpet av 2023.

Bevilgningsoversikt investering §5-5, 2. ledd

Hele tusen kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Avvik Rev– Regn 2023
Administrasjon og ledelse	7 525	5 825	13 868	10 074	8 043
Oppvekst	205 112	235 151	287 986	337 630	52 835
Helse og mestring	113 544	83 804	121 608	128 414	37 804
Kultur, miljø og samfunn	526 869	550 597	648 437	896 951	97 840
Inv i varige driftsmidler	853 050	875 377	1 071 899	1 373 069	196 522
Tilskudd til KF	8 711	16 461	16 461	5 478	0
Tilskudd mvaref just.forpl.	6 287	5 692	7 288	9 486	1 595
Tilskudd til andres investeringer	14 998	22 154	23 749	14 964	1 595
Utlån	0	25 000	25 000	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	11 791	13 277	13 111	12 167	-166
Inv i aksjer og andeler	11 791	38 277	38 111	12 167	-166
Sum brutto investeringer	879 839	935 807	1 133 759	1 400 201	197 952

Midler på investeringsprosjekter blir overført mellom år, så avvikene vist til over, dreier seg i hovedsak om tidsforskyvning og overføring av for lite/for mye midler mellom år. Det er ikke meldt om store økonomiske avvik på investeringsprosjektene.

Avviket mellom revidert budsjett og regnskap i tjenesteområdene er i hovedsak som følger:

- I Adm og ledelse er avviket i Digitaliseringsavdelingen, og gjelder investeringer til løpende utskifting av IT-utstyr og midler til Fiberoptisk plan.
- I Oppvekst er avviket i hovedsak på prosjektene Volla skole og Dalen skole, avviket på disse to utgjør tilsammen 41,5 mill. kroner.
- I Helse og mestring er avviket i hovedsak på ombygging av Sørumsykehjem til omsorgsboliger.
- I Kultur, miljø og samfunn er avviket i hovedsak på kjøp av eiendom, på Lystad brannstasjon og på hovedplaner vann/avløp. Tilsammen utgjør avvikene på disse prosjektene 71,2 mill. kroner.

I henhold til økonomireglementet vil ubrukte midler i 2023 overføres til 2024, og legges fram for kommunestyret til godkjenning i 1. tertialrapport 2024. På prosjekter som er avsluttet, vil avvik fra budsjett foreslås dekket/omdisponert.

I kapitlet "Status investeringsprosjekter" er hvert hovedprosjekt kommentert. Denne oversikten er detaljert og omfattende, og i det følgende kommenteres noen av hovedprosjektene.

Budsjett og regnskap i 2023 på enkeltprosjekter

I 2023 er det i alt 86 hovedprosjekter som det har vært budsjett/regnskapsføringer på. Det vises til kapitlet «Status investeringsprosjekter», der gis en utfyllende oversikt over alle hovedprosjektene. Nedenfor er noen av prosjektene kommentert nærmere. De prosjektene som er kommentert er prosjekter med høyest årsbudsjett, prosjekter med de største budsjettendringene, og prosjekter med de høyeste avvikene mellom revidert budsjett og regnskap.

Årsmelding 2023

Oversikt over prosjektene med det høyeste budsjettet i 2023, tabellen er sortert etter høyest revidert budsjett (brutto tall inkl. mva i hele tusen):

Prosjekt	Regn 2023	Rev.Bud 2023	Oppr.Bud 2023	Avvik rev bud-regn
Vann og avløp - hovedplaner	181 821	203 636	194 528	21 815
Volla skole	100 461	120 000	120 000	19 539
Kjøp og salg av kommunal eiendom	28 188	92 300	71 100	64 112
Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger	46 996	73 791	64 500	26 795
Sophie Radich skole - ny	57 227	57 014	25 000	-213
Lystad brannstasjon	42 776	55 447	51 012	12 671
E-skatt - Husebylåven	48 641	50 465	40 500	1 824
Boliger - kjøp og salg	58 196	30 841	3 000	-27 355
Eiendom - utviklingsplan	31 747	29 935	27 295	-1 812
Dalen skole - oppgradering svømmebasseng	7 301	29 305	29 988	22 003
Maskiner og biler - utedrift	24 783	28 180	45 949	3 397
Samferdsel - hovedplaner	14 443	24 165	21 500	9 721
Idrett	15 391	21 209	58 426	5 818
Rehabilitering damanlegg fra NRV AS	14 185	19 902	9 500	5 718
Ny barnehage - Melby/Tømteveien	11 493	14 250	10 300	2 757
Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift	6 613	13 355	15 422	6 742
Leirsundveien - omsorgsboliger	9 390	11 662	1 300	2 272
Oppgradering barnehager - Eiendomsdrift	9 419	10 840	11 000	1 421
Haugtun skole - innvendig oppgradering	11 464	10 792	30 000	-672
Sørum legevakt - nye lokaler Verkstedgården	10 247	10 783	0	536
SUM	730 783	907 871	830 320	177 089

Mange av prosjektene er fordelt over flere år, så oversikten over viser kun årets budsjett. Som oversikten viser, så er det kun 2 prosjekter i 2023 som har et årsbudsjett over 100 mill. kroner.

Årsmelding 2023

Oversikt over prosjekter der budsjettet er redusert mest i forhold til opprinnelig budsjett (brutto tall inkl mva i hele tusen):

	Regn 2023	Rev.Bud 2023	Oppr.Bud 2023	Endring bud
Nytt sivilforsvarsanlegg Skedsmokorset	4	4	80 000	-79 996
Solberg, vei, vann og avløp	3 944	4 444	48 500	-44 056
Idrett	15 391	21 209	58 426	-37 217
Solceller på kommunale bygg	950	1 357	30 000	-28 643
Ombygging av kommunal bygningsmasse	0	0	25 000	-25 000
Blaker kirkegård - utvidelse og rehabilitering	0	1 213	24 365	-23 152
Haugtun skole - innvendig oppgradering	11 464	10 792	30 000	-19 208
Åsenhagen skole	2 163	3 880	23 000	-19 120
Skolebehovsplan - usikkerhetsavsetning for Lillestrøm	0	0	18 900	-18 900
Branntiltak Libos og Kjerulfsgt 22 B og C	639	1 252	19 339	-18 087
Maskiner og biler - utedrift	24 783	28 180	45 949	-17 769
Oppgradering helsebygg - byggherre	573	1 053	16 853	-15 800
Bingsfoss skole	6 189	6 069	19 900	-13 831
Kjellervolla skole - bruksendring	4 025	4 766	18 000	-13 234
Rehabilitering Kuskerudnebben bad	2 075	1 400	11 250	-9 850
Storgata, vann og avløp	2 421	3 416	13 000	-9 584
Energibrønn kunstgressbane Fet	52	500	10 000	-9 500
Rehabilitering pumpestasjoner avløp	103	1 004	10 000	-8 996
Friluftsanlegg og parker	2 804	3 204	11 324	-8 120
Flomvern	3 012	6 926	15 000	-8 074
Vesterskaun skole - oppgradering	8 501	8 694	16 700	-8 006
Kunstnerisk utsmykning	1 225	1 659	7 752	-6 093
Kultur- og idrettsbygg/-anlegg - Byggherre	1 301	1 478	7 278	-5 800
Blaker Skanse	344	1 000	6 000	-5 000
Rehabilitering av kunstgressbaner	5 872	1 610	6 200	-4 590
SUM	97 835	115 109	572 736	-457 627

Årsaken til at budsjettene er blitt redusert er forklart med at det i mange tilfeller har oppstått uforutsette hendelser som har gjort at planlegging og framdrift forsinkes, det er i noen tilfeller meldt om leveranseproblemer, og internt er det også meldt om kapasitetsutfordringer i innkjøpsavdelingen slik at anbudsprosesser er blitt forsinket. Det største prosjektet er Nytt sivilforsvarsanlegg som ble skrinlagt av DSB/Sivilforsvaret.

Årsmelding 2023

Oversikt over prosjekter med størst avvik mellom revidert budsjett og regnskap (brutto tall inkl. mva i hele tusen):

Prosjekt	Regn 2023	Rev.Bud 2023	Oppr.Bud 2023	Avvik rev bud-regn
Boliger - kjøp og salg	58 196	30 841	3 000	-27 355
Lystad brannstasjon	42 776	55 447	51 012	12 671
Volla skole	100 461	120 000	120 000	19 539
Vann og avløp - hovedplaner	181 821	203 636	194 528	21 815
Dalen skole - oppgradering svømmebasseng	7 301	29 305	29 988	22 003
Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger	46 996	73 791	64 500	26 795
Kjøp og salg av kommunal eiendom	28 188	92 300	71 100	64 112
SUM	465 738	605 319	534 128	139 580

Midler på investeringsprosjekter blir overført mellom år, så avvikene vist til over, dreier seg i hovedsak om tidsforskyvning og overføring av for lite/for mye midler. Nedenfor følger en kort forklaring på avvikene:

- Boliger – kjøp og salg: Gjelder kjøp/salg av kommunale boliger. Tabellen viser brutto merutgift. Inkluderer man salgsinntekter har prosjektet 4,9 mill. kroner i restmidler i 2023, som vil benyttes til kjøp av bolig i 2024.
- Lystad brannstasjon: Prosjektet er ferdigstilt, og bygget er tatt i bruk. Restmidler brukes til avvik og behov for tilpasninger i prøvedriftsfasen.
- Volla skole: Prosjekt som avsluttes høsten 2025. Avviket skyldes at budsjettfordelingen mellom årene 2023 og 2024 ikke har vært nøyaktig nok.
- Vann og avløp – hovedplaner: Under hovedprosjekt hovedplaner vann og avløp var det ca. 50 mindre prosjekter som var i prosjektering- og utførelsesfase pr. desember 2023. Det er meldt om noe forsinket framdrift på prosjekter både som følge av forsinkelser i søknadsprosesser og også mer fjellgrunn enn beregnet, og derav mindreforbruk. Det er utfordrende å fordele budsjettet nøyaktig mellom år på så mange pågående prosjekter.
- Dalen skole – oppgradering svømmebasseng: Avviket skyldes at arbeidet stoppet opp i november pga dårligere stand av konstruksjoner enn det som var forutsatt.
- Sørum sykehjem – ombygging til omsorgsboliger: Det er noe etterslep på fakturering i prosjektet, men det forventes at prosjektet vil ferdigstilles med et mindreforbruk.
- Kjøp og salg av kommunal eiendom: Avviket skyldes at det var lagt inn midler til innløsning av festet tomt. Forhandlinger med Opplysningsvesenets fond ble imidlertid ikke avsluttet i 2023. I tillegg er avviket vist på bruttobudsjett, og det er avvik også på inntektssiden. Det var ikke interesse i markedet for eiendom som var forutsatt solgt. Nettoavviket på prosjektet er 40,7 mill. kroner.

Slutførte prosjekter i 2023

Disse store prosjektene er overtatt, men regnskapet er ikke avsluttet. Det vil påløpe utgifter i prøvedriftsfase, og regnskapet vil avsluttes i løpet av påfølgende år. Alle tall er brutto utgifter.

Husebylåven

Totalbudsjettet er på 74 mill. kroner, det er påløpt 70,6 mill. kroner. Prøvedriftsfase pågår, og det vil påløpe utgifter til oppfølging gjennom 2024. Det er meldt at prosjektet vil avsluttes innenfor budsjett.

Sophie Radich skole

Totalbudsjettet er på 539,7 mill. kroner, det er påløpt 539,9 mill. kroner. Skolen ble tatt i bruk i januar 2023. Sluttoppgjøret var omtvistet, og det ble inngått forlik i desember 2023. Det forventes at prosjektet avsluttes i løpet av 2024 med et merforbruk på oppimot 10 mill. kroner som følge av rettsforliket.

Kjellervolla skole

Skolen er bruksendret til barneskole. Totalbudsjettet ble i løpet av 2023 redusert fra 40 mill. kroner til 22 mill. kroner, det er påløpt 21,2 mill. kroner. Prosjektet vil avsluttes innenfor budsjett i 1. tertialrapport 2024.

Sørum legevakt

Totalbudsjettet er på 48,4 mill. kroner, det er påløpt 47,9 mill. kroner. Arbeidet var forsinket med 4 måneder, og som en følge av forsinkelsen har kommunen krevet dagmulkt. Leverandøren har kommet med krav i sluttoppgjøret som kommunen mener er uberettiget. Det er sannsynlig at saken går videre i rettsapparatet. Det er derfor usikkerhet rundt sluttsummen på prosjektet.

Sørum sykehjem – ombygging til omsorgsboliger

Totalbudsjett 102 mill. kroner, det er påløpt 72,2 mill. kroner. Prosjektet var ferdig høsten 2023, flere av leilighetene ble tatt i bruk før årsskiftet. Det forventes at prosjektet avsluttes med et stort mindreforbruk, oppimot 24 mill. kroner. Samtidig vil budsjettet tilskudd fra Husbanken reduseres med oppimot 10 mill. kroner.

Lystad brannstasjon

Totalbudsjett 230 mill. kroner, det er påløpt 210,4 mill. kroner. Kontraktsarbeidet er ferdigstilt, men noen avvik er under diskusjon og ikke lukket. Prosjektet vil leveres innenfor budsjett, men det er noe usikkerhet knyttet til utgifter i prøvedriftsfasen, og korrigering av innkrevet merverdiavgiftsrefusjon for arbeider knyttet til fylkesveien.

Meldte avvik på pågående prosjekter

Det er meldt om usikkerhet rundt økonomien i noen prosjekter. Disse prosjektene kan bli forsinket fordi både gjennomføring og økonomi må avklares.

- Blaker kirkegård – utvidelse og rehabilitering: Totalrammen for prosjektet er 74,7 mill. kroner og består av 3 delprosjekter. Foreløpig er det brukt 26,6 mill. kroner. Det er usikkerhet med tanke på de økonomiske rammene.
- Energibrønner kunstgressbaner: Totalrammen er 10,0 mill. kroner og kalkyler fra konseptfasen viser høyere kostnader. Prosjektet vil bli forsinket på grunn av at gjennomføring og økonomi må avklares.
- Flomvern: Totalrammen er 91,0 mill. kroner. Det er brukt 5,5 mill. kroner. Sak om flomvoll i Leirsund er utsatt (KS 68/23) og det er søkt om tilskudd fra NVE på nytt.
- Haugtun – ny spesialskole: Rammen er 263,8 mill. kroner. Det er brukt 15,6 mill. kroner. Konkurransetsettes tidlig i 2024. Det er ventet høyere utgifter fordi bassengdelen er prosjektert med større omfang.
- Oppgradering barnehager – byggherre: Rammen er 11,3 mill. kroner. Det er brukt 14,0 mill. kroner. Omfatter opprydding av utomhus arealer i Kjeller barnehage. Sluttoppgjøret er omtvistet, og endelig resultat avhenger av utfall av sluttforhandlinger/rettsvist.
- Oppgradering av helsebygg – byggherre: I prosjektet inngår bl. a ombygging av sortering på Skedsmotun vaskeri. Som følge av at prosjekt om nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri er vedtatt gjennomført, så er det forventet at budsjettet kan tas ned i 1. tertialrapport 2024.

Slutførte investeringer i 2023

- Husebylåven
- Sophie Radich skole
- Kjellervolla skole er bruksendret til barneskole
- Sørumsand skole har fått nye ventilasjonsaggregater
- Sørums legevakt
- Sørums sykehjem er bygd om til omsorgsboliger
- Kjøkkenet på LIBOS er rehabilitert
- Åkrene gamle skole er rehabilitert
- Lystad brannstasjon

Prosjekter som er godt i gang og slutføres i 2023:

- Lillestrøm rådhus – varelevering og søppelhåndtering
- Fjellboveien barnehage – utbedring uteområde og ras-/erosjonssikring
- Breidablikk barnehage – riving, opparbeidelse av park
- Dalen skole – rehabilitering av svømmebasseng
- Sprinkling av LIBOS og Kjerulfsgate 22

Det vises til oversikt der alle hovedprosjekter kommenteres mer detaljert.

Balanseregnskapet

Balanseregnskapet, §5-8

Hele tusen kroner	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	11 243 719	10 798 890	444 829
Utstyr, maskiner og transportmidler	157 884	129 554	28 330
Aksjer og andeler	323 889	218 354	105 535
Utlån	975 459	942 505	32 954
Pensjonsmidler	7 369 778	6 833 633	536 145
Sum anleggsmidler	20 070 729	18 922 936	1 147 793
B. Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter	2 691 973	2 880 899	-188 927
Kortsiktige fordringer	348 098	374 685	-26 587
Premieavvik	299 487	176 543	122 944
Sum omløpsmidler	3 339 558	3 432 128	-92 570
Sum eiendeler	23 410 287	22 355 064	1 055 223
Egenkapital			
Disposisjonsfond	1 425 182	1 435 404	-10 222
Bundne driftsfond	179 036	282 538	-103 502
Bundne investeringsfond	43 472	34 136	9 336
Kapitalkonto	5 512 546	5 223 682	288 863
Endring regnskapsprinsipp	-14 385	-14 385	0
Sum egenkapital	7 145 851	6 961 376	184 475
Gjeld			
Investeringslån	6 822 453	6 607 454	214 999
Startlån	1 128 029	1 002 538	125 491
Pensjonsforpliktelse	7 053 764	6 612 098	441 666
Kortsiktig gjeld	1 141 438	1 051 722	89 716
Sum gjeld	16 145 684	15 273 813	871 872
Sum egenkapital og gjeld	23 410 287	22 355 064	1 055 223

Økningen i faste eiendommer og utstyr er resultat av årets investeringer, fratrasket avskrivninger og salg av eiendeler.

Økningen i aksjer og andeler skyldes i hovedsak at lån på 85,6 mill. kroner til Lillestrøm kulturbygg er blitt konvertert til aksjekapital. Dette ble vedtatt i KS sak 201/22 og i ekstraordinær generalforsamling i Lillestrøm kulturbygg i januar 2023.

Utlån er netto økt med 32,9 mill. kroner. Omgjøring av lån til aksjekapital, se ovenfor, forklarer en nedgang på tilsvarende beløp. Netto utlån startlån er økt med 95,4 mill. kroner. Det er lånt ut 25,0 mill. kroner til Fet Arena AS, KS vedtak 123/23.

Egenkapital

Disposisjonsfond

Sum disposisjonsfond er redusert med 10,2 mill. kroner. Fondet for premieavvik pensjon er et disposisjonsfond. Dette fondet er økt med 122,9 mill. kroner. Det betyr at når man korrigerer for dette fondet, så er de øvrige disposisjonsfondene redusert med 133,1 mill. kroner. Dette er summen av en rekke fond der det både er brukt og avsatt midler. Bufferfondet er blitt redusert med 150,3 mill. kroner. Endringene i bufferfondet består av følgende føringer:

- brukt 100 mill. kroner til finansiering av investeringer
- brukt 7,835 mill. kroner i driften, beløpet lå i opprinnelig budsjett
- brukt 25,4 mill. kroner til utlån Fet Arena og ettergivelse av festeavgift for 2023
- brukt 3,95 mill. kroner til tilskudd private idrettsanlegg (brukt 16,4 mill. kroner etter vedtak og avsatt 12,45 mill. kroner etter vedtak)
- brukt 9,4 mill. kroner til dekning av husleier i Solheimsgata og Instituttveien
- brukt 1,0 mill. kroner til tilskudd Business Lillestrøm, Business Sørumsand og annen aktivitet i regi av Kunnskapsbyen Lillestrøm
- brukt 0,175 mill. kroner til plan naturmangfold
- brukt 0,2 mill. kroner til utredning Skjetten skytebane
- brukt 1,2 mill. kroner til utredning idrettspark Skedsmokorset
- brukt 0,175 mill. kroner til dugnadsfiber
- brukt 0,85 mill. kroner til utvidelse av Skjetten skole
- brukt 0,76 mill. kroner til utredning ny barneskole Strømmen/Skjetten
- brukt 0,5 mill. kroner til tilskudd AIL Skjetten
- brukt 0,375 mill. kroner til næringstiltak, beløpet lå i opprinnelig budsjett
- brukt 0,7 mill. kroner til tilbakebetaling på sesongkort utendørsbad
- brukt 0,21 mill. kroner til dekning av underskudd 2023 for Byfesten
- bufferfondet er økt med 2,4 mill. kroner som følge av diverse korrigeringer.

Bundne driftsfond

Beholdningen av bundne driftsfond er redusert med 103,5 mill. kroner. Av dette utgjør reduksjonen i selvkostfond 67,9 mill. kroner. Pr. 31.12.2023 er beholdningen på fond vann på 26,0 mill. kroner, fond avløp er null. Ekstraordinære avdrag på startlån, som vi har mottatt fra låntagerne, er satt av til fond og vil bli brukt til ekstraordinær nedbetaling av startlån i Husbanken. For detaljert oversikt over endringene i fond, så vises til note 13 i regnskapet.

Kapitalkontoen viser differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler. Kapitalkontoen er økt med 288,8 mill. kroner fra 2022 til 2023, og viser dermed økning i egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene.

Likviditet

Arbeidskapital er et grunnleggende begrep i kommuneregnskapet, og defineres som omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et uttrykk for kommunens likviditet, dvs. evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Arbeidskapitalen er redusert med 305,2 mill. kroner i 2023, og utgjør 23 % (39,5 % i 2022) av driftsinntektene. Kontantbeholdningen er redusert noe fra 2022 til 2023, men vi har hatt god likviditet i 2023.

Gjeld og finansrapport

	IB 01.01.2023	UB 31.12.2023	Endring
Lån til egne investeringer	6 607 453 812	6 822 453 093	214 999 281
Lån til videreutlån (startlån)	1 002 537 934	1 128 029 128	125 491 194
= Sum langsiktig gjeld	7 609 991 746	7 950 482 221	340 490 475

Kommunens langsiktige gjeld pr. 31.12.2023 er på 7 950,7 mill. kroner, når pensjonsforpliktelsen holdes utenfor. Gjelden er økt med 340,4 mill. kroner i løpet av 2023. Av dette er 125,9 mill. kroner økning i startlån. Ubrukte lånemidler pr. 31.12.2023 er bokført med 446,0 mill. kroner.

Det er tatt opp 495 mill. kroner i egne lån i 2023. Låneopptaket ble betraktelig redusert fra opprinnelig budsjett på grunn av forsinkelser i flere investeringsprosjekter.

Finansreglementet for Lillestrøm kommune, som er vedtatt av kommunestyret, legger rammen for hvordan gjeldsporteføljen skal forvaltes. Det var ingen avvik fra reglementet ved årsskiftet.

Også i 2023 har markedsrentene økt betydelig. Styringsrenten har økt fra 2,75 % ved starten av året til 4,50 % ved slutten av året. Økte renter betyr både økte finansutgifter, men også økte finansinntekter. 27,9 % av porteføljen var ved årsskifte, fastrentelån. Renteoppgangen har hatt minimal netto effekt i 2023.

Vektet gjennomsnittlig kapitalbinding i porteføljen var 4,6 år, og sier noe om refinansieringsrisikoen i porteføljen. Vi har en stor andel lån i sertifikatmarkedet, og disse må refinansieres jevnlig (løpetiden varierer mellom 3 og 12 mnd). Ved årsskiftet så hadde 60,2 % av gjeldsporteføljen rentebinding under 1 år. Kommunestyret skal opplyses om hvor stor andel som forfaller innen de neste 12 mnd, og for Lillestrøm kommune utgjør det 2,1 milliarder.

Ved forvaltning av gjeldsporteføljen ses hele finansporteføljen under ett, både rentebærende gjeld og rentebærende likviditet. All rentebærende likviditet er plassert i hovedbank til flytende rente. Vi tar også hensyn til at vi har lån som genererer renteinntekter, slik som selvkostlån, startlån og lån med rentekompensasjon fra Husbanken. Andelen flytende og faste lån vurderes fortløpende. Vi har også løpende vurdering av andel av sertifikatlån, og refinansieringsrisikoen knyttet til slike lån. Kommunedirektøren vurderer den finansielle risikoen til å være moderat og håndterlig.

Garantiansvar og kommunens andel av lån i interkommunale selskaper

Lillestrøm kommune har garantiansvar for lån på totalt 251,3 mill. kroner pr. 31.12.2023.

Vår andel av lån i interkommunale selskaper utgjør 1 300 mill. kroner. Gjelder lån som er tatt opp i selskapene ROAF IKS, NRV IKS, NRVA IKS, NRBR IKS og Romerike krisesenter.

Eiendomsskatt

I henhold til kommunestyrets vedtak om eget regnskap for eiendomsskattemidlene, er regnskapet for eiendomsskatten ført i balanse. Ubrukte eiendomsskattemidler er satt av til eget eiendomsskattefond. Totale eiendomsskatteinntekter i 2023 ble 185,9 mill. kroner. Eiendomsskattefondet er redusert med 1,5 mill. kroner og saldo pr. 31.12.2023 er 96,5 mill. kroner. Det ble avsatt 26,6 mill. kroner og brukt 28,1 mill. kroner fra eiendomsskattefondet i 2023. Tabellene nedenfor viser hva eiendomsskattemidlene er brukt til.

I investeringsregnskapet er det brukt midler til 17 forskjellige mindre prosjekter, til sammen 77,0 mill. kroner eks. mva til prosjekter som er bestemt skal finansieres av eiendomsskattemidler. Det er brukt mest midler til Husebylåven (38,8 mill. kroner), deretter 20,7 mill. kroner til kjøp av Kirkegata 8, og resterende er til prosjekter innen idrett, kultur og trafikksikringstiltak. Utenom momskompensasjon, er investeringsutgiftene finansiert med 23,4 mill. kroner som er overført fra drift, og 54,3 mill. kroner er bruk av lån.

Prosjekt	Formål	Regnskap på prosjekt	Avsatt fond	Bruk av fond	Netto budsjett 2023
E13001	Eiendomsskattekontor	4 148 411	763 909		4 912 320
E15001	Lærlingeplasser	17 804 907		-3 500 798	14 304 109
E20000	Styrket tilbud til barn med autisme	1 661 101	28 899		1 690 000
E20001	Mobbeombud	0	375 000		375 000
E21001	Klimatiltak i barnehagene	18 666	31 334		50 000
E21002	Styrket tilbud til barn med spesialped.hjelp i føskolealder	1 363 416	336 584		1 700 000
E23001	Red. ventelister i musikk- og kulturskolen	1 654 901			1 654 901
E23002	Sommerskole	1 114 137	26 260		1 140 397
E23003	Skolehager	88 062	18 059		106 121
E23004	Red. SFO-pris på 1.trinn - 3-årig prosjekt	2 000 000			2 000 000
E23800	Skole-SFO-kulturskole på Frogner skole og kultursenter	331 135		-331 135	
E27001	Home Start 0,5 årsverk	249 094	96 047		345 141
E27003	Styrking OUT	2 497 770	2 230		2 500 000
E27004	Videreutvikling av helsestasjon for ungdom	344 082	400 000	-344 082	400 000

Årsmelding 2023

E27005	Styrking av skolehelsetj. Med helsesykepleier	1 347 693	1 029 527	-327 220	2 050 000
E30001	Mercy House	721 894			721 894
E30002	Kirkens bymisjon	1 310 247			1 310 247
E30003	Tilskudd til Hjelpende hender	515 373			515 373
E33010	Aktivitet, kultur og frivillighetskoordinatorer	1 550 000			1 550 000
E40001	Næringsutviklingstiltak	925 920	1 294 576		2 220 496
E40003	Kantorstilling	495 430			495 430
E40004	Ungdomsdiakon	605 260			605 260
E40006	Støtteordning grønn omstilling HØY	1 470 000	30 000		1 500 000
E41009	Økt administrasjonsstøtte	554 910	214		555 124
E41010	Tilskudd til drift av utstyrssentralen	1 051 999	58 248		1 110 247
E41011	Arrangementsfond kultur	820 000	180 000		1 000 000
E41012	Aktivitetskortet	1 191 842			1 191 842
E41013	Gratisprinsipp/driftstilskudd	7 800 530	92 023		7 892 553
E41015	Søndagsåpent hovedbibliotek	601 830	0		601 830
E41016	Ungdomslokaler i Kirkegata	1 050 642	35 892		1 086 534
E41018	Ekstra tilskudd skolekorps	332 947	127		333 074
E41019	Aktivitetsmidler barn og unge	1 602 745	205 102	-145 371	1 662 476
E41021	Lekeapparater i det offentlige rom	547 886	1 848		549 734
E41022	Utvidet stilling Frivilligsentralen	346 078			346 078
E41023	Den kulturelle spaserstokken	552 413			552 413
E41024	Kulturfaglig støtte, Lillestrøm kultursenter	3 986 160	12		3 986 172
E41025	Drift Husebylåven	888 156	1 120 844		2 009 000
E41026	Drift Nylandia skisenter	0	333 074		333 074
E41029	Driftstilskudd Nitja senter for samtidskunst	1 625 240			1 625 240

Årsmelding 2023

E41030	Drift av Volla folkebad	434 879	77 788		512 667
E41032	Tilskudd rehab. kirker	1 110 247			1 110 247
E41033	Økt åpningstid i sv. hall/gymsaler fra 010818	0	798 464		798 464
E41034	Blaker skanse	3 318 524		-638 179	2 680 345
E41035	Tilskudd til lag og foreninger	5 113 147	62 176		5 175 323
E41036	Tilskudd frivillig drevet ungdomstilbud tidl. Sørums	527 378	3 072		530 450
E41039	INV - Nærmiljøanlegg	1 000 000	3 000 000	-3 000 000	1 000 000
E41057	Idrettsrådet fast stilling	791 812			791 812
E41058	Økt driftsstøtte frivillighet barn og unge	998 250	57 500		1 055 750
E41059	Drift av Frogner kultursenter	1 282 052	2 053		1 284 105
E41060	INV - Flombelysning Strømmen stadion	696 052		-696 052	
E41063	Møteplasser barn og unge Strømmen	2 113 571			2 113 571
E41065	Den kulturelle skolesekken	700 000			700 000
E41066	Bibliotekene bemanning	2 789 306	2 494		2 791 800
E41067	EAC - Eight Amcar Club	500 000			500 000
E41069	Frivillighetsfondet	4 115 000	621 000	-616 000	4 120 000
E41074	Utvidet ordning gratisprinsippet	2 000 000			2 000 000
E41075	Nordre Øyeren våtmarksområde	375 000			375 000
E41076	Utvikling og styrking møteplasser for unge	441 105	8 895		450 000
E41077	Oppfølging kulturtiltak - Leve hele livet	399 999	1		400 000
E41078	Vedlikeholdsmidler til kulturminner	327 500	72 500		400 000
E41079	Sesongåpent Kuskerudnebben	197 266	2 734		200 000
E41080	Gratisprinsipp - kulturlokaler	140 000	460 000		600 000

Årsmelding 2023

E41081	Økonomisk støtte til drift og vedlikehold idretten	1 387 859	12 141		1 400 000
E43002	Drift av Slorahallen	2 085 080	149 623		2 234 703
E43004	Frognerhallen - leiekostnader	5 057 083			5 057 083
E43005	Sørumsandhallen - leiekostnader	1 347 484	213 447		1 560 931
E43007	Melvold svømmehall	588 044	38 427		626 471
E43008	Fet Arena - festeavtale	2 243 643			2 243 643
E43010	Vedlikehold Blaker skanse 2022	2 654 750		-2 654 750	
E43011	Drift og vedlikehold Husebylåven	84 531	515 469		600 000
E43012	Drift Kirkegata 8	127 245	172 755		300 000
E43200	INV - Kjøp av Kirkegata 8	20 756 935	43 065		20 800 000
E45001	INV - G/S-vei og trafikksikring	2 000 000		-2 000 000	
E47001	Sykkelbysatsingen	601 337	498 552		1 099 889
E47002	Bekjempelse svartelistearter	514 500	285 234		799 734
E47003	Unge Viken Teater - driftstilskudd	328 232			328 232
E47100	Klimasatsing	0	500 000		500 000
E47105	Restaurering av naturmangfold	0	400 000		400 000
E47700	Trainee innenfor klima	350 000			350 000
E80000	Udisponert eiendomsskatt	0	11 916 700		11 916 700
E90000	Eiendomsskatt inntekter	-185 977 908		-4 022 092	-190 000 000
E91000	Renter og avdrag lån E-skatteprosjekter (9299)	42 911 000			42 911 000
E92005	Bruk av E-skattefond avsatt til Klimafond og Bionova	9 900 000		-9 900 000	
E93000	E-skatt lønnsreserve	0	300 000		300 000
	Sum	1 501 781	26 673 898	-28 175 679	0

Selvkostområder

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å levere tjenestene blir dekket av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. I Lillestrøm kommune er følgende tjenester gebyrbelagt; vann, avløp, renovasjon, slamtømming og brannforebyggende tjenester (feiing), byggesak, private planer, oppmåling, eierseksjonering og forurensningsmyndighet.

Gebyrlegging av kommunale tjenester er regulert i Forskrift om samlet beregning av selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer av 01.01.2020 (Selvkostforskriften).

VARFS-områdene

Tabellen nedenfor viser resultatet totalt på selvkostområdene innenfor miljøteknikk i 2023 (tall i hele tusen):

Miljøteknikk	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Budsjett avvik	Regnskap 2022
Årsgebyrer	-564 131	-541 642	-22 489	-496 644
Tilknytningsgebyrer	-30 000	-21 265	-8 735	-50 335
Sum gebyrinntekter	-594 131	-562 907	-31 224	-546 979
Direkte kostnader	551 927	556 527	-4 600	443 487
Indirekte kostnader	4 999	6 629	-1 630	5 218
Kapitalkostnader, renter	65 829	64 314	1 515	49 645
Kapitalkostnader, avskrivninger	51 926	50 791	1 135	48 322
Øvrige inntekter	-3 491	-11 098	7 607	-6 458
Sum gebyrgrunnlag	671 190	667 163	4 027	540 215
Bruk av selvkostfond	-79 644	-75 037	-4 607	-10 106
Avsetning selvkostfond	2 584	10 832	-8 248	20 324
Fremførbart underskudd	0	-37 609	37 609	0
Årets dekningsgrad/selvkostandel	94,74 %	84,61 %	10,13 %	101,25 %
Benyttet kalkylerente	4,22 %	4,30 %	-0,08 %	3,54 %

Tallene for selvkostområdene på miljøteknikk samlet (vann, avløp, renovasjon, feiing, slamtømming, forurensningsmyndighet) viser et negativt nettoresultat for 2023, som kan forklares med lavere inntekter og større kostnader enn planlagt. De høye kostnadene skyldes økte tilskudd til de interkommunale selskapene. Dekningsgraden blir derfor for 2023 84,6 % og det brukes derfor mer av fond enn budsjettet jf. tabell for status fond selvkost.

Selvkostområde avløp framkommer med et underskudd på 37,4 mill. kroner i 2023. Underskuddet er en del av det totale regnskapsresultatet for kommunen i 2023 og er derfor allerede finansiert. Dette underskuddet skal i utgangspunktet dekkes inn ved å øke gebyrene innenfor en tidsperiode på 5 år. Kommunestyret vedtok ved behandling av budsjettet for 2024 at det ikke skal foretas full selvkostberegning for vann og avløp i 2024.

AREAL-tjenester

Tabellen nedenfor viser resultatet totalt på selvkostområdene innenfor By- og stedsutvikling i 2023 (tall i hele tusen):

By - og stedsutvikling	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Budsjett avvik	Regnskap 2022
Gebyrinntekter	-44 452	-46 341	1 889	-45 262
Sum gebyrinntekter	-44 452	-46 341	1 889	-45 262
Direkte kostnader	64 671	54 708	9 963	49 144
Avskrivningskostnad	123	138	-15	87
Kalkulatorisk rente	138	21	117	17
Indirekte kostnader	1 170	3 507	-2 337	2 807
Indirekte avskrivningskostnad	119	207	-88	125
Indirekte kalkulatorisk rente	80	214	-133	124
Øvrige inntekter	1 042	1 680	-638	-1 346
Sum gebyrgrunnlag	67 344	60 475	6 869	50 957
Bruk av selvkostfond	-16 826	-4 595	-12 231	-3 565
Avsetning til selvkostfond	0	0	0	616
Fremførbart underskudd	-11 626	0	-11 626	-2 256
Årets dekningsgrad/selvkostandel	80,50 %	71,79 %	8,71 %	88,82 %
Benyttet kalkylerente	4,22 %	4,30 %	-0,08 %	3,54 %

Resultatet på selvkost innenfor By- og stedsutvikling (byggesak, private planer, oppmåling, eierseksjonering) har totalt et negativt nettoresultat for 2023 (*regnskap 2023*). På byggesak var det planlagt underskudd for å bruke tidligere avsatte midler på fond.

Fond selvkostområdene pr 31.12.2023

Kommunen har i henhold til forskriften ikke anledning til å tjene penger på tjenestene, og inntekter utover pådratte kostnader (nettoresultat) må avsettes til senere bruk (*fond*) for tjenesten og brukes innen 5 år.

Tabellen nedenfor viser bevegelse på fondene på de respektive selvkostområdene, som følge av nettoresultat pr selvkostområde i 2023 jf årsregnskap 2023 note 22. Ved utgangen av 2023 er det tre fremførte underskudd (*tall er i hele kroner*):

Fond - Selvkostområdene	Fond pr 31.12 2022	Nettoresultat 2023	Fond pr 31.12.2023
Vann	-52 493 976	26 446 857	-26 087 416
Avløp	-24 108 041	24 108 041	0
Renovasjon	-11 129 427	-9 274 395	-20 403 822
Feiing	-968 759	-116 587	-1 085 346
Septik (Slamtømming)	-7 185 784	-865 091	-8 050 875
Byggesak	-20 732 204	3 173 805	-17 558 399
Avløp - fond 2*)	-16 324 307	16 324 307	0
Vann – fond 2*)	-7 635 968	7 635 968	0
Avløp	0	37 377 005	37 377 005
Private planer	2 256 325	0	2 256 325
Forurensningsmyndighet	365 322	232 009	597 331
Sum	-137 956 819	105 041 919	-32 914 900

*) I tillegg til selvkostområdene som inngår i tabellene for miljøteknikk og by - og stedsutvikling, har kommunen 2 selvkostfond, «vann - fond 2» og «avløp – fond 2». På fond 2 (vann og avløp) stod midlene som kommunen fikk tilbakebetalt fra NRV AS og RA 2 AS.

Bærekraftig økonomi over tid

Utgangspunktet for en bærekraftig økonomi på sikt er de finansielle måltallene som er vedtatt av kommunestyret. Disse måltallene angir rammene for drift (tjenestetilbudet) og investeringer. Å utarbeide budsjetter innenfor disse rammene betyr at kommunen klarer å sette av driftsmidler til egenfinansiering av investeringer, og unngår å få for høy gjeld. I tillegg skal de sikre at kommunen er rustet til å takle uforutsette hendelser.

Lillestrøm kommune har levert gode økonomiske resultater som ny kommune. Arbeidet med økonomiplan for 2024- 2027 viste likevel at årene som ligger foran oss vil bli utfordrende økonomisk. De vedtatte måltallene i HP-perioden ble lagt lavere enn det som er målsettingene og som er nødvendig for å sikre en bærekraftig økonomi. For å sikre dette, og samtidig gi tilfredsstillende velferdstjenester for innbyggerne, er det behov for omstilling, utvikling og innsparing.

Det totale resultatet i 2023 var tilfredsstillende, og skyldes at skatt/rammetilskudd ble høyere enn budsjettert. Driftsutgiftene i tjenesteområdene var imidlertid høyere enn budsjettert, og det er ikke bærekraftig på sikt. Det kan ikke forventes at veksten i fellesinntektene vil være på samme nivå framover.

Lillestrøm har et høyt investeringsbehov på bakgrunn av forventet befolkningsvekst, vedlikeholdsetterslep og endring i befolkningssammensetning. For å unngå for høy lånegjeld er det viktig at kommunen kan sette av midler fra driften til finansiering av investeringer. Lillestrøm kommune er ikke av kommuner med størst gjeld, men det kan forventes at rentenivået vil være høyt framover, noe som vil belaste driften. Investeringsnivået bør holdes på et så lavt nivå som mulig.

Kommunens tjenesteområder

ADMINISTRASJON OG LEDELSE

Beskrivelse av området

Administrasjon og ledelse består av Kommunedirektør og stab, og de tre stabsavdelingene Organisasjon og utvikling, Økonomi og Digitalisering. Stabsavdelingene skal legge til rette for at de tre tjenesteområdene kan yte tjenester til befolkningen på en effektiv og god måte. I tillegg yter deler av stabsavdelingene også selv tjenester til befolkningen. Administrasjon og ledelse har samlet ca. 241 årsverk.

Status økonomi

Beløp i 1000

Kommunalområde	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
10-Kommunedirektør og stab	21 709	20 850	22 679	970	4,3 %
13-Økonomi	52 394	52 913	58 451	6 058	10,4 %
15-Organisasjon og utvikling	127 854	126 517	130 546	2 693	2,1 %
16-Digitalisering	167 086	154 228	161 307	-5 779	-3,6 %
Sum	369 042	354 508	372 983	3 941	1,1 %

Kommentar til status økonomi

Den opprinnelige rammen i tjenesteområde Administrasjon og ledelse var budsjettet med netto 354,5 mill. kroner. Rammen er økt med 18,4 mill. kroner gjennom året. Det er gitt tilleggsbevilgning til lønnsoppgjør på 8,1 mill. kroner, og til økte pensjonsutgifter på 16,4 mill. kroner. Det er gitt tilleggsbevilgning til evakueringssenter og økte utgifter forsikring for kommunens ansatte, tilsammen 1,2 mill. kroner. I tillegg ble det gitt en ekstra bevilgning på 2,0 mill. kroner til lærlinger i 1. tertialrapport. Bevilgningen ble finansiert av eiendomsskattefondet, og endret derfor ikke rammen.

Avvik mellom revidert budsjett og regnskap viser et mindreforbruk på 3,9 mill. kroner, eller 1,1 %. Dette skyldes en kombinasjon av besparelse som følge av vakante stillinger og en del besparelse på kommunens fellesutgifter. På Digitaliseringsavdelingen ble budsjettet tatt ned for mye i "overføringsaken". Det fremmes hvert år sak om overføring av ubrukte driftsmidler fra det ene året til det andre, og det ble ikke tatt høyde for at vi fikk en høy faktura for bredbånd på slutten av året. Dette vil bli rettet opp i 2024. Alle ubrukte midler til bredbåndsbygging som er bevilget tidligere, ligger i balansen. Midlene føres inn i budsjettet, og godkjennes av kommunestyret, etter behov.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	245 383	262 301	255 016	7 285
Sum Lønn	245 383	262 301	255 016	7 285
Utgifter	121 755	133 240	147 318	-14 078
Sum Utgifter	121 755	133 240	147 318	-14 078
Inntekter	-12 630	-22 558	-33 293	10 735
Sum Inntekter	-12 630	-22 558	-33 293	10 735
Netto resultat	354 508	372 983	369 042	3 941

Kommunedirektør og stab

Beskrivelse av området

Kommunedirektør og stab består av kommunedirektør, kommuneadvokaten, kommunikasjonsavdelingen, en rådgiver og en merkantilt ansatt.

Kommunedirektøren er leder for kommunens administrasjon. Hun påser at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og hun påser at vedtak som treffes av folkevalgte organer iverksettes. Kommunedirektør og stab har ansvaret for overordnet og helhetlig styring av kommunen.

Kommunikasjonsavdelingen består av åtte medarbeidere og en lærling. Avdelingens ansvar spenner over internkommunikasjon, ekstern kommunikasjon, pressehåndtering, omdømme og profilering.

Kommuneadvokaten består av fire advokater og en advokatfullmektig. Advokatene jobber som generalister, som fortrinnsvis skal jobbe med oppdrag fra alle kommunens tjenesteområder.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	18 659	20 341	20 035	306
Sum Lønn	18 659	20 341	20 035	306
Utgifter	2 191	2 338	1 956	382
Sum Utgifter	2 191	2 338	1 956	382
Inntekter	0	0	-282	282
Sum Inntekter	0	0	-282	282
Netto resultat	20 850	22 679	21 709	970

Kommentar til status økonomi

Den opprinnelige rammen i Kommunedirektør og stab i 2023 var budsjettet med netto 20,8 mill. kroner. Rammen er økt med 1,8 mill. kroner gjennom året. Følgende endringer er gjort:

- Tilført 1,3 mill. kroner til dekning av økte pensjonsutgifter
- Tilført 0,5 mill. kroner til dekning av årets lønnsoppgjør

Avvik mellom revidert budsjett og regnskap viser et mindreforbruk på i underkant av 0,9 mill. kroner eller 4,3 %. Årsaken til mindreforbruket skyldes mindre driftsutgifter på en rekke driftsposter.

Økonomi

Beskrivelse av området

Økonomiavdelingen har et overordnet ansvar for økonomi- og virksomhetsstyring i kommunen. Det innebærer bl.a. at budsjetter overholdes, samtidig som det legges til rette for vekst og utvikling som muliggjør iverksetting av initiativer for å nå kommunens til enhver tid fastsatte målsettinger. Avdelingen vil tilrettelegge slik at linjeledelsen kan ivareta økonomistyring på en effektiv og god måte, samt å legge til rette for og gjennomføre politiske beslutninger, og ta del i den strategiske ledelsen av hele kommunen.

Innkjøpsseksjonen arbeider med tilrettelegging for kostnadseffektive og rettslige korrekte innkjøpsprosesser i kommunen. Nedenfor fremkommer de viktigste oppgavene:

- Gjennomføre juridisk riktige og gode anskaffelsesprosesser.
- Fremforhandling av avtaler, uten konkurranse.
- Implementere og følge opp alle inngåtte rammeavtaler med fokus på proaktiv oppfølging, regelmessig kontakt med leverandør og håndtering av avvik.
- Ivareta drift av eHandel, herunder leverandøraktivering, katalogkontroll og -godkjenning.
- Support/brukerstøtte for bestillere.
- Innkreving av proveny.
- Juridisk rådgivning innen anskaffelses- og kontraktsretten.
- Analyse av kjøp på og utenfor rammeavtaler.
- Systemansvar for en rekke verktøy.
- Oppdatering mot lovverk/KOFA-dommer.
- Rådgivning, kompetanseutvikling/opplæring. Kontakt mot øvrige deler av kommunen.

Regnskapsseksjonen fører regnskap for Lillestrøm kommune, Lillestrøm Kirkelige Fellesråd og Midtre Romerike Avløpsseksjon IKS. Nedenfor fremkommer de viktigste oppgavene:

- Inngående og utgående fakturaer, inkasso, hovedbok, føring av inntekter og utgifter, kasse- og betalingsløsninger.
- Bankavstemming og øvrig avstemming av drifts- og balansekonti.
- Momsoppgjør og Kostra regnskapsrapportering.
- Årsavslutning inkludert utarbeidelse av noter.
- Systemansvar og brukeradministrasjon Visma økonomi.
- Likviditetsstyring, og oppfølging/beregninger av pensjonsutgifter.
- Kompetanseutvikling, opplæring, rådgivning og samhandling mot øvrige deler av organisasjonen.

Seksjon for økonomi- og virksomhetsstyring ivaretar overordnet økonomiansvar, herunder økonomi- og virksomhetsstyring, budsjettoppfølging og langsiktig økonomiplanlegging. Nedenfor fremkommer de viktigste oppgavene:

- Økonomisk oppfølging mot enhetene på drift, investeringer og prosjekter.
- Til seksjonen ligger finans og gjeldsforvaltning, med opptak av lån.
- Utarbeidelse av periodiske rapporter, analyser prognoser og statistikk, herunder KOSTRA-rapportering.
- Eiendomsskatt, beregning, klagebehandling og fakturering.

Fagstab

Avdelingen driver eierstyring / virksomhetsstyring av selskaper / organisasjoner kommunen deltar i / har eierskap i. Avdelingen vil arbeide med langsiktige strategier, prognoser og fremtidsbilder for kommunen sammen med den øvrige organisasjonen. Og videre kartlegge langsiktige konsekvenser av foretatte beslutninger av mulige fremtidige valg, herunder løfte frem problemstillinger og utvikle beslutningsgrunnlag. Samarbeid og nettverks relasjoner med andre kommuner vil være en del av dette arbeidet.

Økonomidirektør er en aktiv deltaker i teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel bestillinger satt i eHandel, oppgis i prosent	84	86
Ant. ordrefakturaer i eHandel	27 322	28 789
Antall inngåtte kontrakter	122	139
Fakturaer til kunder - Andel sendt digitalt	94,3 %	94,9 %
Fakturaer til kunder - Antall	270 870	295 904
Innbetalt av forfalte krav	97,6 %	97,9 %
Leverandører - Antall aktive siste år	3 759	3 888
Leverandørfakturaer - Andel koblet til ordre og profil	88,2 %	89,6 %
Leverandørfakturaer - Andel mottatt digitalt (EHF)	97,7 %	98,0 %
Leverandørfakturaer - Antall	111 509	115 061
Provenyinntekter	10 500 000	11 400 000

Viktige begivenheter

Regnskapsseksjonen

Regnskapsseksjonen har høyt fokus på digitalisering. Våren 2023 ble Visma ERP løsningen løftet til "skyen", dvs. til Visma Enterprise Plus. På sikt forventes at Visma Plus gir flere automatiserte løsninger. Det har vært benyttet tid til kompetanseutvikling, opplæring, rådgivning og samhandling med øvrige deler av organisasjonen. Regnskap for alle selskapene ble levert til fristen, og vi er godt fornøyd med hva vi leverer.

Totalt ble det behandlet 115 061 inngående fakturaer fra leverandører, hvorav 98 % var elektroniske pr. 31.12. Dette er veldig bra, og målet er 100 %. Det er videre et mål at fakturaer ikke skal stoppe i mottak, men gå direkte i flyt til saksbehandler. I 2023 var 89,6 % av alle fakturaer koblet til en ordre eller en profil, og gikk således direkte i flyt til saksbehandler. Dette gir en betydelig effektiviseringsgevinst for regnskap og bemanningen har blitt redusert som følge av dette. System for fakturasjekk foretar automatisk sjekk mot enhetsregisteret, merverdiavgiftsregisteret og diverse svindellister. I tillegg sendes det ut automatisk varsel til leverandør ved mangel på fakturareferanse, dvs. profil.

Det ble sendt ut 295 904 fakturaer til kunder. Av disse ble 94,9 % sendt digitalt. Andel fakturaer sendt i post var 5,1 %, eller 15 056 fakturaer. Målet er å få flere kunder på digital løsning. Innbetalt av forfalte krav var 97,9 % pr. 31.12.23.

Innkjøpsseksjonen

Innkjøpsseksjonen synes på mange områder, både internt og eksternt.

Vi har fortsatt arbeidet med den grønne strategien i rapporteringsåret. Dette arbeidet fortsetter i strategiperioden og det er også igangsatt arbeid med ny strategi for bærekraft. Denne skal gjelde fra 2025 og omhandle miljø, etikk, seriøsitet og dyrevelferd. Kommunen tar sikte på å fortsatt være en synlig aktør på området.

Innkjøpsseksjonen er allerede 100 % digitale i sitt arbeid, på henholdsvis konkurransejennomføring, avtaleforvaltning og eHandel. Særsilt eHandel har oppnådd en formidabel utvikling de siste årene. Andelen av bestillinger satt i eHandelsystemet i 2020 var på 40 % og økt til 86% i 2023, noe vi er kjempefornøyd med.

Seksjon for økonomi- og virksomhetsstyring

Budsjett- og rapporteringsarbeidet involverer foruten økonomirådgiverne i seksjonen flere hundre

ledere i kommunen, og arbeidet med å følge opp og bruke dataverktøyet Framsikt har krevd stor innsats i løpet av året. Sentrale politikere fikk opplæring i bruk av politikermoduleen i Framsikt for å stille budsjettspørsmål og evt. lage egen budsjettforslag pr. parti.

Den siste klagebehandlingen etter arbeidet med ny taksering av alle eiendommer som ikke har statlig formuesgrunnlag ble avsluttet på starten av året. Det har kommet inn klage fra 10 borettslag på kommunens beregning av reduksjonsfaktor hvor det er berammet rettssak i 2024 for å avklare saken.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	53 146	58 554	54 302	4 251
Sum Lønn	53 146	58 554	54 302	4 251
Utgifter	1 506	1 815	592	1 223
Sum Utgifter	1 506	1 815	592	1 223
Inntekter	-1 739	-1 917	-2 500	583
Sum Inntekter	-1 739	-1 917	-2 500	583
Netto resultat	52 913	58 451	52 394	6 058

Kommentar til status økonomi

Økonomiavdelingen hadde et opprinnelig budsjett på 52,9 mill. kroner i 2023. Budsjettet er økt med 5,5 mill. kroner gjennom året. Følgende rammeendringer er gjort i løpet av 2023:

- Tilført 3,7 mill. kroner til dekning av merutgifter på pensjon
- Tilført 1,8 mill. kroner for kompensasjon lønnsoppgjør

Avvik mellom revidert budsjett og regnskap viser et mindreforbruk på 6,0 mill. kroner, eller 10,4 %. Mindreforbruket i økonomiavdelingen skyldes:

- Det var mindreforbruk på 4,2 mill. kroner på lønnsbudsjettet pga. vakante stillinger og merinntekter på sykepenger.
- Provenyinntektene ble 1,5 mill. kroner høyere enn budsjettet (inntektene føres til kredit på utgifter).
- Lillestrøm kommune har ansvaret for sekretær- og koordinatorfunksjon for Eierskapssekretariatet. De andre kommunene har refundert 0,47 mill. kroner som ikke var budsjettet.
- Resterende avvik var negativt på 0,2 mill. kroner, og er fordelt på en rekke poster.

Eiendomsskattekontoret har et forbruk på 4,1 mill. kroner. Budsjettet var 4,9 mill. kroner, og ubrukte midler på 0,76 mill. kroner er avsatt til eiendomsskattefondet.

Organisasjon og utvikling

Beskrivelse av området

Organisasjon og utvikling

Stabsavdeling for Organisasjon og utvikling skal yte bistand til tjeneste- og stabsområdene innen hovedområdene organisasjonsutvikling, HR, lønn, og politisk sekretariat. Avdelingen skal være støtte og pådriver for organisasjonsutvikling og innovasjon gjennom de ansatte i UKE (Utvikling, kompetanse og endring) i samarbeid med HR-seksjonen.

Kommunens sentrale beredskapsfunksjon og kommunens personvernombud er også lagt til denne avdelingen. Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud er organisatorisk knyttet til avdelingen.

UKE – utvikling, kompetanse og endring

UKE er et kunnskapssenter for endring og organisasjonsutvikling i Lillestrøm kommune og består av 9,8 årsverk. Seksjonens hovedoppgave er å overføre og bygge endringskompetanse i organisasjonen, særlig rettet mot ledere, slik at det kan utvikles bedre og mer effektive tjenester til det beste for innbyggerne i Lillestrøm kommune. Tjenesteleveransene innebærer i hovedsak kompetanseheving, opplæring, veiledning og prosess-støtte innenfor organisasjonsutvikling, innovasjon, kultur - og arbeidsmiljøutvikling. I tillegg leverer seksjonen prosjektleder, - og prosjektstøtte til organisasjonen.

Ansvar for koordinering og veiledning innenfor rammen av Heltidskulturprogrammet, innføring av tidsregistreringssystemet GAT, implementering av kvalitetssystemet Samsvar, herunder overordnet ansvar for periodisk internkontrollrapportering, ligger også til seksjonen.

HR

HR seksjonen har oppgaver knyttet til lederstøtte, råd og veiledning og operativ HR. Sentrale oppgaver er rådgivning i lov- og avtaleverk, bistå i enkeltsaker/personalsaker, sykefraværsoppfølging, omstillingsprosesser, HMS, rekruttering, lønnsforhandlinger og endring av arbeidsforhold. HR seksjonen har til sammen 25 årsverk. Seksjonen er organisert med to enheter, HR lederstøtte og HR fellestjenester, samt rådgiverfunksjoner i stab.

HR fokuserer i sitt arbeid på felles utvikling og oppfølging av arbeidsprosesser og rutiner i tjenesteområdene for å redusere sårbarhet og sikre kompetanse. Behovet for lederstøtte i tjenestene oppleves å være stort, særlig i omstillingsprosesser, personalsaker, sykefraværsoppfølging og lønnsforhandlinger. For å sikre kvalitet i tjenesteproduksjonen er det avgjørende at slik støtte er tilgjengelig.

Lønn

Lønningsseksjonen skal sikre at alle ansatte mottar riktig lønn til rett tid, og at det blir innhentet utestående refusjoner fra NAV. Seksjonen har også lønns- og fraværsansvar for Kirkelig Fellesråd og det interkommunale avløpsseksjonen Mira IKS. Seksjonen har 12,6 årsverk.

Lønningsseksjonens hovedoppgaver er å sørge for korrekt utlønning til alle ansatte, eventuelt kreve inn for mye utbetalt lønn. Dette innebærer også å bistå ledere i lønns- og fraværsoppgaver, gi veiledning og tilby kurs for å sikre etterlevelse av lov- og avtaleverk. Lønn jobber ellers tett mot KLP og SPK hvor det meldes inn korrekt pensjon, og tilrettelegger for pensjonskurs for alle ansatte eldre enn 58 år. En viktig oppgave er også å samarbeide på tvers med andre avdelinger i forenkling og forbedring av ulike arbeidsprosesser. En annen stor oppgave i lønningsseksjonen er avstemming av lønnsregnskapet som er av

betydning for alle ledere med budsjettansvar. Denne oppgaven inkluderer også refusjonskrav, oppfølging av utleggs- og påleggstrekk i tillegg til årsavslutning.

Politisk sekretariat

Politisk sekretariat skal sikre god flyt mellom kommunens politiske og administrative ledelse. Seksjonen har 4,65 årsverk. Hovedoppgavene er å bistå ordfører og varaordfører i det daglige arbeidet, og være sekretariat for kommunestyre, formannskap og øvrige råd og utvalg. Sekretariatet har ansvar for å planlegge og gjennomføre stortingsvalg og kommunestyre- og fylkestingsvalg. Andre oppgaver er bl.a. å sikre etterlevelse av kommunelovens og forvaltningslovens saksbehandlingsregler i folkevalgte organer, følge opp folkevalgte, arbeide med å utvikle digitale løsninger for folkevalgte, utføre borgerlige vielser og utnevne kommunens meddommere, forlikrådsmedlemmer og møtefullmektige.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall brudd på personvernlovgivning meldt til Datatilsynet	15	11
Antall personalmeldinger behandlet av Lønn	0	14 033
Antall personalmeldinger med bidrag fra HR	0	12 405
Antall saker mottatt i brukerstøtteportalen behandlet HR	0	15 816
Antall saker mottatt i brukerstøtteportalen og behandlet på Lønn	0	17 231
Antall stillingsannonser med bidrag fra HR	1 848	2 048

Viktige begivenheter

UKE

Den største og viktigste tjenesteleveransen for UKE i 2023 var gjennomføringen av lederutviklingsprogrammet for ledere på nivå en til tre i Lillestrøm kommune. Programmet ble gjennomført i samarbeid med Norges Handelshøyskole (NHH) og ble avsluttet i juni 2023. Programmet har etablert et felles kompetansegrunnlag og har gitt ledere grunnleggende ferdigheter for å drive utvikling, bygge endringskapasitet og tilrettelegge for innovasjon for å møte morgendagens utfordringer.

Kommunen inngikk i 2023 avtale om nytt internkontroll-/kvalitetssystem. Seksjonen har arbeidet svært mye og godt med tilpasning og implementering av dette systemet. Arbeidet innebærer både kompetanseheving i bruken av systemet samt samarbeid med leverandør om tekniske tilpasninger for å møte kommunenes behov. For å etablere en effektiv internkontroll har seksjonen hatt et stort fokus på opplæring i risikovurderingsprosesser for å sikre målrettede tiltak for at kommunen skal nå sine mål og for å møte kommunenes målsetning om å ha en risikobasert internkontroll.

Utover det overfor nevnte så har seksjonen i 2023 jobbet særlig godt med:

- Styrking av heltidskulturprogrammet ved å aktivt støtte og forplikte ledere i tjenesteområdet Helse og mestring. Hertil kommer også opplæring av ledere i kalenderplan
- Prosjektledelse og prosjektstøtte til ulike prosjekter i organisasjonen, herunder til Teknologiløftet og andre prosjekter som har hatt som formål å sikre gode og kostnadseffektiverende tjenesteleveranser med riktig kvalitet
- Bistand og veiledning til ledere i organisasjonen i ulike prosesser innenfor kultur – og arbeidsmiljøutvikling
- Operasjonalisering av kommunens strategi for innovasjon

- Utrulling av tidsregistreringssystemet GAT for å sikre automatisering av alle manuelle prosesser rundt time – og fraværshåndtering for administrativt ansatte, at kommunens personalreglement blir overholdt samt bedret kontroll og datakvalitet

HR

HR seksjonen ferdigstilte prosjekt med å digitalisere personalmeldinger i 2023, og dette er nå implementert i hele kommunen. Som en videreføring av prosjektet ble integrasjonen mellom Visma og P360 satt opp slik at arbeidsavtaler automatisk arkiveres i sak-/arkivsystemet.

10-faktor medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført våren 2023. I forkant av undersøkelsen ble det avholdt opplæring for alle ledere i kommune og HR har bistått ledere i oppfølgingsarbeidet.

Anskaffelse av ny bedriftshelsetjeneste ble gjennomført våren -23. Arbeidet med å utarbeide planer for bedriftshelsetjenestens bistand i kommunen og handlingsplaner ble påbegynt i 2023 og arbeidet fortsetter i 2024.

Arbeid med sykefravær rutiner, opplæringstiltak og systematisk HMS-arbeid har vært en prioritert oppgave.

HR har også arbeidet med følgende i 2023:

- Revisjon av lokal lønnspolitikk og personalreglement ble ferdigstilt i 2023.
- Det ble utarbeidet en ny etisk standard og det ble avholdt seminar med fokus på etikk og dilemmatrening for ledere.
- Det ble gjennomført en kartlegging om bruk og praktisering av ordningen med fjernarbeid. Kartleggingen dannet grunnlag for justering av gjeldende rutine.
- Arbeid med en overordnet rekruttere- og beholde strategi for Lillestrøm kommune startet i 2023. Strategien forventes vedtatt i løpet av 2024.

Lønn

Lønningsseksjonen har i 2023 hatt fokus på digitale og automatiserte løsninger som ivaretar kravet til personvern og forenkling av prosesser. Noen eksempler på dette er:

- Nye innmeldingskrav fra myndighetene fra 01.01.2023 knyttet til permisjoner. Dette krevde gjennomgang av alle som får lønn fra Lillestrøm kommune og nye automatiserte prosesser er kommet på plass.
- Digitalisering av utlønning til ansatte innenfor helse og omsorgsyre som skal ha godtgjørelse for følge av pasienter f.eks. til lege.
- Ekstra arbeidsgiveravgift for ansatte som tjener mer enn 750.000,- pr. år.
- Fysioterapeuter og leger som mottok utbetalinger i fra lønnssystemet ble endret til å bli utbetalt via regnskapsseksjonen. Dette medførte en forenkling og mer korrekt behandling da dette knyttes til foretak og ikke personlig avlønning.
- Manuelt arbeid er fjernet ved å innføre digitale personalmeldinger direkte til lønningsseksjonen
- Opprydding i HRM systemet i stillinger som ikke har vært aktive siste året i henhold til myndighetskrav.
- Innføring av FRIDA (bl.a. digitalt system for avlønning av støttekontakter) og Modulus (bl.a. digitalisering av godtgjørelser som brukes i barneverntjenesten).

I tillegg til dette har innføring av VISMA+, som var en stor oppgradering av kommunenes HRM-system krevd mye av lønningsseksjonen i 2023.

Generelt opplever lønningsseksjonen stor forbedring i kvalitet og internkontroll ved at mye er lagt inn i digitale flytprosesser. Dette gir en bedre oversikt over avvik og hvor det er behov for å tilby ekstra læring til ledere i organisasjonen.

Lønningsseksjonen har i 2023 tilbudt ulike kurs der behovet har vært størst i tillegg til nano-læring. Seksjonenes intranettetside er også endret til å inneholde verktøy for ledere til selvhjelp. Her kan også ansatte få nyttig informasjon.

Nytt i 2023 er også samarbeid med KLP hvor de tilbyr enkelttimer til alle ansatte over 58 år i tillegg til felles informasjonsmøte om pensjon. Noe som er blitt veldig godt mottatt av ansatte i Lillestrøm kommune. Informasjonsmøte for medlemmer av SPK er endret til at de selv følger alle sine medlemmer.

Politisk sekretariat

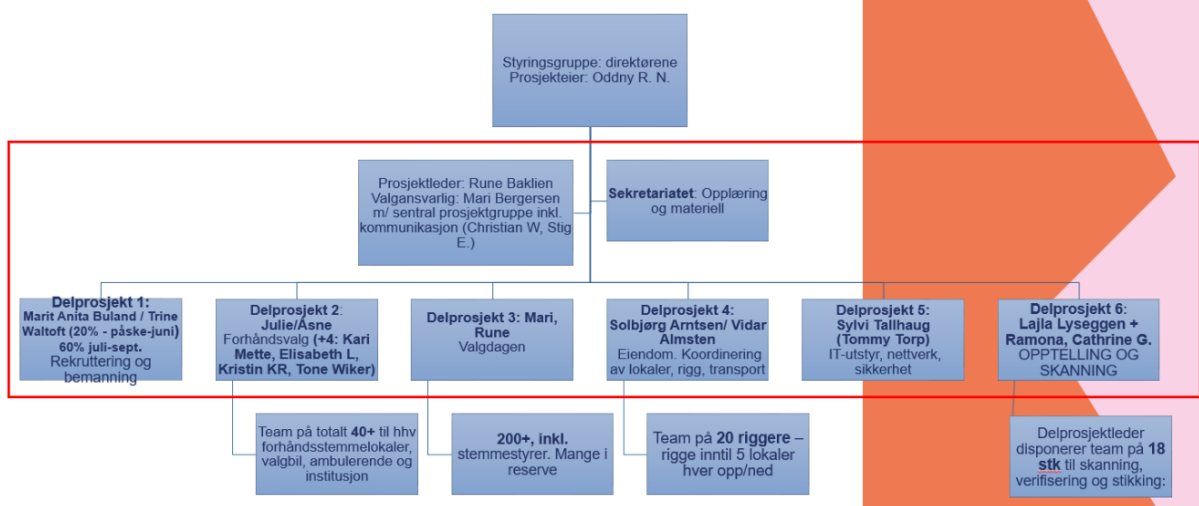
Politisk sekretariat skal sikre god flyt i saksgangen mellom kommunedirektør og folkevalgte organer. I 2023 ble over 200 saker behandlet i kommunestyret og 220 saker i formannskapet.

Saksmengden i hovedutvalgene har variert fra vel 40 i hovedutvalg for helse og mestring til ca. 50 i hovedutvalg for oppvekst, 60 i hovedutvalg for kultur og ca. 80 saker i hovedutvalg for miljø og samfunn.

I 2023 tok kommunestyre- og fylkestingsvalget svært mye tid og ressurser. Valgprosjektet startet allerede mot slutten av 2022, og ble organisert i seks delprosjekter med god bistand fra ansatte i bl.a. UKE, fagstab helse og mestring, kommunedirektør og stab, kommunikasjon, eiendom, IT og økonomi:

Prosjektorganisering valg 2023

Valgprosjektet ble evaluert internt, og ovenstående prosjektorganisering besluttet videreført. Deltakelsen i forhåndsvalget var rekordhøyt, og nesten 50% av stemmene ble avgitt før selve valgtingsdagen.

Politisk sekretariat jobber for bedre digitale løsninger for de folkevalgte. I samarbeid med innkjøpsavdelingen og digitaliseringsavdelingen anskaffet vi nytt møtesystem for folkevalgte (Digdem). Systemet ble grundig testet og godt forberedt, før det ble tatt i bruk fra og med det konstituerende kommunestyremøtet 12.10.2023. Anskaffelsen er et godt eksempel på en digitaliseringsprosess som bidrar til effektivisering.

Av andre aktiviteter og oppgaver kan nevnes kurs for over 60 saksbehandlere i klarspråk v/ NTB Arkitekt og folkevalgtopplæring.

I 2023 ble det gjennomført ca. 140 borgerlige vielser.

Beredskap

For beredskapsenheten var 2023 i stor grad preget av hendelseshåndtering og evakuering. Første halvdel av året bestod av flere hendelser; svikt ved vannrenseanlegg og kokevarsel, utglidning, fiberbrudd og forberedelser til vårflom. Også andre halvdel av året var preget av hendelseshåndtering når ekstremværet «Hans» rammet Lillestrøm. Disse hendelsene har gitt oss verdifulle erfaringer som vi tar med oss i det videre beredskapsarbeidet.

Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ble ferdigstilt i løpet av 2023 og vedtatt i kommunestyret i september. Mot slutten av året fikk beredskapsenheten flere henvendelser om å delta i planleggingen av ulike beredskapsøvelser. Etter pandemien er det mange aktører som ønsker å arrangere øvelser, og beredskapsenheten ser på dette som en god mulighet til å øve egen organisasjon og samvirke med viktige samarbeidsaktører innen beredskapsfeltet.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	90 706	94 605	94 586	19
Sum Lønn	90 706	94 605	94 586	19
Utgifter	45 109	52 483	49 865	2 618
Sum Utgifter	45 109	52 483	49 865	2 618
Inntekter	-9 298	-16 542	-16 597	55
Sum Inntekter	-9 298	-16 542	-16 597	55
Netto resultat	126 517	130 546	127 854	2 693

Kommentar til status økonomi

Den opprinnelige rammen i Organisasjon og utvikling i 2023 var budsjettert med netto 126,5 mill. kroner. Rammen er økt med 4,5 mill. kroner gjennom året. Følgende rammeendringer er gjort:

- Tilført 5,6 mill. kroner for økte pensjonsutgifter
- Tilført 2,0 mill. kroner til dekning av lønnsoppgjør
- Tilført 0,59 mill. kroner for evakueringssenter på grunn av uværet Hans
- Tilført 0,7 mill. kroner for økt gruppelevsforssikring for alle kommunens ansatte.
- I opprinnelig budsjett ble det lagt inn 5,0 mill. kroner i budsjettet til Org- og utvikling for lønnsharmonisering. Ved utdeling av disse budsjettmidlene til kommunalområder ble rammen i Org- og utvikling redusert tilsvarende.
- I tillegg ble det gitt en ekstrabevilgning på 2,0 mill. kroner for lærlingene. Bevilgningen ble finansiert av kommunens eiendomsskattefond, og endret derfor ikke rammen.

Avvik mellom revidert budsjett og regnskap viser et mindreforbruk på 2,6 mill. kroner, eller 2,1 %. Årsaken til mindreforbruket i er hovedsakelig dette:

- Utgiftene til kommunens fellespott til kurs/konferanser og faglig veiledning ble ca. 1,0 mill. kroner lavere enn budsjettert.

- Konsulentutgiftene ble 0,5 mill. kroner lavere enn budsjettet.
- Kommunens fellespott til bruk av bedriftshelsetjenesten hadde et mindreforbruk på 0,8 mill. kroner.
- På formannskapetets post var det et mindreforbruk på 0,1 mill. kroner. Budsjettet var på kr 755.000.
- Resterende mindreforbruk 0,2 mill. kroner var fordelt på en rekke poster.

Digitalisering

Beskrivelse av området

Lillestrøm kommune har ambisjoner om å levere digitale tjenester som begeistrer, som understøtter kommunens arbeid med å nå bærekraftsmålene, og som skaper en effektiv og friksjonsfri kommune. Digitalisering handler om å utforske nye muligheter, arbeide med innovasjon, lære og være nytenkende.

Digitalisering skal sikre at Lillestrøm kommune leverer brukervennlige, tilgjengelige og sikre digitale tjenester. Avdelingen har til sammen 89 årsverk fordelt på fire seksjoner.

Direktør for Digitalisering har i sin stab virksomhetsarkitekt, ansvarlig for informasjonssikkerhet, prosjektleder for bredbåndutbygging og porteføljeansvarlig. Porteføljeansvarlig leder det sentrale porteføljekontoret og driver arbeidet for å utvikle porteføljestyring til å bli en naturlig del av virksomhetsstyringen i kommunen i tillegg til å understøtte arbeidet med kontinuerlig forbedring og gevinststyring knyttet til digitalisering.

Direktør for Digitalisering leder videre seksjonen **Rådgivning** hvor vi finner kommunens strategiske digitaliseringsrådgivere. Disse er kommunens fremste ressurser på tjenesteinnovasjon, og jobber som strategiske rådgivere og prosjektledere tett opp mot ledelsen innenfor sine respektive tjeneste- eller stabsområder. Rådgiverne skal sikre at tjenesteområdenes behov for teknologistøtte blir realisert gjennom løsninger som er i tråd med overordnende prinsipper for arkitektur, deling, sikkerhet og brukeropplevelse. De har også ansvar for overordnet styring av porteføljen av tiltak og prosjekter innenfor hvert sitt område.

Dokumentasjonssenteret skal bidra til at kommunen ligger i front når det gjelder åpenhet, sporbarhet og innbyggerdialog. Seksjonen har ansvar for arkivfunksjonen i kommunen, og skal sikre implementering av planverk og retningslinjer for området, i tråd med lover, forskrifter og faglige anbefalinger.

IT-seksjonen omfatter enhetene Brukerstøtte og service, IT drift og IT systemforvaltning og skal sikre at brukerne får god hjelp og hele tiden har løsninger med høy tilgjengelighet og ytelse.

Design og utvikling er seksjonen med hovedansvar for å etablere brukervennlige digitale løsninger for innbyggere og ansatte. Innenfor dette ligger ansvar for utvikling og utforming av kommunens hjemmesider, dialogløsninger og andre digitale kanaler rettet mot innbyggere, ansatte og næringsliv. Denne seksjonen betyr mye for kommunens evne til å raskt kunne etablere effektive og gode digitale løsninger, noe vi ikke minst så i forbindelse med pandemien.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Ant. brev ekspedert via SvarUt siste år.	197 521	296 000
Antall e-poster stoppet i brannmur siste tre mnd.	0	90 600
Antall mottatte digitale søknadsskjemaer per år	0	17 117

Viktige begivenheter

Digitalisering er involvert i en rekke innovasjons- og utviklingsprosjekter i tillegg til å ha et operativt ansvar for kommunens digitale plattform.

Informasjonssikkerhet og cyber-angrep

Også i 2023 så vi en betydelig økning i cyber-angrep mot norske kommuner og virksomheter. Lillestrøm kommune opplever kontinuerlig å bli angrepet, både med aktivitet rettet mot de ansatte og mot vår infrastruktur. Vi har en velfungerende digital plattform med sikkerhetsmekanismer, kompetanse og rutiner som også i 2023 leverte tilnærmet 100 % oppetid. Det er selvsagt svært viktig for kommunens drift og tjenester. Vi setter årlig av midler til å vedlikeholde og oppdatere plattformen. Dette er avgjørende for fortsatt å kunne opprettholde sikkerhet og oppetid.

Vi gjennomførte også en penetrasjonstest hvor innleide eksperter forsøkte å bryte gjennom våre sikkerhetsmekanismer. Dette ga nyttig innsikt til ytterligere forbedringer av vår plattform.

Teknologiløftet

2023 har vært etableringsåret for programmet Teknologiløftet, hvor Digitalisering og Helse og mestring har et tett og unikt samarbeid. I dette samarbeidet setter vi sammen spisskompetanse fra teknologi og helse og bygger både tillit og forståelse for hverandres kompetanse. Gjennom dette oppnår vi en utvikling av digital kompetanse og forankring for nye arbeidsmåter som representerer stor verdi for kommunen. Vi har fått ekte erfaring fra tverrfaglige team som jobber med smidige prosesser for å løse den store utfordringen med manglende ressurser innenfor helseområdet. Samarbeidet gir også grunnlag og inspirasjon til innovasjon, noe som har ført til utvikling av helt nye, smarte løsninger som forenkler og forbedrer hverdagen for de ansatte, blant annet i bo- og miljøtjenesten.

I 2023 er den sentrale Sensio 365-plattformen som skal understøtte prosjektet etablert og teknologien er tatt i bruk på flere lokasjoner. Vi har også lansert tilbudet ExorLive til alle innbyggere i kommunen. Dette er et lavterskeltilbud som gir enkelt tilgang til kvalitetssikret treningsprogram og videoer og kan benyttes både i behandling eller som helsefremmende og forebyggende trening for hjemmeboende eldre eller på institusjoner, omsorgsboliger og boliger.

Lillestrøm kommune har fått mye oppmerksomhet for arbeidet med Teknologiløftet. Det er mange kommuner, leverandører, undervisningsinstitusjoner, sykehus og forskere som har tatt kontakt og som gjerne vil lære mer om den helhetlige tilnærmingen vi har tatt på dette området. Vi har blitt invitert til å delta på nasjonale konferanser og i ulike digitale kanaler for å dele kompetanse og erfaringer. Dette bidrar til å bygge stolthet og en attraktiv arbeidsplass, noe som ikke minst er viktig med tanke på rekruttering av dyktige medarbeidere.

Nasjonale og regionale samarbeid

Lillestrøm kommune har tatt en aktiv posisjon både regionalt og nasjonalt for å påvirke og styre utviklingen av flere og bedre felles digitale tjenester. Det er et stort gevinstpotensial for kommunene samlet sett i å benytte felles løsninger i stedet for å utvikle eller anskaffe løsninger hver for seg. Direktør

for Digitalisering er representert i ledelsen av nettverket DigiViken som omfatter alle 51 kommunene i tidligere Viken og sitter i tillegg i det nasjonale Digitaliseringsutvalget i regi av KS. I 2023 ble det nye selskapet KS Digitale Fellestjenester (KS DIF) opprettet hvor målet blant annet er å utvikle og forvalte stadig flere nasjonale løsninger for kommunal sektor. Det er ambisiøse planer og mål for selskapet og vi i Lillestrøm følger utviklingen tett.

Kommunen har også flere representanter i regionale og nasjonale fagråd, blant annet innenfor oppvekst, e-helse, teknisk, virksomhetsarkitektur og sosial og velferd. På den måten bidrar vi til kunnskapsdeling, setter Lillestrøm på kartet og sikrer at vi selv tar opplyste og gode valg innenfor digitaliseringsområdet.

Bredbånd

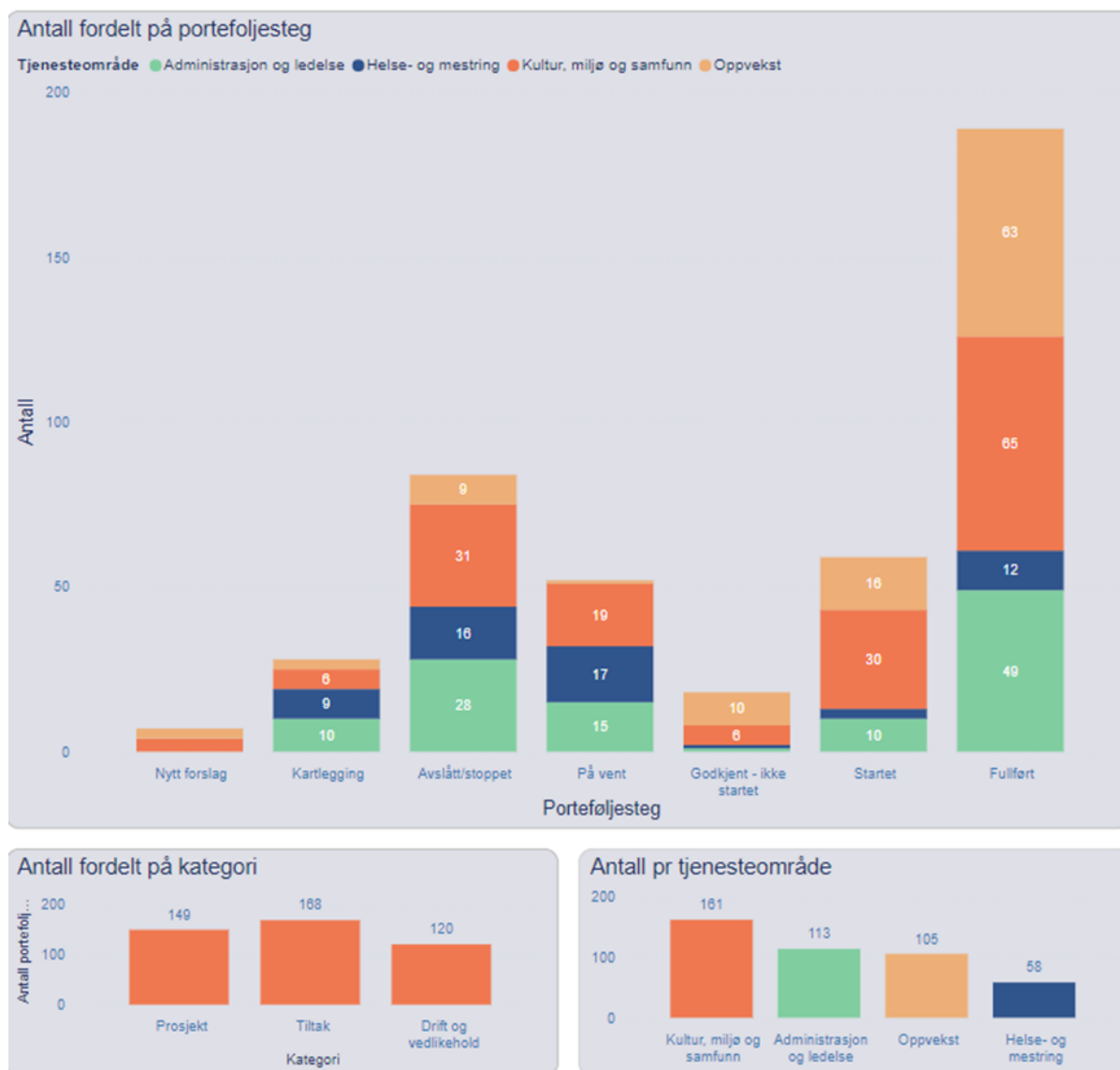
Kommunen har de siste årene arbeidet systematisk med støtte til utbygging av bredbånd via NKOM-ordningen og via kommunens egen dugnadsfiber-ordning. Alle prosjekter er i rute eller ferdigstilt. Dugnadsfiberordningen har foreløpig resultert i fire prosjekter. Det er ingen ubehandlede søknader, men fortsatt disponible midler dersom nye søknader kommer inn.

Det er fylkeskommunen som gjennomfører konkurransene og tildeler kontrakter om utbygging, mens kommunene trer inn i de ferdige kontraktene og følger opp leveransene. Den første kontrakten ble inngått med HomeNet i 2021 og omfatter i alt 11 områder. Denne kontrakten er i all hovedsak ferdig. HomeNet vant også kontrakten i 2022. Denne omfatter seks områder som alle nå er ferdigstilt. Kommunen forventer at leveransen ferdigstilles i henhold til plan i 2024. Tildelingen for 2023 gikk til Viken fiber og omfatter tre områder med 57 husstander og 55 bedrifter. Arbeidet vil starte våren 2024 med forventet ferdigstillelse innen utgangen av 2026.

Handlingsplan og konkrete leveranser

Digitalisering har i 2023 vært ansvarlig for eller direkte involvert i en lang rekke innovasjonsprosjekter som handler om å ta i bruk ny teknologi eller løsninger i organisasjonen. Porteføljestyling benyttes for å prioritere ressursbruk inn mot de strategisk viktigste områdene og fremdriften følges tett, både på program- og prosjektnivå og på mindre effektiviseringstiltak.

Bildet under er viser fordeling av forbedringstiltak på ulike steg i prosessen fordelt med fargekoder som indikerer tilhørende tjenesteområde. Vi har nå mer enn 200 ferdigstilte tiltak i porteføljen, mens det for øyeblikket er 58 som er startet. Innenfor Helse og mestring er det meste knyttet til Teknologiløftet, mens det for de andre tjenesteområdene er flere store og mindre prosjekter og tiltak.

Digitalt førstevalg

Det ble også i 2023 levert en rekke nye digitale innbyggertjenester. Allerede i 2019 etablerte vi en **digital tjenesteplattform** som gjør at vi raskt kan etablere dialog-løsninger hvor innbyggerne kan henvende seg til kommunen. Dette forenkler prosessen for innbyggeren og sikrer også kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen. På dette området er Lillestrøm spesielt langt fremme sammenliknet med resten av kommunene i Norge og vi opplever nå interesse fra andre for å ta vår teknologi i bruk.

I 2023 gikk Lillestrøm over til en skybasert versjon av økonomi- og HR-systemet Visma. Vi er per i dag den største kommunen som har gjort dette og har så langt i hovedsak gode resultater knyttet til dette. Det frigjør ressurser fra IT-avdelingen og sikrer at vi har en oppdatert plattform som vedlikeholdes fremover.

Digital kompetanse

Digital kompetanse hos ansatte og ledere er fortsatt et svært viktig innsatsområde i kommunen. Vi trenger ledere som ser hvordan ny teknologi og løsninger kan brukes for å forbedre og forenkle arbeidsprosesser og øke kvalitet og tilgjengelighet for innbyggere og næringsliv. I 2023 ble lederopplæringsprogrammet vi har hatt i samarbeid med Norges Handelshøyskole ferdig. Et sentralt

tema her har vært hvordan man som leder kan og bør jobbe med nye digitale muligheter. Samtidig er det gjort mye arbeid på å bygge kompetanse og ferdigheter hos de ansatte slik at løsningene kan utnyttes best mulig. Ikke minst på området informasjonssikkerhet er det gjennomført flere opplæringstiltak for å sikre at ikke informasjon kommer på avveie.

Informasjonsforvaltning

Lillestrøm kommune tok i 2022 initiativ til å få utviklet en løsning som tar i bruk kunstig intelligens for å sikre at det ikke legges ut sensitive data på vår åpne postjournal. Løsningen ble satt i produksjon i 2023 og alle våre eksisterende arkivdeler ble scannet med tanke på informasjonssikkerhet. Løsningen fikk stor oppmerksomhet både i Kommunal rapport og i Romerikes Blad. Vi tar nå dette ett skritt videre og ser på hvordan vi ved hjelp av kunstig intelligens kan avdekke og hindre spredning av helseopplysninger på vår postjournal.

Lillestrøm kommune etablerte et målbilde for sitt digitale økosystem allerede i forbindelse med sammenslåingen. Dette handler om å kunne gjenbruke data fra ulike fagsystemer for å lage gode og intuitive løsninger for både innbyggere og ansatte. Vi jobber med å samle data i en plattform for analyse og aggregering for å skape innsikt og beslutningsgrunnlag. Løsningen gir tilgang på nøkkeltall som kan være indikatorer innenfor en rekke områder. Sykefravær, behandlingstid, økonomi, klassestørrelser i skoler er eksempler.

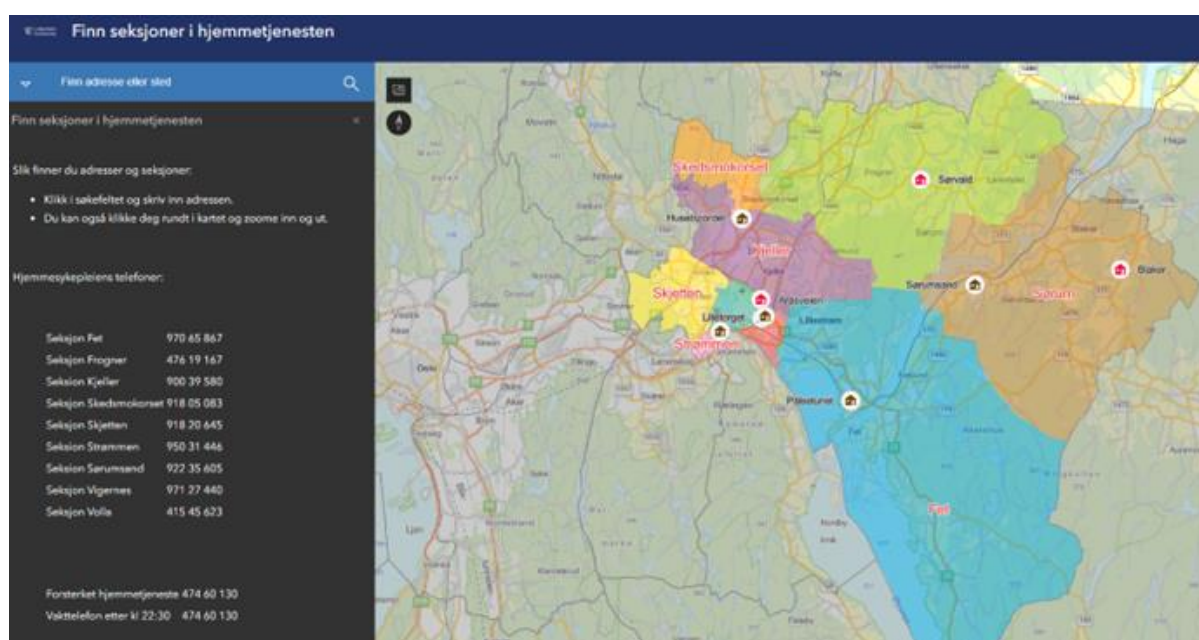
Forenkling og forbedring

Digitalisering leder arbeidet som handler om å systematisk ta i bruk teknologi og smarte arbeidsprosesser for hele tiden å forbedre tjenestene. I 2023 er arbeidet med porteføljestyling revidert og det er nye arbeidsprosesser for å sikre at de riktige prosjektene prioriteres og at ressursene utnyttes best mulig.

Nye digitale løsninger gir kraftige verktøy og muligheter for effektivisering for de som klarer å ta slike i bruk. I 2023 fikk vi for alvor tilgang på kunstig intelligens for forbedring og skaping av tekst og bilder. Vi har også fått nye verktøy for utvikling av lavkode-apper og automatiske prosesser. Dette er brukt for å automatisere interne arbeidsprosesser og eliminere behov for manuelt arbeid. Vi har også brukt slike verktøy for å skape helt nye arbeidsverktøy for kartlegging ute i institusjonene. For 2024 er det en målsetning å forsterke dette arbeidet for å bygge kompetanse, innovasjon og smarte løsninger til beste for Lillestrøm kommune.

To eksempler på dette er vist under. Det ene handler om en løsning for å kartlegge tilsyn på natt på institusjon. Her ble det etablert en enkel digital løsning som sparte tjenesten for masse tid og som i tillegg ga nyttige data for senere analyse. Den andre løsningen brukes i hjemmetjenesten og gir enkel oversikt over hvilke adresser som hører til hvilke soner.

Årsmelding 2023

[illegible]

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	82 872	88 801	86 093	2 708
Sum Lønn	82 872	88 801	86 093	2 708
Utgifter	72 949	76 605	94 906	-18 301
Sum Utgifter	72 949	76 605	94 906	-18 301
Inntekter	-1 593	-4 099	-13 914	9 815
Sum Inntekter	-1 593	-4 099	-13 914	9 815
Netto resultat	154 228	161 307	167 086	-5 779

Kommentar til status økonomi

Digitaliseringsavdelingen hadde et opprinnelig budsjett på 154,2 mill. kroner i 2023. Budsjettet er økt til 161,3 mill. kroner i løpet av året. Følgende rammeendringer er gjort i løpet av 2023:

- Tilført 5,6 mill. kroner til dekning av merutgifter på pensjon
- Tilført 2,1 mill. kroner for kompensasjon lønnsoppgjør
- 0,7 mill. kroner til Teknologiløftet ble tatt ut av rammen for Digitalisering, og avsatt til fond i Helse- og mestring (til bruk i 2024)

Avvik mellom revidert budsjett og regnskap viser et merforbruk på 5,7 mill. kroner som tilsvarer et avvik på 3,6 %. Årsaken til avviket er følgende:

- Det er et mindreforbruk på lønnskostnader på 2,7 mill. kroner som skyldes vakanser. På enkelte av våre områder har det vært krevende å finne riktig kompetanse, men ved inngangen til 2024 er de fleste stillinger besatt. Innsparte lønnsmidler har også delvis blitt brukt til å leie inn konsulenter. Det er ca. 1,0 mill. kroner av besparelsen på lønn som er brukt til konsulent/vikarutgifter.
- Det er påløpt merutgifter på ca. 1,0 mill. kroner for medlemsavgift til norsk Helsenet.
- På prosjekt *D16019 Lokal bredbåndsutbygging* er det et merforbruk på 5,0 mill. kroner. Dette skyldes at bruken av fondsmidler ble tatt ned for mye i «overføringssaken» i desember 2023, der ubrukte midler overføres fra det ene året til det andre. Det ble i saken ikke tatt høyde for store fakturaer som kom på slutten av året. Midlene finnes imidlertid i balansen, og merforbruket i 2023 vil bli rettet opp i 2024.
- På prosjekt *D16021 Dugnadsfiber* er merforbruket 0,3 mill. kroner grunnet samme årsak. Dette vil bli rettet opp i 2024.
- På prosjekt *D16022 Utsiftingsplan IKT* er det et merforbruk på 1,0 mill. kroner som følge av at det ble satt av for mye midler til balansen. Dette vil bli rettet opp i 2024.
- Inntektene ble 0,4 mill. kroner høyere enn budsjettet, som i hovedsak skyldes lønnstilskudd fra NAV, samt ekstra tilskudd for arbeid med Universell utforming.
- Diverse negativt avvik på diverse poster, til sammen 0,5 mill. kroner.

Når man ser bort fra prosjektene med feilaktig balanseføring, så har Digitaliseringsavdelingen et mindreforbruk totalt sett på 0,6 mill. kroner.

OPPVEKST

Beskrivelse av området

Oppvekst omfatter fire kommunalområder og et stabsområde; - Barnehage som er fordelt på 28 kommunale og 45 private barnehager. - Skole som er fordelt på 29 grunnskoler, med tilhørende skolefritidsordning for de yngste elevene, kulturskolen og voksenopplæringen. - Helsetjenester til barn, unge og familier med Helsestasjon- og skolehelsetjenesten, Psykisk helse og familiestøtte, Tjenestetorg barn og unge (tildeling, koordinerende enhet og fysio- ergoterapitjenester til barn og unge) og Oppsøkende ungdomsteam (OUT). - Barneverntjenester med Barneverntjenesten, Ressurs- og familieteamet og Ungdom og integrering. - Administrasjon og ledelse med Fagstab (barnehage- og skoleeierrollen og barnehagemyndighet) og Pedagogisk-psykologisk avdeling.

Året som er lagt bak oss har vært utfordrende, og vi ser en økning av brukere med ekstraordinære behov både i skole og barnehage. Økt innvandring i forbindelse med krigen i Ukraina har utfordret avdelingene både faglig og økonomisk. I tillegg opplever tjenesteområdet økte rekrutteringsproblemer på flere områder. Det er vanskelig å få tak i fagpersonell, her kan særlig nevnes barnehagelærere og helsesykepleiere. Innleie fra vikarbyrå har ofte vært nødvendig og har ført til høye utgifter. Tjenesteområdet har også et høyt sykefravær.

Arbeidet med oppvekstreformen har fortsatt i 2023, med fokus blant annet på at det forebyggende perspektivet i enda større grad skal prege arbeidet rundt barn og unge og at vi skal samhandle bedre rundt utsatte barn og unge.

Status økonomi

Beløp i 1000

Kommunalområde	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
20-Administrasjon og ledelse Oppvekst	520 166	496 449	516 937	-3 229	-0,6 %
21-Barnehager	461 054	398 931	451 334	-9 720	-2,2 %
23-Skoler	1 324 666	1 159 779	1 272 602	-52 064	-4,1 %
27-Helsetjenester for barn, unge og familier	138 791	119 926	142 233	3 442	2,4 %
29-Barneverntjenester	274 635	274 259	283 361	8 726	3,1 %
Sum	2 719 311	2 449 344	2 666 466	-52 845	-2,0 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet Oppvekst sin ramme ble i løpet av 2023 styrket med netto 217 mill. kroner. De viktigste årsakene til økt ramme for tjenesteområdet oppsummeres i følgende punkter:

- Økte pensjonsutgifter ble kompensert med 106,3 mill. kroner.
- Kompensert lønnsoppgjør utgjorde 72,2 mill. kroner.
- Kompensasjon for økte strømutgifter utgjorde 22,8 mill. kroner.
- Kompensasjon for ekstra utgifter som en konsekvens av Ukrainakrigen utgjorde 12,7 mill. kroner.
- Kompensasjon for maksimalpris i barnehage 2,9 mill. kroner.

Oppvekst hadde en netto utgift på 2 719 mill. kroner, noe som var 52,8 mill. kroner mer enn revidert budsjett. Avviket mellom regnskap og revidert budsjett i tjenesteområdet var på 2 %. Merforbruket er knyttet til skole, barnehagemyndighet og i barnehagene. Kommunalområdet helsetjenester for barn,

unge og familier og barnevern har hatt besparelser grunnet vakanser og sykefravær som har vært med på å ta ned det tidligere meldte overforbruket. Budsjettmidlene for strøm og fjernvarme som ble tilført tjenesteområdet ble ikke brukt i sin helhet. Regnskapet viser en besparelse på 4,3 mill. kroner totalt for energiutgiftene, som bidro til å redusere merforbruket i tjenesteområdet. For mer detaljert gjennomgang vises det til beskrivelsene under hvert kommunalområde.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	1 934 127	2 114 164	2 167 249	-53 085
Sum Lønn	1 934 127	2 114 164	2 167 249	-53 085
Utgifter	753 958	823 638	860 306	-36 669
Sum Utgifter	753 958	823 638	860 306	-36 669
Inntekter	-238 741	-271 335	-308 244	36 909
Sum inntekter	-238 741	-271 335	-308 244	36 909
Netto resultat	2 449 344	2 666 466	2 719 311	-52 845

Administrasjon og ledelse Oppvekst

Beskrivelse av området

Fagstab oppvekst

Fagstaben ivaretar sentrale faglige og administrative oppgaver overfor alle tjenesteområdene i Oppvekst. Den er en støtte for tjenestene og for ledelsen, for å bidra til kvalitet og effektivitet i kjerneaktiviteten. Sentrale oppgaver er:

- ivaretagelse av koordinering av det tverrfaglige arbeidet for barn og unge
- ivaretagelse av barnehage- og skoleeierrollen, herunder elevforvaltning, planarbeid knyttet til skole- og barnehagebehov, ressursfordeling til skoler og barnehager, statistikk og analyse
- faglig og juridisk veiledning og støtte
- tilskuddsforvaltning og refusjoner overfor private barnehager
- internkontroll
- politiske saker
- til avdelingen ligger også ansvaret for barnehagemyndighetsoppgaver i en egen seksjon

Barnehagemyndighet

Kommunen har en todelt rolle på barnehageområdet - som en stor barnehageeier og som barnehagemyndighet. Barnehagemyndigheten har en rolle overfor alle barnehagene i kommunen, både de kommunale og de private (om lag 70 til sammen). Blant oppgavene er samordnet barnehageopptak, tilsyn og veiledning av barnehagene, forvaltning av moderasjonsordninger, behandling av saker knyttet til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene.

PPA

Pedagogisk- psykologisk avdeling yter tjenester både til kommunale og private barnehager og skoler i kommunen. PPAs mandat fremgår av opplæringsloven og barnehageloven. Mandatet innebærer at tjenesten skal legge til rette for inkludering, utvikling og læringsutbytte for barn, elever og voksne grunnskoleelever med særskilte behov. Mandatet er tredelt, og inneholder både system- og individrettede oppgaver. Ønsket hovedfokus er systemrettet arbeid i form av å hjelpe barnehager og skoler med å forebygge, oppdage og avhjelpe vansker tidlig, samt sikre at flest mulig kan ivaretas

innenfor et ordinært tilbud. PPA er i tillegg kommunens sakkyndige instans og skal utarbeide sakkyndig vurdering der loven krever det. PPA er også kommunens fagavdeling for hele oppvekstfeltet, og er sentral i organisasjonsutviklingen for øvrig. Systematisk arbeid med forebyggende tiltak og tett samhandling med øvrige fagområder og tjenester, er viktige satsningsområder.

PPA har et stort etterslep på individsaker og har på tross av iverksatte tiltak ikke klart å lukke avviket i 2023 da det er økt etterspørsel etter PPA sine tjenester. Antall individhenvisninger har økt med 20% i 2023 og PPA har hatt brudd på lovens bestemmelser om saksbehandlingstid hele dette året.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall barn i barnehage med vedtak om tilrettelegging pga. nedsatt funksjonsevne	127	135
Antall barn med barnehageplass i private barnehager	2 147	2 050
Antall barn med barnehageplass, alle barnehager	4 527	4 445
Antall individhenvisninger til PPA	687	828
Antall minoritetsspråklige barn i alle barnehager	1 598	1 630
Antall minoritetsspråklige barn i private barnehager	556	593
Antall private familiebarnehager	11	8
Antall private, ordinære barnehager	30	29
Antall åpne, private barnehager	2	2

Viktige begivenheter

Fagstab oppvekst

Oppdraget til fagstab oppvekst er svært bredt og variert, store deler av arbeidet handler om de mange driftsoppgavene. I tillegg har det vært jobbet med ulike utviklingsoppgaver på oppvekstfeltet. Blant annet trer ny opplæringslov i kraft i august 2024, og forberedelser med nye maler, systemer, rutiner mv. har hatt fokus i 2023. Fagstaben har gjennom året også utarbeidet "Helsefremmende og forebyggende plan for barn og unge", som ble vedtatt av kommunestyret i januar 2024. Formålet med planen er å gi en felles forståelse og utgangspunkt, og å vise retning for tjenestene som skal bidra til å fremme gode oppvekstsvilkår for barn og unge i kommunen. Planen har også som formål å beskrive hvordan det forebyggende og helsefremmende arbeidet er organisert og fordelt mellom tjenestene i kommunen og hvordan tjenestene skal samarbeide.

PPA

PPA har opprettet eget utredningsteam som tiltak for å få ned saksbehandlingstiden. Samtidig har avdelingen fortsatt med å implementere veiledningskompetanse internt for å jobbe mer systemrettet. Det er opprettet en drøftingstelefon der barnehagene kan ta kontakt og drøfte hva de kan gjøre i en tidlig fase når de er bekymret for et barns utvikling. Kvalitetsplanene i Lillestrøm kommune er viktige for å skape kvalitet og kapasitet i barnehage og skole, og PPA har i 2023 både revidert kvalitetsplan språklesing og skriving og utarbeidet en veileder for bekymringsfullt skolefravær. PPA sitt autisme- team er i 2023 utvidet ved å dreie en stilling internt, slik at også barn i tidlig skolealder med autismespekterforstyrrelser kan få tidlig og intensiv innsats.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	63 021	80 070	78 309	1 761
Sum Lønn	63 021	80 070	78 309	1 761
Utgifter	436 917	441 939	447 510	-5 571
Sum Utgifter	436 917	441 939	447 510	-5 571
Inntekter	-3 489	-5 072	-5 653	580
Sum Inntekter	-3 489	-5 072	-5 653	580
Netto resultat	496 449	516 937	520 166	-3 229

Kommentar til status økonomi

Fagstab og barnehagemyndighet

Det har samlet sett vært et merforbruk på 4,5 mill. kroner på budsjettet til styrket tilbud til kommunale og private barnehager etter barnehageloven § 37 (tilskudd til tilrettelegginger av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne). Det er liten økning i antall barn i denne gruppen sammenlignet med i fjor, men det er en større økning i omfanget av ressurstildeling i vedtakene. Det vil si at det er mer komplekse og omfattende behov. Kommunen har en plikt til å tilrettelegge barnehagetilbud til barn med nedsatt funksjonsevne. Søknader kommer løpende gjennom hele året.

Når det gjelder moderasjoner (søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling) er det positivt avvik på 1,7 mill. kroner, sammenlignet med budsjett.

Når det gjelder refusjon fra andre kommuner for barn bosatt i Lillestrøm kommune med barnehageplass i private barnehager i andre kommuner, er det et merforbruk på 0,6 millioner kroner. Dette er en post det er svært krevende å budsjettere. Det henger sammen med at vi ikke sitter på noen informasjon når innbyggere i Lillestrøm kommune søker barnehageplass i andre kommuner. Vi kan belage oss på erfaringstall, og disse varierer også fra år til år.

Det er mindre avvik på enkelte poster i fagstab Oppvekst. Samlet sett på fagstab og barnehagemyndighet var det et negativt avvik ved årsslutt sammenlignet med budsjettet på i overkant av 4,8 mill. kroner.

PPA

Mindreforbruk i overkant av 1,5 mill. kroner i hovedsak knyttet til mindreutgifter på lønn.

Barnehager

Beskrivelse av området

Kommunalområdet barnehage består av 28 barnehager av ulik størrelse. Pr. 15.12.2023 gikk 2395 barn i kommunal barnehage av de 4493 barna med barnehageplass i Lillestrøm kommune. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehage er frivillig. I Lillestrøm kommune går 89,6 % av barna i barnehage mot landssnittet på 93,8 %. I Lillestrøm kommune går 37 % av minoritetsspråklige barn i barnehage. Kommunalområdet har ansvar for spesialpedagogisk hjelp i både kommunale og private barnehager. Den spesialpedagogiske hjelpen ivaretas av sju ressursbarnehager som har spesialpedagoger som reiser rundt i barnehager med vedtak.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel av kommunens barn i barnehage	89,9 %	89,6 %
Antall kommunale ordinære barnehager	27	28
Antall åpne kommunale barnehager	1	2
Sum antall barn i barnehage	4 527	4 493
Antall barn i kommunal barnehage	2 382	2 395
Antall minoritetsspråklige barn i alle barnehager	1 571	1 630
Antall minoritetsspråklige barn i kommunale barnehager	989	1 037
Andel barn som får spesialpedagogisk hjelp etter vedtak	3,9 %	4,3 %
Antall barn med spesialpedagogisk hjelp i Lillestrøm kommune	176	195
Antall barn med spesialpedagogisk hjelp i kommunal barnehage	119	120
Antall barn med spesialpedagogisk hjelp i privat barnehage	57	75
Antall årstimer spesialpedagogisk hjelp i barnehage	24 468	26 212
Andel pedagoger med godkjent barnehagelærerutdanning	79,5 %	80,3 %
Foreldretilfredshet i barnehage	4,4	4,3

Viktige begivenheter

Barnehageopptaket vår 2023 viste at det er stort press på barnehageplasser i Strømmen og i Lillestrøm by. Private barnehageprosjekter på Strømmen Verksted og i Nesgata er skjøvet ut i tid. For å unngå at foreldre må reise på kryss og tvers av kommunen for å levere i barnehage startet Paviljongene barnehage i Vestbygata opp i august. Det har siden august vært drift i to av fire avdelinger. Flere andre barnehager har også måtte tenke nytt og annerledes i sin organisering for å tilby plass til de barna de hadde på søkerlisten.

Press og kapasitet på barnehageplasser fordeler seg ulikt i kommunen og det ble våren 2023 gjennomført en nedbemanningsprosess i Fjellboveien barnehage med bakgrunn i nedgang i barnetall og søkere til barnehageplass i området. Alle ansatte som ble berørt av prosessen fikk tilbud om og takket ja til jobb i annen barnehage i kommunen.

Til tross for at Lillestrøm kommune har en høy andel minoritetsspråklige barn i barnehage (37 %) er vi en av de kommunene som har mulighet til å søke om øremerkede midler for å rekruttere til barnehage. Vi har søkt, og våren 2023 startet Åpen barnehage i tilknytning til Breidablikk barnehage på Strømmen stadion.

Det jobbes kontinuerlig med rekruttering til barnehagene og spesielt barnehagelærere. Gjennom 2023 har vi kontinuerlig hatt utlysninger og har fått ansatt, men rekrutteringsutfordringene oppleves som stadig mer krevende. Blant annet da flere av kommunene rundt Lillestrøm tilbyr høyere lønn. Lillestrøm er nå den kommunen med lavest barnehagelærerdeknning av de ti største kommunene i Norge.

I tillegg til rekrutteringsutfordringer er det fortsatt høyt sykefravær i barnehagene. Gjennomsnittet for kommunalområdet i 2023 var på 13,3 % med variasjoner fra 3,1 % til 20,1 %.

Når det gjelder barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene ligger Lillestrøm kommune høyt. Det nasjonale målet er 25 %, 23 % i dag. Lillestrøm kommune som hele har en andel på 32 % barne- og ungdomsarbeidere, i de kommunale er andelen 64 %.

Kvalitetsutviklingsarbeidet i barnehagene knyttet til kvalitetsplan for omsorgs-, leke- og læringsmiljø har fortsatt i 2023, med jobbing blant annet med psykososialt barnehagemiljø. PPA er tett på barnehagene med kompetanse- og organisasjonsutvikling.

Utdanningdirektoratets Foreldreundersøkelse for barnehage ble gjennomført i november. Tallene er stabile, en liten nedgang i den totale tilfredsheten fra 2022 som var 4,4 er 4,3 i 2023. Resultatene gir viktige innspill til det videre utviklingsarbeidet, Dette arbeidet gjennomføres i tett samarbeid med foreldrene.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	450 376	465 603	461 173	4 431
Sum Lønn	450 376	465 603	461 173	4 431
Utgifter	29 123	75 667	91 032	-15 365
Sum Utgifter	29 123	75 667	91 032	-15 365
Inntekter	-80 568	-89 936	-91 151	1 215
Sum Inntekter	-80 568	-89 936	-91 151	1 215
Netto resultat	398 931	451 334	461 054	-9 720

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet barnehage hadde i 2023 et merforbruk på 62,1 mill. kroner sammenlignet med opprinnelig budsjett og et merforbruk på 9,7 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett. Merforbruket på 9,7 mill. kroner mellom regnskap og revidert budsjett skyldes:

- Innleie fra vikarbyrå pga høyt sykefravær og mangel på fagarbeider/pedagogisk leder. Lønn inkl. sykkelønnsrefusjon sett opp mot bruk av vikarbyrå gir et merforbruk på 9,1 mill. kroner.
- Tolketjenester 0,2 mill kroner.
- Arbeidstøy 0,2 mill kroner.
- Kommunale gebyrer/næringsavfall 0,2 mill. kroner.

I løpet av 2023 har kommunalrådets opprinnelige ramme på 398,9 mill. kroner økt med 52,4 mill. kroner. Revidert rammer viser 451,3 mill. kroner. Endringene skyldes i hovedsak følgende økninger:

- Kompensasjon av merutgifter strøm 2,6 mill. kroner
- Kompensasjon av merutgifter pensjon 37,4 mill. kroner
- Kompensasjon av merutgifter lønnsoppgjør 12,4 mill. kroner.

Skoler

Beskrivelse av området

Det er 28 kommunale grunnskoler i Lillestrøm med til sammen omlag 11 000 elever. Kommunalområdet har i tillegg ansvar for kulturskole og voksenopplæring.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Grunnskolepoeng	42,9	41,7
Andel læretimer som gis til undervisning med undervisningspersonale som oppfyller kompetansekravene for tilsetting	94,0 %	93,0 %
Antall gjesteelever i andre kommuner	106	57
Trivsel på skolen 10. trinn. Score mellom 1-5 hvor en er lavest og fem høyest	4,0	4,0
Trivsel på skolen 7. trinn. Score mellom 1-5 hvor en er lavest og fem høyest	4,1	4,0
Andel elever som får spesialundervisning etter enkeltvedtak	8,1 %	8,5 %

Viktige begivenheter

2023 ble på mange måter det første budsjettåret hvor skolene i Lillestrøm ble drevet innenfor tilnærmet normale driftsbetingelser. Våren 2023 gjennomførte elever på 10. trinn eksamen for første gang etter pandemien. Dette var samtidig første gang Lillestrøm kommune skulle gjennomføre eksamen og første gang læreplanen Kunnskapsløftet var det som skulle prøves til eksamen. Det var svært krevende å rekruttere sensorer, men etter intens innsats klarte kommunen å gjennomføre eksamen på en god måte.

Det er flere tegn på at elevene våre står i en vanskeligere situasjon enn før. Det er stor bekymring både i Lillestrøm og nasjonalt over stort skolefravær. Det ble etablert en rutine for forebygging av skolefravær og Brobyggerne bidrar i de mest komplekse sakene. Gjennom elevundersøkelsen melder elevene våre at de trives godt på skolen, men at de allikevel føler lite motivasjon for læringsarbeidet. Skolene arbeider sammen med å utvikle mer medvirkende, praktisk og fellesskapende didaktikk. Et spennende prosjekt i denne forbindelse er utprøving av mer aktiv og motiverende matematikkundervisning. Her samarbeider fem skoler med NTNU. Lillestrøm realfagssenter og Newtonrommet har kommet godt i drift og alle elever får tilbud om nyskapende, inspirerende realfagsopplæring i løpet av det 10-årige skoleløpet.

Kvalitetsutviklingsarbeidet har kommet godt igang igjen. Gjennom 2023 er systemet for kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling blitt tydelig definert og etablert og alle skoler følges opp på de fem kvalitetsutviklingsområdene læringsmiljø, elevresultater og oppfølging, undervisningskvalitet, pedagogisk ledelse og samarbeid skole-hjem.

Alle skoler i Lillestrøm prioriterer arbeidet med kvalitetsplan for læringsmiljø, med særlig vekt på arbeid med relasjonskompetanse. Mobbetallene blant elever er økende både nasjonalt og i Lillestrøm. Dette er det stor bekymring for. Lillestrøm har etablert et omfattende system for å oppfylle pliktene alle ansatte har for å ivareta elevers læringsmiljø i tråd med opplæringslovens kapittel 9A. Det er også etablert et internkontrollsystem på området som har fått gode tilbakemeldinger fra Statsforvalteren. Det er allikevel slik at mobbetallene er bekymringsfullt høye og det er grunn til å tenke at dette er koplet til en mer generell samfunnsutvikling som får sitt uttrykk også i skolen.

Det ble gjennom 2023 satt inn store ressurser for å følge opp oppblomstringen av utfordringer i ungdomsmiljøet, særlig på Strømmen, men også på andre skoler. Dette er ikke intervensjoner som må få virke over tid og det ble brukt store ressurser på dette i 2023.

Samlet sett ble det gjennom året tydelig at skolene generelt hadde store utfordringer med å drive innenfor budsjett. Budsjettutfordringene er særlig knyttet til forpliktelsen til å gi det økende antallet elever med ekstraordinære behov innenfor spesialpedagogikk, helseoppfølging og adferdsutfordringer et godt og forsvarlig skoletilbud.

Gjennom året har skolene til dels vært preget av stort sykefravær. Dette har utfordret både opplæringstilbudet og ført til store vikarkostnader.

Også skolene har blitt preget av krigen i Ukraina. Skolene har fortsatt sitt arbeid med å gi et opplæringstilbud til alle elever i skolealder. Barn som kommer til Norge har umiddelbart rett på opplæring og nyankomne får innføringstilbud, i hovedsak på sin nærscole. Dette innebærer at flere skoler har fått flere elever i sine mottaksgrupper. Vi observerer at en økt andel av nyankomne elever har store behov innenfor spesialpedagogikk og helseoppfølging. Dette utfordrer skolene faglig og økonomisk.

Voksenopplæringen har flere elever enn noen sinne som følge av den økte flyktningestrømmen.

Kulturskolen ser en positiv økning i antall elevplasser etter pandemien. Skolen har jobbet aktivt med å styrke samarbeid med frivillige lag og foreninger og med øvrige kulturaktører i kommunen. Skolen har også vært med på å initiere tverrfaglig samarbeid mellom flere sektorer ved å etablere Demenskor i kommunen i 2023.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	1 127 063	1 237 564	1 301 265	-63 700
Sum Lønn	1 127 063	1 237 564	1 301 265	-63 700
Utgifter	172 358	191 725	205 613	-13 888
Sum Utgifter	172 358	191 725	205 613	-13 888
Inntekter	-139 642	-156 687	-182 211	25 524
Sum Inntekter	-139 642	-156 687	-182 211	25 524
Netto resultat	1 159 779	1 272 602	1 324 666	-52 064

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet skole hadde i 2023 netto utgifter på 1,325 mrd. kroner med en forbruksprosent på 104,1%. Resultatet viser et merforbruk på 164,9 mill. kroner sammenlignet med opprinnelig budsjett og et merforbruk på 52 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett.

Merforbruket på 52 mill. kroner mellom regnskap og revidert budsjett skyldes:

- En økning i barn med store hjelpebehov som det kreves ekstra bemanning rundt
- Økning i lønnskostnader knyttet til korttidsfravær og overtid
- En økning i kostnader på skoleskyss

Økte inntekter hos Voksenopplæringa har vært med på å redusere merforbruket på kommunalområdet.

I løpet av 2023 har kommunalområdets opprinnelige ramme på 1,160 mrd. kroner økt med 112,8 mill. kroner. Revidert ramme viser 1,273 mrd. kroner. Endringene skyldes i hovedsak følgende økninger:

- Kompensasjon av merutgifter Ukraina-krise 2,5 mill. kroner
- Kompensasjon av merutgifter pensjon 41,6 mill. kroner
- Kompensasjon for merutgifter strøm/fjernvarme 19,6 mill. kroner
- Kompensasjon av merutgifter lønnsoppgjør 49,1 mill. kroner.

12 timers gratis SFO for 1. og 2. trinnet er dekket gjennom ekstra tildeling.

Helsetjenester for barn, unge og familier

Beskrivelse av området

Helsetjenester for barn, unge og familier er kommunens primærhelsetjeneste for barn og unge. Det er en sammensatt tjeneste som består av 4 avdelinger: Oppsøkende ungdomsteam (OUT), psykisk helse og familiestøtte, helsestasjons- og skolehelsetjenester (home-start familiekontakten, migrasjonshelseteamet), tjenestetorg for barn og unge (tildeling barn og unge, fysio- og ergoterapitjenester og koordinerende enhet).

Tjenestene skal sørge for gode og samordnede helsetjenester til barn og unge, samarbeide tett med øvrige tjenester om sømløse overganger og gode tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold med helhetlige, forebyggende og forsvarlige tjenester. De skal styrke folkehelsen ved å gi støtte gjennom helsefremmende og forebyggende lavterskeltilbud, psykisk helsehjelp og foreldreveiledning. Å forebygge og redusere utenforskap er en viktig prioritet for kommunalområdet.

Helsetjenester til barn og unge arbeider både med oppsøkende, forebyggende og behandlende tiltak på ulike arenaer til innbyggerne. Foreldrene er nærmeste støttespillere både i en lavterskel grunntjeneste og i en tjeneste med mer omfattende og inkluderende tiltak. Brukere av tjenestene skal få rask og riktig hjelp og oppleve god samhandling og koordinering med andre tjenester. Tjenesten skal sikre at barn og unge blir involvert og får innflytelse i kontakt med tjenestene, på individ- og systemnivå.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Nye gravide til jordmor	830	925
Antall fødsler	866	915
Familier til Home- Start Familiekontakten	44	43
Besøkende på helsestasjon for ungdom	2 800	3 639
Ruskontrakter	1	0
Antall nye barn og unge som får lavterskel psykisk helsehjelp	720	871
Henvendelser om fysioterapi	433	494
Henvendelse om ergoterapi	359	367
Vedtak fattet av tildeling barn og unge	427	507
Klagesaker sendt til Statsforvalter fra tildeling	18	18
Antall treff i felt for oppsøkende ungdomsteam (OUT)	21 000	34 554
OUT individuelle oppfølginger	620	448
Nærværprosent i helsetjenester B&U	0,92	0,95

Viktige begivenheter

Kommunalområdet har hatt et aktivt år med kontinuerlig arbeid med tilpasninger av et helhetlig og bærekraftig område. Tiltak som er knyttet til programmet oppvekstreformen og strategisk kompetanseplan har vært styrende for kommunalområdet. Det er en forutsetning at helsetjenestene til barn og unge løser alle oppgavene på effektive og ressursbesparende måter, og at kvaliteten på oppgavene er gode.

Rekruttering av helsepersonell som helsesykepleiere er fortsatt en utfordring. Det er iverksatt en mentor- nyansattordning for nye helsesykepleiere. Tjenestene må belage seg på nye løsninger og

optimalisering av oppgavedeling og flerfaglig samarbeide rundt bruker. Dette er igjen med på å styrke kvalitet og kapasitet til å bidra inn i arbeidet med komplekse utfordringer blant barn og unge, som utenforskap og kriminalitets - forebyggende tiltak og prioriteringer i arbeidet med psykisk helse for barn og unge.

Teknologiløftet er viktig. Vi står ovenfor utfordringer knyttet til en økende befolkning og økt behov for helse- og omsorgstjenester. Målet til kommunen er ikke bare å tilpasse seg disse endringene, men også utvikle trygge og nyskapende tjenester som gir merverdi for våre innbyggere. Universelt forebyggende arbeid med foreldreskap og å styrke dette, samt tidlig identifisering av barn og unge som trenger hjelp, er viktige områdesatsninger for Helsetjenester barn og unge.

Det er gjennomført en HKH (Hurtig kartlegging og handlingsplan) til Lillestrøm stasjon og Strømmen storsenter. Kartleggingen har identifisert flere områder, som det arbeides med tiltak i forhold til.

Ny nasjonal veileder for psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunen er lansert. Denne tydeliggjøre forventninger til kommuner og spesialisthelsetjenesten på oppgave - og samhandlingsnivå og beskriver et helhetlig og samordnet psykisk helsearbeid til barn og unge.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Nyopprettede helsykepleierstillingene, er besatt. Det er stor pågang til skolehelsetjenesten. Arbeid med universalforebyggende aktiviteter som grupper og klasseundervisning om aktuelle temaer, har vært prioritert for å nå ut til flere. 16 ansatte deltar på videreutdanning og 12 sykepleiere i videreutdanning/master til helsesykepleiere. Dette er nødvendig for å sikre riktig kompetanse. Det har vært en økning av antall fødsler i 2023, samt flere barn med komplekse utfordringer og flyktningbakgrunn. Denne økningen genererer et behov for flere helsesykepleiere. Antall årsverk helsesykepleier totalt per innbygger 0-5 år, ligger lavest av kommunene i ASSS-nettverket. Det er prioritert hjemmebesøk til nyfødte. Antall besøk er økt med 190 % fra 240 i 2022 til 700 i 2023. Gjennom prosjektet "Liten i Lillestrøm" er ressurser dreid intern for å kunne jobbe smartere med å raskere fange opp og å følge opp flere familier som har en risiko knyttet til seg. Svangerskapsomsorgen er samlokalisert på Fet og Lillestrøm helsestasjon. Større fagmiljø gir bedre fleksibilitet og faglig trygghet. Andel årsverk jordmødre i Lillestrøm, ligger lavere enn de omkringliggende kommunene. Store avstander i kommunen gjør at gjennomføring av hjemmebesøk tar mye tid, noe som utfordrer kapasiteten i jordmortjenesten. Helsestasjon for ungdom har fått utvidet tilbudet på Sørumsand, og totalt for Lillestrøm kommune har det vært en økning i antall kontakter fra 2900 i 2022 til 3950 i 2023. Spesielt henvendelser som omhandler psykisk helse er økende. Migrasjonshelse: Behovet for å bosette flyktninger i kommunene ikke blitt mindre i 2023. Kommunen ble anmodet om å bosette 367 flyktninger i 2023, og i tillegg har det kommet mange familiegjenforente. Home-Start Familiekontakten (HSF) Lillestrøm har i 2023 tilbudt lavterskelhjelp til 43 familier med til sammen 90 barn. Familiene er veldig forskjellige og har ulike utfordringer, men alle sier de har behov for avlastning.

Tjenestetorg/ Tildeling barn og unge har hatt en økning i antall søknader som tilsvarer 61,6 % vekst siden 2021. Det er komplekse saker og det tar ofte tid å utmåle vedtakene innen en saksbehandlerfrist på 2 mnd. Det har vært en del ventetid for igangsetting av tiltak innenfor flere områder. Konsekvensen er at familier søker og tildeles til dels større tjenester enn de opprinnelig var i behov av. Det er i 2023 sendt 18 vedtak til Statsforvalter. Av disse har kommunen kun fått svar på 2 saker, hvor kommunen er gitt medhold i vedtak om avlastning, og bedt om å vurdere et vedtak om omsorgstønad på nytt. Barnekoordinator var en ny tjeneste fra og med august 2022. Det kom 51 søknader om barnekoordinator i 2023 og av disse ble 25 innvilget. Fysio- og ergoterapitjenesten opplever en økning av antall henvendelser. For å redusere antall henvendelser og kunne gi tiltak til barn med omfattende habiliteringsbehov, har tjenestene implementert flere tiltak. Et av disse er etableringen av gruppetilbud

for barn i alderen 6-8 uker som alle foreldre får tilbud om. Målet er å unngå skjevutvikling og dermed redusere antall henvendelser til tjenesten.

Psykisk helse og familiestøtte (PHFS) har hatt en betydelig økning i antall henvendelser med en økning på 67 % økning fra 2019 til 2023. Prosentvis treffer tjenesten 4,3 % av barnebefolkningen. Ventetid for behandling er bekymringsfull. Det er gj.sn ventetid på 2 måneder på behandling for de med symptomer som preger hverdagen. De med høygradig risikofaktor, blir tatt kontakt med ilp av 5 dager. Alle saker vurderes individuelt i inntaksteam for å sikre riktig prioritering og bidra til rett hjelp til rett tid. I 2023 har man sett en nedgang av saker med lav alvorlighet. Dette er en ønsket utvikling, da flere får hjelp tidligere hos andre tjenester. Av antall saker henvist er 4 % grad 3 (lavest alvorlighetsgrad), 75 % grad 2 og 21 % grad 1. Alvorlig skolefravær gir et økt utfordringsbilde i arbeide med barn og unge. Det arbeides systematisk for å få ned skolefravær på flere arenaer og å redusere for utenforskap. PHFS har bidratt inn i arbeide med en Handlingsveileder for å motvirke skolefravær i Lillestrømskolen. Avdelingen jobber kontinuerlig og systematisk med prioriteringer. PHFS leder satsningen på Traumebevist praksis (TBP) i kommunen. PHFS har inngått en avtale med OsloMet om masterklinikk for familiebehandling, hvor flere studenter gjennom året har sin praksisperiode. Det er startet opp et samarbeide med barnehagene på Strømmen i forhold til minoritetspråkelige foreldre, samt deltatt i foreldremøter i barnehagene. Det er arrangert flere temakvelder på bibliotekene med bla fokus på foreldreskap. PHFS har gjennom året bistått samarbeidspartnere med veiledning, undervisning og annet samutviklingsarbeid, og aktivt fremmet læring og utvikling.

OUT har i tillegg til sitt ordinære oppsøkende arbeid i ungdomsmiljøene, et samarbeid med SLT (samordnet rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak), og andre hjelpetjenester i Lillestrøm kommune og laget en handlingsplan for rusforebyggende arbeid for alle 8 trinnslevene i skolen. Høsten 2023 startet OUT opp FLYT programmet i Lillestrøm kommune med en gruppe tiende trinnslever fra 4 av ungdomsskolene. Flyt er et livsmestrings- mestringsprogram i regi av Kronprinsparets fond. Det er også blitt fulgt opp flere ungdommer som det er iverksatt frivillig hjelpetiltak i barneverntjenesten. OUT har avholdt flere livsmestringsgrupper på de forskjellige ungdomsskolene i kommunen. OUT har i samarbeid med flere tjenester vært en viktig bidragsyter til HKH rapporten om ungdomsmiljøet på Lillestrøm stasjon og Strømmen. OUT har hatt doble team ute på kveldstid på hverdager hele året, for å sikre det oppsøkende arbeidet, både ute i distriktene og i sentrumsområdet. I sommerhalvåret har OUT også iverksatt doble team i helgene. OUT har hatt en økning på ca. 42 % treff av ungdom siden 2022.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	120 049	144 980	142 946	2 034
Sum Lønn	120 049	144 980	142 946	2 034
Utgifter	12 803	13 772	15 341	-1 569
Sum Utgifter	12 803	13 772	15 341	-1 569
Inntekter	-12 927	-16 520	-19 496	2 976
Sum Inntekter	-12 927	-16 520	-19 496	2 976
Netto resultat	119 926	142 233	138 791	3 442

Kommentar til status økonomi

Opprinnelig ramme for kommunalområdet i 2023 var budsjettert med netto 119,9 mill. kroner. Revidert ramme ved årets slutt viser 142,2 mill. kroner. Det vil si en netto økning i rammen på 22 mill. kroner. Økningen innbefatter tilførsel av midler for ekstra anmodning knyttet til flyktningkrisen, samt kompensasjon for lønnsoppgjør og økte pensjonsutgifter.

Kommunalområdet har et nettoresultat på 138,7 mill. kroner og dette er 3,5 mill. kroner lavere enn revidert budsjett, som tilsvarer en forbruksprosent på 97,6 %. Avviket mellom regnskap og revidert budsjett tilskrives vakanser, mindreforbruk på utgifter relatert til ekstra anmodning knyttet til flyktningkrisen og lønnsrefusjoner.

Barneverntjenester

Beskrivelse av området

Kommunalområdet yter lovpålagte tjenester og arbeider etter lov om barneverntjenester. Kommunalområdet er delt i tre avdelinger: barneverntjenesten, ressurs- og familieteamet og Ungdom og integrering (tidligere Tiltak for enslige mindreårige flyktninger).

Avdeling barnevern er delt i 5 seksjoner: fag/støtte, mottak/undersøkelse, tiltak barn, tiltak ungdom/ettervern og omsorg/fosterhjem.

Ressurs og familieteamet utfører i hovedsak omsorgsendrende hjelpetiltak i form av foreldreveiledning, samt oppfølging av barn og ungdom etter samtykke fra foreldre, og/eller barn over 15 år. Ressurs og familieteam er delt opp i tre seksjoner; sped- og småbarn 0-5 år, barn 6-12 år og ungdom 12-18/25 år.

Enslige mindreårige flyktninger blir i Lillestrøm kommune plassert etter barnevernloven. Ungdom og integrering består av tre bosentre og en seksjon for ettervern. Ettervern følger opp ungdommene etter at de har flyttet fra bosenteret til selvstendig hybel. Fra 2022 følger ettervernseksjonen også opp ungdommer fra barneverntjenesten.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat	Resultat
	2022	2023
BV - antall ungdom ettervern (u/EMF)	56	57
BV - totalt antall barn plassert utenfor hjemmet	260	240
BV - totalt antall saker med hjelpetiltak	682	629
BV-antall bekymringsmeldinger	1 546	1 914
EMF - totalt antall ungdom i bosentre og ettervern	52	52

Viktige begivenheter

Siste halvår har det vært en sterk økning i antall meldinger og gjennomførte undersøkelser i barneverntjenesten. Tjenesten har allikevel klart å løse lovpålagte oppgaver, og hatt en forsvarlig drift av kommunalrådets lovpålagte oppgaver.

Av viktige begivenheter kan nedenstående spesielt nevnes:

Tilstandsrapport: Fra 1.1.21 er det et lovkrav om at barnevernstjenesten skal rapportere på tilstanden i tjenesten til kommunestyret. Rapporten gir god oversikt over aktivitet og utfordringsbildet for kommunalområdet.

Fokus på ledelse: Det er store og krevende lederoppgaver i kommunalområdet. Videre er det en sterk nasjonal satsing på ledelse i barnevernet. Dette har ført til at det, via Læringsnettverket på Nedre Romerike, er etablert et samarbeid med Senter for ledelse om lederopplæring og utvikling av ledere i

hele kommunalområdet. Alt er finansiert med midler fra Statsforvalteren. Satsingen har vært videreført gjennom hele 2023. I tillegg har alle ledere i kommunalområdet deltatt på Frokostseminarer i regi av kommunen, samt at det har vært satset på ledelse i utvidet ledergruppe i kommunalområdet, og i de enkelte avdelinger.

Barnevernsreformen - en oppvekstreform:

Arbeidet med oppvekstreformen ble i 2021 restrukturert fra et prosjekt til et program med flere tilhørende prosjekter. I prosjektene følger vi opp ulike mål ved reformen. Organisering som et program skal sikre helhet i arbeid med prosjektene og muliggjøre oppfølging av de samlede gevinstene. Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Reformen trådte i kraft i 2022. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Tre av prosjektene ble avsluttet i 2022, forebyggende arbeid og hjelpetiltak. Disse prosjektene er nå i gang med implementering og iverksetting av tiltak. Videre har det vært arbeidet med tjenstedesignprosess, hvor det er innhentet brukerinnsett, samt intern innsikt som grunnlag for beslutninger og videre arbeid.

Som følge av prosjekt hjelpetiltak og vurdering av vår tiltaksvifte er det besluttet et nytt prosjekt om en ny bolig som alternativ til plassering utenfor hjemmet, og som mål å kunne hjelpe barn og unge i vår egen kommune. Prosjektet er ferdigstilt i 2023, og boligen åpnet 1.mars 2024.

Det interkommunalt Innsatsteam vi drifter sammen med noen av de andre kommunene på Romerike under Barnevernvakten har vært i drift i 2023. Dette er et tiltak som har vært med på å bidra til at Lillestrøm har halvert antall akuttplasseringer utenfor hjemmet fra 2022 til 2023.

Nasjonalt forløp som skal sikre at barn og unge i barnevernet får helsehjelpen de har krav på har vært i drift i hele 2023. Det har vært henvist 51 forløp gjennom året.

1.1.23 kom det ny barnevernlov. Det har vært jobbet intensivt gjennom hele året for å få dette på plass.

Kommunalområdet har i 2023 gjennomført en anskaffelsesprosess og byttet fagsystem. Fagsystemet som kommunalområdet brukte er under utfasing og det er to nye leverandører på markedet. Prosessene har vært omfattende og krevd en del ressurser, blant annet fordi systemet er helt nytt. Arbeidet med implementering vil fortsette og fremdeles kreve ressurser i 2024.

Arbeidet med kompetansestrategien og den politiske vedtatte kompetanseplanen for at Lillestrøm skal nå målet om nye krav til master for alle som jobber med saksbehandling innen utgangen av 2031 er et pågående, og krevende arbeid i tjenesten. Det er til enhver tid flere som tar videre- og etterutdanning for å nå målet.

Det jobbes kontinuerlig med å redusere de mest inngripende tiltakene i barnevernet, og det har vært en sterk reduksjon i antall akutte plasseringer utenfor hjemmet. Antall institusjonsplasseringer har holdt seg stabilt fra 2022 til 2023, med 13 institusjonsplasseringer ved utgangen av året.

Ekspertutvalget som består av ungdom med erfaring fra barnevernet har vært i full drift gjennom året. De har hatt 17 møtekvalder - i tillegg har de bidratt til en rekke oppdrag. Noen eksempler er råd i forbindelse med ny turnus i seksjon ettervern i Ungdom og integrering. De har bidratt inn i

Læringsnettverket vi har sammen med andre kommuner på Romerike med konkrete og praktiske tips om hva som skal til for at ungdom ytrer sin mening. De har bistått de som jobber med undersøkelser om hvordan de best mulig kan legge til rette for barn/ungdom i voldssaker og hva de er i behov av i en undersøkelse for å oppleve reell medvirkning. De har vært med å innrede Storgata avlastning – for å få det til å føles som et hjem. Videre har de blant annet gitt viktige innspill til Bufetat, SOS-barnebyer og Fosterhjemsforeningen.

Ungdom og integrering har også i 2023 bosatt flere enslige mindreårige. Totalt 13 er bosatt i løpet av året. Det er ikke etablert nytt bosenter, men det er løst ved fleksible løsninger i avdelingen. Flere må flytte ut av bosentrene tidligere, og krever mer omfattende bistand fra ettervernsavdelingen.

PMTO- som er et evidensbasert veiledningsprogram var et tiltak som tidligere ble tilbudt kommunen fra Bufetat (det statlige barnevernet). I 2023 ble denne oppgaven overført til kommunene, og to medarbeidere er i gang med utdanning slik at Lillestrøm kan ivareta denne oppgaven i det videre. For å ivareta oppgaven må kommunalområdet finne midler innenfor egen ramme til å øke med to stillinger.

Som et ledd i arbeidet med dommene mot Norge i EMD, ble det opprettet et veilederteam høsten 2022. Teamet har vært i drift hele 2023 med tre stillinger. De har ansvar for oppgaver knyttet til veiledning til fosterforeldre og til foreldre som har mistet omsorgen for barnet sitt. Veiledning til fosterforeldre har som mål å forhindre utilsiktede flyttinger og opprettholde en stabil omsorgssituasjon for barnet. Målsetting for veiledning til foreldre er å styrke samværs- og eventuelt omsorgsevne. Systematisk veiledning bidrar til faglige vurderinger knyttet til fastsettelse av samvær og eventuelt omgjøring av omsorgsvedtak.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	173 618	185 946	183 557	2 389
Sum Lønn	173 618	185 946	183 557	2 389
Utgifter	102 757	100 535	100 811	-276
Sum Utgifter	102 757	100 535	100 811	-276
Inntekter	-2 115	-3 120	-9 733	6 613
Sum Inntekter	-2 115	-3 120	-9 733	6 613
Netto resultat	274 259	283 361	274 635	8 726

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet barnevern hadde i 2023 et merforbruk på 0,4 mill. kroner sammenlignet med opprinnelig budsjett og et mindreforbruk på 8,7 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett.

Mindreforbruket på 8,7 mill. kroner mellom regnskap og revidert budsjett skyldes:

- Refusjon lønn og ledige vakanser
- Lønn fosterhjem pga det er krevende å rekruttere fosterhjem.
- Merinntekter vedrørende settekommune for andre kommuner. Det er også høyere inntekter knyttet til fosterhjem ved plassering av barn og unge fra andre kommuner.
- Forsinkelse i Storgata avlastning som skulle starte opp i 2023, men som ble utsatt til 2024. Den utsettelsen alene står for en besparelse på 9,5 mill. kroner.

I løpet av 2023 har kommunalområdets opprinnelige ramme på 274,3 mill. kroner økt med 9,1 mill. kroner. Revidert rammer viser 283,4 mill. kroner. Endringene skyldes i hovedsak følgende økninger:

- Kompensasjon av strøm/fjernvarme
- Kompensasjon av merutgifter pensjon
- Kompensasjon av merutgifter lønnsoppgjør
- Kompensasjon av merutgifter flyktninger fra Ukraina.

HELSE OG MESTRING

Beskrivelse av området

Helse og mestring har ansvaret for NAV, legevakt og kommunalt akutt døgnopphold (KAD), ulike helsetjenester til hjemmeboende, dag- og aktivitetstilbud, boligsosial bistand, fastlegeordningen, korttids og langtids institusjonsopphold samt drift av bemannede boliger i Lillestrøm kommune. Tjenesteområdet har totalt i overkant av 1.900 årsverk. Det ytes vedtaksbestemte tjenester til mange ulike grupper. I tillegg drifter tjenesteområdet flere tiltak av helsefremmende og forebyggende karakter, herunder gruppetilbud og lavterskeltjenester. Kommuneoverlegefunksjonen, Miljørettet helsevern og Folkehelsekoordinator er organisert i Helse og mestring.

Status økonomi

Beløp i 1000

Kommunalområde	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
30-Administrasjon og ledelse Helse og mestring	108 738	104 211	109 443	704	0,6 %
31-Tjenestetorg for helse og mestring	112 005	102 264	92 598	-19 408	-21,0 %
32-Helsetjenester til voksne	654 048	575 999	655 647	1 598	0,2 %
33-Helsehus og institusjon	650 566	553 784	629 190	-21 376	-3,4 %
34-Bo- og miljøtjenesten	592 197	503 980	554 311	-37 885	-6,8 %
36-NAV	367 281	280 660	337 342	-29 940	-8,9 %
39-Helse og mestring - sentrale inntekter	-183 266	-155 082	-155 082	28 185	18,2 %
Sum	2 301 570	1 965 816	2 223 449	-78 121	-3,5 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet helse og mestring sin ramme ble i løpet av 2023 styrket med netto 257 mill. kroner. De viktigste rammeendringene var:

- Dekning av økte pensjonsutgifter i 2023 ble kompensert med 134,7 mill. kroner
- Kompensasjon for lønnsoppgjør 2023 utgjorde 56,2 mill. kroner
- Kompensasjon for ekstra utgifter som en konsekvens av Ukrainakrigen utgjorde 43,4 mill. kroner
- Kompensasjon for økte strømutfgifter utgjorde 10 mill. kroner
- Kompensasjon for lønnsharmonisering i for utvalgte stillingsgrupper i Helse og mestring utgjorde 4,7 mill. kroner

Tjenesteområdet hadde en netto utgift på 2.302 mill. kroner, noe som var 258 mill. kroner mer enn opprinnelig budsjett og 78 mill. kroner mer enn revidert budsjett. Avviket var på 3,5 % av budsjettrammen i forhold til revidert budsjett.

Avviket mellom regnskap og revidert budsjett kan oppsummeres med følgende hovedpunkter:

- Merutgifter til utbetaling av økonomisk sosialhjelp med i alt 45 mill. kroner, noe som skyldtes økte strømpriser, økte priser generelt i samfunnet samt økte renteutgifter gjennom 2023. Videre bidro mottak av flyktninger sterkt til de økte utbetalingene av sosialhjelp. NAV er kompensert i rammen med 36,6 mill. kroner til formålet med dekning i økt integreringstilskudd fra staten.
- Lønnsområdet viste en netto merutgift på ca 35 mill. kroner når det korrigeres for refusjon for sykefravær og svangerskap. De største avvikene på lønn var innenfor poster som eksempelvis

bruk av overtid, ekstrahjelp og engasjementer, og skyldes i stor grad brukere med stort hjelpebehov, blant annet knyttet til utagerende adferd, vandring og demensproblematikk som krever tidvis forsterket bemanning.

- Kjøp av avlastningstjenester og plasser og opphold for brukere, i hovedsak avlastningstjenester til barn, viste store merutgifter, tilsvarende ca 25 mill. kroner. Dette både som en følge av nye brukere, men også fordi eksisterende brukere har hatt økte behov for tjenester gjennom året.
- Tjenesteområdet hadde i tillegg en vesentlig merinntekt fra tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende brukere, tilsvarende 16 mill. kroner, noe som dempet tjenesteområdets samlede merutgifter til ressurskrevende enkeltbrukere
- Merinntekter fra vederlagsinntekter for opphold i sykehjem utgjorde 12 mill. kroner.
- Budsjettmidlene for strøm og fjernvarme som ble tilført tjenesteområdet ble ikke brukt i sin helhet. Regnskapet viser en besparelse på 2,0 mill. kroner totalt for energitgiftene, som bidro til å redusere merforbruket i tjenesteområdet.

For en mer detaljert gjennomgang vises det til beskrivelsene under hvert kommunalområde.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	1 757 374	1 985 459	2 021 485	-36 026
Sum Lønn	1 757 374	1 985 459	2 021 485	-36 026
Utgifter	495 939	531 428	638 486	-107 057
Sum Utgifter	495 939	531 428	638 486	-107 057
Inntekter	-287 497	-293 439	-358 401	64 962
Sum Inntekter	-287 497	-293 439	-358 401	64 962
Netto resultat	1 965 816	2 223 449	2 301 570	-78 121

Administrasjon og ledelse Helse og mestring

Beskrivelse av området

Direktøren er leder for tjenesteområdet Helse og mestring. Hun har det overordnede fag-, personal- og økonomiansvar for de samlede tjenestene. Prosjektleder for teknologiløftet rapporterer til direktøren.

Kommuneoverlegen med sin stab er kommunens øverste medisinskfaglige rådgivere og håndterer lovpålagte og delegerte oppgaver innenfor smittevern, beredskap, helsevern, akutt psykiatri, folkehelsearbeid og administrasjon av fastlegeordningen.

Fagstaben ledes av avdelingssjef, og skal bidra til strategisk og helhetlig utvikling og resultatoppnåelse i Helse og mestring. Oppgavene inkluderer strategi- og planarbeid og samarbeid med andre enheter i og utenfor kommunen. Folkehelsekoordinator samordner det systematiske folkehelsearbeidet i kommunen. I tillegg har fagstaben ansvar for saksbehandling av bevillingssaker innen servering og salg, juridisk rådgivning for tjenestene, rådgivning innen hygiene- og smittevernfeltet og innen miljørettet helsevern.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall fastleger	72	72
Antall klagesaker til klageutvalget	54	41
Antall søknader om serverings- og alkoholbevillinger og godkjenninger av daglig leder/styrer/stedfortreder	205	221

Viktige begivenheter

- *Behovsplan for helse og mestringstjenestene* ble vedtatt av kommunestyret i mars 2023. Før sommeren ble det etablert et program i samarbeid mellom Helse og mestring og Eiendomsavdelingen for gjennomføring av behovsplanens vedtak om kapasitetsutvidelser for heldøgns omsorgsplasser og aktivitetstilbud. Høsten 2023 har det vært arbeidet med detaljering av behovene og startet utredning av alternativer og nødvendige avhengigheter mellom ulike mulige lokasjonsutvidelser.
- *Andre handlingsplaner:* "Strategi for legetjenesten i Lillestrøm kommune 2023-2026" ble vedtatt i januar 2023, "Strategi for bærekraftig folkehelsearbeid 2023-2026" ble vedtatt i mai 2023, "Handlingsplan for pårørendearbeid 2024-2027" ble vedtatt i desember 2023, og "Ernæringsstrategi for eldre i Lillestrøm kommune" ble vedtatt i desember 2023. I 2023 var det oppstart av arbeid med Demensplan 2024-2027, som fremmes vinteren 2024 til politisk behandling. I mars 2023 fremmet Helsepersonellkommisjonen sin rapport NOU 2023:4 "Tid for handling", som i stor grad har inspirert ledelsen og fagmiljøene til å sette omstilling, begrensende valg og oppgavedeling på agendaen.
- *Program for Teknologiløftet i kommunen:* I 2023 har det vært høy aktivitet i arbeidet med Teknologiløftet. Prosjektleder ble fast ansatt i Helse og mestring, og rapporterer til direktør og styringsgruppa. I 2023 har aktivitetene primært vært relatert til implementering av ny teknologiplattform, etablering av Samhandling og respons som en ny avdeling, kartlegging og prioritering av teknologibehov i tjenestene, kartlegging av ulike sider ved systematisk gevinst- og effektarbeid, kommunikasjonstiltak internt og eksternt samt planlegging for aktiviteter i 2024.
- *Læringsnettverk Gode pasientforløp:* Helse og mestring meldte seg i 2021 til å delta i Læringsnettverk Gode pasientforløp, for perioden 2021-2023. Her deltar mange kommuner i regionen og Ahus. Læringsnettverket driftes av KS og FHI, og gjennomføres med felles samlinger og internt forbedringsarbeid i tjenestene mellom samlingene. Det etablerte forbedringsteamet, med representasjon fra flere helse- og mestringstjenester, har i 2023 jobbet med de konkretiserte målområdene for kvalitetsforbedringer i forløpene. Nettverket ble avsluttet i 2023, men det er administrativt besluttet å videreføre forbedringsteamet som et bidrag til kontinuerlig kvalitetsforbedring i pasientforløpene.
- *Prosjekt IHT - Integrerte helsetjenester:* Helse og mestring samarbeider med Ahus og enkelte andre kommuner i prosjekt om Integrerte helsetjenester, hvor formålet er å øke kvaliteten i helsetjenester til sårbare eldre med sammensatte behov. Aktiviteter inkluderer å bli bedre på å involvere pasient og pårørende samt øke koordineringen av pasientens helsetjenester på tvers av primær- og spesialisthelsetjenesten. Prosjektet har pågått siden 2020. I 2023 har det vært aktiviteter relatert til å videreutvikle IHT som modell for pasienter med behov for langvarig oppfølging. Videre har det vært utredning av en ny modell for noe kortere oppfølgingsløp, kalt "forsterket hjemreise". Det er også arbeidet med å sikre IHT fra prosjekt til drift. Prosjektet mottok "Forbedringsprisen 2023" fra Helsedirektoratet.
- *Aktiviteter for omstilling, utvikling og kvalitetsforbedring* –Det har gjennom året vært satsing på heltidskultur i tjenestene, med samarbeid mellom Helse og mestring, Organisasjon og utvikling

samt tillitsvalgte. Videre har kommunalområdene gjennomført arbeid i nettverket/prosjektet Tørn, som setter fokus på oppgavefordeling og rett bruk av kompetansen i tjenestene.

- *Bruker- og pårørendeinvolvering:* Det er i 2023 gjennomført flere brukerundersøkelser, som er behandlet av hovedutvalg for Helse og mestring. Det har også vært aktiviteter for bruker- og pårørendeinvolvering i arbeidet med Pårørendeplan og Demensplan.
- *Samhandling med utdanningsinstitusjoner:* Kommunen har etablert "Program universitetsbyen Lillestrøm" for å sikre helhetlig styring og koordinering av alle kommunens aktiviteter og arbeidsprosesser knyttet til utviklingen av Lillestrøm til en attraktiv universitets-/studentby. Helse og mestring har i 2023 hatt tett samarbeid med programlederen, med fokus på forskningssamarbeid mellom helse- og mestringstjenestene i kommunen og academia, videreutvikling av praksissamarbeid og relasjons- og nettverksbygging.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	23 538	26 270	26 883	-613
Sum Lønn	23 538	26 270	26 883	-613
Utgifter	87 806	94 042	103 969	-9 928
Sum Utgifter	87 806	94 042	103 969	-9 928
Inntekter	-7 133	-10 869	-22 114	11 245
Sum Inntekter	-7 133	-10 869	-22 114	11 245
Netto resultat	104 211	109 443	108 738	704

Kommentar til status økonomi

I løpet av 2023 ble administrasjon og ledelse i Helse og mestring sin ramme økt med 5,2 mill. kroner. Økningen i rammen skyldes:

- avsetning til fond i 2. tertialrapport som følge av et mindreforbruk i teknologiløftet etter forsinkelser i implementering av teknologi med 2,5 mill. kroner.
- kompensasjon for økte pensjonsutgifter med 2,1 mill. kroner.
- kompensasjon lønnsoppgjør med 0,6 mill. kroner.

Området hadde en netto utgift på 108,7 mill. kroner, noe som er 4,5 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett og 0,7 mill. kroner lavere enn revidert budsjett. Det positive avviket utgjør 0,6 % av budsjetttrammen i forhold til revidert budsjett.

Avviket mellom regnskap og revidert budsjett skyldes avvik på flere enkeltposter, men i hovedsak er det høyere refusjonsinntekter enn budsjettet som bidrar til det positive avviket på 0,7 mill. kroner.

Tjenestetorg for helse og mestring

Beskrivelse av området

Tjenestetorg for helse og mestring er organisert med to avdelinger:

- Avdeling for mottak og vurdering
- Avdeling samhandling og respons

Mottak og vurdering: Avdelingen skal sikre likeverdige og koordinerte tjenester for alle målgrupper med "én dør inn". I tillegg skal det legges til rette for mestring av eget liv i eget hjem gjennom hele brukerforløpet.

Det skal være fokus på god kartlegging og vurdering, slik at tjenester tildeles når det er riktig, samtidig som innbyggerne også gis mulighet for å opprettholde og øke mestring gjennom alternative tilbud og god veiledning. Avdelingen har også ansvar for vederlagsberegning.

Avdeling samhandling og respons: Den nye avdelingen samhandling og respons er operativ 24 timer i døgnet og har en todelt funksjon; kompetanse- og responscenter.

I responscenterfunksjonen ligger førstelinje respons for varslinger fra hjemmeboende. I tillegg skal avdelingen utgjøre andrelinje/eskaleringspunkt for varslinger i institusjoner, omsorgsboliger, bemannede boliger og pårørende. Eskalering av tekniske varsler fra helseteknologi som brukes i tjenestene inngår også i ansvarsområdet. Ved innføring av ny teknologi i tjenestene kan Samhandling og respons etter avtale være en del av tjenesteforløpet.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall brukere av BPA ordningen	48	52
Antall ny søknader til helse- og omsorgstjenester	9 200	3 905
Antall revurderinger	5 370	5 418
Antall telefonhenvendelser tjenestetorg	17 200	12 983
Antall utskrevne pasienter fra spesialisthelsetjenesten med behov for kommunal oppfølging	3 200	1 981
Antall vedtak som er fattet	5 890	5 852

Viktige begivenheter

Mottak og vurdering

I første halvdel av året flyttet Avdeling mottak og vurdering og innovasjonsHUB (iHub) inn i lokaler på Helsebygget og organiserte mottak og vurdering inn i 3 team. Organiseringen i team er valgt for å bedre kunne imøtekomme fremtidens utfordringer innen helse og den er mer robust og bærekraftig enn tidligere modeller. Gjennom året har avdelingen hatt fokus på å komme tettere på alle helsetjenestene i kommunen, for å bedre samarbeidet og øke forståelse for hverandres roller i pasient-og brukerforløpet. Avdelingen har også jobbet frem noen satsningsområder som vil være gjeldende de kommende årene, og disse er:

- Legge til rette for at innbyggere kan ta trygge og gode valg i eget liv
- Kompetanse og kvalitet i alle ledd
- Fremoverlent avdeling som tjenestene ser til for samarbeid og løsninger

Samhandling og respons:

Avdelingsleder for samhandling og respons tiltrådte 1.7. Høsten gikk til å rekruttere, lage turnus og forberede oppstart, herunder konvertering av trygghetsalarmer og etablering til ny plattform.

InnovasjonsHUB (iHUB): I løpet av prosjektperioden har iHUB opprettholdt møtevirksomhet og dialog mot eksisterende leverandører, og med potensielt nye teknologileverandører.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	52 037	52 722	44 627	8 095
Sum Lønn	52 037	52 722	44 627	8 095
Utgifter	55 200	44 849	73 155	-28 306
Sum Utgifter	55 200	44 849	73 155	-28 306
Inntekter	-4 973	-4 973	-5 776	803
Sum Inntekter	-4 973	-4 973	-5 776	803
Netto resultat	102 264	92 598	112 005	-19 408

Kommentar til status økonomi

I løpet av 2023 ble Tjenestetorg sin ramme redusert med 6,6 mill. kroner. Endringene var i hovedsak følgende:

- Organisatorisk flytting av avdeling fra tjenestetorg til helsetjenester til voksne, reduksjon av ramme på 11,5 mill. kroner.
- Kompensasjon for merutgifter til pensjon, 3,5 mill. kroner.
- Kompensasjon for merutgifter til lønnsoppgjør, 0,9 mill. kroner.
- Overføring av utgifter til tomgangsleie fra helsetjenester til voksne til tjenestetorg, 0,5 mill. kroner.
- Økte strømudgifter, 0,1 mill. kroner.

Tjenestetorg hadde en netto utgift på kr 98,1 mill. kroner, noe som var 13,4 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett og 19,4 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Avviket tilsvarer 25,6 % av revidert budsjett.

Tjenestetorg sitt merforbruk på 19,4 mill. kroner skyldes i hovedsak følgende:

- Det er merforbruk på 7,1 mill. kroner for brukerstyrt personlig assistanse (BPA) som skyldes nye brukere i 2023 samt økning av antall timer brukt for eksisterende brukere.
- Omsorgsstønad har et merforbruk på 3,6 mill. kroner. Hovedårsaken til dette er etterslep av merutgifter fra 2022 samt nye brukere.
- Utskrivningsklare pasienter fra Ahus viser et merforbruk på 3,5 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak behov for tid til avklaringer i flere pasientsaker grunnet økt forekomst av sammensatte tjenestebehov.
- Tomgangsleie viser et merforbruk på 1 mill. kroner. Dette gjelder betaling for kommunale leiligheter som står tomme en periode i påvente av innflytting.
- En kjøpt plass i eksternt sykehjem ga et merforbruk på 1,9 mill. kroner. Oppholdet ble avsluttet i 2023.
- Det ble et merforbruk på 0,6 mill. kroner på leie av vikarer, og dette var knyttet til beregning av etteroppgjør for egenbetaling av langtidsopphold.
- Betaling for avlastning viser et merforbruk på 1,4 mill. kroner grunnet økt antall brukere.
- Merutgifter på drift på 0,5 mill. kroner gjelder hovedsakelig ekstra innkjøp og tjenester i forbindelse med at Tjenestetorg flyttet til nye lokaler ved Helsebygget i Lillestrøm.

Samhandling og respons, teknologiløftet

Regnskapet for teknologiløftet viser et mindreforbruk på 1,2 mill. kroner. I regnskap for teknologiløftet inngår i tillegg en besparelse på 2,5 mill. kroner som er satt av til fond. Årsaken er forsinkelse i implementeringen av teknologi i 2023, og midlene er satt av for å dekke forskjøvede implementeringskostnader i 2024.

Helsetjenester til voksne

Beskrivelse av området

Kommunalområdet yter tjenester og tilbud til hjemmeboende innbyggere i Lillestrøm kommune som har behov for helsetjenester. Tjenestene skal legge til rette for at innbyggerne skal kunne mestre hverdagen lengst mulig i eget hjem. Dette innebærer å bygge på den enkeltes ressurser og ta utgangspunkt i prinsippet "hva er viktig for deg". Det jobbes med å legge til rette for meningsfull aktivitet og hjelp som hjelper.

Kommunalområdet består av følgende avdelinger:

- Omsorgsboliger til voksne
- Hjemmebaserte tjenester
- Psykisk helse og avhengighet
- Aktivitetssentre
- Forebygging og rehabilitering
- Vaksinerings mot korona

Det er sentralt i tjenesten å ta i bruk velferdsteknologi, ha kontinuerlig forbedringsfokus med LEAN som metode og arbeide for økt heltidskultur.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
% andel beboere med avgrenset behov for hjemmesykepleie i omsorgsboliger	13	9
% andel beboere med middels behov for hjemmesykepleie i omsorgsboliger	32	30
% andel beboere med omfattende behov for hjemmesykepleie i omsorgsboliger	56	61
% andel brukere med avgrenset behov for hjemmesykepleie	33	30
% andel brukere med middels behov for hjemmesykepleie	41	39
% andel brukere med omfattende behov for hjemmesykepleie	26	31
Andel brukere med aktive tjenester pr. 31.12 avd. psykisk helse og avhengighet	1 168	1 325
Antall aktive saker kreftkoordinator	210	344
Antall brukere Aktivitetssentre (gj.snitt. pr mnd)	294	310
Antall brukere hjemmesykepleie (gj.snitt pr.mnd Gerica)	1 208	1 161
Antall brukere med praktisk bistand (gj.snitt pr. mnd.)	647	833
Antall brukere med trygghetsalarm (gj.snitt pr. mnd)	1 098	1 225
Antall deltagere pårørendetilbud demens	141	151
Antall nye saker ergoterapi	1 555	1 498
Antall nye saker Friskliv	372	355
Antall nye saker fysioterapi	1 467	1 573
Antall nye saker tverrfaglig oppfølging i hjemmet	298	293
Antall saker privatpraktiserende fysio	10 043	8 859
Antall utleverte og innhentede hjelpemidler	23 697	19 627

Viktige begivenheter

Hjemmetjenesten og omsorgsboligene:

Hjemmetjenesten og omsorgsboligene har videreført deltagelse i to prosjekter gjennom KS i løpet av året 2023, prosjektene TØRN og "mentorordningen".

- *Mentor-ordningen:* I Prosjektet mentor-ordningen deltar representanter fra alle omsorgsboligene og fra to av seksjonene i hjemmetjenesten. Programmet er en systematisk og planlagt oppfølging av nytilsatt helsepersonell, hvor en mentor har et spesielt ansvar sammen med personalleder. Mentor er en erfaren kollega som skal være en støtte for den nytilsatte.
- *TØRN prosjektet:* I TØRN prosjektet er det hjemmesykepleien seksjon Vigernes og Pålsetunet omsorgsboliger som deltar fra kommunalområdet. Her ses det på oppgavedeling, organisering, kompetanse og heltidskultur.

Det ble i løpet av 2023 opprettet et forsterket hjemmesykepleieteam som jobber på tvers av seksjonene, for å kvalitetssikre overganger i pasientforløpet. Hjemmetjenesten jobber kontinuerlig med inndelingen av de geografiske grensene og fordeling av personell på tvers av seksjoner. Det har i 2023 vært en stor økning i tiltakstid som tilsier dårligere brukere.

Sørumsand omsorgsboliger ble åpnet høsten 2023, og driftet med ti plasser ut året. De resterende ti plassene er klare til innflytting januar 2024. Bygget har moderne signalanlegg, og individuell tilpasset teknologi er tatt i bruk hos den enkelte. Det er lagt til rette for seks avlastningsplasser til eldre som er planlagt åpnet våren 2024.

Psykisk helse og avhengighet: Avdelingen jobber kontinuerlig med prioritering og tjenesteutvikling for å møte økende behov, kunne opprettholde tilbud og for å kunne gi rask hjelp som hjelper. Tilbudet til pårørende er styrket. Det er ansatt en pårørendekonsulent, utviklet et pårørendekurs som gjennomføres regelmessig, og det gis lavterskel korttidstilbud om individuelle samtaler. Samarbeid med Ahus om å utvikle FACT-team, et ambulant team til personer med alvorlig psykisk lidelser og lavt funksjonsnivå, er pågående.

Leirsund boliger ble kort tid etter ferdigstillelse utsatt for en alvorlig vannlekkasje. Dette gjelder både leiligheter, felles- og personalareal. Det har i løpet av 2023 pågått omfattende reparasjoner av bygget, som medførte at tiltaket ikke kunne starte som planlagt. Bemanning er rekruttert og drift oppskaleres fra våren 2024.

Aktivitetssentrene: Det ble i budsjett 2023 vedtatt at Sørvald aktivitetssenter skulle flyttes sammen med Sørums aktivitetssenter. De to aktivitetssentrene er nå samlokalisert i tilknytning til Sørumsand omsorgsboliger. Dette har fungert etter intensjonen og gitt en mer robust tjeneste.

Forebygging og rehabilitering: Avdelingen jobber kontinuerlig med prioritering og tjenesteutvikling for å møte et økende behov for tjenester, opprettholde og bedre funksjonsnivå, og for å kunne gi hjelp til selvhjelp. Det har vært en økning i gruppetilbud og tilbud innen læring og mestring, samt i tilbud drevet i samarbeid med frivilligheten. Avdelingen har deltatt i to prosjekter, det ene i samarbeid med OsloMet. Satsningen på teknologi er påbegynt ved bruk av ExorLive – en treningsapp til bruk mellom bruker og terapeut. I tillegg er arbeidet med en innbyggerpakke som skal sikre at alle innbyggere har tilgang til kvalitetssikret trening og aktivitet hvor og når som helst påbegynt.

Teknologi: Innenfor teknologi har seksjonene jobbet med prioritering av hvilken teknologi som skal implementeres. Sørumsand omsorgsboliger er koblet opp på teknologiplattform og har tatt i bruk en rekke teknologisk utstyr som "roomates" og "kollegavarsling".

Lean: Det jobbes kontinuerlig med forbedringsarbeid med bruk av Lean som metode. Det har vært holdt Tematimer i Lean med tema: Lean for nyansatte, Lean tavlemøteledelse, LEAN forbedringsteam og forbedringsarbeid.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	528 118	607 374	605 566	1 808
Sum Lønn	528 118	607 374	605 566	1 808
Utgifter	68 847	70 898	76 741	-5 844
Sum Utgifter	68 847	70 898	76 741	-5 844
Inntekter	-20 966	-22 625	-28 259	5 634
Sum Inntekter	-20 966	-22 625	-28 259	5 634
Netto resultat	575 999	655 647	654 048	1 598

Kommentar til status økonomi

I løpet av 2023 ble kommunalombudets ramme økt med 79,6 mill. kroner. Endringene var i hovedsak som følger:

- Merutgifter til pensjon, 43,2 mill. kroner.
- Merutgifter lønnsoppgjør, 13,4 mill. kroner.
- Kompensasjon av økte kostnader ny i tariff for lørdag/søndagstillegg og kvelds/natt tillegg, 5,5 mill. kroner.
- Harmonisering av lønn for spesifikke stillingsgrupper, 2,3 mill. kroner.
- Flytting av ressurskrevende bruker, med tilhørende budsjettmidler og årsverk fra bo og miljøtjenester til helsetjenester til voksne, 1,4 mill. kroner.
- Merutgifter til koronavaksinerings, 1 mill. kroner.
- Velferdsteknologi-reversering av besparelse som følge av forsinkelser i implementeringen av teknologi, 1 mill. kroner.
- Økte strømutgifter, 0,7 mill. kroner.
- Organisatorisk endring-flytting av avdeling fra tjenestetorg til helsetjenester til voksne, 1,5 mill. kroner.
- Organisatorisk endring-flytting av driftsutgifter fra helsetjenester til voksne til tjenestetorget, 0,5 mill. kroner.

Kommunalombudet helsetjenester til voksne hadde en netto utgift på 654 mill. kroner, noe som var 78 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett og 1,6 mill. kroner lavere enn revidert budsjett. Avviket tilsvarer 0,2 % av budsjettrammen.

Kommunalombudets regnskap viste samlet sett et mindreforbruk på 1,6 mill. kroner, som inkluderer en rekke avvik, både besparelser og merforbruk. De viktigste avvikene var disse:

- Avdeling psykisk helse og avhengighet hadde mindreforbruk på 7,5 mill. kroner. Det positive avviket skyldes i hovedsak forsinket oppstart av Leirsundveien boliger som følge av utsatt oppstart som følge av vannlekkasje i bygget. Videre har det vært mye vakanser i avdelingen og

høye sykerefusjonsinntekter. Avdelingen har også hatt høye utgifter til kjøp av rus- og psykiatriplasser eksternt.

- Avdeling for omsorgsboliger hadde ett underforbruk på 0,4 mill. kroner, tilnærmet balanse.
- Avdeling for aktivitetssentrene hadde 0,2 mill. kroner i underforbruk, tilnærmet balanse.
- Avdeling for hjemmebaserte tjenester hadde et merforbruk på 4,6 mill. kroner. Tjenesten har hatt en økning i vedtatt brukertid flere av månedene, noe som medfører at det har vært nødvendig å sette inn forsterket bemanning utover budsjettert grunnbemanning for å håndtere oppgavene som måtte utføres, noe som utgjorde hoveddelen av merforbruket i 2023. Generelt høyt sykefravær var også medvirkende til overforbruk på variable lønnposter.
- Administrasjonen-helsetjenester til voksne hadde merforbruk på 1,9 mill. kroner. Dette relateres til merutgifter forbindelse med koronavaksiner som ikke er kompensert fullt ut på kommunalområdet.
- Avdeling forebygging og rehabilitering gikk i balanse i 2023.

Helsehus og institusjon

Beskrivelse av området

Kommunalområde helsehus og institusjon omfatter akuttmedisinske tjenester, heldøgns institusjonsopphold, kjøkken og matomsorg og drift og servicetjenester. Området er organisert i fem avdelinger:

- Avdeling institusjon
- Avdeling korttid, Kommunalt akutt døgntilbud (KAD) lindrende enhet og institusjon
- Avdeling legevakt
- Avdeling Kjøkken og matomsorg
- Avdeling drift og servicetjenester

Kommunalområdet gir tjenester til innbyggere som har behov for langtids institusjonsopphold, som skal ivareta den enkeltes behov for helse og omsorg og legge til rette for best mulig livskvalitet i siste fase av livet. Tjenestene gis ved sju ulike institusjoner i kommunen. Korttid og KAD er tidsavgrensede tilbud i institusjon, og skal ivareta innbyggernes behov for medisinsk oppfølging, utredning og behandling. Lindrende enhet skal gi et heldøgns tilbud om lindrende behandling for pasienter i livets slutfase, som har behov for oppfølging fra spesialisert kompetanse.

Kommunalområdet har også ansvar for legevaktstilbudet i kommunen, og skal sørge for at innbyggerne har et tilbud om øyeblikkelig hjelp og akuttmedisin av høy kvalitet.

Avdeling Kjøkken og matomsorg produserer mat etter kok-kjølprinsippet til alle institusjoner, samt til hjemmeboende, og organiserer flere kantiner og kafeer. Avdelingen har som mål å være ledende i landet på matomsorg til kommunens eldre innbyggere, samt være en pådriver i ernæringsarbeidet i kommunen.

Avdeling drift og servicetjenester sine oppgaver er knyttet til driften av tjenestene på områder som resepsjon og sentralbord, lagerstyring og logistikk og oversikt og service på elektromedisinsk utstyr. Denne avdelingen har også ansvar for koordinering og tildeling av timer i terapibassengene i institusjonene.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Legevakt, antall konsultasjoner totalt	57 242	60 642
Legevakt, antall sykebesøk	3 982	3 297
Legevakt, antall telefoner	76 633	76 551
Legevakt, svarprosent legevaktsentral - respons innen 2 min (måltall 80%)	51,0 %	50,7 %
Antall liggedøgn på korttid, rehabilitering/habilitering	57	70
Antall liggedøgn på korttid, utredning/behandling	22	25
Antall liggedøgn på korttid, annet opphold	26	27
Beleggsprosent Nedre Romerike KAD	77,4 %	75,0 %
Beleggsprosent Lindrende enhet	75,9 %	71,2 %
Beleggsprosent institusjon korttid	87,8 %	81,8 %
Beleggsprosent institusjon langtid	97,4 %	97,8 %
Antall middager til sykehjemsbeboere	156 235	153 665
Antall middager til hjemmeboende/omsorgsboliger	78 758	83 918
Antall middager til brukere på aktivitetssenter	32 784	28 808

Viktige begivenheter

Avdeling Nedre Romerike legevakt:

I 2023 har legevakten satset på kurs og intern kompetanseheving – kurs i avansert hjerte-lungeredning (AHLR), konflikthåndtering, akuttmedisin m.m. Legevakten er godkjent som kursansvarlig for obligatoriske kurs i akuttmedisin.

Sørum legevakt ble gjenåpnet 17. april 2023. En lege og to sykepleiere bemanner denne basen kl. 16-23 i ukedager, og kl. 12-20 i helgene.

Avdeling institusjon langtid og avdeling korttid KAD og institusjon:

Ved LIBOS gjøres det en større gjennomgang av organiseringen av tjenestene. Prosjektet benytter TØRN (i regi av KS) som verktøy. De ser på oppgavedeling, lederspenn og bruk av ressurser. Hensikten er å få en mer bærekraftig oppgavefordeling, bruk av ressursene på en mer hensiktsmessig måte og sørge for mindre lederspenn per seksjonsleder.

Flere seksjoner er med i Heltidskulturprosjektet, og har iverksatt kalenderplaner. Dette er viktig arbeid både med tanke på å få flere inn i heltidsstillinger, men også for bedre oversikt og planlegging.

Høsten 2022 fikk vi vedtatt faste stillinger for kultur-aktivitet- og frivillighetskoordinatorene (KAF), som frem til 31.12.22 var et prosjekt. Fra og med 01.01.2023 har hver institusjon hatt 40 % stilling til dette arbeidet. Arbeidet koordineres av en egen fagleder. KAF har vært svært vellykket og har blant annet resultert i at våre institusjoner i dag har flere frivillige og ett bredere tilbud om aktiviteter enn det som var tilfellet tidligere.

Det har i 2023 vært planlagt implementering av nytt sykesignalanlegg i Åråsveien med oppstart våren 2024 i forbindelse med Teknologiløftet.

Skedsmotun oppgraderte den digitale plattformen (for digitalt sykesignalanlegg) høsten 2023 og satte ut mer sensorteknologi og digitalt tilsyn. Det ble jobbet mye med opplæring og kompetansehevende tiltak av personalet og med kartlegging av pasienter.

Ved Post 1 på Skedsmotun har det vært jobbet sammen med internservice, eiendom, kjøkken og matomsorg om pilot vedrørende oppgavedeling i 2023.

Dette har vært et vellykket prosjekt med fokus på oppgavedeling og samarbeid på tvers av tjenestekområder.

Det er i tillegg gjennomført Hjerter-lungeredningskurs (HLR) for ansatte med bistand fra rådgiver ved Legevakten.

Avdeling kjøkken og matomsorg:

Kjøkken har implementert fagsystemet Matilda, et digitalt verktøy for bestilling av mat.

Kjøkken og Matomsorg har fortsatt arbeidet med å redusere matsvinn. Nye målinger i 2023 viser en reduksjon på 20 %. "Matredderplakat" er utarbeidet og det er fortsatt fokus på tiltak som gir reduksjon av matsvinnet. Det jobbes videre med å utvikle en egen app som er skreddersydd for å registrere og å kunne rapportere matsvinn. Det ble også via prosjektmidler fra klimafondet kjøpt inn vekter, utstyr og lpader til å gjennomføre veieprosjekt.

Det ble startet utprøving av pilot der matvert har kjøkkenfaglig kompetanse og driftes av kjøkken og matomsorg ved avdeling 1 på Pålsetunet fra 1. september 2023 med en 80 % stilling. Dette har gitt bedre kontroll på mattilbudet på posten med bedre måltidsrammer, oppfyllelse av matsikkerhetsrutiner, mindre matsvinn og bedre kontroll på matkjøpene. Det er vist stor tilfredshet med piloten internt på avdelingen, og derfor gjøres dette permanent fra mars 2024. Dette er viktig grep i en tid der tilgangen på helsepersonell er begrenset og nytt tankesett omkring oppgavefordeling er viktig.

Klinisk ernæringsfysiolog ved avdeling kjøkken og matomsorg har utarbeidet en strategi for ernæringsarbeidet i kommunen. Denne ble vedtatt i kommunestyret høsten 2023, og skal være et verktøy og en veiviser i ernæringsarbeidet. Klinisk ernæringsfysiolog i hjemmebaserte tjenester er startet opp med midler fra Statsforvalter i et prosjekt i ett år.

Prosess og fremdrift rundt etablering av nytt hovedkjøkken ble vedtatt i kommunestyret høsten 2023. Det ble satt av midler i 2024 til detaljplanlegging av nytt bygg.

Avdeling drift og servicetjenester:

Avdelingen har i 2023 innført Phonero sentralbord på alle institusjonene, utleie av terapibad har blitt digitalisert og beredskapslageret for smittevernustyr flyttet fra Tærud fjellhall til eksternt lager.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	542 082	607 828	630 127	-22 299
Sum Lønn	542 082	607 828	630 127	-22 299
Utgifter	94 162	103 915	105 046	-1 131
Sum Utgifter	94 162	103 915	105 046	-1 131
Inntekter	-82 460	-82 553	-84 607	2 054
Sum Inntekter	-82 460	-82 553	-84 607	2 054
Netto resultat	553 784	629 190	650 566	-21 376

Kommentar til status økonomi

I løpet av 2023 er kommunalområdets ramme styrket med i alt 75,4 mill. kroner. Endringene skyldes hovedsak følgende:

- Kompensasjon for merutgifter til pensjon, 44,3 mill. kroner
- Kompensasjon lønnsoppgjør, 22 mill. kroner
- Kompensasjon for merutgifter til strøm/fjernvarme, 8,6 mill. kroner
- En reversering av budsjettert gevinst velferdsteknologi grunnet forsinkelse ved implementering av ny teknologi, 0,5 mill. kroner

Kommunalområde helsehus og institusjoner hadde en netto utgift på kr 650,6 mill. kroner, noe som var 96,8 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett og 21,4 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Avviket tilsvarer 3,4 % av budsjettrammen.

Kommunalområdets merforbruk på 21,4 mill. kroner i forhold til revidert budsjett skyldes i hovedsak følgende forhold:

- Overtid, 10 mill. kroner grunnet sykefravær eller manglende fagdekning som følge av utfordringer knyttet til rekruttering av sykepleiere.
- Ekstrahjelp, 8,4 mill. kroner grunnet ressurskrevende brukere (med kompliserte sykdomsbilder og adferd).
- Vikar fra vikarbyrå, 6,7 mill. kroner grunnet sykefravær og behov for fagdekning som følge av vanskeligheter med å rekruttere sykepleiere.
- Fastlønn, 4 mill. kroner som følge av sykefravær og økt stillingsprosent grunnet heltidskultur/kalenderplan. Innføring av kalenderplan vil igjen medføre mindre bruk av ferievikarer.
- Legevakt hadde et merforbruk på 2,2 mill. kroner, og dette skyldes sykefravær, kursvirksomhet og manglende fagdekning etter tilsyn fra Statsforvalter og behov for fagdekning ved sykefravær.
- Lindrende enhet hadde et merforbruk på 0,7 mill. Merforbruket skyldes sykefravær, kurs/utdanning og merutgifter knyttet til sivilteneste for en ansatt i tjenesten.
- Mindreinntekter 2 mill. kroner knyttet til brukerbetaling legevakt, utleie av terapibasseng, salg fra kantine og catering, som skyldes ny avtale mellom leger som selvstendige næringsdrivende, KS og kommunen, mindre utleie av basseng grunnet stengte basseng og mindre salg fra kantiner og catering enn budsjettert.
- Pensjonsutgiftene viste et mindreforbruk på 3,4 mill. kroner.
- Strøm og fjernvarme, mindreforbruk 1,9 mill. kroner.

Tiltak som gjennom året ble iverksatt for å minimalisere merforbruket har blant annet gitt disse besparelsene:

- Diverse utgiftsposter med mindreforbruk på 3,5 mill. kroner som følge av innkjøpsstopp, stopp i kurs/seminarer.
- Ferievikar, mindreforbruk på 2,8 mill. kroner, grunnet innføring av kalenderplan (gir økte fastlønnsutgifter, se beskrivelsen over) men alt i alt bedre bruk av egne ressurser.
- Medisiner, mindreforbruk på 1 mill. kroner.

Bo- og miljøtjenesten

Beskrivelse av området

Bo- og miljøtjenesten tilbyr støtte til barn, unge og voksne med psykiske og/eller fysiske funksjonsnedsettelse, samt deres familier. Tjenestene leveres gjennom en rekke tilbud, inkludert døgnbemannede boliger, avlastningssenter, avlastning i hjemmet, dagsenter, og varig tilrettelagte arbeidsplasser. Målet er å hjelpe mottakerne til å bli så selvstendige som mulig i hverdagen. For å nå dette målet, legger vi vekt på god dialog og at brukerne selv får være med og bestemme i tjenestene de mottar. Tjenestene blir tildelt av tjenestetorget, og er organisert i tre hovedavdelinger: Bemannede boliger, Ambulerende tjeneste, og Miljøtjenester i institusjon sammen med Arbeid og aktivitet.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall brukere i tjenesten	528	557
Antall brukere med VTA i ekstern vekstbedrift	94	94
Antall brukere som benytter dagsentrene	163	129
Antall kjøpeplasser	17	14
Antall tjenestemottakere av Ambulerende tjenester	116	128
Antall VTA plasser i kommunal regi	35	40

Viktige begivenheter

Året 2023 har vært preget av flere viktige initiativ for å forbedre og effektivisere Bo- og miljøtjenesten. En viktig del av dette arbeidet har vært å harmonisere og utvikle tjenestene for å sikre god kvalitet. Det er jobbet for å flytte tjenester fra eksterne leverandører til egen drift, som et ledd i å styrke kommunens tilbud.

Et annet fokusområde har vært å øke antall heltidsstillinger for å fremme en heltidskultur, noe som bidrar til bedre kontinuitet og kvalitet i tjenestene. For å støtte dette er det også satt i gang med "kalenderplan" ved flere av tjenestestedene.

For å sikre at rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne blir ivaretatt, er det opprettet CRPD-kontakter ved nesten alle tjenestesteder og integrert retningslinjer og veiledere i vårt kompetansearbeid.

Økonomisk styring og omstilling har også vært sentralt for å sikre fremtidens bærekraftige tjenester. Dette har inkludert investeringer i ny teknologi, som digitale arbeidsverktøy og varslingsteknologi, for å forbedre tjenestene.

Videre er det fokusert på å bygge kompetanse og endringskapasitet hos ledere og ansatte gjennom opplæring og workshops. Dette arbeidet er viktig for å sikre at vi kan fortsette å utvikle tjenestene våre i tråd med brukernes behov og samfunnets forventninger.

Som et ledd i vårt fokus på innovasjon og læring, er det også startet prosjekter for å implementere VR-teknologi til opplæring og kompetanseheving.

Gjennom disse tiltakene jobber Bo- og miljøtjenesten etter å tilby tjenester som er tilpasset den enkeltes behov og som fremmer selvstendighet og livskvalitet.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	469 375	523 419	552 244	-28 825
Sum Lønn	469 375	523 419	552 244	-28 825
Utgifter	39 877	36 164	48 748	-12 584
Sum Utgifter	39 877	36 164	48 748	-12 584
Inntekter	-5 272	-5 272	-8 795	3 523
Sum Inntekter	-5 272	-5 272	-8 795	3 523
Netto resultat	503 980	554 311	592 197	-37 885

Kommentar til status økonomi

I løpet av 2023 ble kommunalomsrådets ramme økt med 50,3 mill. kroner. Økningene skyldes i hovedsak:

- Kompensasjon for merutgifter pensjon, 36,9 mill. kroner.
- Kompensasjon for lønnsoppgjør, 14 mill. kroner.
- Kompensasjon for merutgifter knyttet til strøm/fjernvarme, 0,38 mill. kroner.
- Tilbakeført budsjett for gevinst ved innføring av teknologi grunnet forsinkelse i implementering av teknologi, 0,5 mill. kroner.
- Flytting av bruker fra bo og miljøtjenesten til kommunalomsrådet helsetjenester til voksne, 1,4 mill. kroner.

Kommunalomsrådet bo- og miljøtjenester hadde en netto utgift på 592,2 mill. kroner, noe som var 88,2 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett og 37,9 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Avviket tilsvarer 6,8 % av budsjetttrammen, og skyldes i hovedsak 2 vesentlige forhold:

- Økning i vedtak til avlastning for eksisterende brukere, økning av vedtak nye brukere, derav mange med omfattende behov, samt 3 plasser eksternt for svært syke barn. Dette ga en merutgift på ca. 25,5 mill. kroner.
- Brukere i flere boliger med behov for utvidede tjenester ga merutgifter på ca. 11,5 mill. kroner.

NAV

Beskrivelse av området

NAVs samfunnsoppdrag er å bidra til sosial og økonomisk trygghet, og fremme overgang til arbeid og aktivitet. NAV Lillestrøm er et partnerskap mellom Lillestrøm kommune og NAV Øst Viken. Organisasjonens mål er å bidra til at Lillestrøms innbyggere kommer i arbeid eller aktivitet, og mestrer egne liv. Dette skjer gjennom råd, veiledning og informasjon om de ulike velferdsordningene, og ved et tett samarbeid med næringsliv og det kommunale tjenestetilbudet. NAV bistår også arbeidsgivere med rekruttering og arbeidsinkludering. I Lillestrøm kommune er flyktningetjenesten inkludert som en del av NAV – og NAV har med dette ansvar for å sikre bosetting, samt lede arbeidet med å sikre inkludering av nyankomne flyktninger i tett samarbeid med kommunen som helhet. Fra 2022 er i tillegg boligavdelingen overført til NAV som med dette har tilvisningsansvar til kommunens ubemannede kommunale boliger. Arbeidet ved kontoret er regulert gjennom Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV-loven), lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, folketryktdloven, introduksjonsloven, arbeidsmarkedsloven med fler.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall deltakere i Introduksjonsprogrammet	231	327
Antall deltakere i jobbsjansen	77	72
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet	106	132
Antall husstander som fikk innvilget bostøtte	84	51
Antall mottakere økonomisk sosialhjelp	2 056	2 737
Antall nye søknader startlån og tilskudd	629	522
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år	286	448
Antall årsverk NAV (budsjetterte stillinger)	98	105
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntekt (antall)	213	304
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall)	994	986
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (antall)	935	1 136
Utbetalt stønad kvalifiseringsprogrammet (beløp i tusen kr)	13 213	17 519
Utbetalt stønad til Introduksjonsprogrammet (beløp i tusen kr)	28 037	43 889
Utbetalt stønad til jobbsjansen (beløp i tusen kr)	2 994	4 007
Økonomisk sosialhjelp (beløp i tusen kr)	142 233	205 448

Viktige begivenheter

2023 har vært et begivenhetsrikt år der vi til fulle har kjent og erkjent hvordan det som skjer i samfunnet nasjonalt og internasjonalt treffer Lillestrøm som kommune og NAV som organisasjon. Med krig i Ukraina, dyrtid og rentehevinger gjennom hele året, har vi opplevd en betydelig økning i antall innbyggere som har behov for tjenester fra NAV. Særlig tydelig er dette når det kommer til behovet for sosialhjelp der vi i 2023 sammenlignet med 2022 hadde en økning på over 30 % i antall husstander i kommunen som på et gitt tidspunkt i løpet av året mottok økonomisk sosialhjelp. Videre ses det med bekymring på at den brukergruppen det har vært sterkest økning i antall brukere er unge under 30 år, og blant dem igjen unge mellom 18 og 24 år. Gruppen er en strategisk prioritet for NAV Lillestrøm – med fokus på ivaretagelse av Aktivitetsplikten og implementering av Ungdomsgarantien.

I januar 2023 vedtok Kommunestyret å bosette flyktninger i tråd med IMDIs anmodning tilsvarende 310 mennesker, og deretter tilleggsanmodningen på 60 flyktninger høsten 2023. Med dette gikk startskuddet til andre året med rekordhøy bosetting i Lillestrøm kommune. Totalt bosatte Lillestrøm kommune 389 flyktninger i 2023. Tallet inkluderer familieegjenforeninger. Bosetting og inkludering av flyktninger er et omfattende arbeid som krever kompetanse, kapasitet og et godt samspill med hele det kommunale tjenesteapparatet, samt med innbyggerne i Lillestrøm kommune som har spilt en avgjørende rolle ved å tilgjengeliggjøre boliger for utleie til flyktninger.

Til arbeidet med flyktninger i 2022 og 2023 har NAV Lillestrøm fått totalt 30 nye årsverk – og vi har stått i kontinuerlige rekrutteringsprosesser gjennom hele 2023 hvilket har vært ressurskrevende for hele organisasjonen.

NAV Lillestrøm er en organisasjon som hele tiden må utvikles for å møte samfunnets behov på best mulig måte. Dette fordret en gjennomgang av hele strukturen våren 2023 – med bred involvering av ansatte, og i tett samarbeid med Medbestemmelsesapparatet i partssamarbeidet (MBA) og verneombud. NAV Lillestrøm har i dag 245 ansatte (kommune og stat) – fordelt på to stabsavdelinger og syv driftsavdelinger.

Sikkerhetsarbeidet ved NAV Lillestrøm

NAV Lillestrøm er et åpent kontor og vi tilstreber å være lett tilgjengelige for våre brukere. Dette fordrer

at vi også opprettholder et betydelig fokus på vårt sikkerhetsarbeid. I 2023 har vi hatt følgende prioriteringer: Opplæring av ansatte i trusselshåndtering, avviksdokumentasjon og oppfølging av ansatte som har vært utsatt for uønskede hendelser, samt risikovurdering av Torget og innføring av nytt alarmsystem.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	142 224	167 845	162 039	5 807
Sum Lønn	142 224	167 845	162 039	5 807
Utgifter	150 047	181 561	230 605	-49 044
Sum Utgifter	150 047	181 561	230 605	-49 044
Inntekter	-11 611	-12 065	-25 362	13 297
Sum Inntekter	-11 611	-12 065	-25 362	13 297
Netto resultat	280 660	337 342	367 281	-29 940

Kommentar til status økonomi

I løpet av 2023 har kommunalombudets ramme økt med 56,7 mill. kroner, som i hovedsak skyldes følgende:

- NAV's merutgifter til flyktninger, i hovedsak fra Ukraina har blitt kompensert med i alt 43,4 mill. kroner. dette som kompensasjon for merutgifter til utbetaling av økonomisk sosialhjelp, introduksjonsstønad og økning i antall stillinger i denne forbindelse.
- Merutgifter til pensjon er kompensert med 6,5 mill. kroner.
- Rammen for økonomisk sosialhjelp er økt med 5,1 mill. kroner som kompensasjon for at staten økte normen for økonomisk sosialhjelp fra 1/7-2023.
- Merutgifter for lønnsoppgjøret er kompensert med 2,2 mill. kroner.
- Budsjett for tomgangsleie er flyttet fra NAV til tjenestetorg, tilsvarende 0,5 mill. kroner.

Kommunalombud NAV har en netto utgift på 367,3 mill. kroner, noe som er 86,6 mill. kroner høyere enn opprinnelig budsjett og 30 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Avviket er på 11,2 % av revidert budsjettrammen.

Avviket mellom regnskap og revidert budsjett hadde store merutgifter, men også betydelige besparelser på enkeltposter og viste samlet sett et merforbruk på 30 mill. kroner. I all hovedsak skyldes dette merutgifter til utbetaling av økonomisk sosialhjelp:

- Økonomisk sosialhjelpsutgifter har hatt betydelig økning gjennom hele 2023. Totalt økte utbetalinger med ca. 45 % fra 2022 til 2023. En del av dette kan forklares med 10 % økning i veiledende satser fra 1. juli i 2023, noe som ble kompensert fra staten med 5,1 mill. kroner og endringer i beregningsgrunnlaget for utbetalingene i forhold til barnetrygd m.m. Resterende økning tilskrives dyrtiden med økt rentenivå og prisstigning som har preget hele 2023.
- I løpet av 2023 økte bosetting av flyktninger betydelig og kommunen mottok og bosatte i alt 387 flyktninger med tilhørende inntekter fra integreringstilskudd.

Helse og mestring - sentrale inntekter

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Utgifter	0	0	221	-221
Sum Utgifter	0	0	221	-221
Inntekter	-155 082	-155 082	-183 487	28 405
Sum inntekter	-155 082	-155 082	-183 487	28 405
Netto resultat	-155 082	-155 082	-183 266	28 185

Kommentar til status økonomi

Sentrale inntekter har en netto inntekt på 183,3 mill. kroner, noe som er 28,2 mill. høyere enn opprinnelig og revidert budsjett. Av de samlede inntektene utgjør inntekter fra tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester 92,7 mill. kroner, mens inntekter fra vederlag i sykehjem utgjør 90,8 mill. kroner. Avviket er på 18,2 % av budsjetttrammen.

Avviket mellom regnskap og revidert budsjett skyldes merinntekter knyttet til tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester på 16,4 mill. kroner og merinntekter fra vederlagsinntekter for opphold i institusjon på 12 mill. kroner. Merinntekter fra ordningen for ressurskrevende tjenester skyldes dels at faktisk tilskuddsnivå for 2022 var høyere enn *anslaget* for tilskudd, som etter retningslinjene ble bokført i regnskapet for 2023, og dels at bokført inntekt fra tilskuddsordningen 2023 ble høyere enn budsjett.

KULTUR, MILJØ OG SAMFUNN

Beskrivelse av området

Kultur, miljø og samfunn omfatter fire kommunalområder; Kultur, By- og stedsutvikling, Eiendom og Miljøteknikk, samt Fagstab og avdeling Næring. Tjenesteområdet har et vidt og mangfoldig ansvarsområde, fra strategi- og analysearbeid for hele kommunen, overordnet arealplanlegging, karttjenester, byggesaksbehandling samt forvaltning av natur- og landbruksressurser, til forvaltning og drift av kommunal infrastruktur og bygninger, samt utvikling og oppfølging av kommunens rike kultur- og næringsliv. Lederstjernen miljø og bærekraft ligger til grunn for alt vi gjør. Arbeidet med klimatilpasning har kommet et stykke videre, og blir et av hovedfokusområdene i 2024. Uværet Hans herjet. Kommunen gjennomførte forebyggingstiltak og beredskapsarbeidet på en forbilledlig måte.

Tjenesteområdet har ansvar for kommunens sosiale og tekniske infrastruktur. Det innbefatter utvikling, planlegging, bygging og forvaltning, samt drift og vedlikehold av gater, veier og annet trafikkareal, vann- og avløpssystemer, flomvoller og anlegg for overvannshåndtering, grøntanlegg, lekeplasser og friluftsområder, kommuneskog og landbruksarealer, samt kommunale bygninger og tilknyttede anlegg. Vaktmester- og renholdstjenester, samt daglig drift av kommunens biblioteker, idrettsanlegg, møteplasser for ungdom og frivillighetssentraler, inngår også i tjenesteporteføljen.

Milepæler og viktige oppgaver i 2023

Ordinær drift og utvikling er godt gjennomført på alle områder, med vekt på kontinuerlig forbedring og effektivisering. Viktige strategi- og kvalitetsdokumenter er utarbeidet, og gode beslutningsgrunnlag utformet. Lillestrøm ble kåret til Norges kulturkommune, en tittel som henger høyt - og er velfortjent tildelt kommunen i to år framover. Husebylåven ble endelig åpnet som en attraktiv møteplass på Skedsmokorset.

By- og stedsutvikling har høy aktivitet blant annet relatert til befolkningsvekst og utbyggingspress. Byutviklingsplanen og plan for klimanøytral drift ble vedtatt i løpet av året. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i juni. Det er åtte områdereguleringsplaner under utarbeidelse. Tre detaljreguleringsplaner ble endelig vedtatt i kommunestyret. Så langt har vi ikke hatt merkbar mindre pågang på plan- og byggesaker enn tidligere, tross krevende økonomiske tider. Vi har styrket vår posisjon som foregangskommune i digitaliseringen av planprosesser ved å inngå en avtale om å være nasjonal pilot. Ny, skybasert kartløsning er innført, og gir muligheten for å fremstille data i 3D, noe som også forenkler plan- og byggesaksprosesser. Tørke i juni, regnfull juli, flom i august og mye nedbør i innhøstinga har gitt produksjonssvikt i jordbruket. Innen landbruksområdet er det generelt økte miljøkrav og stadig flere søknader om tilskudd. Bionovafondet er blitt vel mottatt i den forbindelse.

Eiendom har fulgt opp den nylig vedtatte eiendomsstrategien, og en rekke byggeprosjekter er ferdigstilt i løpet av 2023. Spesielt ressurskrevende er arbeidet med tidlig fase utredninger, eksempelvis arbeidet med behovsplan for helse og mestringstjenester, konseptvalg for plassering av skoler, barnehager mv.

Innen Miljøteknikk ble resulterte økte priser resulterer i mindre vedlikehold og investeringer for budsjettmidlene enn planlagt. Likevel ble en rekke investeringsprosjekter gjennomført. Flomsikring i kommunen, og håndtering av overvann i Lillestrøm by, har høyt fokus. Tilsyn og oppfølging av private avløpsanlegg er også styrket gjennom året. Det er et godt bidrag for redusert forurensning av Oslofjorden. Ny hovedplan for vann og vannmiljø legger overordnede føringer for innsatsen fremover. Hovedplanen er samordnet med de øvrige eierkommunene og NRVA IKS og bidrar til å styrke samhandlingen. Temaplan for vei er vedtatt.

Tjenesteområdet har nytt godt av ny kompetanse innenfor geoteknikk ved å jobbe med kartlegging av grunnforhold i Lillestrøm kommune samt intern kompetanseheving innenfor dette fagfeltet. Bedre oversikt over grunnforholdene har gitt mulighet til å søke om tilskudd fra NVE om videre utredning og sikring. Det har vært arbeidet godt med videreutvikling av beredskapsplanverk, blant annet innenfor flom og kvikkleiere.

Universitetsbyprogrammet ble startet opp i august, og egen prosjektleder tilsatt. Det har vært gode prosesser knyttet til utvikling av et innovasjonsdistrikt, i samarbeid med bla Ahus, OsloMet og Kunnskapsbyen. Det ble også lyst ut et klima- og næringsfond til næringslivet, hvor ti tiltak fikk midler som bidrar med utslippskutt og innovasjon.

Status økonomi

Beløp i 1000

Kommunalområde	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
40-Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn	47 216	49 007	49 123	1 906	3,9 %
41-Kultur	181 463	164 927	181 010	-454	-0,3 %
43-Eiendom	384 225	331 841	383 211	-1 015	-0,3 %
45-Miljøteknikk	119 337	58 015	62 814	-56 523	-90,0 %
47-By- og stedsutvikling	63 360	59 407	65 591	2 231	3,4 %
Sum	795 602	663 198	741 749	-53 853	-7,3 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet Kultur, miljø og samfunn (KMS) har i 2023 et nettoresultat på totalt 53,8 mill. kroner i merforbruk, som utgjør et negativt avvik på 7,3 % av budsjettrammen. Det største avviket er på selvkost i miljøteknikk.

Nærmere forklaring av økonomisituasjonen på tjenesteområdet:

- Det store avviket i miljøteknikk skyldes flere forhold. På selvkostområdene er hovedårsaken svikt i gebyrinntekter, og høyere kostnader på vannkjøp og avregning avløp for 2023 fra NRV. Totale merutgifter på selvkost er 46 mill. kroner.
- På ikke-selvkost områdene i miljøteknikk er det et merforbruk på 10,5 mill. kroner som i hovedsak skyldes økte utgifter på veivedlikehold, effekt av bemanningskutt og merutgifter på grunn av uværet Hans.
- Områdene kultur og eiendom har noe høyere forbruk enn budsjettet, som er en sum av avvik på flere poster.
- I Adm og ledelse er det et mindreforbruk som i hovedsak skyldes vakante stillinger. På flere områder i tjenesteområdet meldes det om vakanser gjennom året ved tilsetninger, og at det er utfordringer i rekruttering generelt.
- Budsjettmidlene for strøm og fjernvarme som ble tilført tjenesteområdet ble ikke brukt i sin helhet. Regnskapet viser en besparelse på 1,6 mill. kroner totalt for energiutgiftene, noe som bidro til å redusere merforbruket i tjenesteområdet.

Mer detaljert beskrivelse av økonomisituasjonen gis under det enkelte kommunalområde.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	534 305	582 672	547 353	35 320
Sum Lønn	534 305	582 672	547 353	35 320
Utgifter	1 064 110	1 176 307	1 262 273	-85 966
Sum Utgifter	1 064 110	1 176 307	1 262 273	-85 966
Inntekter	-935 217	-1 017 231	-1 014 024	-3 207
Sum Inntekter	-935 217	-1 017 231	-1 014 024	-3 207
Netto resultat	663 198	741 749	795 602	-53 853

Administrasjon og ledelse Kultur, miljø og samfunn

Beskrivelse av området

Fagstab

Avdelingen utfører oppgaver innenfor strategi- og tjenesteutvikling for direktørens lederteam og hele tjenesteområdet. Fagstab utfører saksbehandling i henhold til Plan- og bygningsloven tredje del; Gjennomføring. Målet for Fagstab er å gjennomføre gode prosesser og inngå avtaler som gagnar fellesskapet. Dette oppnås ved samhandling samt hensiktsmessige rutiner og retningslinjer for oppgavene som skal utføres. Oppgaver innen innovasjonsprogrammet FutureBuilt ble fulgt opp i avdelingen første halvår. Oppfølging av innovasjonsprogrammet ble flyttet til avdeling plan. Lillestrøm kommune har god nytte av å ha en egen geotekniker. Geotekniker er organisatorisk plassert i fagstab, og har blant annet prioriterte oppgaver innen kompetanseheving og kartlegging av grunnforhold i Lillestrøm kommune. Søknader om tilskudd fra NVE til utredning og sikring av grunnforhold har vært prioritert dette året. Videreutvikling av beredskapsplanverk innen flom og kvikkleire, bidrag til kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse har vært prioriterte oppgaver i 2023. I tillegg har det vært flere beredskapshendelser hvor fagstaben har bistått, blant annet svikt i vannrenseanlegg, utglidning i Hølandsveien, vannledningsbrudd og ekstremværet «Hans». Leder for traineprogrammet Romerike trainee, for nyutdannede ingeniører innen tekniske og naturvitenskaplige fag, er ansatt i KMS sin fagstab. Oppgavene er å følge opp og utvikle programmet for flere av kommunene og interkommunale selskaper på Romerike.

Næring

Et bærekraftig næringsliv er drivkraften i samfunnet. Det danner grunnlaget for annen aktivitet og det offentlige evne til å finansiere velferd og tjenester for innbyggerne. Næringslivet er i stadig endring for å utvikle nye og bedre produkter og tjenester. Dette skaper nye arbeidsplasser og bidrag i samfunnsutviklingen. Kommunen skal være fasilitator og tilrettelegger for næringslivet. Ved å gi tilpassede rammebetingelser kan et mangfoldig og vekstkraftig næringsliv vokse og utvikles. Kommunen har også en viktig rolle som innkjøper og samarbeidspartner.

Næringsutvikling må henge sammen med planlegging av Lillestrøm by, tettstedene og infrastrukturen. For å kunne prioritere tilstrekkelig og riktig areal til næring, må by-/stedsutvikling og næringsutvikling ses i sammenheng. En gjennomtenkt sammenkobling er viktig, for å oppnå flerfunksjonelle områder, gjerne med både næring, kunnskapsinstitusjoner, boliger og servicetilbud i en fruktbar kombinasjon. En helhetlig areal-, bolig- og næringspolitikk vil også kunne redusere transportbehovet, og på den måten støtte opp under nullvekstmålet som ligger til grunn for alt utviklingsarbeid i Lillestrøm kommune. Kommunen og næringslivet har gjensidig nytte av å utvikle nye og bærekraftige løsninger for fremtiden, og kommunen har en særskilt forutsetning for langsiktig og helhetlig formålsretting i sitt strategiske arbeid med dette. Gjennom langsiktig strategisk tilnærming tilrettelegger kommunen for

næringsutvikling i tråd med bærekraftsmålene, og for at næringslivet i størst mulig grad er rigget for fremtidens markeder, krav og reguleringer.

Næringsavdelingen har etablering av bedrifter og arbeidsplasser, omdømmebygging og utvikling av eksisterende næringsliv som fokusområder. Fremover vil utvikling av Universitets- og studentbyen Lillestrøm og utvikling av et innovasjonsdistrikt i regionen stå høyt på agendaen.

Gravferd og tros- og livssynssamfunn

Avdelingen følger opp området Gravferd og tros- og livssynssamfunn. Loven for tros- og livssynssamfunn fullfører skillet mellom stat og kirke. Formålet med loven er å understøtte alle tros- og livssynssamfunn. Loven tilrettelegger for et livssynsåpent samfunn og for innsyn og kontroll med bruken av offentlige tilskudd. Gravferd er en viktig offentlig oppgave som kirkelig fellesråd har ansvar for i Lillestrøm kommune.

Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd etter andre ledd, noe som Lillestrøm kommune har valgt å gjøre. De budsjetterte utgiftene på dette ansvaret er i all hovedsak overføring til Lillestrøm kirkelig fellesråd (LKF) i henhold til tjenesteytingsavtalen mellom Lillestrøm kommune og Lillestrøm kirkelig fellesråd. Et mindre beløp avsettes årlig til kommunale gravferder. I Gravferdslovens §9 står: *Dersom ingen sørger for gravferd, skal denne besørges av kommunen hvor avdøde hadde bopel ved dødsfallet.*

Viktige begivenheter

Av viktige begivenheter i 2024 så kan det nevnes oppstart av arbeidet med universitetsbyprogrammet med en egen prosjektleder, samt flere initiativ knyttet til etablering av et innovasjonsdistrikt.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	11 961	13 556	12 250	1 306
Sum Lønn	11 961	13 556	12 250	1 306
Utgifter	44 626	46 056	45 214	842
Sum Utgifter	44 626	46 056	45 214	842
Inntekter	-7 580	-10 489	-10 248	-241
Sum Inntekter	-7 580	-10 489	-10 248	-241
Netto resultat	49 007	49 123	47 216	1 906

Kommentar til status økonomi

Administrasjon og ledelse KMS sin opprinnelige ramme i 2023 var netto 49,0 mill. kroner. Revidert ramme ved årets slutt viser 49,12 mill. kroner. Det vil si en netto økning i rammen på 0,12 mill. kroner. Økningen innbefatter justering ifm økte konsesjonskraftinntekter. Videre er det tekniske justeringer gjennom året som er en del av endring på rammen.

Administrasjon og ledelse KMS har i 2023 i utgangspunktet et mindreforbruk på 1,9 mill. kroner, som utgjør 3,9 % av budsjettrammen.

Mindreforbruket er et nettoresultat av et mindre forbruk på lønn på 1,3 mill. kroner, et mindreforbruk på drift på 0,84 mill. kroner og mindreinntekter på -0,24 mill. kroner.

Mindreutgifter lønn skyldes vakant stilling samt refusjon av sykepenger. Mindreforbruket på utgifter er knyttet til mindre bruk av budsjettposten konsulenter, kurs og konferanser samt medlemskap. Videre

noen tekniske justeringer som er en del av avviket. Mindreinntektene er en kombinasjon av mindreinntekt på gravferd- tros og livssynssamfunn, og merinntekter på konsesjonskraftinntekter.

Avvikene på lønn pga vakante stillinger og sykefravær har gjort at enkelte deler av saksbehandling har tatt noe lenger tid og har blitt nedprioritert.

Kultur

Beskrivelse av området

Beskrivelse av området

For å skape en attraktiv by og livskraftige lokalsamfunn som bidrar til vekst og utvikling har kommunen ønsket å satse på Kultur. Kulturområdet ivaretar bredde og mangfold i kommunens kulturliv, blant annet å tilrettelegge for et profesjonelt kulturliv og utvikle et tett og godt samspill med frivilligheten. Utvikling av kulturelle møteplasser bidrar til å skape økt tilhørighet og identitet i kommunen. Dette gjøres i samarbeid mellom kommunen, næringslivet og kulturlivet. Kommunalområde kultur består av fire avdelinger:

Kultur og frivillighet

Avdelingens hovedansvar er knyttet opp mot å utvikle, stimulere og bistå den generelle kulturaktiviteten i kommunen. Kontakten mot både det frivillige og profesjonelle kulturlivet står sentralt i avdelingens virksomhet. Utvikling, drift og forvaltning av kulturarenaer og destinasjoner er sentrale arbeidsoppgaver, herunder ligger samhandling med regionale kulturinstitusjoner som kommunen er vertskommune for. Avdelingen drifter Den kulturelle spaserstokken, museums- og kulturminneoppgaver, samt kunst i offentlige rom.

Bibliotekene

Lillestrømbibliotekene omfatter bibliotekene på Lillestrøm, Strømmen, Sørumsand, Frogner, Fetsund og Skedsmokorset. Bibliotekets rolle er å være en sentral samfunnsaktør og demokratisk arena i kommunen. Bibliotekene er viktige kulturelle møteplasser som tilbyr sine tjenester i hele kommunen, og når ut til en stor bredde i befolkningen. Biblioteket har utviklet gode samarbeidsrelasjoner med frivillige, næringslivet og kommuner i regionen, og leder flere store prosjekter knyttet til kommunens aktør som samfunnsutvikler.

Friluftsliv og Idrett

Virksomheten handler i hovedsak om tilrettelegging av idrettsarenaer, og anlegg for befolkningen, og for idretten i kommunen. Avdelingens virksomhet omfatter forvaltning, videreutvikling og tilrettelegging av offentlige parker og grøntområder, friluftslivsområder, turveier og løyper. Avdelingen er kommunal byggherre for de markanlegg som ligger under formålet idrett, friluftsliv, og grøntstruktur.

Barn og Unge

Avdeling barn og unge skal sørge for gode fritids- og kulturopplevelser for alle barn og unge i hele kommunen. Kommunens møteplasser tilbyr unge å utvikle egne interesser, og er gode kulturelle og sosiale treffpunkt med trygge voksne til stede. I skolens ferier arrangeres det ferieaktiviteter. Den kulturelle skolesekken lar elever i Lillestrømskolene få gode kulturopplevelser. Seksjon Aktiv fritid sørger for at både barn og voksen med spesielle behov får en meningsfull fritid og et sosialt fellesskap. Retten til å medvirke ivaretas i både Ungdomsråd og Barneråd, og unges stemme får et uttrykk i ungdomsredaksjonen og gode medvirkningsprosjekter.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Bibliotek - Lillestrøm kommune - antall besøkende	249 189	472 211
Bibliotek - Lillestrøm kommune - utlån bøker og filmer - antall	331 432	199 245
Kultur - Lillestrøm kultursenter - antall besøkende	90 000	90 599
Bibliotek - Lillestrøm kommune - antall elån	41 840	432 186
Bibliotek - Lillestrøm kommune - antall arrangementer	346	962
Bibliotek - Lillestrøm kommune - antall deltakere arrangement	9 414	23 397
Idretts- og ishaller - antall	12	13
Badeanlegg - Nebbursvollen bad - antall besøkende	38 200	26 320
Badeanlegg - Kuskerudnebben bad - antall besøkende	4 750	3 654
Fritidstilbud barn og unge - antall møteplasser	15	16
Fritidstilbud barn og unge - møteplasser - antall besøkende	32 918	66 873
Fritidstilbud barn og unge - Sørumsfjord - antall besøkende	48 000	48 000
Fritidstilbud barn og unge - Aktivitetskortet - antall deltakere	274	401
Fritidstilbud barn og unge - Sommer- og ferieaktiviteter - antall deltakere	2 990	2 444
Fritidstilbud barn og unge - utstyrsentralen - antall utstyr utlånt	4 191	9 395
Aktiv fritid - tilrettelagt tilbud - antall brukere - barn	99	108
Aktiv fritid - tilrettelagt tilbud - voksne antall brukere	291	328
Frivillighet - Kommunale tilskudd - antall mottakere	191	228
Frivillighet - Frivilligsentraler - antall aktive frivillige	167	152

Viktige begivenheter

Lillestrøm har fått status som Norges beste kulturkommune fra 2023 til 2025

Lillestrøm kommune ble kåret til Norges kultur kommune under kulturytring i Drammen i juni 2023. Norsk Kulturforum har siden 1992 delt ut denne gjeve prisen til kommuner som har utpekt seg nasjonalt med sitt kulturarbeid. Dette har skapt begeistring i kulturlivet og kan benyttes til god omdømmebygging av kommunen. Juryleder Grunde Almeland leder av familie og kulturkomiteen på stortinget ytret blant annet: «*Kommunens planmessige og innovative satsing på kunst, kultur og frivillighet legger grunnlaget for levende lokalsamfunn i hele kommunen, med høy grad av bærekraft, medvirkning, god integrering tilhørighet og attraktive kulturopplevelser*».

Lillestrøm kommune har vedtatt sin første kulturstrategi

Det er utviklet en framtidsrettet kulturstrategi for Lillestrøm kommune, som blir en god rettesnor for videre arbeid. Følgende visjon er vedtatt: «*Lillestrøm kommune - et nasjonalt tyngdepunkt for kunst og kultur, hvor kulturlivet er drivkraften for levende lokalsamfunn og god livskvalitet*.» Strategien har fire hovedkapitler, i tråd med samfunnsdelen i den gjeldende kommuneplanen. Disse er Klima og miljø, Hele livet, By- og stedsutvikling og Nyskaping og innovasjon. Strategien viser hvordan kulturområdet er en fullverdig del av kommunens samfunnsoppdrag og arbeider målrettet med kommunens overordnede prioriteringer.

Lillestrøm kulturkonferanse 2023 som et kulturpolitisk virkemiddel

For andre gang ble det gjennomført en stor landsomfattende kulturkonferanse i Lillestrøm. Lillestrøm kulturkonferanse 2023 ble avholdt om høsten med tema: «*Var dette verdt å få med seg?*» - Kvalitet i kulturopplevelser og kuratering. Konferansen er en nasjonal konferanse for kommuner, fylker, kulturinstitusjoner og andre kulturaktører. Arbeidet med å etablere en nasjonal kulturkonferanse i

Lillestrøm i samarbeid med andre, vil være med å synliggjøre og gi Lillestrøm en tydelig kulturprofil ut mot landet for øvrig.

Elvebredden kunspark er ferdigstilt

Høsten 2023 kom siste og ellefte verk på plass i Elvebredden kunspark. Med kunstverket Nuova Vita (nytt liv) av Turid Gyllenhammar ansees kunsparken som ferdigstilt. Elvebredden kunspark skaper opplevelser og inntrykk langs Nitelva i Lillestrøm og Sagelva i Sagdalen. Kunsparken er finansiert av LillestrømBanken/ Romerike Sparebank, Sparebankstiftelsen DNB, og Lillestrøm kommune, med støtte fra KORO. Elvebredden kunspark består av en genuin samling av kunst i offentlig rom. Kunsparken har fått stor oppmerksomhet, tidvis også internasjonalt, og er en viktig attraksjon for kommunen.

Lillestrøm bibliotekene har blitt en kulturellmøteplass for hele befolkningen

Lillestrømbibliotekene har gjennom 2023 gjennomført et meget bredt spekter av arrangementer og debatter. Spesielt på det nye biblioteket i Lillestrøm by har det vært et stort og innholdsrikt program som har trukket besøkende fra hele befolkningen og hele regionen. Flere av arrangementene og debatter har hatt presseoppslag. Bibliotekenes rolle i lokalsamfunnet har befestet seg som en solid kultur, kunnskaps- og demokratisk arena for hele befolkningen. Rapporten fra Rodeo arkitekter/Kulturmeglerne "bibliotekene som besøksdestinasjon" synliggjør hvordan Lillestrøm kommune har utviklet en solid storstue i Lillestrøm. Besøket i det nye biblioteket i Lillestrøm sentrum for 2023 er 473 000, noe som viser et meget høyt aktivitetsnivå.

Kulturarbeid for og med ungdom i hele kommunen

Det er i 2023 tilrettelagt for godt ungdomsarbeid gjennom møteplasser, sommertilbud, ungdomsdeltagele, og kulturtilbud i hele kommunen. Det er gjennomført flere store kartlegginger av ungdomsmiljøet i Lillestrøm og Strømmen gjennom godt tverrfaglig samarbeid og foreslått tiltak som bidrar til gode og trygge miljøer. Ung i jobb er gjennomført med 40 ungdommer som fikk jobb gjennom tiltaket. I tillegg har nesten 40 ungdommer hatt sommerjobb, jobb i ungdomsredaksjonen, og deltatt som medforskere rundt folkehelseproblematikk. Åpningstid på fritidsklubber/ungdomshus er økt betraktelig gjennom 2023 og besøkstall på kommunens møteplasser er nesten doblet fra tidligere år.

Tilbudet til Idretten er videreutviklet

Arbeidet med harmonisering av tilskuddsordninger for idrettslag har fortsatt gjennom 2023. Det er blant annet innført gratisprinsippordning for idretter som leier seg inn i private næringslokaler. Det er arbeidet videre med harmonisering av driftsordninger og tilskudd knyttet til Idrettsanlegg, og dette vil nå kunne gjennomføres og videreutvikles i 2024. Det har vært stor aktivitet på prosjektsiden i 2023. Nytt kampsportsenter i Åråsveien er ferdigstilt og klart til bruk. Det er byttet dekke på hovedbanen for fotball på Skedsmo stadion. Dette er den første banen av sitt slag i Norge, og kan være et gjennombrudd i arbeidet med å finne en fullgod erstatning for gummigranulat. Av øvrige tiltak vil vi trekke fram bytte av flomlys ved Strømmen stadion, hvor det er montert led-lys som både har en positiv miljøeffekt samt en økonomisk besparelse i form av lavere driftskostnader.

Grøntområder gir gode plasser for lek rekreasjon

For å ivareta grøntstruktur og friluftslivet i kommunen er det arbeidet med utvikling av temaplan for grøntstruktur, opprettelse av friluftsråd samt istandsetting av grøntområdet i gamle Lillestrøm. Dette arbeidet fortsetter og ferdigstilles i 2024. Det er gjennomført en mulighetsstudie for Vollaparken. I tillegg er det gjennomført tilstandskartlegging av alle lekeplasser på kommunal grunn. Dette gir et godt

grunnlagt for videre arbeid og prioritering av tiltak samtidig som det sikrer trygge lekeplasser i kommunen.

Frivillighet står sterkt i kommunen

I 2023 har integreringskonferansen «Alle skal med» og Frivillighetskonferanse «Frivillighetens dag» blitt arrangert med stort oppmøte. Demenskor er startet opp som en del av den kulturelle spaserstokken. Det er opprettet en Ukrainsk forening. Nye lokaler har blitt tilgjengeliggjort for frivilligheten på Husebylåven, og det har blitt delt ut en rekke tilskudd til frivilligheten. Flere store arrangementer er gjennomført som TV-aksjonen, Kulturmix, og kulturdager for eldre, med Guinness rekord for antall seniorer på samme trening. Det har blitt delt ut frivillighetspriser, kunstnerstipender, arkitektur- og byggeskikkpris, og kulturpris som i 2023 tilfalt Bingen Lenseminneforening.

Stor satsing på utvikling av kulturarenaer og kulturdestinasjoner i kommunen

Høsten 2023 åpnet Husebylåven på Skedsmokorset dørene. Dette er en kulturarena hvor hovedskipet av låven på Huseby gård/Skedsmo bygdemuseum er gjort om til en kulturarena og møteplass for frivilligheten. Det ytre «skallet» på låven er bevart, mens den innvendig er gjort om til en topp moderne kulturarena. Arbeidet med å utvikle Blaker skanse til en kunst- og kulturdestinasjon er godt i gang. Kommunen har i samarbeid med lag og foreninger, kulturinstitusjoner, og næringsliv, igangsatt mange arrangementer og aktiviteter og begynt å utvikle uteområdet og hage. Artilleribygningen fra 1600-tallet er malt, og en har lagt om til mer energieffektiv oppvarming og belysning i flere bygg. Utviklingen vil følges opp med flere tiltak i 2024. Arbeidet med utviklingen av destinasjonen rundt Nord Europas største innlandsdelta Nordre Øyeren våtmarksområde med Fetsund og Bingen lense er videreutviklet i samarbeid med Rælingen kommune, Akershus fylkeskommune og MIA under prosjektnavnet «Tømmerruta». Det arbeides med å etablere en Natur- og kulturpark, samtidig som hovedmålet er å komme inn på UNESCOs verdensarvliste med dette unike området.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	84 655	98 112	95 156	2 956
Sum Lønn	84 655	98 112	95 156	2 956
Utgifter	98 558	148 937	147 943	994
Sum Utgifter	98 558	148 937	147 943	994
Inntekter	-18 287	-66 039	-61 636	-4 403
Sum Inntekter	-18 287	-66 039	-61 636	-4 403
Netto resultat	164 927	181 010	181 463	-454

Kommentar til status økonomi

Kultur sin opprinnelige ramme i 2023 var netto 164,9 mill. kroner. Av dette finansieres 32 % av eiendomsskattemidler. Revidert ramme ved årets slutt viser 181,0 mill. kroner. Det vil si en netto økning i rammen på 16,0 mill. kroner.

Økningen i rammen skyldes kompensasjon for strøm/fjernvarme på 7,0 mill. kroner, og kompensasjon for lønnsoppgjør og pensjon samt Ukraina utgifter. Totalt utgjør dette 9,0 mill. kroner.

Regnskapet viser et merforbruk på 0,4 mill. kroner som er et nettoresultat av mindreforbruk på lønn med 2,9 mill. kroner, mindreforbruk på drift med 0,9 mill. kroner, samt en mindreinntekt på 4,4 mill. kroner.

Mindreutgifter på lønn skyldes i hovedsak vakanser i stillinger ved nyansettelser, og noe mindreforbruk knyttet til støttekontakter i Aktiv fritid. Reelt sett har kommunalområdet et merforbruk på drift som skyldes merutgifter knyttet til krisearbeid ved stormen «Hans», og ekstra innsats knyttet til å få malt opp kommandantboligen på Blaker Skanse. Grunnet ubenyttede midler knyttet til ekstrabevilgning til dekning av merutgifter strøm/fjernvarme er dette med på å dekke merforbruket på drift. Mindreinntekt skyldes lite bruk av bundne fond grunnet forskyvning av prosjektaktiviteter til 2024.

Eiendom

Beskrivelse av området

Kommunalområdet ivaretar kommunens eierskapsinteresser, og har det samlede drifts- og forvaltningsansvaret for Lillestrøm kommunens eiendommer og bygg. I tillegg har eiendom ansvar for å fremskaffe nødvendige lokaler for kommunens tjenester enten gjennom utvikling og nybygg, eller ved innleie.

Lillestrøm kommunes eiendomsmasse har stor økonomisk verdi. Den må tas vare på gjennom godt vedlikehold og oppgraderinger som sikrer innbyggerne og ansatte gode og trygge omgivelser som igjen gir trivsel, god helse og god læring.

Lillestrøm kommunes eiendomsmasse utgjør pr 31.12.2023 ca. 441000 m2 formålbygg eid og ca. 31000 m2 leid areal. I tillegg har Lillestrøm kommune pr 31.12.2023 til sammen 1029 boliger som driftes og eies av Lillestrøm kommunale boliger.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Kommunal disponerte boenheter i Lillestrøm kommune	986	1 029
Totalt antall nye kommunalt eide ladepunkter for el biler	40	45
Totalt Antall kommunalt eide ladepunkter for el-biler	600	523
Totalt Antall el-biler faset inn i 2023	38	0
Total Andel nullutslippsbiler blant kommunale tjenestebiler	80,2 %	82,7 %

Viktige begivenheter

2023 har på mange måter vært kommunalområde sitt første ordinære driftsår etter etableringen av Lillestrøm kommune. Den grunnleggende driften har vært god og i tråd med vedtatt budsjett, men økte priser resulterer i mindre vedlikehold for pengene. Prisveksten ser en også har ført til høye leiepriser, og dette har satt driftsbudsjettet under press.

Det store vedlikeholdsetterslepet på bygningsmassen førte i 2023 til at det ble akutt besluttet å sette i stand "Lilleskolen" på Sten-Tærud. Prosjektet ble gjennomført raskt, og i deler av byggeperioden var skolen i drift. Resultatet har blitt svært bra, og vi har gitt elevene et godt bygg i noen år i påvente av rehabiliteringen av skolen.

Det har i 2023 vært avsluttet en rekke store byggeprosjekter. I og med at det nå jobbes godt med å gjennomføre byggeprosjektene etter en anerkjent prosjektmotodikk og med tett oppfølging og økonomikontroll, var det kun ett byggeprosjekt som ble avsluttet i 2023 med et merforbruk sammenlignet med vedtatt budsjett. Dette var Sophie Radich skole, hvor kommunen og entreprenør høsten 2023 inngitt forlik etter en rettslig uenighet om sluttoppjøret i prosjektet.

Av andre store investeringsprosjekter i 2023 kan nevnes:

- Husebylåven. Åpnet november 2023.
- Sophie Radich skole. Tatt i bruk november 2022, men offisielt åpnet januar 2023.
- Volla skole – rehabilitering. Pågår med framdrift iht. plan.
- Omsorgsboliger på Sørumsykehjem. Åpnet april 2023
- Legevakt Sørumsand. Åpnet april 2023.
- Lystad brannstasjon. Åpnet september 2023.

Av andre viktige hendelser kan nevnes innføringen av biladministrasjonsverktøyet CarAdmin, hvor 426 kjøretøy har fått montert GPS-brikker som sikrer elektronisk kjørebok på alle disse kjøretøyene. I tillegg har kommunalområdet vært aktive i relevante samarbeidsnettverk og blant annet holdt presentasjoner om ulike forhold knyttet til hvordan vi jobber med eiendomsområdet i Lillestrøm kommune. På konferansen Jobb Smartere i Bergen holdt blant annet Lillestrøm kommune tre ulike innlegg.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	206 173	226 140	214 039	12 100
Sum Lønn	206 173	226 140	214 039	12 100
Utgifter	282 281	325 316	379 813	-54 497
Sum Utgifter	282 281	325 316	379 813	-54 497
Inntekter	-156 613	-168 245	-209 627	41 382
Sum Inntekter	-156 613	-168 245	-209 627	41 382
Netto resultat	331 841	383 211	384 225	-1 015

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdets opprinnelige ramme for 2023 var på 331 mill. kroner. Av dette finansieres 3,5 % over eiendoms skattemidler. Revidert ramme for 2023 viser 383 mill. kroner. Den økte rammen på 52 mill. kroner skyldes i all hovedsak dekning av økte lønns- og pensjonskostnader på tilsammen 26 mill. kroner, dekning av utgifter til rehabilitering av lilleskolen på Sten-Tærud med tilsammen 14,3 mill. kroner, kompensasjon på økte strømudgifter, utgifter knyttet opp mot Ukraina prosjektet samt tapte husleie inntekter knyttet opp mot Lystad brannstasjon pga. sen overtagelse av bygget til NRBR.

Kommunalområdet viser totalt et negativt driftsresultat i 2023 på tilsammen 1,0 mill. kroner. Av en netto ramme på kr 383 mill. kroner. I prosent tilsier dette balanse. Årsaken til merforbruket er i all hovedsak knyttet opp mot prosjektbistand i arbeidet med Behovsplan i helse og mestring og mobilitetshus ved Stortorget, som ikke har hatt finansiering i 2023, men som allikevel har vært gjennomført i regi av kommunalområdet. I tillegg har kommunalområdet flyttet diverse utgifter fra investeringsregnskapet for aktivitetsbaserte arbeidsplasser over i ordinær drift da utgiftene ble vurdert å ikke være investering.

Miljøteknikk

Beskrivelse av området

Miljøteknikk omfatter hele det kommunaltekniske feltet, med et særlig fokus på bærekraftig klima- og miljøutvikling. Kommunalområdet ivaretar og investerer i kommunens kommunaltekniske infrastruktur, og har det samlede drifts- og forvaltningsansvaret for Lillestrøm kommune på dette området. I området er også kommunens anleggsavdeling. Kommunalområdet har et utstrakt samarbeid med de interkommunale selskapene, og deltar aktivt i eierstyring og oppfølging.

Infrastrukturen har stor økonomisk verdi. Den må tas vare på gjennom godt vedlikehold og oppgraderinger som sikrer innbyggerne og abonnentenes behov. Området er organisert i fire avdelinger:

Vann og vannmiljø omfatter vannleveranser og avløpshåndtering som gir et bærekraftig vannmiljø. Samtidig skal kapasitetsøkning håndteres i takt med veksten i kommunen. Forvaltning av vann- og avløpsdatabaser, vassdragsovervåkning, modellering og rapportering hører hjemme her. Avdelingen driver også søknadsbehandling og utarbeider hovedplaner for vann og avløp. Vei og miljø er kommunens samferdselsmyndighet og veieier, med fokus på bærekraft. Kommunen som forurensningsmyndighet og ansvaret for renovasjon ligger også her. Prosjekt miljøteknikk ivaretar prosjektering av tekniske anlegg og infrastruktur, og kommunens rolle som byggherre for disse. Utedrift har ansvar for utførelse av driften tilknyttet kommunalteknisk infrastruktur, parker og grøntområder. Utedrift er også kommunens anleggsavdeling. Avdelingen har også en ordning for beredskap tilknyttet driften.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall abonnementer med renovasjon	19 600	20 132
Antall høydebasseng og pumpestasjoner	161	170
Antall km kommunal vei og gang/sykkelveier	496	499
Antall km vann- og avløpsledninger	1 485	1 490
Antall private avløpsanlegg	1 441	1 443

Viktige begivenheter

I 2023 var ekstra belastende for kapasiteten til Miljøteknikk. Det var mange hendelser og driftsforstyrrelser gjennom året, samt to ekstraordinære hendelser. Den ene var kokevarslet av vann etter brudd i rensetrinn hos NRVA IKS og den andre var uværet Hans.

Våren 2023 førte sterkt forverret råvannskvalitet i Glomma til at NRVA's behandlingskapasitet ble overskredet og vannverket klarte ikke å produsere drikkevann med tilstrekkelig hygienisk kvalitet. De ble de sendt varsel til innbyggere i berørte deler av Lillestrøm kommune om koking av drikkevann den 17.04.23.

Reservevann fra Oslo, Ullensaker og Aurskog-Høland dekket innbyggere i Gjerdrum, Nittedal, gamle Sørums og Fet kommuner, store deler av Lørenskog inkludert Ahus og Rælingen med hygienisk betryggende vannforsyning. Innbyggere innenfor det geografiske området til gamle Skedsmo kommune ble omfattet av kokevarslet.

Det ble opprettet krisestab i Lillestrøm kommune og kommunen samarbeidet med NRVA og øvrige berørte kommuner for å forsyne innbyggere og sårbare abonnenter som helseinstitusjoner med nødvann. Det ble satt ut en del vannposter med tilbud til innbyggere, kjørt ut vannposer til bl.a. barnehager og satt opp vanntanker med trykksetting av institusjoner.

Det ble gjennomført et omfattende daglig program for vannprøver uten at det ble avdekket noen kritisk forurensning av drikkevannet. NRVA dekket kr 626 497 av kostnadene vi fikk i forbindelse med ekstra vannprøver.

Varslet om koking ble gradvis opphevet for ulike deler av kommunen og 24.04 var varslet opphevet for hele kommunen.

Sist vinter var utfordrende med mye strøing, sen vår med intensiv feiing som skulle ferdigstilles til 17. mai. Grunnet værforholdene og sen vår førte intensiv snøsmelting til flom med flere beredskapsutrykninger. Uværet Hans skapte mye ekstraarbeid under selve hendelsen, samt mye opprydding etterpå. Utvasking av veiskuldrer, grusveier generelt måtte bygges opp, reparasjoner/istandsetting av kulverter og bekkeinntak. Oppbygging/forsterking av flomvoll på Leirsund, opprydding etter endt Hans inkludert reparasjoner av skader i nærliggende private hager/veier.

Det påløp 4,5 mill. kroner i ekstraordinære kostnader. Disse kostnadene ble ikke kompensert da beløpet var for lavt sett opp mot innslagsgrensen for tilskudd.

I sum ble området hardt belastet i 2023 og kapasiteten har i perioder vært sprengt med utstrakt bruk av overtid og innleie av ekstern kapasitet. Det har også medført at andre oppgaver har blitt nedprioriterte

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	120 532	129 328	124 992	4 336
Sum Lønn	120 532	129 328	124 992	4 336
Utgifter	618 758	622 350	657 662	-35 312
Sum Utgifter	618 758	622 350	657 662	-35 312
Inntekter	-681 275	-688 864	-663 317	-25 547
Sum Inntekter	-681 275	-688 864	-663 317	-25 547
Netto resultat	58 015	62 814	119 337	-56 523

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet sin opprinnelige netto ramme var 58,0 mill. kroner. Revidert netto ramme ved årets slutt var 62,8 mill. kroner. Det vil si en netto økning i rammen på 4,8 mill. kroner. Det er lagt inn kompensasjon lønnsoppgjør 2023 på 1,3 mill. kroner, kompensasjon til strøm/fjernvarme på 0,5 mill. kroner, og kompensasjon for pensjon og premiefond 2023 på 3,0 mill. kroner.

Miljøteknikk sin netto bunnlinje på 62,8 mill. kroner består av 2 deler, selvkost (-122,7 mill. kroner) og ikke selvkost (185,5 mill. kroner). Overskuddet på selvkostområdene på 122,7 mill. kroner dekker alle kapitalkostnader og indirekte kostnader for selvkosttjenestene: avskrivninger, indirekte (adm.) kostnader og kalkulatoriske renter.

Resultatet totalt sett for miljøteknikk viser et underskudd på -48,4 mill. kroner etter bruk av eller avsetning til selvkostfond som utgjør -26,1 % av netto bunnlinjerammen (-48,4/62,8+122,7), ettersom vi

må ta med budsjettet for avskrivninger, kalkulatoriske renter og indirekte kostnader på 122,7 mill. kroner i budsjettgrunnlaget/nevner i prosentberegningen, selv om de ikke ligger inne i regnskapet til miljøteknikk, men ligger som et overskudd i budsjettetert bunnlinje på selvkost.

Ikke-selvkostområdene

Ikke-selvkostområdene har et merforbruk på – 10,5 mill. kroner. Hovedårsakene er merforbruk på vintervedlikehold kommunale veier på -2,0 mill. kroner, -2,2 mill. kroner er knyttet til effekten av bemanningskutt, -1,7 mill. kroner er knyttet til asfaltering av kommunale veier og -4,5 mill. kroner er knyttet til uværet Hans. Resterende områder har da til sammen et negativt avvik på -0,1 mill. kroner. Dette er områder som næringsavfall, brann, administrasjon, parkering og flomsikring.

Selvkostområdene

Selvkostområdene hadde et negativt avvik før bruk og avsetning av/til fond på – 25,3 mill. kroner. Av dette negative avviket står avløp og kontroll og tilsyn for -37,6 mill. kroner. Det negative avviket på vann og avløp er knyttet til negativt oppgjør fra 2022, sviktende salg av vann og avløpsrensing, samt høyere kostnader på vannkjøp. I tillegg kommer NRVA avregning på avløp for 2023 på 11 mill. kroner mer enn budsjettetert. På vannforsyning tar vi igjen det negative avviket på kapitalkostnader ved at avskrivninger og kalkulatoriske renter ble mindre enn budsjettetert i etterkalkylen.

Det negative avviket på -37,4 mill. kroner på avløp kan ikke inndeckes fra fond da det ikke er tilstrekkelig med midler i fondet. Beløpet er dekket i kommuneregnskapet i 2023, og er en del av årets regnskapsresultat.

Vannforsyning, renovasjon, tømning av private avløpsanlegg og feiing viser et positivt avvik på 12,6 mill. kroner som skyldes høyere gebyrinntekter, tilbakebetalt overskudd 2022 fra NRBR feiing, lavere lønnskostnader enn budsjettetert og lavere avskrivninger og kalkulatoriske renter på vannforsyning i etterkalkylen enn budsjettetert. Lavere beregnede avskrivninger og kalkulatoriske renter og høyere beregnede indirekte kostnader er et avvik på til sammen +3,4 mill. kroner som blir synlig som en minus på 3,4 mill. kroner på miljøteknikk sin bunnlinje, men må ses opp mot tilsvarende motsatt avvik sentralt i Lillestrøm kommune. Kalkulatoriske renter, inklusive renter på selvkostfond, viser et avvik på +3,9 mill. kroner, avskrivninger viser et avvik på +1,1 mill. kroner og indirekte kostnader viser et avvik på -1,6 mill. kroner i forhold til opprinnelig (til sammen +3,4 mill. kroner). Det at vi har inntektsført mindre fra/avsatt mer til selvkostfondene enn budsjettetert kommer frem som et negativt avvik med ytterligere -12,3 mill. kroner, og totalt for selvkost med -41,0 mill. kroner $(-(25,3+12,3+3,4) = -41,0)$. For innbyggernes del viser selvkostområdene et negativt avvik på totalt -25,3 mill. kroner.

I tillegg til det som er nevnt over, er det ført renter på vann- og avløpsfond på 0,4 mill. kroner som fører til et tilsvarende negativt avvik hos miljøteknikk. Premiefond pensjon på 4,6 mill. kroner er trukket ut av lønnskostnader i etterkalkylen i selvkostmodellen og er fordelt inn under indirekte kostnader der. I regnskapet er ikke de indirekte kostnadene med i regnskapet på miljøteknikk fordi vi ikke fører 100 % selvkostregnskap på miljøteknikk, så derfor vil disse 4,6 mill. kroner komme frem som et ekstra negativt avvik på lønn.

Negativt avvik totalt for miljøteknikk er -56,5 mill. kroner. Herav -10,5 mill. kroner på ikke-selvkostområdene og -46,0 mill. kroner på selvkostområdene.

Årsaken til det negative avviket på selvkost er:

- Svikt i totale gebyrinntekter på -31,2 mill. kroner, hvor av tilknytningsgebyrer står for -8,7 mill. kroner.
- Lønn, drift og vedlikeholdskostnadene ble 10,4 mill. kroner lavere enn budsjettet, mens andre inntekter ble 7,1 mill. kroner mer enn budsjettet.
- Betalingen av tilskudd til IKS'ene ble høyere enn budsjettet med -15,0 mill. kroner. I all hovedsak gjelder dette ekstraregning fra NRVA på avløpsrensing på 11 mill. kroner og mer vannkjøp fra NRVA på 3,0 mill. kroner.
- Indirekte- og kapitalkostnader (Kalkulatoriske renter og avskrivninger) ble 3,4 mill. mindre enn budsjettet.

By- og stedsutvikling

Beskrivelse av området

Kommunalområdet har ansvaret for overordnet samfunnsutvikling gjennom strategisk arbeid og koordinering og planlegging av den fysiske utviklingen av Lillestrøm by og for stedsutviklingen i kommunen for øvrig.

By - og stedsutvikling arbeider for at utviklingen skal skje med kvalitet, klare mål og enhetlige strategier; fra overordnet plan, gjennom detaljregulering og byggesaksbehandling til matrikkelføring og gjennomføring. Kommunalområdet har et særlig ansvar for å legge til rette for gode prosesser slik at kommunens mål for satsningsområdene klima og miljø, by- og tettstedsutvikling, hele livet og innovasjon nås. Ansvaret for kommunens GIS-plattform med leveranser av kartprodukter og -tjenester, for å gi brukerne oppdatert fakta- og beslutningsgrunnlag, er en viktig del av dette.

Kommunalområdet skal bidra til at jord- og skogbruksarealer i kommunen brukes til produksjon av mat og trevirke på en mest mulig miljøvennlig måte. Samtidig skal næringen bidra til at kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet ivaretas.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2022	Resultat 2023
Byggesak – Byggesaker mottatt	881	974
Byggesak - Fagenhet for tilsyn og ulovlighetsoppfølging - ulovlighetsoppfølging	25	36
Byggesak - Vedtak byggesaker	895	1 696
Byggesak – Vedtak delesaker	89	55
Byggesak - Vedtak seksjoneringssaker	54	30
Byggesak - Behandlet klagesaker	58	48
Byggesak - Fagenhet for tilsyn og ulovlighetsoppfølging - tilsyn	38	32
Planavdeling - planinitiativ mottatt	17	10
Planavdeling - Plansaker på høring	6	9
Planavdeling - Plansaker vedtatt	6	6
Planavdeling - Pågående plansaker	80	88
Geodata - Føringer i bygningsdelen av matrikkelen	1 960	1 084
Geodata - Rekvisisjoner av oppmålingsforretning	174	113
Geodata - Nye, endret eller slettet adresser i matrikkelen	400	130
Geodata - Digitale kartleveranser	111	109
Geodata - Situasjonskart til bygge-, seksjonerings- og oppmålingssaker	1 046	1 055
Geodata - Kart- og eiendomsinformasjon til meglere	1 678	1 584
Landbruk – Antall søknader med innvilget tilskudd	1 189	881
Landbruk - Innvilget tilskudd (MNOK)	112	130
Landbruk - Andre landbrukssaker, vedtak og uttalelser	379	335

Viktige begivenheter

Kommunalområde By- og stedsutvikling leverer mange saker til politisk behandling, og jobber med saker og temaer som ofte gir et stort engasjement i samfunnet og hos politikken. I 2023 leverte vi 47 saker til politisk behandling. Av disse kan vi nevne byutviklingsplanen (januar), plan for klimanøytral drift (mars), og kommuneplanens arealdel (juni). Andre saker til behandling som har skapt stort engasjement er for eksempel bruk av Kjeller flyplass, konsesjon for Krokstad Skov, og førstegangsbehandlinger av reguleringsplanforslagene for Lahaug skytebane, kvartal 8 i Lillestrøm by, Romerike helsebygg og byssterminal og Nova spektrum.

Kommunen har til enhver tid et stort antall reguleringsplaner under utarbeidelse eller til behandling. I 2023 ble følgende tre planer endelig vedtatt: Leiraveien bussanlegg (mars), Tretjernedalsveien (oktober) og Bingsfoss ungdomsskole (desember). I 2023 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra oppstartmøtet til vedtatt plan 810 dager, dvs. 2,2 år. Av denne tidsbruken lå 20 % på administrativ og politisk behandling i kommunen, 7 % på høring og offentlig ettersyn, mens forslagsstillers tidsbruk utgjorde 72 % av tiden planprosessen tok.

Det er åtte områdereguleringsplaner under utarbeidelse. Dette er kommunens egne planer. Her er det mange komplekse problemstillinger og ofte kryssende interesser. Arbeidet er omfattende og tar mer tid en detaljreguleringsplaner.

Det er krevende økonomiske tider, noe som preger både byggebransjen og folks privatøkonomi. Likevel har vi så langt ikke hatt merkbar mindre pågang på plan- og byggesaker enn tidligere. Imidlertid ser vi at sakstypen på byggesaker endrer seg fra større bygg til mindre tiltak – noe som igjen tvinger frem en gjennomgang av om våre gebyrer treffer riktig.

Tilsyns- og ulovlighetsarbeidet har fått et betydelig oppsving i 2023. Vi har i større grad enn tidligere fulgt opp ulovligheter som går på bekostning av samfunnets verdier og interesser som masseutfylling i kvikkleireområder, bedehus i industribygg, hyblifisering, privatisering av vassdrag, eller brannfarlige bygg. Dette arbeidet vil videre systematiseres slik at en stor del av nye bygg vil kontrolleres av tilsynsavdelingen før man gir tillatelse til å bruke dem.

I 2023 vedtok Lillestrøm kommune sin første arealdel til kommuneplanen. Det var resultat av et stort planarbeid, der føringer og arealpolitikk fra tre kommuner ble harmonisert. Ny kommuneplan gjorde det enklere å behandle saker likt i hele kommunen, samtidig som det medførte store endringer for enkelte deler av kommunen. Det tar tid for bransjen å omstille seg til en slik harmonisering av bestemmelser, og i enkelte områder ikke er mulig å gjøre det samme som tidligere. Dette setter større krav til tydelighet i vår veiledning.

Kommunens klimaarbeid fortsetter, og i 2023 vedtok kommunen at vi skal styre mot klimanøytral drift i 2027. I klimabudsjettet for 2023 lå det 17 tiltak i ulike deler av organisasjonen, hvorav 14 er gjennomført eller startet opp i løpet av året. Disse er helt eller delvis finansiert fra klimafondet.

I løpet av året er det gjennomført flere sykkeltiltak i tråd med sykkelstrategien, blant annet flere sykkelparkeringer og sykkelgater i Lillestrøm by og på Strømmen. Det ble lagt fram en sak om videre drift av bysykkelordningen og pilotprosjekt for sykkelgater, og lokal forskrift for små elektriske kjøretøy er satt i verk.

En tørr forsommer bidro til flere skogbranner og kommunen hadde økt søkelys på forebygging av skogbrann sammen med skognæringa og Nedre Romerike brann og redningsvesen. Det ble avholdt

møte, rentemidler i skogbruket ble benyttet til innkjøp av brannsveiper, som ble delt ut ved behov. Gratis skogbrannplakater ble også delt ut på forespørsel.

Tørke i juni, en regnfull juli, flom i august og senere mye nedbør i innhøstinga, bidro til en vanskelig vekstsesong for landbruksnæringa. Dette har gitt merarbeida knyttet til informasjon, møter og forvaltning av tilskudd ved produksjonssvikt. Arbeidet pågår ennå.

Kommunen opprettet for 2023 et lokalt bionovafond. Totalt innvilget kommunen nesten 2,4 millioner kroner til 14 tiltak, som skal bidra til at landbruket når målene i landbrukets klimaavtale og/eller reduserer forurensing av jordpartikler og næringsstoffer til vassdrag, jf. tiltaksplanen for Oslofjorden. Bionovafond fikk nasjonal oppmerksomhet som et viktig kommunalt tiltak for at landbruket skal bidra til å redusere klimautslipp og binde karbon i jord. De resterende midlene kan søkes på for 2024.

Overvåkingsresultater viser at pløying om våren i stedet for om høsten gir mindre erosjon og lavere tilførsler av næringsstoffer til vassdragene, særlig når det regner mye. Vinteren 2023/2024 har så mye som 85 % av åpenåkerarealene ligget urørt i Lillestrøm. Dette er veldig bra og dessuten rekord i kommunen!

Kantvegetasjon mot bekken er viktig for å bedre tilstanden og vannmiljøet i vassdragene. Høsten 2023 har elever ved Hvam videregående skole plantet flere hundre trær langs Åa i Blaker. Arbeidet har vært gjennomført av Vannområde Øyeren i samarbeid med kommunen og grunneierne langs vassdraget. Prosjektet er finansiert med tilskudd fra Miljødirektoratet, Statsforvalteren og Viken fylkeskommune.

Ny organisering av elgjakt i Lillestrøm kommuneskogen ble innført med virkning fra høsten 2023.

Prosjektet "Modernisere løsninger plan, bygg og geodata" er startet, og konseptfase gjennomført. Prosessen sikrer et fundament for kontinuerlig forbedring i digitalisering og optimalisering for våre plan- og byggesaksprosesser.

Vi styrket vår posisjon som en foregangskommune i digitaliseringen av planprosesser ved å inngå en avtale om å være en nasjonal pilot. Dette samarbeidet, støttet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og koordinert av KS, bringer oss i tett samarbeid med våre leverandører for å utvikle en effektiv og målrettet digital planprosess. Som en av fem nasjonale piloter tar vi sikte på å etablere en modell for mottak av planinitiativ og planforslag som ikke bare møter våre lokale behov, men også er i tråd med nasjonale visjoner og mål. Dette pionerarbeidet markerer et viktig skritt mot en mer strømlinjeformet, tilgjengelig og fremtidsrettet planleggingsprosess.

I 2023 innførte vi den nye skybaserte kartløsningen Origo, som gir alle tilgang til våre omfattende kartdata, og muligheten til å fremstille disse dataene i 3D. Dette er ikke bare et teknologisk fremskritt, men forenkler måten vi analyserer og forstår områdene vi jobber med. Med Origo kan vi nå gjennomføre detaljerte plananalyser og DOK-analyser med enkelhet, noe som bidrar til mer informerte beslutninger og bedre planlegging for fremtiden.

I løpet av året har vi mottatt rundt 70 henvendelser fra pressen (i hovedsak Romerikes Blad) som er svart ut. En stor andel av henvendelsene dreier seg om byggesaker, eller tilsyn- og ulovlighetsoppfølging. Våren 2023 var det også flere oppslag i nasjonale medier (Aftenposten, Dagens Næringsliv og Morgenbladet) om utviklingen av Lillestrøm by, der vi la spesielt merke til overskriften «Glem Oslo, nå er det Lillestrøm som gjelder».

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	110 983	115 537	100 915	14 622
Sum Lønn	110 983	115 537	100 915	14 622
Utgifter	19 887	33 648	31 641	2 007
Sum Utgifter	19 887	33 648	31 641	2 007
Inntekter	-71 463	-83 594	-69 196	-14 397
Sum Inntekter	-71 463	-83 594	-69 196	-14 397
Netto resultat	59 407	65 591	63 360	2 231

Kommentar til status økonomi

By- og stedsutvikling sin opprinnelige ramme i 2023 var 59,4 mill. kroner. Revidert ramme ved årets slutt viser 65,5 mill. kroner. Det vil si en netto økning i rammen på 6,1 mill. kroner. Økningen skyldes kompensasjon for årets lønnsoppgjør og økte pensjonsutgifter.

Nettorammen består av 2 deler, selvkost (2,3 mill. kroner) og ikke selvkost (63,2 mill. kroner). By- og stedsutvikling har et mindreforbruk på 2,2 mill. kroner, som utgjør 3,4 % av budsjettrammen.

For ikke-selvkostområdet utgjør mindreforbruket ca 2,7 mill. kroner. Dette forklares med lavere lønnskostnader grunnet vakanser i forbindelse med ubesatte stillinger og langtidssykefravær gjennom året. Samtidig var det lavere inntekter knyttet til hogst i kommuneskogen og salg av kart.

Selvkostområdene samlet har et negativt avvik på 0,5 mill. kroner. Byggesak er eneste selvkostområde innenfor by- og stedsutvikling som er 100 % selvkostfinansiert. Byggesaksgebyrene ble justert ned fra 34 mill. kroner i opprinnelig budsjett til 27 mill. kroner i revidert budsjett, med tilsvarende budsjetttert økning i bruk av fond. Regnskapet viser at inntektene på byggesaksgebyr ble 30 mill. kroner, dvs 3 mill. kroner høyere enn revidert budsjett. Lønnsutgiftene på byggesak ble også betydelig lavere enn budsjetttert. Dette betydde at det var nødvendig å bruke mindre av selvkostfond enn det som var budsjetttert, og det forklarer det store avviket på inntektssiden.

Investeringer

Redegjørelse for status på investeringsprosjekter gjøres pr. hovedprosjekt ihht. økonomireglement for Lillestrøm kommune. Det gjøres i egen tabell, som også viser totalbudsjettet og påløpt regnskap totalt for prosjekter som løper over flere år. I disse prosjektene vil avvik økonomi i årets budsjett - regnskap i mange tilfeller ikke gi tilstrekkelig informasjon, og kun være et periodiseringsavvik.

I talltabellen vises totalbudsjett og totalt forbruk pr hovedprosjekt, i tillegg til årets budsjett og regnskap, samt avvik. I kolonnen "Totalt budsjett" vises sum vedtatt budsjett for prosjektet, inkludert midler som er vedtatt i ÅB/HP 2024-2027.

I den verbale rapporteringen gjøres det rede for status økonomi i forhold til avvik og aktivitet for året, samt fremdrift i forhold til plan.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Anskaffelse av biladministrasjonsverktøy	2 000	2 097	4K-2024	986	1 083	-97 Hensikten med verktøyet er å kunne koordinere bruken av biler slik at bruk og antall optimaliseres, samt at kommunen har kontroll på kjørte kilometere med tanke på leasingavtaler med mer. Prosjektets investeringer ble sluttført 2023. Prosjektet vil bli avsluttet med et lite merforbruk på grunn av at flere lokasjoner enn planlagt trengte elektroniske nøkkelskap, samt at det måtte gjøres en ekstra tilpasning i systemet knyttet til kommunens mange ulike typer adgangskort (som man bruker for å hente ut nøkler). Biladministrasjonssystemet sikrer nå full oversikt over kommunens maskin og kjøretøypark, samt at det er installert elektroniske kjøreboker i alle person og varebiler. Det innebærer at vi sikrer lovverkets krav om kjørebok. Systemet er under implementering, og det gjenstår nå få lokasjoner igjen som skal inn på systemet. Rapporter og oversikt knyttet til bilparken skal nå tas ut fra nytt system.
Ballbinger	0	1 021	4K-2027	0	1 021	-1 021 I økonomiplan 2024-2027 er det avsatt en årlig ramme til oppgradering og etablering av ballbinger. Mange av kommunens ballbinger har svært dårlig tilstand, og må skiftes ut. Videre er det ønske om flere ballbinger i kommunen. For å rekke å gjennomføre tiltak i 2024 er det er påbegynt arbeider med

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						ballbinger på Sagdalen skole og Kjeller skole allerede i 2023. Tiltakene ferdigstilles i løpet av 2024. Forbruket i 2023 dekkes av budsjettmidler i 2024.
Bil Asak avlastningssenter	1 329	964	4K-2032	1 329	964	365 Det er foretatt kjøp av 2 biler til transport i avlastningstjenestene Bo og miljøtjenester.
Bingsfoss skole - ombygging og utvidelse	160 391	15 811	3K-2025	6 069	6 189	-120 Bingsfoss ungdomsskole skal ombygges og utvides til en fullverdig 6-parallell skole med to nye tilbygg i forlengelse av eksisterende fløyer ettersom dagens klasserom er for små til å ha plass til 30 elever. Detaljreguleringsplanen ble vedtatt i desember 2023. Kostnadsoptimalisering er utført og underlag for kontrahering av entreprenør er utarbeidet. Tilbudskonkurranse avholdes i 1. kvartal 2024 og planlagt ferdigstillelse av ombygging/utvidelse er til skolestart 2025. Årets merforbruk dekkes av budsjettmidler i 2024.
Blaker kirkegård - utvidelse og rehabilitering	74 730	16 762		3 296	2 083	1 213 Prosjektet består av fire delprosjekter hvorav ett, rehabilitering av servicebygg, er ferdigstilt. Blaker kirke - Utvidelse av kirkegård: Det er inngått avtale med entreprenør om utvidelse av kirkegården. Rammetillatelsen er mottatt, og det arbeides med å svare ut vilkår til IG før søknaden kan sendes inn. Avtalen med entreprenør må revideres når IG er mottatt og ny fremdriftsplan kan utarbeides. Budsjettet må også revideres på bakgrunn av dette.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						Blaker kirke - Nytt driftsbygg: Rammetillatelsen er mottatt. Det arbeides parallelt med å svare ut vilkår til IG i rammetillatelsen og anskaffelse. Kontraktsarbeidet vil utføres som en totalentreprise. Anskaffelsesdokumentene mangler kun mindre justeringer, før kontrakten kan publiseres. Budsjett og fremdriftsplan må revideres på bakgrunn av mottatte tilbud. Blaker kirke - Rehabilitering kapell: Forprosjekt/skisseprosjekt er påbegynt. Det er hovedfokus på de større kostnadsdrivende fagene som geoteknikk, ventilasjon, VA, elektro og brann. Rådgivere er engasjert, og har utført befarings og undersøkelser av det eksisterende bygget. De skal levere en rapport som vil omhandle tiltak/kostnader for å rehabilitere kapellet. Oppsummert for de tre delprosjektene er det stor usikkerhet med tanke på økonomiske rammer i prosjektet.
Blaker Skanse	15 000	344	4K-2028	1 000	344	656 Arbeidet med rehabilitering av Blaker Skanse er et omfattende prosjekt som vil gå over flere år. Det var planlagt et større prosjekt rundt kloakk/avløp i 2023. Dette ble dessverre utsatt til 2024. Midlene i 2023 ble benyttet til noen prosjekteringskostnader for avløpsprosjektet samt noe infrastruktur for å gjøre stedet til en destinasjon for opplevelser. Det er store planer for vedlikehold og videre utvikling av Blaker skanse i årene som

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt				Avvik i kr	Kommentar
Boliger - kjøp og salg	176 941	171 872	4K-2032	30 841	58 196	-27 355	kommer. Alle resterende midler skal overføres til 2024. Boligdrift kjøper boliger etter innmeldte behov fra Helse og mestring og NAV, og selger boliger som det av ulike årsaker ikke er ønskelig å beholde. I 2023 er det kjøpt 13 boliger for til sammen ca 56 mill. kroner. Det er solgt 6 boliger og 1 tomt. Som en følge av salg er det tilbakebetalt tilskudd mottatt fra Husbanken for 4 boliger som er solgt. Kommunen har mottatt tilskudd for 7 kjøpte boliger på til sammen 6,8 mill. kroner. Husbanken har avviklet tilskudd til kjøp av utleieboliger i perioden 01.01.23 – 15.06.23 og fra 01.01.2024. Denne tabellen viser kun utgifter på prosjektet. Inkluderer man salgsinntekter har prosjektet 4,9 mill. kroner i restmidler i 2023, som vil benyttes til kjøp av bolig i 2024.
Branntiltak LIBOS og Kjerulfsgate 22 B og C	21 039	2 026	4K-2024	1 252	639	613	Det skal gjennomføres brannsikringstiltak på LIBOS og boliger i Kjerulfsgate 22. Oppstart av arbeidene har vært utsatt i lengre tid i påvente av rammeavtale for sprinklerarbeider, som nå er på plass. Arbeidene starter opp tidlig i 2024, og det antas at begge byggene skal være ferdig sprinklet innen oktober 2024. Hoveddelen av jobben er fullsprinkling av alle arealer. Det vil være mindre byggrelaterte arbeider og noe elektro arbeider. Det er full drift både på Libos og i Kjerulfsgt under hele byggeperioden.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Breidablikk barnehage - riving, opparbeidelse av park	4 000	929	2K-2024	2 000	929	1 071 Driften ved Breidablikk barnehage på Skjetten ble avsluttet sommeren 2023, og barna ble flyttet til paviljongen på Strømmen stadion. Bygningsmassen på tidligere Breidablikk barnehage er totalt nedslitt og oppfyller ikke dagens forskriftskrav. Barnehagen vil bli revet og det vil bli opparbeidet en liten park på området. Prosjektert er ferdig med planleggingsfasen. Entreprenør starter arbeidene i mars 2024 og planlegger å være ferdig i løpet av mai 2024. Pt antas det at prosjektet gjennomføres innenfor vedtatt budsjettramme, men det er ingen reserve eller usikkerhetsavsetning i prosjektet. Det knyttes usikkerhet til prøvetaking i grunn og evt. konsekvenser av dette.
Brånåsdalen	65 496	68 649	Ferdig	1 900	865	1 035 Prosjekt er ferdigstilt og videre oppfølging overføres til linjeorganisasjonen. Sluttrapport behandlet av kommunestyret i sak 237/20. Avdeling Prosjekt miljøteknikk har hatt ansvar for vedlikehold av Holtparken i 3 år, der siste året er nå utbetalt, og ansvar for vedlikehold vil overføres til linjeorganisasjonen. Prosjektet avsluttes iht framdrift og budsjett.
Byggherre - Oppfølging i garantitiden	-	-	LØPENDE	1 446	1 124	322 Kommunens store byggeprosjekter avsluttes i forbindelse med tertialrapporteringer, etter at ettårsbefaring og eventuelle restarbeider er gjennomført. Videre oppfølging av prosjektene til og med

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Båtseptik	1 500	64	2K-2024	1 500	64	1 436	5-årsbefaring føres på dette prosjektet. Det er behov for å etablere et punkt der båter kan levere septik på Øyeren. Det er ikke tilrettelagt med dekkende tømme løsninger for de to mest vanlige typene båtseptik idag, fast tank og porta-potti, hvilket gjør vassdragene mer utsatt for direkteutslipp. Vannområde Øyeren og Leira-Nitelva har i samarbeid med kommunene, som er tilknyttet Øyeren, bestemt at det skal etableres et tømmeanlegg for båtseptik på Gansvika. Dette er et prosjekt som finansieres av Lillestrøm kommune, Enebakk kommune, Indre Østfold kommune og Rælingen kommune med Lillestrøm kommune som byggherre. Prosjektering er ferdigstilt og prosjektet er kunngjort og tildelt entreprenør. Anleggsfase vil starte Q1 2024 med ferdigstillelse Q2 2024.
Dalen skole - rehabilitering av svømmebasseng	32 238	10 235	3K-2024	29 305	7 301	22 003	Arbeidene med rehabilitering av svømmebassenget på skolen ble startet opp noe senere enn opprinnelig planlagt i 2023, som en følge av behov for økt budsjetttramme. I henhold til kommunestyresak 89/23 behandlet 14.06.23, er rammen økt til 53,0 mill. kroner i økonomiplan 2024-2027. Arbeidene startet opp i august. I forbindelse med riving av innvendige konstruksjoner ble også tilstanden på bassenget undersøkt nærmere, og det ble avdekket at dekkekonstruksjonen

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Digitalisering og styring av bygningsmasse	1 432	57	4K-2024	732	57	675	på siden av bassenget var i svært dårlig tilstand. Etter en grundig kartlegging av konstruksjoner og løsninger, og tilhørende prisinnhenting, ble det konkludert med at dekkene måtte rives og nye dekker måtte bygges opp igjen. Dette førte til at det ble tilnærmet stopp på arbeidene i november og mye av desember. Rivingen kom imidlertid igang igjen før jul og var ferdig rett på nyåret. Det ble også funnet at betongrampen i bassenget var i dårlig forfatning og måtte rives. På selve bassengkonstruksjonen var det imidlertid ikke store skader og denne kunne beholdes. Som en konsekvens av dette vil bassenget ferdigstilles senere enn det som var planlagt. Det planlegges per nå med at bassenget kan tas i bruk i oktober 2024, i stedet for ved skolestart. Dette er drøftet med skolens ledelse og er ikke vurdert å være kritisk. Disse endringene innebærer også at økonomien i prosjektet er anstrengt, men vurderingen er at det foreløpig ikke er nødvendig å be om mer midler. Som en følge av utsettelsen er det også brukt betydelig mindre midler i 2023 enn budsjettet. Det er avsatt midler til å utarbeide digitale tegninger av en rekke kommunale bygg som mangler dette. Midlene har stått ubrukt i flere år, men mot slutten av 2023 startet

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Driftsovervåkning vann og avløp	5 000	0	Ferdig	5 000	0	5 000	arbeidet opp for enkelte bygg. Arbeidet vil fortsette i 2024. Prosjektet er gjennomført som et driftsprosjekt og kostnadene er ført her. Det har foreløpig ikke vært nødvendig med investeringsmidler.
Eiendom - utviklingsplan	245 680	52 973	4K-2032	29 935	31 747	-1 812	Prosjekter gjennomføres i henhold til en utarbeidet prioriteringsliste. I 2023 er rammen blant annet benyttet til rehabilitering og etterisolering av fasader på Solbakken, en rekke tiltak på Sørumsand skole, ventilasjon på Sagdalen skole, skallsikring- og adgangskontrolltiltak på en rekke bygg, ENØK-tiltak på en rekke bygg, samt startet opp utskiftning av heis i Åråsveien. I tillegg til HMS-tiltak prioriteres tiltak som er energibesparende, samt tiltak som sparer kommunen for fremtidig vedlikehold. På grunn av uværet "Hans" måtte en stor andel av midlene omprioriteres til etterisolering og omtekking av tak på en rekke bygg. Dette medførte også et lite merforbruk i 2023 som dekkes av budsjettramme i 2024.
Energibrønner kunstgressbaner	10 000	52	4K-2025	500	52	448	Det er ønskelig å etablere 600m dype energibrønner med varmepumpe for oppvarming av én eksisterende og én ny kunstgressbane på Fedrelandet. Prosjektet har brukt en del tid på avklaringer rundt styring av prosjekt, kartlegging av tilgjengelige midler og avklaring rundt anskaffelse. Kalkyle fra konseptfasen er en god del høyere enn avsatt budsjett samt påregnelige

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
ENØK - Oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg	30 000	5 186	4K-2025	5 000	5 186	-186 tilskuddsmidler. Prosjektet vil bli forsinket grunnet nødvendige avklaringer rundt gjennomføring og økonomi. Det er bevilget ekstramidler til oppgradering av ventilasjonsanlegg på kommunale bygg i årene 2023-2025. I 2023 er midlene benyttet til montering av nytt ventilasjonsanlegg på Sørumsand skole. Delprosjektet er ferdigstilt, med et lite merforbruk ettersom det måtte etableres ny adkomst og trapp til ventilasjonsanlegget av HMS-hensyn. Merforbruket dekkes av budsjettmidler i 2024. I 2024 er det planlagt utskiftning av ventilasjonsanlegg på Asak svømmehall, Frogner gamle skole og Hovinhøgda skole.
Enøk-investeringer	-	-	LØPENDE	3 135	2 872	263 I 2023 er midlene benyttet til varmepumpe og varmeanlegg på utvalgte skoler. Alle planlagte tiltak er ferdigstilt for 2023.
E-skatt - Bro Skjærvagapet	55 409	5 441	4K-2028	749	1 118	-369 Etter at planleggingen av gang- og sykkelbro over Skjærvagapet ble midlertidig stanset høsten 2022 grunnet brokollapsen for Tretten bro, ble arbeidet gjenopptatt vinteren 2023. Det planlegges for en ny broløsning, hvor ulike konseptløsninger og kostnadsbudsjetter utredes. I løpet av våren 2024 planlegges det å utlyse konkurranse for å komme i dialog med mulige entreprenører for en optimalisering av dette prosjektet.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt				Avvik i kr	Kommentar
E-skatt - Husebylåven	74 000	70 676	Ferdig	50 465	48 641	1 824	Det planlegges å fremme en politisk sak om dette høsten 2024. Husebylåven ble offisielt åpnet 18. november 2023, og åpningsdagen inneholdt et bredspektret program. Prøvedriftsfase pågår, og det vil påløpe utgifter til oppfølging gjennom 2024. Responsen fra Kultur og besøkende er positive. Det lånes ut 4 enkeltstående lokaler via booking. Disse rommene er møterom, et samlingslokale/kafe, aktivitetskjøkken og en "black box". Eksempelvis var det 45 enkeltstående leietakere i januar 2024, i uke 6 hadde låven over 400 besøkende og lørdagskafeen setter nye vaffelrekorder.
E-skatt - inv vei og trafikksikring	-	-	LØPENDE	3 683	5 083	-1 400	Tiltakene gjelder innsnevring av utflytende kryss og trafikksikringstiltak. Ombygging av bussholdeplasser med universell utforming og leskur. Innstramming av kryss og forlengelse av fortau og fotgjengerfelt. Sikringstiltak ved skolene. Underskudd på ca 1,4 mill. kroner i 2023 dekkes av bevilgningen gitt i 2024.
Flomvern	91 000	5 585	4K-2026	6 926	3 012	3 915	Eksisterende flomvoll i Leirsund må heves for å sikre deler av tettstedet mot framtidig økt vannivå grunnet klimaendringer. Når tiltaket er gjennomført vil Leirsund være sikret mot 200 års flom. Prosjektering og regulering av prosjekt er ferdigstilt. Utførelsen vil bli delt opp i to etapper, der etappe 1 ved Sundstuveien vil begynne først. Deretter vil etappe 2

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Friluftsanlegg og parker	32 681	12 188	4K-2031	3 204	2 804	400	ved Sundveien startes. Etappe 1 ble kunngjort i desember 2022, men måtte avlyses grunnet tilbud utenfor budsjett. I sak 68/23 som ble behandlet i kommunestyret 10.05.2023 ble det vedtatt å utsette prosjektet og at det søkes om tilskudd fra NVE på nytt. Søknad er sendt og vi venter svar Q1 2024. Parallelt med søknad pågår grunnerverv for etappe 2. Forprosjekt for flomsikring av Lillestrøm by er ferdigstilt. I41042 Sagstien turvei: Prosjektet gjelder slutføring av Sagstien langs Sagelva. Det er gitt avslag på byggesøknad, og tilpasninger må gjennomføres. Statsforvalter må godkjenne ny søknad før arbeidet kan gjennomføres. I41032 Friluftsanlegg og parker: rammeprosjekt - midler fordeles til underprosjekter. I41051 (Fetsund turvei/Søndre Bjanes): Prosjektet avsluttes 2/3. kvartal 2024. I41001 (Utendørs treningsapparat til egenorganisert aktivitet): Prosjektet er avsluttet. Resterende midler skal flyttes til I41024 (Heia friluftsområde). I41024 (Heia friluftsområde): Prosjektet er avsluttet. Merforbruk skal dekkes av midler fra rammeprosjektet I41032 (Friluftsanlegg og parker - løpende ramme). I41020 (Friluftsliv Stampetjern, Tærudtjern, Isakbekken): Prosjektet ferdigstilles i 2024. Avhenger av tillatelse fra Statsforvalter ved Stampetjern.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Avvik i kr	Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap			
Frogner kirkegård - utvidelse	35 743	5 300	4K-2030	3 538	3 371	167		I41073 (Rehabilitering og utbedring Torvet i Lillestrøm): Prosjektet er avsluttet. I41023 (Grønnstruktur/Lekeplasser Fetsund sentrum): Prosjektet ble avsluttet i 2021. I41071/I41072 (Asfaltering Skedsmo idrettspark/Asfaltering Lillestrøm idrettspark): Prosjektene skal ses i sammenheng, midler legges til I41072. Gjennomføres 2. kvartal 2024. I41047 (Karisdumpa - slutføring): Prosjektet er slutført. I41049 (Grillplass flomvollen): Prosjektet er slutført. I41050 (Stasjonsstranda Fetsund fullføring turvei): Prosjektet er slutført. I41074 (Rehabilitering og nyetablering turvei Heia friluftsområde): Prosjektet avsluttes i 2. kvartal 2024. 167 Frogner kirkegård skal utvides for å etablere flere gravplasser. Oppstartsmøte med planavdelingen ifm. detaljregulering ble avholdt i juni 2023, og varsel om oppstart av detaljregulering ble sendt ut høsten 2023. Geotekniske undersøkelser og arkeologiske registreringer er ferdigstilte. Det er krevende geotekniske forhold på tomten, noe som setter begrensninger for utvidelsen av kirkegården. I tillegg er det registrert kulturminner som kan medføre begrensninger for enkelte områder som berøres av utvidelsen. Det må avklares med planavdelingen om utvidelsen krever konsekvensutredning. Grunnerverv er

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						i startsfasen. Hvis grunneier og kommunen ikke kommer til enighet er det mulig at det må gjennomføres en ekspropriasjon. Det er utarbeidet en kalkyle for prosjektet og totalrammen er økt til 67,7 mill. kroner. Gjennomføringen av prosjektet er skjøvet ut av planperioden i økonomiplan 2024-2027, med forventet ferdigstillelse i 2030. Lillestrøm kirkelige fellesråd har meddelt av de ikke har tilgjengelige gravplasser fra 2028.
Gulenga, flytting til Huseby	700	273	Ferdig	200	273	-73 Prosjektet med å flytte Gulenga til Huseby gård er under arbeid. Dette er en husmannsplass som skal flyttes til Skedsmo bygdemuseum i samarbeid med blant annet Skedsmo historielag. Kostnadene som er påløpt i 2023 har gått til geotekniske undersøkelser. Dette var nødvendig for å kunne gå videre med en byggesak. Prosjektet fortsetter i 2024 med byggesak og flytting av bygget.
Haugtun - ny spesialscole	263 800	15 672	1K-2026	10 792	11 464	-672 Prosjektet er under projektering og kvalitetsikret før anbudskonkurranse. Prosjektet er ferdig med forprosjekt og det er forventet en publisering av konkurransen medio februar 2024. Prosjektet har gjennomført usikkerhetsanalyse og det er forventet høyere kostnader i forbindelse med at bassengdelen er prosjektert med større omfang i forprosjektet. Justeringer kan utføres etter anbudskonkurranse. Søknadsprosess er gjennomført og

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Helse og mestring, generell ramme	8 997	3 283	4K-2032	135	135	0	godkjent fra planavdeling og fra arbeidstilsynet. Forventet ferdigstillelse og overlevering 1. kvartal 2026.
Idrett	-	-	LØPENDE	19 957	15 391	4 566	I41037/E41073 Kunstgressbane Fedrelandet: IG er gitt, byggestart i mars 2024. Planlagt ferdigstilling juni 2024. Sannsynlig merforbruk på ca 1,5 mill, dette dekkes av mindreforbruk på prosjekt E41062 (Kampsportlokaler Åråsveien).I41059 Lillestrøm idrettspark kunstgressbane: Prosjekt sendes ut på anbud 1. kvartal 2024. Planlagt gjennomføring i 2024.E41062/I41044 Kampsportlokaler Åråsveien 16: Prosjektet ferdigstilles 1. kvartal 2024. Mindreforbruk disponeres på prosjekt E41073 (Kunstgressbane Fedrelandet).E41046 Snøproduksjon: Prosjektet avsluttes 2. kvartal 2024. E41060/I41021 Flomlysanlegg Strømmen stadion: Prosjektet ferdigstilles 2. kvartal 2024.I41053 Gamle Tærud skole: Prosjektet gjennomføres i løpet av 2024.I41055: Gjelder investeringer knyttet til oppfølging av temaplan for idrett. Disse er fordelt på underprosjekter.I41060 (Fedrelandet - nytt klubbhus): Midlene er flyttet til drift. Prosjektet er under utredning. I41061 (Hvaltjern klubbhus): Midlene er flyttet til drift. Prosjektet gjennomføres i regi av Fet skiklubb i 2024-25.I41078

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						(Ledteknologi): Prosjektet gjennomføres i 2024, delfinansieres av eksterne midler.I41076 Sluttoppgjør Skjetten klubbhus. Prosjektet er avsluttet, gjenstående midler skal flyttes til prosjekt I41065 Rehab kunstgress Skedsmo stadion.I41045 Sluttoppgjør Bråteåsen skiløype: Overførte spillmidler er flyttet til D41028. Prosjektet er avsluttet.I41046 Sluttoppgjør Melvold svømmehall: Overførte spillemidler er flyttet til D41028. Prosjektet er avsluttet.I41052 Lillestrøm treningspark sluttoppgjør: Overførte spillemidler er flyttet til D41028. Prosjektet er avsluttet.
Investeringer Kirkelig fellesråd	-	-	LØPENDE	9 278	9 278	0 Investeringstilskudd til rehabilitering av kirker, solceller på kirkebygg, samt nytt orgel i Fet kirke er overført til Lillestrøm kirkelig fellesråd i tråd med vedtatt budsjett.
IT-investeringer	-	-	LØPENDE	8 386	5 395	2 992 IKT, ramme for senere fordeling: Dette er et prosjekt hvor det blir tilført midler som vil bli tatt ut den dagen vi skal bytte ut sentralt IT-utstyr. Under etableringen av Lillestrøm kommune ble det kjøpt inn nytt utstyr som vi må bytte ut hvert 3-5 år. I 2023 brukte vi midler på å skifte ut switcher og WIFI-punkter. Det kommer en utskiftning på backup utstyr i 2024, samt på dataromservere og brannmurer i 2025.IKT, Fiberoptisk plan: Det er hvert år lagt inn en ramme til

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						utbygging av fiber mellom kommunens ulike lokasjoner og til utskifting av sentralt kommunikasjonsutstyr. At kommunen eier sitt eget fibernett gir en svært effektiv og rimelig løsning for kommunikasjon sammenliknet med leie av kapasitet fra eksterne leverandører. I 2023 bygget vi ut flere lokasjoner og fikk økt redundansen og kapasiteten i fibernettet vårt. Det er etablert kommunal fiber til 6 lokasjoner. Vi la i 2023 ned ca 9 km trekkerør for fiber i samarbeid med andre aktører våre områder. Dette samarbeidet har også sørget for flere fibertraseer som øker vår redundans, beredskap og kapasitet. I 2024 vil vi bygge ut fiber i disse rørene for å erstatte flere leide linjer. Vi har kuttet driftsbudsjettet med 345.000,- siste 2 år pga reduserte kostnader på leide linjer. Dette samarbeidet har også sørget for flere fibertraseer som øker vår redundans, beredskap og kapasitet.
Kjellervolla skole - bruksendring	22 000	21 259	Ferdig	4 766	4 025	741 Kjellervolla skole er endret fra en ungdomsskole til barneskole ved å gjøre endringer på uteområdet, samt noe ombygging innvendig. Ombygging innvendig ble utført i 2 etapper; første etappe sommer 2022 og andre etappe i 2023. I tillegg er det etablert kiss and ride-løsning. Prosjektet vil avsluttes innenfor budsjett i 1. tertialrapport 2024.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Kjøp og salg av kommunal eiendom	125 918	52 642	4K-2032	92 300	28 188	64 112 Det er ikke solgt nærings-/tomtegrunn av betydning i inneværende år. Blaker Aldersheim har vært lagt ut for salg, men det er ikke interesse i markedet for denne eiendommen nå. Det pågår forhandlinger med Opplysningsvesenets fond om kjøp av arealene som kommunen fester ved Sten-Tærud. Dette fører til store avvik både på inntekts- og utgiftssiden på prosjektet i 2023. I 2023 er det innløst en tomt som ligger i tilknytning til søppeldeponiet i Brånåsdalen, i tråd med tidligere inngått kjøpsavtale for arealet. I tillegg er det utbetalt refusjon for etablering av nødvendig infrastruktur for Hval Søndre boligfelt i tråd med avtale om kostnadsfordeling, behandlet av kommunestyret 10.11.2023. Utbygger av området har stått for arbeidene, mens kommunen, som også eier tomtegrunn i området, refunderer utbygger for dens andel av infrastrukturen i området.
Kultur og frivillighet	26 825	11 739	4K-2031	6 788	5 696	1 092 Dette er en generell bevilgning for mindre investeringsprosjekter i Kultur. Årets ramme er benyttet til følgende: Akustikktiltak Stav skole - Dette prosjektet er avsluttet. Akustikken i samlingssalen på Stav skole ble forbedret i tråd med ønsker fra Strømmen og Skjetten skolekorps, musikkråd og skolen. Nitja kunstsenter - Dette er spillemidler fra Viken fylkeskommune til

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Kultur- og idrettsbygg/-anlegg - byggherre	9 578	3 451	4K-2032	1 478	1 301	177	byggeprosjektet, som er utbetalt etter avsluttet prosjekt og skal gå til nedbetaling av gjeld. I tillegg er det benyttet midler til digitaliseringsprosjekter i Kultur. I41041 Gamle Lillestrøm park: Prosjektet er påbegynt og avsluttes 2. kvartal 2024. Består av prosjektene regulering Skjetten skytebane og påbygg ridehall Sørums fritidsgård. Området rundt Hellaveien på og ved Skjetten skytebane skal i henhold til kommuneplanen være friområde og grøntområde. Nødvendige utredninger er utført i 2023. Forslag til reguleringsplan utarbeides og sendes til førstegangsbehandling våren 2024. Prosjektets ramme er økt med 1 mill. kroner i økonomiplan 2024-2027 for å ha tilstrekkelig med midler til å ferdigstille detaljreguleringen. Det er bevilget midler til utvidelse av ridebane på Sørums fritidsgård. I kommunestyresak 49/23 behandlet 13.12.2023 ble kommunestyret orientert om at utvidelsen av eksisterende ridehall må utsettes til det foreligger en helhetlig plan for hvordan eksisterende bygg kan settes i forsvarlig og hensiktsmessig stand. Kommunestyret vedtok at det skal fremmes en politisk sak i løpet av 1. halvår som utreder flere løsningsforslag for utvidelse og vedlikehold med økonomiske

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Kunstnerisk utsmykning	-	-	LØPENDE	1 659	1 225	433 konsekvenser. Konseptprosjektet er under etablering og det utvikles et prosjektmandat. Elvebredden kunstpark er et prosjekt som har gått over flere år og som nå så og si er fullført. Siste og ellefte verk, Nuova Vita av Turid Gyldenhammer, ble montert og avduket høsten 2023. Dette investeringsprosjektet kan nå avsluttes. Resterende budsjett overføres i sin helhet til Kunstnerisk utsmykningsordning (I41002). Prosjekt I4005 kan med andre ord legges ned fra og med 2024. Kunstnerisk utsmykningsordning er et løpende rammeprojekt hvor det bevilges midler til kunstutsmykning av bygg og uterom. Det jobbes nå med nye prosjekter ifm. nybygg og rehabilitering, som Bingsfoss ungdomsskole, Volla skole osv. Dette er store prosjekter som har flere års tidshorisont. Resterende budsjett overføres i sin helhet til 2024.
Kvartal 1 innredning, utstyr og inventar - Bibliotek og kulturskole	37 575	23 973	4K-2025	392	3 768	-3 376 Lillestrøm bibliotek ble ferdigstilt august 2022. Det har vært store forsinkelser på innføring av meråpent bibliotek og utgifter knyttet til denne anskaffelsen har vært usikre. Derfor har deler av innkjøp/interiør blitt utsatt til 2024 for å ikke å overskride budsjettrammen. Det er bevilget 10,0 mill. kroner til prosjektet mer-åpent bibliotek på Fet og Skedsmokorset. Det er noe usikkerhet ved oppstart av Fet bibliotek. Når det gjelder

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						Skedsmokorset bibliotek vil dette medføre utgifter i 2024. Skedsmokorset bibliotek vil få nye lokaler i Skedsmo senter, som vil kreve at noe av midlene vil bli benyttet i 2024. Leiekontrakt inngås i februar 2024. Fet bibliotek følger arbeidet med sentrumsutviklingen/områdeplan. De nye lokalene på Skedsmokorset vil medføre at ca. 7-8 mill vil bli benyttet i 2024. Beløpet er knyttet til inventar, mer-åpent og generelle byggetekniske tilpasninger.
Ladepunkter til fossilfrie biler	9 479	10 243	4K-2032	5 221	5 984	-763 Kommunen har fortsatt mange eldre, "dumme" ladere som bør byttes ut til nye ladere med vesentlig høyere driftsstabilitet, og som i tillegg kan styres til å håndtere betaling, justere effektnivå tilpasset strømprisene mv. Prosjektet har hatt høy aktivitet i 2023, og gjennomført tiltak på 23 lokasjoner. Dette har resultert i et merforbruk på i underkant av 0,8 mill. kroner. Det er ikke avsatt midler til prosjektet i 2024, så i 1. tertialrapport 2024 vil det søkes å flytte midler fra 2025 til 2024 på prosjektet.
Leirsundveien - robustboliger	116 600	106 152	Ferdig	11 662	9 390	2 272 Det er oppført 15 boliger og 1 korttidsplass med døgnbemannet base som opprinnelig ble ferdigstilt høsten 2022. Noen boliger i tun ble innflyttet i 4. kvartal 2022. Grunnet en omfattende vannlekkasje i desember 2022 måtte basen med administrasjon, fellesfunksjoner og leiligheter bygges opp på nytt

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt				Avvik i kr	Kommentar
Lillestrøm rådhus - Aktivitetsbaserte arbeidsplasser	5 000	0	4K-2024	3 000	0	3 000	innvendig. Dette ble ferdigstilt høsten 2023. Administrasjon og leiligheter i basebygget er planlagt tatt i bruk i 1. kvartal 2024. Arbeidene er utført av høy håndverksmessig kvalitet og med løsningsorienterte entreprenører. Prøvedriftsperiode for prosjektet pågår. Med stram økonomisk styring er prosjektet gjennomført innenfor budsjett. Det er noe etterslep på fakturering i prosjektet. Det er forventet at prosjektet avsluttes med et mindreforbruk på opptil 2 mill. kroner. Husbanktilskudd vil bli utbetalt når alle boliger er tatt i bruk. I løpet av 2023 har ca. halvparten av rådhuset gått over til aktivitetsbaserte arbeidsplasser og antall arbeidsplasser er økt med ca. 50, da deler av Oppvekst er flyttet fra leide lokaler i Solheimsgata. Deler av leieavtalen i Solheimsgata er sagt opp og spart inn. I 2024 er planen at hele rådhuset skal over på aktivitetsbasert arbeidsmåte, noe som vil skape en større fleksibilitet, samt utnytte bygget på en mer rasjonell måte i en tid hvor flere har hjemmekontor, eller er på farta i møter eller ute på oppdrag. Det har ikke påløpt utgifter på prosjektet i 2023, men det er anskaffet en del inventar og utstyr for å tilrettelegge for aktivitetsbaserte arbeidsplasser, noe som ikke kan føres i investeringsregnskapet og dermed er regnskapsført i driftsregnskapet.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt			Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Lillestrøm rådhus - ombygging	211 529	9 478	4K-2032	2 481	430	2 051 Det er påbegynt et arbeid med en konseptvalgutredning. Utredningen skal vurdere flere alternative grep for å utvikle rådhuset, fra kun nødvendig vedlikehold til større ombygginger. Konseptvalgutredningen vil ferdigstilles i 2024. Samtidig er det igangsatt et prosjekt for å endre varelevering og søppelhåndtering på rådhuset som følge av HMS-utfordringer, innenfor en ramme på 1,9 mill. kroner. Prosjektet har i 2023 stått i bero i påvente av godkjenning av byggesøknad. Dette er nå på plass, men arbeidene vil først starte opp i 2. kvartal 2024 når tælen har gått.
Lillestrøm sykkelby	-	-	LØPENDE	72	3 051	-2 978 I 2023 ble oppgradert sykkelparkering ved tre skoler og Nebbursvollen, bygd vognskur på en barnehage, farget sykkelfelt, etablert sykkelfelt i Kjerulfsgate og Teatergata og etablert sykkelgate i tre gater (Lerdalsgata, Voldgata, Nesgata). Alle prosjektene ble ferdigstilt, med unntak av Nesgata der det gjenstår skilting og fartshumper. Totalt er det investert 2,6 mill. kr på disse tiltakene. I tillegg er det brukt 2,6 mill. kr på asfaltering av gang- og sykkelveger. Kommunen har mottatt 4 mill. kr i belønningmidler gjennom byvekstavgiften til disse sykkeltiltakene, og det vurderes om det kan søkes ytterligere refusjon for tiltakene. I 2024 vil midler på prosjektet bli brukt som egenandel på sykkelprosjekt som i hovedsak

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt				Avvik i kr	Kommentar
Lystad brannstasjon	230 432	210 453	Ferdig	55 447	42 776	12 671	finansieres av belønningsmidler. Det planlegges for gjennomføring av samme typen tiltak som i foregående år. Prosjektet omfatter bygging av ny brannstasjon med tilhørende infrastruktur, adkomstvei og omlegging av ca. 250 meter av eksisterende fylkesvei. Prosjektet er ferdigstilt og bygget er tatt i bruk av NRBR. Midlertidig brukstillatelse ble mottatt 5. juni 2023, og ferdigattesten forelå 8. september 2023. Prøvedriftsfasen pågår, og avvik samt behov for tilpasninger som avdekkes i denne fasen følges opp i løpende møter med entreprenøren. Kontraktsarbeidet er ferdigstilt, men det er fortsatt noen avvik som er under diskusjon og dermed ikke lukket. Av større saker kan det nevnes prosjekteringsfeil på høyder i kurve rundt vognhallen, utførelse av en vannkum og håndtering/tilbakeføring av landbruksareal. Sluttoppgjøret fra entreprenøren er mottatt og omforent. Av gjenstående økonomiske usikkerheter kan nevnes utbedring av mobildekning, tilbakeføring av landbruksarealer, drenering av en vannkum og mindre brukertilpasninger. Prosjektet leveres i utgangspunktet godt innenfor budsjett, men det er feilaktig krevd merverdiavgiftsrefusjon for arbeidene knyttet til fylkesveien, slik at faktisk forbruk vil øke en del utover

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Maskiner og biler - utedrift	-	-	LØPENDE	28 180	24 783	3 397 nåværende prognose når dette korrigeres. Det jobbes med å få kontroll på disse tallene. Prosjektet er noe forsinket ihht. opprinnelig investeringsplan grunnet situasjon i verden som påvirker tilgjengelighet i markedet. Noen planlagte/gjennomførte innkjøp blir først levert i 2024. Hovedårsak er lang leveringstid. Ubenyttede midler ikke selvkost overføres fra 2023 til 2024, merforbruk selvkost dekkes inn av 2024 midler . Investert i 2023: ikke selvkost 3 varebiler, 3 traktor med utstyr, gressklipper m/opsamler, komprimatorbil, kantklipper til hjulgraver, feieaggregat, redskapsbærer ble gjennomført som hasteinnkjøp grunnet havari, står på innvestringsplan i 2026; selvkost lastebil, teletinner, 2 hjulgraver med utstyr, transporthenger, truck, 4 varebiler.
Maskiner og utstyr - eiendom	19 117	1 576	4K-2032	2 500	0	2 500 Det er avsatt en årlig rammebevilgning til anskaffelse av rengjøringsroboter. Robotene er viktige i arbeidet med å effektivisere renholdstjenesten. De planlagte innkjøp i 2023 må flyttes til 2024, da anskaffelse ikke var mulig å få gjennomført pga manglende kapasitet hos innkjøpsavdelingen.
Ny barnehage - Melby/Tømteveien	148 125	11 493	4K-2028	14 250	11 493	2 757 I tilknytning til fremtidig barnehage i Tømteveien arbeides det med etablering av nødvendig infrastruktur. Utbygger av området står for arbeidene, mens kommunen

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Avvik i kr	Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap			
Ny barnehage - Strømmen	0	35	4K-2030	0	35	-35		refunderer utbygger for den delen av infrastrukturen som er nødvendig for barnehagen. Ikke all infrastrukturen er ferdigstilt, og det er dermed kun utbetalt refusjon for de deler som er utført, og prosjektet har et mindreforbruk i 2023. Kommunens arbeid med planlegging av barnehagen vil starte opp i 2024. I revidert barnehagebehovsplan 2023-2032 er det beskrevet behov for en ny barnehage på Strømmen. Det er påbegynt en mulighetsstudie for vurdering av ulike tomter for plassering av en barnehage på til sammen 13 avdelinger i sone Strømmen. Behovet kan være fordelt på flere barnehager. Dette prosjektet er i startfasen, og planen er å ferdigstille utredningen i løpet av 2024. Det var ikke bevilget midler til prosjektet i 2023, midler som har medgått i 2023 dekkes av bevilgning i 2024. I økonomiplanen for 2024-2027 er det kun avsatt midler til utredning og planlegging av barnehagen, totalt 7 mill. kroner. Ferdigstillelse av prosjektet avhenger av hvilket konsept som blir vedtatt.
Nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri i Leirsundveien	6 900	2 181	4K-2026	3 704	986	2 718		Det er gjennomført en konseptvalgutredning (KVU), hvor konseptene tar for seg ulik plassering og lokalisering av hovedkjøkken, sentralvaskeri og driftssentral Miljøteknikk. Alle konsepter inkluderer videreføring av hjelpemiddeltjeneste på eksisterende

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett			
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Nytt sivilforsvarsanlegg Skedsmokorset	20 817	4 817		4	4	lokasjon. Konseptvalgutredningen viser at det i Leiraveien vil bli trangt dersom alle tjenestene skal ligge på kommunens tomt, og utredningen anbefaler derfor at nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri i stedet etableres på kommunens tomt i Leirsundveien på Skedsmokorset. Dette muliggjør planlegging av nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri uavhengig av hva og når det planlegges arbeider i Leiraveien 7. Samlokalisering av kjøkken og vaskeri muliggjør gode synergier, hindrer unødige dobbelstillinger, gir mer effektiv organisasjon, og produksjonslokalene har også flere av de samme tekniske løsningene. Konseptfasen er ferdig og videre planlegging ble besluttet av kommunestyret 08.11.2023. Det vil bli utarbeidet skisse- og forprosjekt til underlag for kontrahering av entreprenør. Prosjektet styres i henhold til ramme på 374,9 mill. kroner gitt i økonomiplan 2024-2027. 0 Prosjektet med etablering av kombinert kontor og lagerbygg for DSB/sivilforsvaret ble avsluttet i 1. tertialrapport 2023. Som informert om i formannskapssak 46/23 behandlet 15.03.2023 var de innkomne pristilbudene vesentlig høyere enn planlagt og forutsatt i forprosjekteringen. Som en konsekvens av det forhøyede prisnivået fra entreprenørmarkedet, meddelte DSB i brev datert

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt				Avvik i kr	Kommentar
Oppgradering barnehager - Byggherre	11 300	14 021	4K-2032	-2 865	-144	-2 721	02.02.2023 at de ikke lenger ønsker å realisere dette byggeprosjektet. I henhold til avtale har kommunen mottatt delfinansiering av påløpte utgifter fra DBS. Omfatter prosjektet ekstraordinær opprydding av utomhusarealer i Kjeller barnehage. Prosjektet er ferdigstilt, men sluttoppgjøret er omtvistet. Endelig økonomisk resultat vil avhenge av utfall av sluttforhandlinger/rettstvist.
Oppgradering barnehager - Eiendomsdrift	11 500	10 079	4K-2032	10 840	9 419	1 421	Omfatter prosjektet utbedring av uteområde ved Fjellboveien barnehage. Siden oppstart har barnehagen hatt store problemer med ras og erosjon i et område bak barnehagen. Det var derfor ønskelig å utbedre forholdene slik at området sikres godt og blir et område barnehagen kan ta i bruk. Prosjektet er ferdigstilt, men det jobbes med oppfølging av noen reklamasjonssaker mot utførende entreprenør på arbeider som er utført. Det forventes av prosjektet avsluttes i 1. tertialrapport 2024 med et mindreforbruk.
Oppgradering helsebygg - byggherre	16 853	573	4K-2032	1 053	573	480	Omfatter prosjektene branntiltak Stalsberg bo- og behandlingssenter og ombygging av sorteringsrom på Skedsmotun vaskeri. Prosjektet på Stalsberg har blitt satt på vent som en følge av omfattende setningsskader i bygget. Det er usikkert når prosjektet vil starte opp. Skedsmotun vaskeri har stort behov for utbedringer, spesielt i

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Oppgradering helsebygg - eiendomsdrift	40 190	15 316	4K-2032	13 355	6 613	6 742

uren sone hvor det er tatt i bruk en garasje for å ha tilstrekkelig med areal. I løpet av 2023 er det utarbeidet forprosjekt med konkurransegrunnlag, men deretter bestemt at prosjektet skal nedskaleres som en følge av at prosjektet "Nytt hovedkjøkken og sentralvaskeri i Leirsundveien" er vedtatt gjennomført. Ventilasjon, kjøling, sekkeheiser, utbedring av vegger er noen av tiltakene som likevel må gjennomføres. Det pågår innhenting av tilbud fra rammeleverandører på de nødvendige utbedringene, og det forventes at prosjektets ramme kan nedjusteres i 1. tertialrapport 2024.

Består av prosjektene rehabilitering av kjøkken på LIBOS og nødstrømsanlegg på sykehjem. Rehabiliteringen av kjøkkenet på LIBOS ble ferdigstilt 4. kvartal 2023. Det ble funnet alternativ løsning for lasterampe underveis i prosjektet, og prosjektet vil dermed bli avsluttet med et mindreforbruk i 1. tertialrapport 2024. Prosjektet nødstrømsanlegg på sykehjem er forsinket. Det var planlagt oppstart på Stalsberg i løpet av 2023, men på grunn av omfattende setninger i bygget ble delprosjektet satt på vent. Dette har ført til et stort mindreforbruk på prosjektet i 2023. I stedet er det arbeidet videre med delprosjekt i Åråsveien. Det er sendt

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Park på Sletta 12 - forskuttering av kostnader	20 795	20 417	4K-2032	211	211		inn byggesøknad, og arbeidene starter opp når byggesøknaden blir godkjent. Prosjektering for etablering av nødstrøm på Libos og Stalsberg pågår. 0 Det nye parkanlegget på Sørumsand ble offisielt åpnet høsten 2022. De siste arbeidene med blant annet overvannshåndtering ble utført sommeren 2023. Det har vært mye endringer underveis i prosjektet, som videre har ført til forsinkelser. Dette har også ført til et stort merforbruk på prosjektet, og totalrammen har blitt økt flere ganger. Prosjektet ble avsluttet i 2. tertialrapport. Prosjektet helfinansieres av momskompensasjon og inntekter fra utbyggingsavtaler.
Paviljonger	5 400	5 225	4K-2032	5 400	5 225		175 Det er etablert paviljong ved Frogner skole som følge av behov for å øke antall klasserom. Paviljongen ble tatt i bruk til skolestart høsten 2023. Grunnet utfordringer med plassering av paviljongen ble prosjektet både forsinket og dyrere enn først antatt. Hoveddelen av utgiftene til etableringen, 8,4 mill. kroner eks. mva., er regnskapsført i driftsregnskapet, mens utgifter knyttet til grunnarbeider, VA-arbeider og fundamentering er ført på dette investeringsprosjektet. Investeringsprosjektet vil bli avsluttet med et lite mindreforbruk i 1. tertialrapport 2024.
Ramstadskogen barnehage - utvidelse	53 550	574	4K-2026	1 139	570		568 Ramstadskogen barnehage skal utvides med 65 plasser. Prosjektet er i

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Rehabilitering av kunstgressbaner	-	-	LØPENDE	2 862	5 872	-3 010	konseptfasen, og det har vært oppstartsmøte med planavdelingen med tanke på detaljregulering. Det skal erverves ny tomt til utvidelsen, og dette fører også til oppgradering av veier og gangareal i tilknytning til barnehagen. Det arbeides med sikte på oppstart av nye plasser til høsten 2026. I41065 Rehab 11'er kunstgressbane Skedsmo stadion: Prosjektet ferdigstilles 2. kvartal 2024. Prognose på prosjektet anslås til 6,1 mill kr. Merforbruk dekkes delvis av midler som skal flyttes fra I41069 Kunstgressbane Strømmen 9'er - sluttoppgjør. Alternativt må merforbruk rapporteres i forbindelse med 1. tertial. Spillemidler kr 1 380 000 vil komme som inntekt, dette ligger ikke inne i framsikt. E41087 INV Miljøtiltak idrettsanlegg - kunstgressbaner brukes til fjerning av gummigranulat fra kunstgressbaner. Årets ramme benyttes fullt ut.
Rehabilitering damanlegg fra NRV AS	23 375	14 822	Ferdig	19 902	14 185	5 718	I 2021 overtok Lillestrøm kommune dammene, Sennerudammen, Bæreggtjern, Tientjern, Lunderåsdammen, Abbortjerndammen og Lundertjerndammen fra NRV AS. Lundertjerndammen og Abbortjerndammen har ikke behov for stabiliserende tiltak eller annen rehabilitering. Senneruddammen, Bæreggtjern, Tientjern og Lunderåsdammen er av NVE plassert i

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
							konsekvensklasse 4, og har behov for rehabilitering. Rehabilitering av disse 4 dammene er ferdigstilt. Sluttoppgjør er godkjent for Lunderåsdammen og Senneruddammen og gjenstår for Tientjern og Bæreggtjern. Det ligger an til at alle delprosjektene avsluttes innenfor vedtatt budsjett. Når alle sluttoppgjør er godkjent vil prosjektet avsluttes.
Rehabilitering Nebbursvollen bad og Kuskerudnebben bad	31 250	2 075	2K-2025	1 400	2 075	-675	Prosjektet gjelder etablering av ny vannsklie og generell rehabilitering ved Nebbursvollen og Kuskerudnebben. Gammel sklie er demontert, og grunnundersøkelser er gjennomført. Det gjennomføres forhandlinger med aktuelle leverandører av ny sklie. Ferdigstilling vil skje i løpet av 2. kvartal 2025. Forøvrig vil disponible midler bli benyttet til nytt adgangssystem og nødvendige oppgraderinger på blant annet bassengteknisk anlegg.
Rehabilitering pumpestasjoner avløp	410 750	849	4K-2041	1 004	103	901	Lillestrøm kommune har ca. 135 pumpestasjoner for avløp, overvann og flom. Det er et stort etterslep på rehabilitering av pumpestasjoner. Det er derfor inngått rammeavtaler for rehabilitering av pumpestasjoner. Det er startet rehabilitering av 1 pumpestasjon i 2023 som vil sluttføres i 2024. Fra 2024 vil vi rehabilitere 5 stk. per år.
Rehabilitering spill og overvannsledning Skjettenbyen	59 942	3 300	4K-2025	2 372	2 273	100	Mange av bekkene på Skjetten ble lukket og lagt i rør i forbindelse med utbygging av nye veier, boligfelt og

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						skole på slutten av 60-tallet og begynnelsen av 70-tallet. Nå er det mer hensiktsmessig å gjenåpne bekkene som et tiltak for å håndtere flom og bedre overvannshåndteringen. Området strekker seg fra oppstrøms Bråteveien i vest til Nordbyveien i øst. Den gamle bekketraseen ligger i et grøntareal i en dalbunn med boligområder på hver side. Det er 1 km overvannsledning og spillvannsledning som er i dårlig forfatning. Overvannsledningen har i tillegg for liten kapasitet. Det vil være vanskelig å oppdimensjonere dagens ledningssystem grunnet beliggenhet i dalbunn og i erosjonsutsatt område. Det er i 2022 gjennomført forprosjekt som konkluderer med at det er mest hensiktsmessig å gjennomføre en hybridløsning der man rehabiliterer eksisterende ledninger med grøftefrie metoder i tillegg til at man gjennomfører en bekkeåpning. Prosjektet er noe forsinket grunnet mer utfordrende grunnforhold enn antatt. Dette har medført utvidede geotekniske undersøkelser som blitt utført i 2023 og detaljprosjektering vil starte i 2024 med antatt gjennomføring av anlegget i 2025.
Sagelva barnehage	157 500	152 284	Ferdig	2 013	1 048	966 Sagelva og Volla barnehager sees i sammenheng da det er samme entreprenør med felles kontrakt. Barnehagene ble tatt i bruk i februar 2022. Arbeid med sluttoppgjør for

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Samferdsel - hovedplaner	-	-	LØPENDE	24 165	14 443	9 721	prosjektene har foregått hele det første driftsåret. Det forventes at prosjektene samlet sett avsluttes med et lite mindreforbruk i 1. tertialrapport 2024. Ny hovedplan for vei ble lagt fram til politisk behandling i 2022. Den inneholder konkrete tiltaksplaner som gir føringer for investeringene for 2024. Standardheving på kommunale grusveier, trafikkisikring og nye forstøtningsmurer mot vei. Styrtregn er en tiltakende utfordring. Sikring og avløp/sluk langs vei har fått større fokus. Tiltak på til sammen 8,7 millioner ble ikke iverksatt i 2023 på grunn av forsinkelse i innkjøp/anbudsprosessen samt at vinteren kom allerede i oktober.
Samferdsel – Overordnet prosjektering	-	-	LØPENDE	3 612	4 091	-479	Midlene er viktige for å kunne forberede prosjekt for gjennomføring, med sikte på finansieringssamarbeid med overordnede myndigheter og private utbyggere. Det er planlagt noe prosjektering for å klargjøre tiltak for senere gjennomføring. I 2023 er det gjort grunnnerverv i Gamle Strømsvei som en del av forberedelser av et gang- og sykkelvegprosjekt. Det ble brukt 4,1 mill. kr på dette prosjektet i 2023. Midlene søkes dekket inn av belønningsmidler gjennom byvekstavtalen. Det er planlagt oppstart på byggeprosjektering for gang- og sykkelvegen i 2024.
Skedsmo kirkegård - utvidelse	32 548	4 062	4K-2026	2 515	1 729	786	Skedsmo kirkegård skal utvides for å etablere flere gravplasser. Gjennom

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
							2023 er det arbeidet med detaljreguleringsplan, som er sendt ut på offentlig ettersyn med frist for innspill 1. kvartal 2024. Prosjektet har mål om at detaljreguleringsplanen blir vedtatt høsten 2024. Forprosjekt starter opp i starten av 2024. Forventet ferdigstillelse av prosjektet er i løpet av 2026. Grunnerverv er ikke igangsatt, ettersom grunneier ikke ønsker å starte opp forhandlinger før reguleringsplan er vedtatt. Dette kan forsinke prosjektet. Det er utarbeidet en kalkyle for prosjektet som viser at det er behov for økt bevilgning for å kunne gjennomføre prosjektet. I økonomiplan 2024-2027 er totalrammen for prosjektet derfor økt til 54,3 mill. kroner.
Skedsmokorset barnehager - mulighetsstudie	2 000	1 620	4K-2028	2 000	1 620	380	I revidert barnehagebehovsplan 2023-2032 er det meddelt behov for en barnehage med 10 til 12 avdelinger på Skedsmokorset. Det er bestilt en konseptvalgutredning og en mulighetsstudie for vurdering av ulike tomter for plassering av en barnehage på Skedsmokorset. Konseptvalgutredningen ble ferdigstilt i desember 2023, og skal gjennom kvalitetssikring før anbefalt konsept blir fremmet for kommunestyret våren 2024. Ferdigstillelse av prosjektet avhenger av hvilket konsept som blir vedtatt.
Skedsmokorset E6 Pumpestasjon	48 635	49 495	Ferdig	440	1 202	-762	Prosjektet gjelder bygging av ny pumpestasjon for avløp som håndterer store deler av

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Skedsmokorset idrettspark	4 517	4 465	4K-2036	2 153	2 102	Skedsmokorset. I tillegg er det etablert et fordrøyningsanlegg på 600 m3 for å minimere overløpsdrift. Anlegget ble utført i henhold til miljøsertifiseringssystem Breeam Infrastructure (Ceequal). Breeam Infrastructure er et sertifiseringssystem som brukes for å måle bærekraft og kvalitet i et prosjekt gjennom evidensbaserte vurderingskriterier og ekstern verifisering. Prosjektet ble i oktober 2022 sertifisert som det 7. anlegget i Norge og det aller første vann- og avløpsprosjektet. Anlegget er ferdigstilt i all hovedsak i henhold til framdrift og budsjett. Sluttoppgjør er godkjent og prosjektet avsluttes. 52 Det er gjennomført en konseptvalsutredning, og detaljregulering er i startfasen. Detaljreguleringen er omfattende og kan ta tid ettersom det er mange formålsbygg innenfor planområdet. Regulering av Åsenhagen skole skal medtas i regulering av idrettsparken. Plassering av barnehagen på Skedsmo stadion er ikke avklart og vil forhåpentligvis avklares våren 2024. Reguleringen er avhengig av pågående arbeid med områdereguleringsplanen for Skedsmokorset øst, ettersom denne planen vil sette føringer for regulering av idrettsparken. Videre må det avklares med planavdelingen om idrettsparken må konsekvensutredes.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
							Det er igangsatt forhandlinger om erverv av Fribergjordet. Det legges opp til en trinnvis utbygging av idrettsparken, hvor planen er at eksisterende fotballbaner og ishall på Skedsmo stadion skal erstattes før disse rives. Det er utarbeidet en kalkyle for prosjektet som viser at det er behov for å en totalramme på 1,214 milliarder kroner, med forventet ferdigstillelse i 2036. Prosjektets ramme er økt i økonomiplan 2024-2027 for å ta høyde for utgifter til regulering, oppstart av de første delprosjekter og grunnerv.
Skedsmotun bo- og behandlingssenter, kjøling	15 000	14 045	2K-2024	3 407	2 452	955	Prosjektet består av utskifting av 8 ventilasjonsaggregater, fordelt på 7 avdelinger, kafe, vestibyle, kjøkken og basseng. Samtidig er det etablert kjøling. Hoveddelen av prosjektet er gjennomført. I tillegg vil det bli montert nødkjøling på kjøkken til matoppbevaring og -produksjon. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 2024.
Skjetten skole - utvidelse	174 600	6 351	3K-2027	6 231	5 382	849	Skjetten skole skal utvides til permanent 4-parallell skole. Dagens midlertidige paviljong vil bli erstattet med permanent tilbygg, samt at tilhørende arbeider utvendig vil bli gjennomført, og det gjøres en mindre innvendig arealrevisjon i eksisterende bygg. Detaljregulering er ferdigstilt og forprosjekt er påbegynt i 2023. Oppstart byggefase avventer etablering av ny paviljong. Det er

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Solberg, vei, vann og avløp	158 116	79 841	4K-2026	4 444	3 944	knyttet risiko til etablering av paviljong, som kan påvirke prosjektets fremdrift både med mulig oppside og nedside. Mål om byggestart på etablering av tilbygg i 1. kvartal 2025. Økonomisk sett antas prosjektet pt å være innenfor avsatt ramme. Usikkerhetsvurdering gjennomføres ved endt forprosjekt. 500 Solberg etappe 1: Eksisterende privat vei oppgraderes til kommunal standard. I tillegg oppgraderes vannledninger og avløpsnett. Det er etablert 350 meter kommunal vei, 3800 meter vannledninger (2100 meter ny ledning og 1700 meter rehabilitering av eksisterende) og 2100 meter spillvannsledninger i prosjektet. Prosjektet ble avsluttet i henhold til budsjett, men forsinket i forhold til framdriftsplan. Sluttoppgjør er godkjent. Solberg etappe 2: Eksisterende privat vei oppgraderes til kommunal standard. I tillegg oppgraderes vannledninger fra sommervann til kommunalt hovedledningsnett og nytt kommunalt avløpsnett etableres. Det er etablert 550 meter kommunal vei, 1500 meter vannledninger og 1500 meter spillvannledninger i prosjektet. Prosjektet ble avsluttet i henhold til budsjett, men forsinket i forhold til framdriftsplan. Sluttoppgjør er godkjent. Dette vil forskyve oppstart av etappe 3 og 4. Solberg etappe 3: Prosjekt er ferdigprosjektet og vil

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Solceller på kommunale bygg	40 000	1 093	4K-2025	1 357	950	407	være klart for kunngjøring i løpet av første halvår 2024. Kunngjøring av gjennomføring er forsinket grunnet veirefusjon. Antatt oppstart sommer 2024 med ca 1 års gjennomføringstid. Solberg etappe 4 er ferdigprosjektert og vil kunngjøres når etappe 3 er i slutfase. Antatt oppstart av utførelse er satt til andre halvdel av 2025. I 2023 er det påløpt kostnader til prosjektering. Rammeavtale er på plass, og montering av solcellepaneler blir påbegynt i 2024. Prioriterte prosjekter i 2024 er Blaker, Sørvald og Skedsmotun bo- og behandlingssentre.
Sophie Radich skole - nybygg	542 705	524 893	Ferdig	57 014	57 227	-213	Den nye ungdomsskolen Sophie Radich skole ble tatt i bruk januar 2023. Prøvedriften ble avsluttet i januar 2024, uten at det er avdekket store avvik på tekniske anlegg i løpet av året. Sluttoppgjøret var omtvistet, med stor avstand mellom partene. I desember 2023 inngikk entreprenør og kommunen et forlik om omstridte krav i sluttoppgjøret. I løpet av februar 2024 gjennomføres 1-årsbefaringer. Det forventes at prosjektet avsluttes i løpet av 2024 med et merforbruk på oppimot 10 mill. kroner som en følge av rettsforliket som ble inngått.
Sten-Tærud skole – rehabilitering	357 729	629	3K-2027	2 000	0	2 000	I henhold til skolebehovsplanen skal planlegging av rehabiliteringen av Sten-Tærud skole starte opp i 2024. I 1. tertialrapport 2023 ble det flyttet budsjettmidler fra 2024 til 2023 for å

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						utrede mulig ny ungdomsskole for Kjeller/ Sten-Tærud på Sten-Tærud-tomten, ettersom dette potensielt ville påvirke prosjektet. Konseptvalgutredningen resulterte i at Riisveien legges til grunn for videre arbeid med ny 4-parallell ungdomsskole for skoleområdene Kjeller/Sten-Tærud, og utgiftene til utredningen er derfor regnskapsført i driftsregnskapet fremfor på investeringsprosjektet på Sten-Tærud. Sten-Tærud skole ble besluttet rehabilitert til 2-parallell barneskole av kommunestyret 24. januar 2024 og forberedende arbeid for forprosjekt er igangsatt. Det er forventet at forprosjektfasen vil vare ut 2024 og inn i 2025 før gjennomføringsfasen igangsettes. Estimert ferdigstillelse er 3. kvartal 2027.
Storgata - vann og avløp	19 558	18 563	Ferdig	3 416	2 421	995 Prosjektet er et samprosjekt med Viken fylkeskommune som er byggherre. Lillestrøm kommune stiller med prosjektledelse for vann og avløpsledninger. Viken fylkeskommune skal rehabilitere Storgata, hvor Lillestrøm kommune rehabiliterer samtidig vann- og avløpsledninger. Prosjektet er en del av plan utskifting grått støpejern og separering av felles avløp. Prosjekt startet i 2021 og er ferdigstilt i henhold til framdriftsplan og innenfor budsjett. Sluttoppgjør er godkjent og prosjektet avsluttes.

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt			Regnskap	Avvik i kr Kommentar
Sørum legevakt - nye lokaler Verkstedgården	48 400	47 909	Ferdig	10 783	10 247	536 Rehabilitering av fasader og innredning av legevakten ble fullført i april i fjor og bygget er tatt i bruk. Arbeidet var forsinket med 4 måneder sett opp mot opprinnelig plan. Som en følge av forsinkelsen er det varslet og krevet dagmulkt for både legevakten og fasaderehabiliteringen. Samtidig har entreprenøren kommet med store krav i sluttoppgjøret som prosjektet mener er uberettiget. Det er sannsynlig at saken går videre til rettsapparatet. Dersom byggherren vinner frem med sitt sluttoppgjør vil prosjektet avslutte med et lite mindreforbruk, men det foreligger pt usikkerhet rundt sluttsummen på prosjektet.
Sørum sykehjem - ombygging til omsorgsboliger	102 000	72 205	Ferdig	73 791	46 996	26 795 Prosjektet var ferdig høsten 2023 og flere av leilighetene ble tatt i bruk før årsskiftet. Arbeidene er gjennomført med god håndverksmessig kvalitet og entreprenørene var løsningsorientert og viste stor samarbeidsvilje. Med stram økonomisk styring og at vi holdt oss til det som var planlagt å bygges om, er prosjektet gjennomført godt under budsjett. Det er noe etterslep på fakturering i prosjektet. Det forventes at prosjektet avsluttes med et stort mindreforbruk, oppimot 24 mill. kroner. Samtidig vil budsjettet tilskudd fra Husbanken reduseres med oppimot 10 mill. kroner.
Sørumsand idrettspark - svømmehall	120 000	2 975		5 298	1 773	3 525 Prosjektet har startet arbeidet med detaljregulering av de deler av

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Utvikling av Stortorget i Lillestrøm by	2 828	299	Ferdig	0	13	-13	tomten som er tenkt bygget; svømmehall og flerbrukshall. Det er usikkerhet knyttet til hvor lang tid reguleringen tar, men det må påregnes fra 1,5 til 2 år. Basert på en mulighetsstudie bestilte kommunestyret i 2023 ett skisseprosjekt for en ny svømmehall. Dette arbeidet startet i september og pågår fremdeles. Planen er å legge frem en sak for politisk behandling nærmere sommeren 2024. Det har vært gjennomført involvering med brukermøter med deltagere fra Lillestrøm idrettsråd, Sørumsand idrettsforening v/ svømmeklubben, i tillegg til kommunens faglige avdelinger. Prosjekt I47001, Stortorget, fikk opprinnelig finansiering i 2017. Arbeidet ble overført fra eiendomsavdelingen til plan- og bygningsavdelingen, og det har i ulik takt pågått utredningsarbeid for å finne ut hvordan parkeringsløsning skulle utformes, og hva slags type park/offentlig rom som skulle formes på Stortorget. Gjennom flere politiske behandlinger har det blitt vedtatt at parkeringsløsningen skal være i mobilitetshus på Stortorget øst, og at parken skal være en grønn frodig bypark. Det fremmes sak til politisk behandling i mars 2024, etter bestilling fra politikken. Bestillingen skal beskrive foreslått arkitektkonkurranse, med

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt				Avvik i kr	Kommentar
Vann og avløp - hovedplaner	-	-	LØPENDE	201 263	179 548	21 715	konkurransesprogram og gjennomføring, juryering og premiering av konkurransen. Det må vurderes om opprinnelig finansiering fra kommunens fond for frikjøp av parkeringsplasser kan benyttes til prosjektet. Under prosjekt Vann- og avløp - hovedplaner ligger de mindre prosjektene som utføres i henhold til hovedplaner for vann og avløp. Per desember 2023 har vi ca 50 stk. prosjekt under utførelse i prosjekterings- og gjennomføringsfase. Prosjektering: Prosjektene i prosjekteringsfase er i hovedsak gjennomført innenfor budsjett og i henhold til framdriftsplan. Et utvalg av prosjekt som er i prosjekteringsfase. VFK Fv 120 GSV Klampenborg - Leikvoll VA: Prosjektet er et samprosjekt mellom Viken Fylkeskommune, Lillestrøm kommune, Gjerdrum kommune og NRVA IKS. Viken fylkeskommune skal etablere gang og sykkelvei mellom Klampenborg og Leikvoll. I forbindelse med dette legger Lillestrøm kommune og Gjerdrum kommune vann- og avløpsledninger i traseen. Prosjektering er ferdigstilt noe forsinket, men innenfor budsjett og klart for kunngjøring Q1 2024 av Akershus fylkeskommune. Antatt oppstart er første halvår 2024 med Akershus fylkeskommune som byggherre. Overføring av avløpsvann

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett			
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						fra Dalen RA til Fetsund etappe 2: Prosjektet er en del av avkloakking Dalen renseanlegg som skal videreføres til MIRA IKS. Det er et krav i utslippstillatelsen fra Statsforvalteren at prosjektet ferdigstilles før 31.12.2025. Baglergata/Johan Sverdrupsgate/Snorres gate: Prosjektet er en del av plan for utskifting av grått støpejern. Det skal utskiftes 1800 meter vannledning og avløpssystemet skal rehabiliteres på samme strekning. Prosjektering er ferdigstilt i henhold til budsjett og framdrift og vil overføres til gjennomføring. Bråteveien-Lahaugmoen: Det etableres en ny vannledning som skal sørge for tosidig vannforsyning mot område Lahaugmoen for å øke leveransesikkerhet til. Det skal legges 760 meter vannledning med hjelp av styrt boring. Prosjektering er ferdigstilt i henhold til budsjett og framdrift og overføres til fagområde gjennomføring for utførelse i 2024. Pumpestasjon Holsbekken: Det er en utfordring med dagens pumpestasjon som synker grunnet at den er plassert i en skråning. Det er prosjektert en ny stasjon utenfor skråningen. Pumpestasjonen er ferdigprosjektert og overføres til fagområde gjennomføring for utførelse i 2024. For bygging av selve pumpestasjonen vil rammeavtale for pumpestasjoner

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett			
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						benyttes. Gjennomføring: Prosjektene er hovedsakelig en del av plan utskifting grått støpejern og separering av felles avløp i tillegg til nyanlegg og er i all hovedsak ihht. budsjett og fremdrift. Et utvalg av prosjekter som er i gjennomføringsfase. Nitteberggtangen vannledning: Prosjektet har etter prosjektering var ferdigstilt blitt inndelt i to etapper. Grunnet brudd på vannledning i Nitelva ble ca 1300 meter av prosjektet gjennomført som hasteanskaffelse høst 2023. Etappe 1 ble avsluttet i henhold til budsjett og framdrift. Etappe 2 som er resterende del av prosjektet er kunngjort for utførelse i 2024. I prosjektet vil vi gjennomføre en pilot med å ta i bruk et digitalt verktøy for oppfølging av de direkte klimagassutslippene. Overføring av avløpsvann fra Dalen RA til Fetsund etappe 1: Prosjektet er en del av avkloakking Dalen renseanlegg som skal videreføres til MIRA IKS. Det er et krav i utslippstillatelsen fra Statsforvalteren. Gjennomføring av prosjektet er startet og har en byggetid inn i 2024. Oppstart ble noe forsinket grunnet forsinkelser i søknadsprosesser. Grunnet økt behov for spunting og nye fordrøyningstanker for å møte myndighetskrav om redusert utslipp har prosjektet en kostnadsøkning på ca 3 mill. kroner i forhold til kontrakt. Økning vil

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett			
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						håndteres innenfor gitt rammebevilling da vi har prosjekter som vil avsluttes under budsjett. Jølsengata: Prosjektet er en del av plan for utskifting av grått støpejern. Det skal utskiftes 2800 meter vann- og avløpsledning. Gjennomføring er startet og vil sluttføres i 2024. Anlegget gjennomføres 100% utslippsfritt innenfor anleggsområdet. Prosjektet er per desember 2023 i henhold til framdrift og budsjett. Granstubben: Prosjektet er en del av plan for utskifting av grått støpejern. Det skal utskiftes 1700 meter vann- og avløpsledning. Gjennomføring er startet og blir slutført i 2024. Prosjektet er forsinket ca 3-4 måneder grunnet mer fjell enn antatt i trase. Dette medfører en kostnadsøkning i forhold til kontakt i økt rigg og drift og økte avregnede mengder for fjell. Martin Linges vei: Prosjektet er en del av plan for utskifting av grått støpejern. I tillegg skal vannledning oppdimensjoneres for økt kapasitet ut fra høydebasseng. Anlegget er startet og vil sluttføres i 2024. Prosjektet er per desember 2023 noe forsinket i framdrift, men i henhold til budsjett.
Vann og elvesikring, friluftsområder	-	-	LØPENDE	315	32	282 Består av prosjektene Heia friluftsområde, andre friluftsområder og Sundevja/Lunnerevja. Arbeidene i Lunnerevja ved Strandengveien og Østersund ungdomsskole er ferdigstilt, og i 2023 har det vært

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Veilys	-	-	LØPENDE	8 400	5 426	2 974	arbeidet med ferdigattest for dette. Videre reguleringsarbeider i Sundevja skjer i samarbeid med Statens vegvesen ifm. Glommakryssing. Prosjektet vil bli avsluttet i 1. tertialrapport 2024. Prosjektet veilys innbefatter midler til utskifting av armatur, forsyning, måling og styring av veilysanlegg, utskifting av kabler og strekk og nyanlegg veilys. Arbeidet følger hovedplanen til veilys. Målere er nå montert til de fleste strekk. Nye isolerte kabler erstatter uisolerte. Gassarmaturer er skiftet til LED lys. Utskifting til LED er nå ferdigstilt. 200 tennskap for veilys er skiftet fra 2G til 4G. Ny hovedplan for veilys ble lagt fram til politisk behandling i mai 2023. Den inneholdt konkrete tiltaksplaner som følger investeringsplanen.
Velferdsteknologi	36 000	6 510	4K-2032	5 977	5 976	1	Investeringsmidlene er disponert til innkjøp av møbler og annet inventar ved flytting og opprettelse av avdelingen "Samhandling og respons" på tjenestetorget, tilsvarende 2,3 mill. kroner.
Vesterskaun skole	270 840	10 147	3K-2027	8 694	8 501	192	Ny skole på Vesterskaun skal, i henhold til vedtak i kommunestyret 1. mars 2023, dimensjoneres som en 1,5 parallell, med mulighet for utvidelse til 2 parallell, og bygge på alternativ 1 fra mulighetsstudien utført 2021 (BP1). Arbeidet med forprosjektet startet etter vedtak om dimensjonering. Miljøambisjon om

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett		
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr Kommentar
						Svanemerket ble avklart med prosjektets styringsgruppe april 2023. Prosjektet har gjennomført et brukerprosjekt med elevene for utforming av utomhus ultimo 2023. Det ble avklart mai 2023 at valgt løsning i BP1 ikke kunne gjennomføres innenfor gjeldene regulering, og det er derfor behov for utarbeidelse av ny detaljreguleringsplan. Behovet for detaljreguleringen var ikke medtatt ved beslutning om ferdigstilling til skolestart 2027, og gir risiko for fremdrift ved en langvarig prosess. Prosjektet gjennomføres som en totalentreprise med mål om byggestart høsten 2025. Økonomisk sett antas prosjektet pt å være innenfor avsatt ramme. Usikkerhetsvurdering og kostnads kalkyle gjennomføres ved endt forprosjekt, i april 2024.
Volla barnehage	157 500	154 144	Ferdig	419	864	-445 Sagelva og Volla barnehager sees i sammenheng da det er samme entreprenør med felles kontrakt. Barnehagene ble tatt i bruk i februar 2022. Arbeid med sluttoppgjør for prosjektene har foregått hele det første driftsåret. Det forventes at prosjektene samlet sett avsluttes med et lite mindreforbruk i 1. tertialrapport 2024.
Volla skole - rehabilitering	286 000	115 811	3K-2025	120 000	100 461	19 539 Volla skole er underveis i rehabiliteringen. Prosjektet har så langt gått svært bra, og følger planen om å stå ferdig bygget ved årsskiftet

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Årets budsjett	Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt				Avvik i kr	
Åkrene gamle skole - rehabilitering	6 978	6 456	Ferdig	1 657	1 613	44	2024/25. Deretter starter møblering og innflytting i bygget slik at det er klart til å ta imot elever til skolestart høsten 2025. Det har ikke dukket opp store overraskelser når konstruksjoner har blitt revet og man har fått inspisert tilstanden på tidligere skjulte konstruksjoner. Unntaket var sidefløyen som man ved riving kunne konstatere var i en svært dårlig forfatning. Sidefløyen som ble revet har nå fått opp råbygget, det er tett tak, fasadene er ferdig murt og det gjenstår puss av disse utvendig. I hovedfløyen er gjenoppbygging av vegger godt i gang og dekker er avrettet. På loftet er man godt i gang med å bygge opp og forsterke innvendige konstruksjoner. På de tekniske anleggene er ventilasjonsaggregatene løftet inn og klart for å bli monteres. Bunnledninger er skiftet, og rør- og elektroinstallasjoner har kommet godt i gang med å etablere hovedføringer i bygget. Økonomisk holder prosjektet seg godt innenfor budsjett så langt, men det er brukt mindre midler i 2023 enn estimert. 44 Bygget er ferdig rehabilitert og ombygd til nytt formål. I 2. tertialrapport 2023 ble rammen på prosjektet tilført 0,110 mill. kroner fra prosjekt "Eiendom - utviklingsplan" for å dekke antatt merforbruk på prosjektet. Prosjektet avsluttes med et lite mindreforbruk sammenlignet

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Est. ferdig	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	
Åsenhagen skole - rehabilitering	273 000	2 283	4K-2029	3 880	2 163	1 717	med den nye budsjettrammen, og restmidlene vil bli flyttet tilbake til "Eiendom - utviklingsplan" i 1. tertialrapport 2024. Åsenhagen barneskole er foreslått rehabilitert gjennom mange perioder og skolen bærer preg av stor slitasje og forfall. Åsenhagen skole skal rehabiliteres og utvides med nødvendige og fleksible arealer til en permanent 3,5 parallell barneskole. Det arbeides videre med mulige løsninger samt vurderinger av sammenheng med planene for Skedsmokorset idrettspark. I 2023 er det sammen med brukere arbeidet for å få på plass et romprogram, samt at det er utarbeidet grovskisser av prosjektet. Fremdriftsmessig var opprinnelig plan å ferdigstille skolen skoleåret 2025/2026. Reguleringsplan for området må oppgraderes og krever 1-2 års behandlingstid. Regulering av Skedsmokorset idrettspark og Åsenhagen skole samkjøres. Utredning av prosjektet som Futurebuilt pågår og det vil bli sendt inn søknad om klimasatsmidler. Rehabilitering/tilbygg vil tidligst kunne stå ferdig i 2028. Tidligere kostnadsestimat har tatt utgangspunkt i rehabilitering av eksisterende arealer og enkle vurderinger av stedlige forhold. Ny arealgjennomgang og nye arealnormer har økt omfanget. Det vil være behov for en del nye arealer. I

Årsmelding 2023

Investering	Totalbudsjett		Est. ferdig	Rev. bud.	Årets budsjett		Avvik i kr	Kommentar
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt			Regnskap			
Sum øvrige prosjekter	1 269 656	352 605		45 399	56 794	-11 395		økonomiplan 2024-2027 er rammen økt til 393 mill. kroner.
Sum	7 210 013	2 652 887		1 133 759	935 807	197 952		

